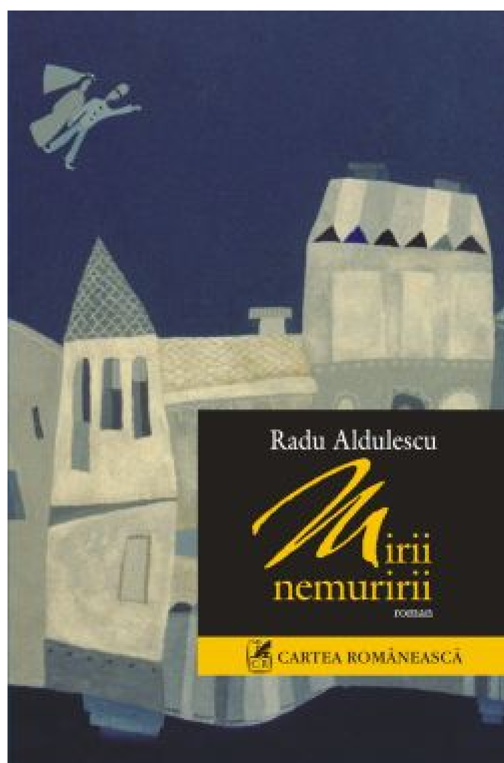


Radu Aldulescu
Mirii
nemuririi
roman
CARTEA ROMÂNEASCĂ

Radu Aldulescu

Mirii nemuririi

Roman

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ
2006



www. cartearomaneasca.ro
Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ
Bucureşti, Calea Victoriei nr. 115, sect. I

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN print: 978-973-46-1872-0
ISBN ePub: 978-973-46-2426-3
ISBN PDF: 978-973-46-2427-0



RADU ALDULESCU s-a născut la 29 iunie 1954 la Bucureşti şi a debutat în 1993, cu *Sonata pentru acordeon*, roman, Editura Albatros, pentru care a primit Premiul Uniunii Scriitorilor din România. A mai publicat romanele: *Amantul Colivăresei*, Editura Nemira, 1996, ediția a II-a, Editura Cartea Românească, 2006, *Îngerul încălecat*, Editura Phoenix, 1997, *Istoria eroilor unui ținut de verdeață şi răcoare*, Editura Nemira, 1998 şi *Proorocii Ierusalimului*, Editura Publicațiilor pentru Străinătate, 2004, ediția a II-a, Editura Corint, 2006. A scris scenariul filmului *Terminus Paradis*, care a obținut Marele premiu al juriului la Festivalul de la Veneția.

Moto

de aici încolo garsonierele viermelui
sunt părăsite una după alta
dar abia despre schelet se poate spune:
bloc de nefamilişti, fără uşi fără ferestre.

sângele meu curge între maluri de
tristețe.
vine toamna, frigul face spărturi în zid.
face urme, e prins la locul crimei.
dar numai frigul?

Anton Jurebie
Țara doamnei Circe

1

De când stăteau acolo? Tolăniți în cele două paturi din oficiu, cu spatele proptit în câte două perne mari, picoteau, zăceau ori boleau, sporovăiau în draci, se sfădeau, se certau, își luau vorba din gură unul altuia, tăceau cu rândul sau amândoi deodată. Trecuse de două noaptea și încă nu adormiseră. Naiba știe ce așteptau și cine mai știe de câtă vreme. De o veșnice, pasămite, și nu se mai termina odată. Cât o mai fi până la ziuă? se întreba Rafael, și cum ne mai irosim aici, în ocna asta, și nu se mai termină, nu se mai termină, nu se mai termină... Ți-e și frică să te gândești că într-o bună zi s-ar putea termina. Cât o mai fi? Cât a trecut? Șapte ani, da, amândoi nimeriseră acolo în urmă cu șapte ani. Mai întâi Rafael Ogrinjan, care avea douăzeci și nouă de ani când își făcuse formele de angajare la Școala Specială nr. 2 pentru un post de pedagog-supraveghetor, iar la o lună și ceva după el, Emilian Teodorescu, de douăzeci și cinci de ani pe atunci și încadrat tot ca pedagog-supraveghetor. Din cele două paturi de fier vopsite alb, cu saltele umplute cu paie, ei supravegheau un etaj întreg al școliiinternat. Aveau la ei cheile de la patru dormitoare și lanțul cu lacăt cu care legau uneori ușa ce permitea accesul pe etaj. Răspundeau de nouăzeci și șase de copii luați pe tabel, cu semnătură, seara la zece, când intrau în tură, și pe care îi predau

dimineața la opt, la număr şi în bună stare, fără alte boli în afara celor ştiute de cu seară.

Cu excepția perioadelor de ieşire din ritm din timpul vacanțelor de vară, lucraseră aproape numai în tura de noapte şi doar împreună. Şapte ani e destul, dar nu-i nicidecum o veşnicie. Uneori, ajungi totuşi să-ți spui că-i o mare porcărie, Rafaele, ba bine că nu. Doar că-ți spui, dar dacă într-adevăr ai crede asta, te-ar bate Dumnezeu cum e mai rău şi chiar ai merita. Adică n-ai avea altceva mai bun de făcut decât să te superi pe anii ăştia ce ți s-au dat ca un dar până la urmă... Rafael se ridică pe jumătate în capul oaselor, frecându-şi spinarea şi ceafa de perete în timp ce-şi trăgea picioarele, iar genunchii, îndoindu-se, încadrau figura fălcoasă şi roşcovană a lui Milică, un viking, un irlandez, ceva cam pe-acolo... Un băietan zdravăn, trăit la aer curat, marinar la viața lui sau cioban, făcându-şi de lucru cu turme de oi pe păşuni alpine. Mereu gata să te binedispună, cam aşa a fost de când îl ştii, dar uite că de vreo două săptămâni e tocmai dimpotrivă. Cât de greu îl apasă, deh, amarnică suferință, Milică-tată. Întors pe dos de nu-l mai ia nici somnul, şi uite că Rafael nu poate să-l ia în serios, mai cu seamă la ora asta.

— Culcă-te, Milică-tată. Eşti tâmpit? Ce dracu' ai? Aha, ai dormit toată ziua acasă ca porcu' şi-acuma mă asasinezi...

— N-am dormit nici acasă. Mi-a fost rău, mi-e rău, îmi zvâcneşte căpățâna, nu mai pot...

— Hai sictir! Ți-e rău! Ditamai omu' de optzeci de kile, bun să spargă piatră, te vaiți mai rău ca o femeie. Şi tot de focu' femeilor, nu pot să cred, oh, ori eşti prost, ori ai înnebunit de-a binelea. Nu-mi dau seama ce-i cu tine. Stai barem dracului liniştit. Io când n-am somn, ştii bine că nu-mi permit. Mă foiesc, da' nu-mi permit să te deranjez.

— Prea eşti deranjabil, oftează Milică. Culcă-te, gata, nu mai zic nimic. Sting şi lumina, uite, poate ne pomenim cu vreun control.

— Special spui asta, tot ca să nu-mi tihnească.

— După ce că eşti deranjabil, mai eşti şi pricinos. Orice aş spune, îmi găseşti pricină...

Pricinos, deranjabil, ce mai, cel mai mare duşman, Rafaele, dacă nu stai treaz să-l asculți, să-l căinezi, să-l încurajezi, fi-ți-ar capu-al dracului, Milică-tată. Te-a lăsat, deh, cică l-a părăsit. L-a lăsat cu ochii-n soare. Cu ce-ai putea să-l ajuți, s-o fi dus biata femeie după cine o gâdila-o mai bine, oh, ar muri, ar face moarte de om dacă i-ai spune asta. Sau de unde ştii că n-o fi plecat fiindcă tot aşa făcea şi cu ea? N-o lăsa să doarmă, o sâcâia, îi mânca nervii şi mințile...

— Ai face bine să mă laşi se dorm, Milică-tată. Io nu-s ca tine, cum ai pus capul jos, te pui pe sforăit.

— De trei ore pun capul jos.

— Bineînțeles că acum nu. Trebuie să-ți faci numărul. Da-n general, dormi somnul morții, zău aşa. Eu sunt altfel. Deranjabil, cum spui. Mai fragil, mai plăpând, mai dezechilibrat... N-am trăit ca tine la aer curat, la țară. Nu m-am hrănit natural. N-am somnu' ăla sănătos...

Milică mârâi:

— Somnu' morții, fir-aş al dracu'!

— Vorba vine. Somnul e hrană, cea mai bună hrană. Somnul e o formă de supraviețuire indispensabilă. Din somnul ăla îți tragi vlaga, dar acum, că l-ai pierdut, văd că ții cu tot dinadinsul să mă sugi pe mine.

— Lasă dracu' prostiile, Rafaele. Ce sunt eu? Vampir?

— Există vampiri energetici. Poate n-ai auzit.

— Am citit, dar nu cred.

— Foarte rău. Ai devenit neîncrezător, reticent. Pur şi simplu, nu te mai recunosc.

— Să ştii c-am mai citit şi io câte ceva. Acolo la mine-n comună, aş fi putut să ocup oricând un post de profesor. Aş fi predat orice, aveam mână liberă chiar şi fără studii... Istoria, geografia, economia politică... Mi s-a propus. Nu te gândi că nu m-aş fi descurcat. Am lecturi, cunoştinţe... Rămân totuşi la părerea să nu luăm de bun tot ce e-n cărţi, Rafaele. Ştii, mă gândeam…

— Tare prost obiceiul ăsta să gândeşti cu voce tare.

Milică însă habar n-avea. Îşi urma neabătut gândul: el mereu şi-a dorit o familie şi a încercat şi s-a străduit din răsputeri şi poate tocmai din pricina asta a fost ca un făcut că nu s-a legat, iar mai încoace iarăşi n-a avut noroc, când s-a-ncurcat cu femeia asta, şi, oricât l-o durea sufletul s-a spună, deh, asta e, soţioara lui era cam curviştină şi d-aia s-a şi dus, păi, o mânca-n fund, ce dracu' să-i faci? Îl înşela, se ducea cu unul şi cu altul, până şi-a luat lumea-n cap definitiv, da' uite că el a iubit-o, a iubit-o, nici nu-şi dă seama Rafael cât de mult, şi nici cât de mult îl doare şi ce a însemnat pentru el femeia aia... Rafael închidea ochii, sorbind melodia dulce-melancolică-îndurerată a spovedaniei lui Milică şi adulmecând totodată promisiunile somnului, deh, cea mai durabilă dintre amăgiri. Eşti însetat doar cât un vârf de ac şi ţi se dă aproape tot atât de mult cât ţi se promite, adică mult mai mult decât ai îndrăzni să ceri, iar când te trezeşti, lumea s-a schimbat până într-atât încât eşti sigur că asta-i adevărata faţă a lumii, veşnic luminoasă, fără nimeni care să te duşmănească şi să te înşele, Milică-tată, de unde atâta disperare? L-a înşelat, îl doare tocmai pentru că de o vreme încoace nu mai doarme somnul ăla al morţii din care-şi trage vlaga, Milică-tată, te vaiţi de zic că dă cu biciu-n tine, curge din tine cântecul jelaniei iubirii, Milică-tată, te fericesc, ai iubit-o, atâta că n-ar trebui s-o spui atât de des şi cui se nimereşte, la care Milică sare ca ars: el a iubit-o sincer, din inimă; păi, dacă şi ea l-ar fi iubit, nu i-ar

fi dat mâna, mă rog, Rafael e de părere că-i cu atât mai bine pentru el că a iubit-o fără să fie iubit şi-i cu atât mai rău pentru ea. Femeia aia-i de plâns. Ba uite că nu; Milică-i de plâns. S-a îmbolnăvit, zace, e pe moarte... Nu era totuşi genul, aşa încât Rafael nu-şi dă seama, nu-şi închipuie pur şi simplu ce femeie ar fi aia care l-a adus în aşa hal. Ie dă Doamne fereşte, Milică-tată. Ce femeie, ce femeie, ce femeie – Milică îşi leagănă capul în palme, spunându-i c-ar fi trebuit s-o vadă. Ce să vadă, că nu i-a arătat-o, prostu' a ținut-o ascunsă. I-o fi fost frică, iar privirea lui Milică ridicându-se, îngustându-se parcă de teamă, şi Rafael: ce dracu' ai? Nu te ştiam atât de sensibil la chestii d-astea. Ba i-ar fi arătat-o până la urmă, da' a fost prea din scurt, n-a stat cu ea decât şase luni, iar Rafael că nu te-ar fi crezut în aşa hal de gelos, la care Milică că o fi fost el gelos, da' pe bună dreptate. Soțioara lui nu se putea stăpâni, mereu cu ochii după bărbați, ba lasă-mă dracului, Milicătată, păi, dacă-ți spun, îi mai dădeam peste bot, da' tot degeaba. Păi, o iubeam, sufeream, când mi-aduc aminte îmi vine să-mi trag palme. M-a chinuit, m-a umilit, şi-a bătut joc... Ştii ceva, Rafaele? Dacă s-ar întoarce, n-aş garanta că n-aş face o mare prostie: aş primi-o înapoi...

Rafael parcă l-ar fi văzut pierzându-se.

Nu mai era Milică flăcăul ăla de la țară care făcuse o vreme pe dulgherul pe şantierele din Bucureşti şi pentru care postul ăsta de pedagog-supraveghetor fusese o adevărată mană cerească. Simțea nevoia să se odihnească, desigur, şi de o slujbă curată, comodă, cât de cât onorabilă. S-o fi odihnit îndeajuns în ăştia şapte ani, iar de-acum o fi început să ruginească, să lâncezească, să se umple de lehamite, Milică-tată, păi, chinul şi umilința, şi bătaia de joc? Nimeni nu garantează pentru prostiile noastre: bineînțeles că ai s-o primeşti înapoi şi ai s-o iubeşti mai

mult decât înainte, Milicătată, pentru că îndeobşte nu avem încotro.

Gândeşte-te că nici tu n-ai avut încotro, Rafaele, în tot felul de împrejurări, dar mai ales când ai venit în şcoala asta.

S-a ivit ocazia şi doar că te-ai lăsat la mâna sorţii, aceeaşi care a hotărât să creşti într-un cămin-orfelinat şi să înveţi într-o şcoală specială ca asta în care lucrezi acum. E un fel de regulă a jocului sorţii şi, deopotrivă, o datorie perpetuă, de care te achiţi de când te ştii: să umbli încolo şi-ncoace, reîntorcându-te adesea în locurile pe unde ai trecut sau umblând prin locuri îndeajuns de asemănătoare ca să simţi că nu te-ai îndepărtat prea mult. Uite că de şapte ani reveniseşi, câştigându-ţi traiul prin oficiile, dormitoarele şi sălile de clasă ale Şcolii Speciale nr. 2. Nu ţi-o fi fost însă îndeajuns de familiară atmosfera cu damfuri iuţi, de ospiciu, a familiei, de vreme ce de doi ani reveniseşi şi mai mult, oploşindu-te pe lângă surioara ta geamănă, Elenuţa...

Crescuseră împreună la leagănul-orfelinat şi păstraseră o legătură strânsă şi cât stătuseră în şcoli speciale separate, de fete şi băieţi, şi încă puţin după aceea, până ce Elenuţa se mărită. Odată măritată, ea s-a văzut intrată în rândul lumii şi s-a rupt de familia celor fără familie, răcindu-se de frate-său. Ca să se bucure-n tihnă de noua ei familie, dădu cu sare-n urmă s-alunge duhurile rele ale dezmoşteniţilor sorţii. N-ai mai fi avut decât să-i plângi de milă văzând-o cum se pierde, Rafaele, tot aşa cum aveai să-l vezi mai încoace pe Milică. Vine o vreme când ne călcăm în picioare inocenţa şi înstrăinarea, dar poate pentru Elenuţa o fi fost ceva mai rău. Călcase regula jocului, vezi, îndatorându-se peste măsură.

O rudă săracă de-acum şi mai degrabă un străin, Rafael ar fi atârnat la ea. S-ar fi întins la caşcaval la o adică, aşa că nu trebuia încurajat. N-avea decât să-şi vadă de-ale

lui, umblând încolo şi-ncoace, din slujbă-n slujbă, din gazdă-n gazdă şi din femeie-n femeie, ca-ntotdeauna, în timp ce Elenuța se aşezase la casa ei, în apartamentul ei cu trei camere din Vitan, cu Cristinica ei şi cu Ghiță, soțul ei cumsecade, maistru militar la viața lui. Uite însă că Ghiță îi înşală speranțele, neținându-i companie până la adânci bătrâneți, cum de bună seamă că puseseră la cale. El muri dintr-un atac cerebral la doar treizeci şi trei de ani. Elenuța se amăgise, vezi, iar văduvia a fost pentru ea un şoc îndeajuns de puternic pentru a o arunca în altă amăgire: dorul şi iubirea de frate, carevasăzică; singurul ei frate şi singura ei familie la o adică. Aşa se face că ai picat bine, Rafaele, în apartamentul cu trei camere din Vitan, ca să reîntregeşti familia celor fără de familie ori familia destrămată de moartea maistrului militar – tot un drac. Scuteai banii de gazdă, în definitiv, şi uite că ți-ar fi dat mâna să te amăgeşti şi tu, cu bună ştiință altminteri, că la soră-ta ai avea un rost mai acătării: cum lucrai mai mult de noapte, până se întorcea Elenuța de la fabrică, îți treceai timpul cu gătitul şi dereticatul şi-o puneai la masă pe Cristinica, făceai lecțiile de clasa-ntâi cu ea, o duceai şi o aduceai de la şcoală... Meseria de pedagog-supraveghetor, aşadar, acum o făceai şi ziua, şi noaptea.

Revenise. Revenea şi se întorcea în permanență de fapt, fără a depăşi însă limitele unei zone nu prea vaste prin care se învârtise, de la leagănul-orfelinat la şcoala specială unde învățase, la cea în care lucra acum, la fabricile de pe Platforma industrială în care fusese angajat, la camerele în care stătuse în gazdă şi la camera din apartamentul soră-sii. Vitan, Dristor, Văcăreşti, Pantelimon, Sfânta Vineri, Unirii, Moşilor, Hala Traian şi tot aşa, Rafaele, revii şi te reîntorci în permanență şi de bună seamă că şi sufletele părinților tăi bântuie prin zona asta, zbătându-se să se rupă de ea şi reproşându-şi, desigur, neputința. Nu te frământa altminteri

soarta acelor părinți necunoscuți şi care or fi fost mai mult ai Elenuței. Ea consumase ceva timp şi energie ca să se intereseze de mama, înmormântată, uite, pe aproape, la Cimitirul Pantelimon Doi, şi mai reuşise să afle că fusese vorba de o sinucidere, într-o vreme când noi nu împliniserăm un an... Băuse sodă caustică, Rafaele. Îți dai seama ce moarte cumplită? Mie-mi spui? Rafael mai auzise despre nişte cazuri şi-i povesti soră-sii că, după cât de concentrată-i leşia şi după cantitatea băută, ai avea de ales: fie mori în chinuri groaznice, ars pe dinăuntru, fie te alegi cu găuri de diverse calibre pe tubul digestiv, care-ți fac tot restul vieții un iad, fie, e posibil şi asta, dacă leşia nu-i prea concentrată şi trece repede prin esofag, să fie neutralizată parțial de sucul gastric, fără să provoace pagube prea mari... Oricum, de departe sunt de preferat şoricioaica, cianura, ştreangul, venele tăiate, săritul de la etaj... Rafael presupuse că mama lor nu-şi dorise numai moartea, ci şi o suferință îndeajuns de mare ca să înăbuşe altă suferință. Probabil că ceea ce se numeşte îndeobşte decepție în dragoste o împinsese... Chiar aşa – Elenuța reuşise până şi asta să afle, motivul sinuciderii, descoperindu-şi, desigur, totodată nişte aptitudini de detectiv. N-ar fi fost mare lucru să deduci, altminteri, că cel care o determinase fusese tatăl lor. Spiritele lor bântuie prin preajmă, Elenuțo, ca să ne vegheze şi să ne orienteze destinele. Părerea lui Rafael era că Elenuța mai bine şi-ar fi văzut de treabă. N-ar fi trebuit să răscolească şi să dezgroape... Tragi a rău şi a pagubă.

Ea umblase de fapt pe la primării de sector, pe la oficii ale stării civile, arhive, trăgând speranță la o moştenire. Bani, proprietăți, cică ar fi avut nişte presimțiri. Degeaba ar fi încercat frate-său s-o calmeze şi s-o abată de la obsesia asta. Adevărul e că avea nişte timp de pierdut cât făcea Rafael pe dădaca şi pe fata-n casă, şi poate că şi moartea maistrului militar o zdruncinase până într-atât ca să umble

după potcoave de cai morți, din care să încropească te miri ce atelaj ce le-ar fi înlesnit viața. Tot ce ne-ar fi putut lăsa mămica noastră, Elenuțo, e depresia aia atroce care a învrăjbit-o împotriva ei înseşi şi care o omorât-o. N-avem decât să fim atenți la păcatele părinților noştri pentru care asudăm din greu să le plătim.

N-o fi fost totuşi chiar o pierdere de timp. Elenuța mai află câte ceva şi despre familia mamei lor. O familie bună, mă rog, Rafael ştiuse dintotdeauna, presimțise, orientându-se după vorba aia că se întâmplă şi la case mai mari. Mai ales la case mari vezi sinucideri, crime pasionale, copii din flori, incesturi şi tot aşa. Se vede, de altfel, şi pe noi că suntem de familie bună, chiar dacă am crescut în orfelinate şi în şcoli speciale. Cât de ostil şi mizer, mediul n-a reuşit să şteargă cu totul... Îi plăcea să vadă la soră-sa un fel de aură aristocratică pe care să şi-o însuşească, deşi nu i se potrivea întru totul şi nu dădea curs tentației până la capăt. Nu semănau până într-atât ca să bănuieşti că ar fi gemeni. Ba trebuia să iei aminte foarte atent să-ți dai seama că sunt frați. Părul ei şaten, bătând spre roşu, se regăsea la Rafael, lunecând într-o nuanță nisipie. Aveau aceleaşi priviri adânci şi duse, dar a lui era mai dilatată şi mai risipită, ca şi cum văzuse mai multe în acelaşi interval de timp, şi aceeaşi paloare argiloasă, la Rafael de o asprime sporită, imprimată de cicatricele vechi de vărsat. Şi mâinile cu degete subțiri şi lungi, cum au cei infirmi din naştere, li s-ar fi asemănat, şi siluetele longiline, doar că el era mai înalt cu un cap şi îndeajuns de lat ca să-ți închipui că Elenuța ieşise din el. Unii vecini din bloc se uitau la Rafael ca la un soț sau ca la un concubin ce luase prea repede locul defunctului, şi aproape că le pica bine confuzia asta. Domnul şi doamna Ogrinjan – familia lor reîntregită sub numele otrăvitei cu sodă. Tot e bine că Elenuța începuse să țină la numele ăsta, numele ei de fată, de fapt, măcar că păstra plăcuța de pe

uşa apartamentului inscripţionată cu Familia Popescu Ghiță. Suntem înconjurați de morți, surioară, nu doar că umblăm pe pământul îngrăşat cu trupurile lor, care ne e şi hrană de altfel... Păi, spiritele astea pe care n-ar trebui să le zgândări atâta, invocându-le şi căutându-le. Păi, bărbatu-tău, mămica noastră, tăticul nostru, care cine ştie pe unde-o mai fi şi el... Un mort rămas în suspensie, aşadar, despre care Elenuța nu aflase nimic, aşa încât n-ar fi mare lucru să fie încă în viață. Adunase, în schimb, informații despre părinții mamei lor, bunicii, şi ei morți, desigur, doar că muriseră mai încoace, după mama. Bunicul fusese director de bancă, de aici dedusese Elenuța că-s de familie bună, iar mama a avut unsprezece frați şi surori, dintre care unii studiaseră la Paris. Într-o bună zi, le va veni rândul şi ăstora să-i caute şi să-i cerceteze. Avea în vedere nişte unchi stabiliți eventual în străinătate şi fără moştenitori. Rafael se strâmba şi se scărpina în cap. Era alergic la amăgirile soră-sii, şi când o auzi că nu ştii de unde sare iepurele... Averi, moşteniri, tot aşa cum se agățase de bărbatu-său, ca să vadă în el mai mult decât era de fapt, şi tot aşa cum se agăța de el. Rafael o lua pe departe:

— Îmi place mult să aflu că suntem de familie bună, dar n-ar trebui să uiți... Să nu uităm, surioară, mă rog...

— Ştii bine că prefer să uit. Gata, să n-o mai lungim, refuz, pur şi simplu, să-mi aduc aminte.

Vocea ei era răguşită parcă de plâns. Rafael nu-şi amintea s-o fi văzut vreodată plângând pe vremea când erau la leagăn şi nici când îl îngropase pe bărbatu-său. Răguşeala aia dând vorbelor ei o rezonanță lugubră îl îndemna să şi-o închipuie plângând în taină. Se ferea şi, totodată, brava:

— Şi până la urmă nu-mi pasă, înțelegi? Am casa mea, sunt pe picioarele mele, nu-mi dă nimeni să mănânc, nu atârn...

Lui Rafael îi era limpede aluzia: el n-avea casa lui şi, pasămite, ar fi atârnat la ea. Unde mai pui că se ducea noapte de noapte la şcoala aia care nu-l lăsa să uite. Nu că ar fi făcut caz, dar nici să te faci că habar n-ai nu-i bine, surioară. Să îngropăm mizeria asta atât de adânc, încât să fim în stare să ne dăm Sufletul umblând după nişte părinți pe care nu i-am văzut şi nu i-am avut de fapt şi să ne punem nădejdea în nişte moşteniri care ar compensa ce n-au fost în stare să ne dea părinții ăia...

2

Asta fusese într-un martie friguros – rămăsese singură cu Mugurel, de doi ani pe atunci, în garsoniera asta prin care sufla vântul. Uită-te-n jurul tău, Mirelo, pereții goi, linoleumul gol, golul din stomac şi din inimă, nemernicul de Ticuță. Îi luase tot, toată mobila şi frigiderul, şi aragazul, covoare şi preşuri, şi până şi lustra din tavan cu tot cu becuri. Toate erau ale lui, Mirelo, până şi garsoniera pentru care primise repartiție la ICRAL de la Depoul CFR Triaj, unde muncea ca lăcătuş, dar care uite că acum îți rămânea prin hotărâre judecătorească, fiindcă aveai copil de crescut. Ce te-ai fi făcut dacă nu-l aveai pe Mugurel, Mirelo, da' pe de altă parte, îți dai seama cât l-a îndârjit hotărârea aia? I-a luat până şi verigheta de pe deget şi cele două inele de patru grame, cumpărate, vezi, tot din banii lui şi din munca lui. Ba, dac-a văzut-o că se cam codeşte, că nu i le-ar da de bună voie, i-a smucit mâna de-ai fi zis că-i în stare să-i rupă degetele, să i le taie cu cuțitul, şi mai mult nimic, să-şi recupereze inelele. Păi, nu-ncăpea tocmeală, idiotu' dracului. Bine c-a dat Dumnezeu să scape de el.

Dormea cu Mugurel pe o pătură întinsă pe linoleum şi n-ar mai fi pridídit să se încurajeze de una singură, că las'

că tot răul spre bine. Aia e, şi-o făcuse cu mâna ei. N-ai fi avut la ce să-ți pară rău, Mirelo, da' nici să te bucuri n-ai fi avut de ce. La cinşpe ani te încurcaseşi cu Ticuță, cum ar veni lăsându-te sedusă, păcălită, coruptă, violată şi aşa mai departe. Ba bine că nu. Te mâncase-n fund, Mirelo, erai leşinată. Tremurai, trepidai, iar Ticuță n-avea decât să se pună la mintea ta. La douăzeci şi doi de ani ai lui, n-o fi avut nici el prea multă minte, măcar c-o fi avut el nişte socoteli, dacă abia peste trei ani a catadicsit să se cunune cu tine. Îți secase sufletul aşteptând, Mirelo, ai răsuflat uşurată să te vezi măritată. Cât de proastă, deh, te-ncurcaseşi cu dracu'. Curvar de nu se poate Ticuță, şi tu geloasă şi ambițioasă să-i faci viața grea cu scandaluri când ajungea acasă noaptea târziu de la curvele lui. În ruptul capului nu l-ai mai fi lăsat să se atingă de tine, idiotu' şi nenorocitu', da' ce te faci, că el, la fel de ambițios, căpos şi lacom, ar mai fi vrut-o şi pe ea pe lângă celelalte. Aşa se face c-au dus-o tot într-un balamuc şi-un scandal cu certuri şi bătăi, şi ochi vineți, şi buze sparte, şi chiloți rupți; trăgea de ea cu forță, abia acum ar fi putut să spună c-o violează, dar nu i-ar fi cedat nici moartă. Până la urmă, tot el a cedat, de vreme ce a băgat divorț. Ducă-se învârtindu-se cu curvele lui, cu banii lui şi cu munca lui...

Ca şi cum ea n-ar fi ştiut ce-i aia muncă. Nu doar cu măritişul, ci şi cu munca o luase din pripă. De la şaişpe ani, da, în fabrica aia de pâine unde o băgase taică-său. În trei schimburi, da, pe bandă şi-n gura cuptorului, de te frigeau pâinile la mâini prin palmarele de piele când le puneai în lăzi, şi nu stăteai decât un sfert de oră la pauza de masă şi când te duceai la veceu. Iadu' pe pământ, Mirelo, focu' iadului – d-asta ți-a făcut rost tăticuțu' tău când a aflat c-ai lipsit două trimestre de la şcoală. S-a dat de ceasu' morții să-ți găsească de muncă, vezi, dacă pe tine atâta te-a dus mintea, să te laşi prostită de Ticuță şi să-ți laşi baltă şcoala.

Moartă-coaptă, să te vezi măritată-n rându' lumii, Mirelo, şi totodată abia aşteptai să te vezi scăpată de ai tăi, şi mai ales de taică-tău. Amarnic om nea Petrică – te băgase pe bandă în focu' iadului, ca o pedeapsă, iar pe de altă parte, Ticuţă te ducea cu vorba că te ia şi-l aburea şi pe nea Petrică. Taică-tău, la o adică, ar fi putut să-i facă o reclamaţie la miliţie şi să-l cheme-n judecată pentru corupere de minori sau viol. Era destul de destupat la cap bătrânul ca să-şi dea seama încotro s-ar putea îndrepta povestea asta şi tocmai că se interesase cum devine cu coruperea de minori şi violul, dar uite c-ar fi lungit-o şi el pe lângă Ticuţă, Mirelo, văzându-te atât de pornită să te căpătuieşti cu un soţ. D-aia nu l-a dat în gât pe Ticuţă, dar uite că şi-a scos pârleala pedepsindu-te pe tine, vai de capu' lui de nerod, ca să vezi cât de destupat – să-i fie, pasămite, învăţătură de minte Mirelei, să vadă şi să simtă şi ea pe pielea ei cum s-au chinuit părinţii ei prin fabrici ca s-o ţină-n şcoală, tot ca să-şi câştige o pâine mai uşor, da' ei nu-i pasă şi dă cu piciorul, fiindc-a mâncat-o-n fund cu Ticuţă şi nu mai poate de cât îl iubeşte...

Mare chestie, Mirelo, nu era nici prima, nici ultima. Ticuţă-i deschisese viitorul, cum se spune, şi totodată se descurcase cu legea cu minorii, pe care la o adică bătrânu' o călcase: ca minoră, cum era legea atunci, ea n-ar fi avut voie să lucreze în fabrica aia de pâine, în trei schimburi şi-n condiţiile de muncă grea de pe bandă, aşa încât pe nea Petrică îl costase un curcan şi nişte damigene la Biroul Personal ca s-o angajeze. Asta ca un ultim efort, vezi, după ce se sacrificase la sânge s-o ţină opt ani în şcoala generală şi încă un trimestru din primul an de liceu, dar uite că în sfârşit se uşurase, scăpase de fiică-sa, deşi, nu-i vorbă, odată ieşită pe leafă şi măritată, s-ar fi văzut şi ea scăpată de el – oful tău, Mirelo, căzută-n nas cum erai după Ticuţă, care, vezi Doamne, te-ar fi scăpat de calvarul de-acasă. Ticuţă plecase din Câmpulung de câteva luni, îşi găsise de

lucru în Bucureşti, şi uite-l că s-a întors s-o ia şi pe ea acolo, ca să-şi pună împreună viitorul la cale. Până una alta, tot ca nea Petrică ți-a găsit şi el de muncă, Mirelo, pe bandă, ca la pâine, dar de astă dată într-o fabrică de încălțăminte, în mirosul şi gazele alea de soluție de prenadez şi diluanți, de ieşeai ca beată de acolo, chiaună de cap, şi numai după asta să-ți fi dat seama că nimeriseşi din lac în puț. Mai apoi, după ce a făcut Mugurel un an, lui Ticuță i s-a năzărit să te țină acasă, să ai grijă de copil, dar, de fapt, ca să-ți poată scoate ochii peste un an cu munca lui şi să-ți rupă degetele să-ți ia inelele şi tot felul de figuri proaste, c-o să vezi cum o să fie singură, c-o să mori de foame după cât eşti de puturoasă şi de profitoare, că doar în spinarea mea te-ai uitat...

Ce rahat o fi avut el în cap, Mirelo, c-o să-i plângi urmele şi-o să umbli să-l cauți cu copilu-n brațe să-i ceri de-o pâine, s-atârni la el, când nici măcar nu te-ai deranjat să-l dai în judecată pentru pensie alimentară, dacă până într-atât de nenorocit a fost în toți anii ăştia, de nu ți-a trimis barem de-o ciocolată pentru copil. Mai bine-ai fi murit decât să te fi ştiut că atârni la el, cât de greu ți-ar fi fost, şi tocmai că nu ți-a fost deloc uşor după ce-ai rămas singură cu Mugurel, da' până la urmă Dumnezeu a avut grijă.

Dumnezeu o văzuse când găsise de lucru la cantina concentraților. Adevărul e că au fost nişte ani buni ăia trei cât a lucrat la cantina Liceului de Construcții 23, care deservea pe atunci un batalion de militari concentrați pentru lucrările Şantierului Centrului Civic. Cei mai buni ani, deh, se descurca, avea banu' ei... Orice ai spune, nu trăgea barca pe uscat ca acuma, şi nu te gândi, că muncea de se deznoda. Spăla bidoane de aluminiu şi marmite cu furtunul cu apă fiartă până o lua amețeala, ca într-o baie de aburi, şi tot în aburi şi frântă de mijloc peste cazanele cu mâncare, ca să umpli farfurii şi castroane cu miile şi să

sortezi şi să speli tone de legume şi să te lupţi ca şi cu ursul cu sacii de cartofi. Lucra şi de zi, şi de noapte, în ture de douăşpe ore, şi erau perioade de o lună-două când era trimisă pe teren cu camioanele cu mâncare, în bidoane d-alea de aluminiu, de douăzeci de litri, pentru colectat lapte de la ceapeuri; prin arşiţă şi prin ger, prin zloată şi noroaie, se rupea de mijloc trăgând de bidoane cu ciorbă, cu tocană, orez cu lapte, să le descarce la punctele de lucru de la Casa Republicii, ministere, la Fântâni...

Nici n-ai fi simţit osteneala, Mirelo, abia sărită de douăj' de ani, zveltă, făcută, cu carnea tare pe tine, şi tocmai scăpaseşi de Ticuţă, încât tot ce ţi-ar fi lipsit ar fi fost un soldat sau un ofiţer dintre şantieriştii ăia care nu mai prididеau să rânjească la ea şi s-o ciupească de buci. Păi, nu doar din pricina asta îţi era bine şi nu simţeai osteneala, da' nici nu se compară, Mirelo, ce-i acum cu ce era atunci. N-o apăsau necazurile, Mirelo, aveai cu ce şi uite că, într-un an, reuşiseşi să-ţi mobilezi la loc garsoniera. Avea doar un sfert de oră de mers de la ea, din Fizicienilor, până la cantină şi un salariu bunicel, din care nu cheltuia niciun leu pe mâncare. Venea mereu acasă cu sacoşele pline cu de toate, Mirelo, ce bucurie, antricoate şi mezeluri, pungi cu zahăr şi orez, conservăraie şi pâine la discreţie, şi asta-n vremurile alea de izbelişte, când se dădeau, zahărul şi uleiul de la alimentară pe tabel, iar pâinea şi salamul, tot cu porţia şi cu buletinul, iar tu nu numai că nu duceai lipsă, dar aveai şi pentru alţii. Pentru prietenele tale, Mirelo, fomistele, perversele şi profitoarele care-ngroşau obrazul şi căscau gura, iar pe de altă parte, pornite să te mănânce de fund, să te bârfească, să te ştie tot cartierul ce bagi în cratiţă şi cu cine te fuţi. Unele ca Roşioara, Geta şi Vasilica, veşnic puse pe rele, dar pentru tine prea puţin conta, Mirelo, lăsai să treacă de la tine. Nu te sinchiseai, îţi mergea prea bine ca să-ţi stea mintea să le tai din porţie, să te chiverniseşti şi tu

ca orişicare, să faci provizii, să strângi, ba bine că nu. Le dăduse la început câte un borcan de bulion sau o sticlă de ulei în contul lui Mugurel, că i-l ţineau printre copiii lor, să se joace cu ei cât era la cantină, dar cu timpul le dădu tot mai mult, Mirelo, îndeasă-le cu carne şi conserve, ulei şi zahăr, sacoşe cu cartofi şi roşii, şi deja ţi-ai luat pe cap o familie grea de prietene, pentru care cărai ca un cătâr cu sacoşa de la cantină. O aveai pe Roşioara cu copiii ei abonată-n permanenţă şi încă vreo cinci-şase abonate de ocazie. Peste alergătura şi roboteala din hala cantinei, căratul cu sacoşa şi grija pentru prietene, după care somnul greu, străbătut de vise cu bărbaţi goi şi virilităţi enorme, îmboboşate, pe care le legăna în braţe ca pe nişte bebeluşi gângurind sub mângâierile şi sărutările ei înfometate. Se trezea asudată şi speriată, ca picată din altă lume, iar oboseala nu-i mai permitea să se gândească la lipsa unui bărbat lângă care să se trezească dimineaţa, lăsându-se cotropită şi totodată eliberându-se de moleşeala aceea dulce care-o invada în vis, Mirelo, n-aveai decât să te scuturi, spunându-ţi iarăşi şi iarăşi că mai bine fără, fără Ticuţă sau altul la fel ca el, pentru că toţi sunt la fel, Mirelo, mai bine singură şi de capul tău, de-o mie de ori mai bine. Era ca şi cum ar fi luat-o de la început cu mai multă minte decât atunci când se prostise până într-atât încât să-şi lase baltă şcoala de focul măritişului, iar numele recăpătat după divorţ, Mirela Dogaru, parcă ar fi readus-o lângă taică-său şi maică-sa şi frăţiorul ei, Vlăduţ, amintindu-i că mai are şi familia asta, pe lângă cea a prietenelor. Începuseră s-o viziteze de-acum şi neamurile de la Câmpulung. La o săptămână-două se pomenea cu maică-sa sau cu taică-său, şi cel mai adesea cu Vlăduţ, care prinsese gustul plimbărilor la Bucureşti, fiindcă avea unde să tragă câteva zile, până s-ar fi săturat de umblat prin discoteci. Vlăduţ era mai mic cu trei ani decât ea şi n-ar fi avut altceva de făcut decât să se

distreze bântuind prin baruri şi discoteci, dar uite că-şi făcea griji şi pentru ea. Odată îi spuse că ar fi bine, cum ea e ocupată toată ziua cu cantina, să i-l dea pe Mugurel la Câmpulung să i-l țină bătrânii. Aha, ar fi o chestie, Mirelo, cum de nu-ți dăduse prin cap? Trebuie că nu îndrăzniseşi să caşti gura la taică-tău, dar dacă Vlăduț ți-a pus o vorbă pe lângă el, de ce să nu profiți şi să-l laşi acolo până ar fi început şcoala? Tocmai bine că nimeni n-ar mai fi putut pretinde acum că atârni cu copilul la Roşioara şi la celelalte şi d-aia le cari cu sacoşele, ba uite că nu-i deloc aşa. Mănâncă lumea ce nu trebuie, Mirelo, n-ai stat tu vreodată la mâna prietenelor, nici în privința lui Mugurel şi nici în alte privințe, fiindcă, la o adică, Mugurel poate să stea în apartamentul bunicilor lui din Câmpulung, unde şi tu ai crescut, în trei camere la bloc, Mirelo, tu n-ai venit de la coada vacii, ca altele care tocmai ele te mănâncă de fund că, ce să mă fac, țăranca aia de Mirela cu neamu' ei de văcari şi dogari, adică, vezi Doamne, Dogaru de la doagă, dacă taică-său cioplea doage de butoaie şi putini, ca să vezi de unde a plecat ca să se-ajungă şi ce s-ar fi făcut ea dacă n-ar fi dat peste fraierul ăla de Ticuță s-o aducă-n Bucureşti, de i-a făcut buletin şi i-a făcut rost şi de garsoniera asta de la întreprinderea unde lucra el, iar tocmai el a trebuit să plece din casă dacă ea n-a fost în stare de bărbatu-său şi-a lăsat-o pe ea aici să-şi facă de cap, cocoană la bloc şi bucureşteancă, ce mai, o țărancă de doi lei, care se mai dă şi mare că cine mai e ca ea, că dă să mănânce la tot cartieru' din ce fură din cantina aia... Aia e, Mirelo, să nu-ți fi spus Roşioara toate câte ți le puneau în cârcă alelalte, că tu ştiai destul de bine. Câte şi mai câte vorbe îi zburau pe la urechi, măcar că nu-i dădea mâna să creadă că numaidecât Roşioara, Vasilica sau Geta, pentru că şi fără ele erau destule leşinate să scornească mizerii care să se vânture din gură-n gură şi să molipsească lumea şi tot cartierul ca de o

boală, şi până la urmă bine a făcut că n-a mai atârnat la ele cu copilul, cum ar fi fost la una ca Roşioara, unde stătea Mugurel claie peste grămadă cu copiii ei care-l învățau să înjure şi-l târau după ei pe maidane şi pe cocioc, murdar şi nemâncat toată ziua, de se îngălase şi se gălbejise şi se trăsese la față de n-ar mai fi avut mult până să-l bage-n spital, şi chiar i-a spus Roşioarei că pasămite d-aia îi hrăneşte ea copiii din rațiile concentraților, ca să i-l înfometeze ea pe al ei?

Se certau uneori de n-ar mai fi avut mult până să se ia de păr. Fi-ți-ar curvele ale dracului, Mirelo, vă iubeați mai mult decât v-or fi iubit vreodată bărbații voştri pe care-i înşirarăți ca mărgelele pe ață. Erau prea înfierbântate ca să-şi întoarcă spatele şi, oricum, mereu rămânea ceva de spus, de completat... Nu s-ar mai fi terminat povestea asta. Ce s-ar fi făcut fără prietenele ei perverse şi profitoare, care mai cu seamă la ea se strângeau, Mirelo, te socoteau mai bazată, mai cu posibilități decât oricare: păi, d-aia, fă, eşti o doamnă, şi tu, în loc să te doară-n cur de ce vorbeşte lumea, ne freci la cap, Mirelo, asta era, tot ele dădeau cu mucii-n fasole şi tot ele făceau pe fraierele şi rânjeau fasolea că ce ți-o trebui ție, aşa o doamnă, să te înhăitezi cu nişte amărăştence ca noi, să ne îndopi cu gustărele şi prăjiturele şi cafele... Linguşeala asta aducea a bătaie de joc, dar uite că nu-i dădea mâna să se supere, şi până la urmă n-o costa nimic să le ia în serios. E o doamnă, păi, cum dracu', când se-ncingea tărâța-n ele punea la bătaie câte trei-patru sticle de lichior şi le dădea drumul acasă la două noaptea, sătule şi cherchelite şi cu sacoşele pline de provizii de la cantină, Roşioaro, Vasilico, Getuțo, şi câte-or mai fi fost. Ah, ce dor mi-a fost de tine, salamule şi cu pâine. Ah, ce mult io te-am iubit, măi, cartofule prăjit... Cartofule şi cu sare m-ai săpat de supărareeee... Le punea la adăpost ca pentru vremuri de război, dragă, totul pentru front...

Acolo se duce papa noastră, fă, la concentraţi, ca să facă Bulevardul Victoria Socialismului. Norocul nostru cu Mirela... Agoniseai pentru ele, Mirelo, păi, dar din dar şi pomană din pomană, ce pica pe de lături pentru atâta lume de la Şantierul Centrului Civic. Mult, puţin, gândeşte-te că pentru una ca Roşioara, chiar şi numai un borcan cu castraveţi muraţi era o alinare, după cum se îndopau copiii ei cu castraveţi cu pâine şi-i ştia liniştiţi pentru o vreme şi se mai liniştea şi ea.

O doamnă, gândeşte-te, şi ce mai doamnă-domnişoară trăsnet, umblând pe străzi ca prin grădina raiului când se întorcea, în amurg, de la cantină singurică-singurică, păşind ca şi cum ar fi plutit pe lângă ispitele atâtor ochi scurşi, jinduind, şi capetele de bărbaţi întorcându-se şi socotind, poate, în sinea lor că n-ar avea cum să-i lipsească, dar nici nu i-ar prisosi, din ce i-ar pica pe de lături, Mirelo, darul şi pomana. Chiar îi lipsea, dar e tot atât de adevărat că nici de prietene nu s-ar fi lipsit, oricât ar fi scos-o din sărite bârfele lor, păi, curva aia de Mirela ar mânca-o pă pulă, şi uită-te la ea că-i de Doamne fereşte, şi mai zice de altele, păi, n-ar fi avut decât să le dea dreptate în sinea ei, păi, lipsa asta, păi, darul şi pomana, răul obicei, dobândit în pripă, la doar cincisprezece ani, care o lăsase cu pereţii goi şi inima goală, tot nu-i era de-ajuns. Tânjea şi se perpelea în viscerele ei obiceiul ăla, dând să se întrupeze într-un bărbat care s-o îmbărbăteze, să-i dea curajul vieţii, pe care, oricât s-ar fi străduit, nu l-ar fi putut dobândi de una singură şi nici alături de prietene, păi, ce să ne facem, Mirelo şi Vasilico, şi Luminiţo, şi Viorico, Getuţo şi Roşioaro, dacă aşa-i femeia, slabă îndeobşte şi cel mai adesea lăsându-se la mâna cui nu trebuie, te miri ce nenorocit care să-ţi ia tot, să te lase goală-puşcă. Ştia şi ea, învăţase pe propria-i piele, dar uite că tot degeaba. N-avea decât să se lase ispitită, adulmecând chipurile şi trupurile care, la rândul lor, îi adulmecau

mersul. Se lăsa pradă legăturilor de ocazie, de azi pe mâine, cu necunoscuți; curva aia de Mirela, ştiau ele ce-i puneau în cârcă, păi, bineînțeles c-ar mânca-o, şi chiar o mănâncă de vie. Ar fi trebuit să-şi spună că nu-i pasă, Mirelo, te speli şi eşti ca nouă, n-ai decât să mesteci iluzia asta cât umblă după tine disperarea şi te ajunge din urmă, şi ai da atunci de pământ cu slujba de la cantină în care-ți verşi sufletul, până ce într-o bună zi ai să cazi ca un animal de povară gâtuit în jugul lui şi deja n-ai mai fi în stare să-ți spui că, uite, muncesc, da' ştiu pentru ce, mă descurc şi le descurc şi pe prietenele mele, şi deja ți-au pierit cheful şi curajul.

Uită-te la Roşioara, bunăoară. Ei, cine să-i fi ținut treze curajul şi cheful? Ba tocmai că într-o vreme Mirela încercase s-o ajute, luând-o la cantină şi punându-şi obrazul pentru ea la şefi, că-i fată bună, muncitoare, tot în nădejdea c-ar ajunge sărmana Roşioara să se descurce pe cont propriu, da' ți-ai găsit: după nici două luni, Roşioara mea, auzi, că doar n-am omorât-o pă mama ca să mă pedepsesc în ocna asta de cantină, că ea are copii de crescut, nu vrea să putrezească de vie în aburu' şi-n umezeala asta, la care Getuța – la ce-ai mai luat-o cu tine, Mirelo, ca să te facă de râs, care io de când o ştiu, asta doar să doarmă până la prânz ca să fie seara bună să se plimbe prin oraş la agățat şi s-atârne la te miri ce golan pentru o farfurie de mâncare şi tot sub pretextu' că d-aia n-are timp să-şi ia o slujbă, că la copiii ei le trebuie supraveghere şi educație.

Umbla şi atârna Roşioara, Mirelo, şi ea, ca orişicare, tot în nădejdea că ar da peste un fraier care să rămână lipit de ea, cel puțin pentru o vreme dacă nu pe viață, nu poți să ştii de unde-ți pică. Orice zdreanță de sac îşi găseşte peticul, măcar că nu era cine ştie ce de capul ei, cu fața aia lătăreață şi țigănoasă şi cu fundu' ăla lăsat, ca un hopa-mitică şi ca o pară mălăiață gata să se borşească, şi cu copiii ăia trei după ea, răi ca nişte draci, pe care degeaba

zice că-i educă. De mult i-a scăpat din mână, după cum o țin ei tot într-un balamuc şi-o teroare, cerându-i bani şi tăvălindu-se pe jos ca posedații ca să le ia ce văd la alți copii, şi Roşioara n-ar avea în veci de veci cum să-i mulțumească, şi după toate astea nu-i puțin lucru la ce o duce capul să aiureze, povestindu-i Mirelei despre bărbatul ăla pricopsit care de bună seamă c-o s-o scoată la lumină şi o s-o îndestuleze, mă rog, ea şi copiii ei or s-o ducă într-un lux ca-n filme, păi, chiar şi ceva mai bătrân dac-ar fi şi tot n-ar deranja-o, ba' i-ar conveni, c-ar muri mai repede şi ar lăsa-o-n averea lui, Mirelo, să-ți vină rău şi mai mult nimic. Roşioara vorbea despre nişte lucruri pe cale să se întâmple, de nu-ți venea să crezi cât e de dusă şi rătăcită, iar pe de altă parte, pricepută de nu se poate să-ți intre pe sub piele şi să se lipească de tine, fie numai şi pentru un borcan de castraveți, şi, totodată, disponibilă pentru orice şofer de rabă care o claxonează, cine ştie cum, din obişnuință, de plictiseală ori mai degrabă din greşeală, dacă o vede de la depărtare ori din spate şi o confundă cu una mai acătării.

O doamnă-domnişoară ca tine, Mirelo, nu erai tu de teapa Roşioarei. La altceva ai fi tras nădejde, şi uite că nădejdea asta aproape că ți s-a împlinit într-o duminică de august, când te scosese afară din casă amocul, acea nelinişte rea, sufocantă, care te încerca mai cu seamă în zilele libere, cum ți se slăbea puțin jugul robotelii la cantină şi parcă te-ai fi simțit soră bună cu Roşioara, măcar că nu pentru o farfurie de mâncare ai fi atârnat tu la ultimu' camionagiu...

Umbla brambura pe străzi, amețită de lumina uleioasă, îmbâcsită de praf şi de gaze de eşapament, lăsându-se călăuzită de dispoziția sumbră ce-o rodea pe dinăuntru, şi până să apuce să se lase la mâna cui s-o nimeri, dădu nas în nas cu un văr de-al ei din Câmpulung, pe care-l ştia că lucrează la IMGB de vreun an şi se mai întâlniseră în câteva

rânduri. Acum era cu un prieten după el – un lungan roşcovan cu faţa osoasă şi stacojie, ducându-te cu gândul la un cocoş, şi cu mersul înţepat şi parcă bombându-şi pieptul, ca şi cum s-ar fi umflat în pene. Vărul Cornel i-l prezentă, da, Velicu, şi de cum îi văzu, Mirela n-a mai avut ochi decât pentru Velicu, cât au stat, aproape o oră, cu halbe de bere la Gambrinus şi plimbându-se prin Cişmigiu. Bău, cot la cot cu ei, patru halbe, sporovăind de una, de alta, dar ea mai mult tăcând, cu ochii dilataţi de aşteptare, până ce Velicu îi ceru telefonul, ca o invitaţie, în sfârşit, atâta că n-avea telefon. Îi dădu adresa şi-i spuse că e de găsit mereu acasă după şase seara, când iese de la cantină, şi că-l aşteaptă neapărat. Numai bine că a doua zi îl găsi păzindu-i uşa, ca şi cum gândul şi dorinţa ei îl chemaseră, deşi lui parcă nu i-ar fi ars cine ştie ce, după cum arăta de plictisit şi obosit. Tocmai vroia să plece, i-a spus, şi că stă la uşă de o oră, ce naiba! I-a spus la şase şi acum e şapte. Păi, îi spusese că iese la şase, da' până se spală şi se schimbă şi până ajunge acasă... El surâse, mă rog, după câtă bere a băut aseară, tot e bine că nu i-a dat o adresă greşită, să-l trimită la altă uşă, la care ea, râzând şi tot ca să-l binedispună, că n-a ajuns încă în aşa hal ca să-şi bea minţile până ar uita unde stă, dar dacă lui i-ar da prin cap... Ba bine că nu, Velicu glumise, n-a vrut s-o jignească...

Nu-ţi stătea capul la jigniri, Mirelo, te pierdeai şi te goleai, şi privirile-ţi tremurau, adulmecându-l pe când îl băgai în casă şi încuiai uşa. Prin memorie ţi se amestecau chipuri şi trupuri de bărbaţi fără nume, care intraseră aici pentru o zi şi o noapte, iar disperarea pulsând şi vărsându-se-n dorinţă răscolea în tine presimţirea că el va însemna ceva mai mult. Palmele lui frământându-i fesele parcă ar fi încercat să-i spună asta în singura limbă pe care ar fi înţeles-o amândoi. Nu era totuşi mai mult decât o promisiune vagă, însoţind geamătul de muribund

prăvălindu-se în hăul dintre coapsele ei. Nu durase niciun minut, şi uite că i se luase glasul înainte să termine ce ar fi avut să-i spună, iar acum parcă ar fi privit în vânt, făcând pe nepăsătorul şi indiferentul, deşi se ştie vinovat. E nerăbdător să plece de la locul faptei, păi, cum naiba, el şi-a făcut datoria de mascul feroce, mai cu seamă după ce a aşteptat la uşă ca prostu' o oră, mă rog, nu i-a găsit nimeni nicio vină. Se mai întâmplă şi din pricina grabei sau a emoției, îi spuse ea atunci, dar, cât de curând, avea să se convingă că el suferă mult de teama asta, Mirelo, o neputință de fapt, cu care n-aveai decât să te împaci. I-a fost cam greu la început, însă, cu timpul, îşi găsi chiar o satisfacție în a-l obloji, ținându-l strâns în brațe şi mângâindu-l ca pe un copil care suferă. Ca şi cum ai fi împărțit suferința cu el, Mirelo, dacă nu cumva porția ta de suferință o fi fost ceva mai mare. Iarăşi tânjeai şi te perpeleai şi te încurajai, încurajându-l totodată şi pe Velicu, Mirelo, sunt fără de număr metehnele şi neputințele, şi suferințele care ne apasă. Unde am ajunge dacă-am sta în loc de ele?

În seara aia au sărbătorit spârcâiala lui Velicu prăjind nişte fleici în tigaie. Mirela avea frigiderul plin de carne adusă de la cantină şi avea puse bine pentru prietenele ei sau pentru cine s-o nimeri pe la ea şi două sticle de vin Sarica Niculițel, şi două sticle de lichior de nuci verzi. Trai pe vătrai, Mirelo, aşa o duceai pe vremea lui Ceauşescu, măcar că pentru alții o fi fost altfel, şi-acuma depinde şi de ce aşteaptă fiecare şi cu ce se alege; păi, de bună seamă că ți-ar fi plăcut să te țină Velicu cuplată vreo oră, dar dacă n-a fost să fie, tot e bine, că venise cu Dacia lui ca să facă o tură prin oraş. Era bazat cocoşelul ei, măcar că un pârlit de maistru la IMGB, neînstare s-o gâdile cum trebuie şi mai avea şi altă meteahnă, de care suferă aproape toți bărbații: era însurat şi avea doi copii, Mirelo, asta e, gâdil-o până s-o

scula iar şi bucură-te că te aşteaptă seara cu maşina, când ieşi de la cantină, ca să te scoată la plimbare şi la vreun local şi că te ştii iubită şi dorită, plimbată şi distrată, păi, unde n-ar da Dumnezeu să se întoarcă vremurile alea? Îl avea pe Velicu, muncea şi câştiga şi nu-i lipsea. Oricum ai da-o şi ai suci-o, nu se compară cu ce-i acum. Era mai bine. Adică să nu-i spună ei oricine i-ar spune că ăia care au făcut Revoluția şi l-au omorât pe Ceauşescu s-au gândit la folosul unora ca ea, Mirelo, gândeşte-te numai că Ceauşescu a dat de lucru Armatei pe şantierul ăla al Centrului Civic, dimpreună cu muncitori veniți cu familiile după ei de peste tot şi stabiliți în Bucureşti încă de pe vremea şantierului Metroului, iar peste ăştia, cei trimişi acolo de Oficiul Forțelor de Muncă şi detaşați pe termen nelimitat din întreprinderi. Una peste alta, o pâine de mâncat pentru vreo jumătate de milion de inşi – o pâine bună, rea, cum dracu' o fi fost, uite că se găsise şi pentru tine, Mirelo, păi, traiul ala pe vătrai care a fost s-a dus, şi parcă-ți pare rău şi te ia cu friguri când vezi ce te paşte...

Ce-ar fi fost să fie n-a mai fost. Toată povestea asta ar fi trebuit să se întindă până spre anul 2000 încolo, dacă Revoluția nu l-ar fi terminat pe Ceauşescu cu tot cu şantierul Centrului Civic. Atunci a fost când localul cantinei concentraților şi hala bucătăriei s-au transformat într-un depozit de mărfuri cu vânzare angro, iar conducerea intreprinderii de Gospodărire Locală şi Alimentație Publică, de care aparținea cantina, s-a simțit obligată să nu-şi lase salariații de izbelişte. Încă nu se ajunsese la concedierile şi disponibilizările masive de personal de mai târziu, iar şomajul era în zilele acelea, imediat după Revoluție, mai mult o poveste, nu chiar de speriat, de vreme ce se întâmpla şi în Occident, şi uite că ăia de acolo n-o duceau chiar aşa rău.

Ce s-a găsit şi pentru ea atunci, imediat după Revoluție, aproape că nici n-ar mai vrea să-şi amintească. Norocul ți s-a spart, Mirelo, şi a luat-o la vale, şi de-atunci tot curge şi se risipeşte şi nu se mai opreşte ca să poți să-l atingi. Au trimis-o la căminele studențeşti din Grozăveşti. Femeie de serviciu, Mirelo, trăgeai de teul cu cârpa udă şi găleata cu zoaie pe scări şi pe culoare şi-n grupurile sanitare. Spălai la closete, păi, dacă nu ți-a plăcut cartea, dacă te-a mâncat în fund să te-ncurci cu idiotu' de Ticuță...

N-avea decât să se încurajeze de una singură.

I se vlăguise tot curajul pe care i se păruse că i-l dădea Velicu. Cât de rău i-ar fi picat, nu s-ar fi ruşinat şi nu s-ar fi dat înapoi. Trebuia să-şi câştige curajul cumva, chiar dacă nu mai era ce fusese. Se tăiase, se terminase cu sacoşele cu mâncare şi, de la o zi la alta, se ajungea tot mai greu după ce, ca din senin, se pomeni cu nasul în closete.

3

Valul de caniculă abătut peste oraş la sfârşitul lui iulie îl determină pe Rafael să-şi schimbe tabieturile, mutându-şi programul de plajă şi de scăldat de la prânz la şase dimineața, nădăjduind totodată că porția matinală de înot i-ar limpezi mintea pentru a medita pe îndelete la şanse şi perspective, ca să ia o hotărâre şi să treacă la fapte până n-ar fi prea târziu. După cinci dimineața, şi-aşa nu se mai lipeşte somnul. Zadarnic s-ar mai perpeli în pat lângă Mirela şi lângă fiu-său cel mic. Nici n-a prea fost el vreodată prieten cu somnul, iar pe zăpuşeala asta îți vine să-ți rupi carnea de pe tine; te mănâncă pielea, te scarpini până la sânge, eşti lac de transpirație, de-ai zice c-ai tras la jug aicea, în patul Mirelei. Ba tocmai că după o vârstă se spune că-i normal să dormi tot mai puțin, poate ca o compensație

în vederea somnului de veci care te adulmecă, te paşte şi te pândeşte, îl simţi cum îţi suflă-n ceafă. Oricum, timpul trece altfel, zilele vieţii tale se mişcă tot mai repede şi n-ai decât să te gândeşti cu jind la vremurile copilăriei şi ale tinereţii, când fiecare zi dura cât o viaţă, şi uite acum, da, tot felul de nerozii îţi trec prin cap, cică somnul de veci, rahat, nimeni nu vrea să moară, nimeni nu moare, atâta că-i fierb creierii-n cap tot gândindu-se şi răzgândindu-se să vândă şi să plece, dar unde? Unde draci să te duci când n-ai fost niciodată nicăieri? Oriunde, cât mai departe, poate că nici propria-i moarte nu l-ar mai ţine-n loc, şi nu doar creierii-i fierb. Îi fierb şi maţele, şi-i fierbe tot trupul în urdori usturate. Cât de aprigă o fi zăpuşeala, peste noapte trebuie să te baricadezi cu ferestrele închise, că te căsăpesc ţânţarii. Pastila aia de ţânţari nu mai are niciun efect de trei-patru zile, de când tot o freci cu apă întorcând-o pe toate părţile. Păi, dacă nicio mie de lei pentru o pastilă de ţânţari, chiar că a ajuns frânghia la păr. Deja a-nceput să pută, trebuie să pleci, să fugi, să-ţi schimbi locul dacă nu vrei să te mănânce viermii de viu aici, în cuibuşorul Mirelei, cu tot cu Mirela şi copiii.

Păi, să vinzi, oare asta-i tot ce ţi-o mai fi rămas de făcut? Să cauţi un fraier dispus să dea şase mii de dolari, ba bine că nu, nimeni nu fraiereşte pe nimeni, nimeni nu moare, în definitiv cam astea-s preţurile în zonă la garsoniere. Poate ceva mai mici, fiindcă-i cam ţigănie aici, da' pân' la coadă, unde nu-i ţigănie în Bucureştiul ăsta? Şi uite că toată lumea trage-ncoace, ca muştele la mortăciune, toţi strâmbă din nas la ţigănie şi, totodată, dau năvală-n ţigănie.

Dacă tot s-a-ncurcat cu Mirela, tot el ar fi în drept s-o descurce. Obligat-forţat, Rafaele, gândeşte-te că a fost o zi memorabilă totuşi când ai văzut-o prima dată, deşi din cu totul alt motiv, care uite că a coincis poate tocmai pentru a-

ți fixa data în memorie: 20 mai 1990, iar copiii noştri şi copiii copiilor or să învețe la ora de istorie, vezi, în duminica aia Rafael ieşise cu soră-sa, puțin după prânz, într-o plimbare spre secția de votare amenajată într-o şcoală generală, şi ciopor de lume pe străzi, mai multă decât în alte duminici, o lume însuflețită de o zarvă păstoasă şi de soarele iute al amiezii, care făcea să fiarbă sângele şi să se zbată-n priviri, gata parcă să sară pe zidurile afumate ale blocurilor inscripționate cu lozinci suprapuse, şterse şi modificate în fel şi chip, spoite cu bidineaua cu var, cu grund, cu vopsea de toate culorile: Jos Dictatoru', Jos Iliescu, FSN = PCR, Jos Rațiu, Jos Câmpeanu, Noi nu ne vindem țara, şi uite-i ajungându-i din urmă un cârd de femei, vreo zece, dintre care pe unele le ştia, prietene de-ale Elenuței, vecine din blocurile din împrejurimi, mai dădeau cu nasul pe la bârfă şi cafele, iar cele pe care le vedea pentru prima dată erau, desigur, prietene de-ale prietenelor, care se adunau în alte părți sau se nimereau la soră-sa în lipsa lui. Păreau grăbite, plutea în jur un nor de precipitare haotică, un soi de mâncărime viscerală care le făcea să se hlizească. Roşioara parcă ar fi dat tonul, incitându-le cu aluzii porcoase de doi bani, că hai mai repede, dragă, să dăm din craci cu nădejde, să nu ne-o ia alții 'nainte la vot şi hai, Getuțo, mişcă-ți fleaşca...

P-asta o ştia cel mai bine, fiind nelipsită de la soră-sa. Roşioara lătăreața, cu fundu' ăla lăsat, ca o pară, o pară prea coaptă, gata să se borşească, şi cu uitătura aia somnoroasă şi încercănată. Vădană, deh, la aproape patruzeci cât o avea, cu trei copii făcuți cu te miri cine, cu doi sau trei bărbați, da' după câtă veselie dădea din ea, n-ai fi zis că are viața prea grea, şi auzi-o pe Getuța cum behăie că ți s-a dus, Roşioaro, cu datu' din craci, te-ai gârbovit şi te-ai lățit... Adevărul e că Getuța, aşa roşcovană şi bățoasă, şi băiețoasă, arată mai bazată decât Roşioara şi-i totodată

mai grijulie pentru sufletul ei, cum se rupe-n figuri, Roşioaro, care tu-n loc să apuci calea bisericii îți arde să dai din craci, şi pe urmă că noi, ca femei serioase ce suntem, trebuia să fi venit la şase dimineața, când s-au deschis urnele, şi păi de ce, fă, să ne sculăm cu noaptea-n cap, c-aşa vrea pizda ta, şi păi d-aia, şi nu mai vorbi prostii, că mai ie lume cu copii mici p-aicea şi să vezi acuma-nghesuială dacă ne-a prins prânzu' la vot...

Mda, Geta, ar fi ceva de capul ei şi-i merge mintea să se descurce, nu se compară cu Roşioara, măcar că-i şi ea vai de steaua ei c-un copil, pe care l-a dat la mă-sa la țară, la Moldova, iar Vasilica uite-o cum se isterizează bătând din picior aiurea, ca să se afle-n treabă, să ştie lumea că are şi ea un cuvânt, nu mă interesează, să se termine mai repede de duminică, mai avea şi alte treburi decât s-o frecăm cu ăştia cu votul... Mă rog, au trecut nişte ani, şi uite că tot cu ăştia o freci, făcându-ți probleme că n-ai găsit cumpărători pentru cuibuşorul Mirelei, ba problema-i să vinzi cât mai avantajos, peste prețul zonei, ca să cumperi o casă şi să rămâi şi cu nişte bani. Ceva mai ieftin şi, eventual, mai spațios. Ce planuri deştepte, adică mai ieftin şi mai spațios poate la periferie, n-ai decât să rumegi amăgirea asta, ca şi cum aici ar fi Centrul Civic sau cartierul Primăverii. Păi, mai la periferie decât aici, în fundul Vitanului, poate doar la țară, la câmp şi la pădure, cât mai departe, cum ai zis, şase mii de dolari ai zis, în cel mai rău caz, şase mii cinci sute negociabil. Sub şase mii, în niciun caz, în ruptul capului. Garsonierele sunt oricum mai căutate decât apartamentele, se ştie, lumea se strânge, fiindcă-i mai lesne cu întreținerea... Mai lesne pentru alții, pentru muritorii de rând, fiindcă la ei s-au strâns deja cinci milioane, vor trebui să-l aburească pe ăla care o râvni la cuibuşorul lor, să plătească mai întâi întreținerea, pe care s-o scadă din preț, iar în cel mai rău caz, tot ar rămâne cu cinci mii cinci sute

de dolari, ceea ce nu-i chiar de colea, păi, câte locuri în lumea asta unde ți-ai putea încropi un rost cu banii ăştia... Femeile alea grăbite, curioase totodată, Geta lălăind c-or fi cozi mari, dragă?, şi privirea dilatându-se, dragă, uite câtă lume pe stradă, mai ceva ca la Revoluție, la care Roşioara, scandalizată, atinsă parcă unde-i place cel mai tare, chicoteşte şi chiuie că ne-a mâncat capu' Revoluția asta şi nu se mai linişteşte dracului lumea asta odată! A-nnebunit lumea, şi Elenuța aprobând-o şi hlizindu-se spre frate-său: chiar c-a înnebunit.

Lui Rafael i se păru pe moment că i se atrage atenția c-a luat-o razna, intrând astfel în rândul lumii, păi, bineînțeles că-i o nebunie generală, atotstăpânitoare, un carnaval de balamuc, iar de-acum, contempla surprins cârdul de femei răsfirate pe mijlocul străzii, şi Roşioara, împroşcând dezgustată, ce mare distracție şi votu' ăsta? Atâta lume strânsă grămadă, de parcă s-ar da cine ştie ce bunătăți, toată lumea asta cu foamea-n gât, moartă să voteze, de parcă cine ştie ce... De parcă ar fi primii, ba bine că nu, nu-s nici primii şi nici ultimii care-şi vând casa de sub cur. Nu te gândi că nu-i bună garsoniera asta, spațioasă-n draci, treizeci şi ceva de metri cu tot cu dependințe, după cum scrie-n contract, doar camera singură are şaişpe metri. Să ai mobilă să bagi în ea, măcar că ei s-au rezumat doar la dormeză şi la fotoliul-pat, la masă, şifonier şi televizorul NEI, antenă prin cablu la dispoziția cui s-o muta, nu l-ar costa cine ştie ce ca s-o rebranşeze. E aproape un an de când n-au mai plătit abonamentul, da' uite că Mirela tot mai trage speranță că într-o bună zi şi-or reveni, barem cât să aibă nas pentru treizeci de canale prin cablu, păi, să nici n-audă să vândă televizorul, deşi cu banii de pe el ar mai lungi-o şi ar mai îndulci-o cel puțin o lună, oho, cât se mai mirau şi se minunau cu toatele de atâția proşti care se-nghesuiau la

vot, dar nu s-ar fi lipsit nici ele de distracția asta, măcar că-i duminică, şi-ar fi fost aiurea ca nişte femei ca ele, cele mai multe fără soți care să le țină socoteala şi să le aştepte acasă la oră fixă, să-şi irosească timpul la coadă la urne.

Cică ducă-se casa, mă piş, mă fut şi mă mut, ne-om descurca noi cu ce luăm pă ea... Păi, cum să nu ne descurcăm, dragostea mea, suntem oameni în toată firea, atâta că-i mai rău decât un copil când e vorba de televizor. Adevărul e că tot ce-ar fi de vânzare aici sunt pereții ăştia de prefabricate de beton, care nu te gândi că nu trag a pagubă, dragostea mea, căscam gura ca prostu' la femeile alea, toate cam la treizeci şi ceva, unele mai fragede... Le sorbea din priviri, eliberându-se parcă de o pornire vicioasă, ivită din atmosfera ternă, monotonă, a după-amiezii de duminică, saturată de familii de proletari onorabili, îmburgheziți de traiul la bloc, îmbrăcați la costume şi cravată ca să meargă la vot, şi uite-o, dragostea mea, atunci te-am văzut, uite-o p-aia care nu pare să aibă mai mult de douăj' de anişori, cât de fragedă, bruneta aia criminală cu pomeți înalți, învăpăiați, şi cu buze pline, umed-strălucitoare şi tremurând imperceptibil, de-ai zice că-i în toiul trebii, Rafaele, păi, bineînțeles c-a înnebunit lumea. Te lingi pe buze, mort de foame şi de sete, deh, nu te mai uita, că-ți pică, ie să-ți vină rău fetița asta, o grădină a deliciilor, a demenței, ie să-ți vină şi nu-ți mai vine. Uită-te ca să-ți vină, cum e vorba aia înțeleaptă, că parcă-i făcut în ciuda pulii, aha, asta-i adevărata față a celui rău şi viclean, uite-o, vărjmaşul întruchipat, ie să-ți bați copiii şi părinții, toată familia pierdută şi-nşirată pe lungul drum al ispăşirii. Cum mai flutură vârfurile părului, bătându-i mândrețea de crupe înalte, pietroase, strânse în blugii care nu ascund nimic. Bineînțeles că n-are nimic de ascuns, ci doar de etalat, fesele agresive, mândria şi trufia şi dezmățul apocaliptic, toate fețele vrăjmaşului scurse prin uitătura aia crucişă, de

curvă. Aşa a fost să fie, dragostea mea, e un dat şi un dar, cine s-o muta în locul nostru să aibă mobilă să bage. Încă două paturi ar încăpea lejer, ba şi pentru noi ar fi bun încă un pat, păi, la atâta personal şi aglomerație, atâtea suflete şi răsuflări răbdându-se şi dorindu-se zi şi noapte, gândeşte-te numai, ei doi, un bărbat la patruşcinci şi o femeie la treizeci de ani, şi doi copii, unul de paisprezece şi unul de un an şi patru luni... Cât i-o mai răbda zăpuşeala asta, Doamne Iisuse Hristoase, cu ăla mic zbierând ca opărit, miluieşte-ne pe noi păcătoşii, cât o suferi de căldură, păi, d-aia plânge, da' poate că şi de foame, deşi ea o ține una şi bună că nu, adevărul e că pentru el s-ar mai găsi câte ceva acolo, cât de puțin, şi cine nu ştie că foamea ne-a făcut pe toți aşa cum suntem, mari şi frumoşi, şi deştepți, şi sănătoşi, şi puternici, aşa încât îi prieşte ceaiul din biberon şi ciorba lungă de cartofi şi absolut orice bagă-n el, slănină şi iahnie de fasole, şi pilaf, şi mâncare de cartofi, şi salată de praz. Ne hrănim cu roadele pământului, deh, se potriveşte cu vorba aia că-i copil de bătătură, ce găseşte bagă-n gură: cotoare de mere şi oase, coji de pâine uscată, rătăcite sau puse de el la păstrare sub covor, şi doar să ai grijă să nu se înece, c-altminteri mestecă şi clefăie non-stop, în timp ce-şi exersează mersul prin casă, uşurându-se pe unde apucă... Aminteşte-ți că arăta cea mai pusă pe rele din tot cârdul ăla de femei. N-o ştiai nici măcar din vedere, dar îți era limpede ce hram poartă. O vedea pornită pe jaf şi ravagii, capabilă să culce la pământ tot ce i-ar ieşi în cale, o veritabilă forță a naturii, mai puternică decât o hidrocentrală... Vorbe, vorbe-n vânt, o mare nebunie şi-o mare porcărie, uită-te, nu te uita, cască gura, salivează spermă, linge-te pe buze, cât de idiot să fii ca să te pui la mintea ei, la crupele ei de iapă nărăvaşă. Aminteşte-ți, o femeie şi mai mult nimic, o fată de cartier, o puştoaică, la fel ca atâtea altele, multe, destule, e legiune, numele lor e legiune, ispita şi dezastrul. Fără doar

şi poate că i-ar fi surâs dezastrul ăla. Atâta că presupunea oarece efort şi bătaie de cap.

Dacă ar fi ajuns la ea prin soră-sa sau prin prietenele soră-sii, poate s-ar fi înduplecat şi poate că ea l-ar fi vindecat de mohoreala ce-l apăsa, indusă de atmosfera ternă a după-amiezii de duminică, prevestind rezultatele votului. N-avea decât să întrebe, să se intereseze, dar nu, pur şi simplu nu-l trăgea. Lipsa aia de tragere ar fi putut fi un semn de boală la o adică, îi adulmeca mohoreala, boala, dezastrul, presimțea un moment când i-ar fi întors spatele chiar şi dacă i s-ar fi oferit pe tavă. Resimțea o mohoreală şi o plictiseală mai grele decât cele din el, care nu-l lăsau să respire altceva în afara cartierului ăstuia de ghetouri din plăci de beton afumate, plin de fete şi de femei ca ea şi de idilele lor sordide – o telenovelă nesfârşită, cu tot cortegiul de episoade invadând cu damfurile lor scările blocurilor, palierele, bucătăriile şi băile apartamentelor proletare. Se vedea prizonier fără scăpare în telenovela aia, în pofida împotrivirii dezgustate, deh, miroase, pute, asta e, unde să te duci când n-ai fost niciodată nicăieri? Ce pretenții să mai ai la ăsta mic, dacă mă-sa n-a catadicsit să-l învețe la oală? Şi după ce au început să scârțâie rău de tot cu banii, cu ultimii cinci mii de lei din casă, în loc să cumpere pâine, lua un pamper. E comodă, n-o duce capul să se gospodărească şi nici nu şi-l bate prea tare, iar el, dintotdeauna, a fost de principiul că trebuie să ne ducem poverile unii altora. Barem cât ne-o mai ține spinarea, deh, cică lasă că aduce tata pâine diseară... Caca-tata-papa, şi uite că a venit vremea când tata n-a mai putut să facă rost de bani de papa, iar de pamper nici n-a mai putut fi vorba. Caca, asta e, o pasă proastă, să tragem speranță că n-o să dureze la nesfârşit. Să ne ducem poverile, dar să se mai descurce şi fiecare cum îl taie capul. N-ar fi mare lucru, altminteri, să ne dăm seama că Dumnezeu ne încearcă pentru că ne

iubeşte, iar dacă nici de iubirea lui n-om fi vrednici, atunci nu ne rămâne decât să ne luăm gâtul singuri... Ba bine că nu, să nu ne lăsăm ispitiţi de patima deznădejdii.

În fiecare dimineaţă, la cinci şi un sfert cel târziu, el iese pe uşă. Punctual, tăcut, riguros, păi, nici dacă ar fi avut o slujbă... cu puţin până-n şase e pe malul bălţii, cu gândul la o ploaie de o zi şi-o noapte care ar înviora stuful ăsta opărit de vipie. El e zi de zi aici, aşteptând ploaia sau chemând-o, ca şi cum l-ar plăti cineva pentru asta, Rafaele, te-ai sonat, da, o slujbă, inevitabil, te mai gândeşti şi la asta. Anul trecut a avut ultima slujbă, dar parcă a fost săptămâna trecută, canicula dilată timpul, da, şi vârsta care face timpul să curgă altfel, mai repede, din ce în ce mai repede. Săptămâna trecută, dar de fapt anul trecut, el încă făcea pe ziaristul la o publicaţie de opoziţie care s-a desfiinţat, iar de atunci trebuie că tot amână, dragostea mea, mai întâi să vedem ce facem cu vânzarea casei, şi pe urmă ne-om agăţa şi de o slujbă, şi tu, şi eu, da, au tot amânat şi de bună seamă că nu-i nici acum un moment prielnic. Pică lumea-n stradă de zăpuşeală, zi de zi peste patruzeci de grade la umbră, încât nu-i de mirare că ne-am puturoşit mai rău decât arabii. De luni de zile n-a mai picat strop de ploaie, ba de ani, după cât s-au gălbejit pajiştile din jurul bălţii, şirurile de boscheţi şi pâlcurile de plopi şi de tei. Umblă seceta şi lasă-n urmă o tăvălitură de paie tocate, iarba verde de acasă care-ţi spune că până şi aici ai ajuns un străin. Papa-caca s-a dus în lume, tata-i liber să se ducă să se răcorească, să se limpezească, să-şi primenească creierii ăia încinşi, Rafaele, poate cine ştie ce idee genială care să ne scoată... Încă nu ne-am umilit îndeajuns, Doamne Iisuse Hristoase, până una, alta s-a ras în cap. E mai igienic, desigur, dar şi mai economic, pentru că părul consumă şi trebuie hrănit, şi uite că nu-ţi mai permiţi.

Duzilor şi corcoduşilor cu crăcile încărcate de rod pare să le priască seceta. Fructele coapte cad, se borşesc şi fermentează pe pământul uscat, străbătut de crăpături şerpuite, în care poţi băga pumnul. Ar ieşi ceva rachiu din zeama asta de dude şi de corcoduşe care se iroseşte, pe puţin o sută de litri dacă le-ai aduna din tot parcul, dar cine să se ostenească? Şi până la urmă, cine ar fi în drept? De când se ştie Rafael, pomii şi parcul, balta asta puturoasă a Văcăreştilor, toate au fost ale nimănui şi ale tuturor, şi tocmai că de vara trecută a început să se vânture zvonul că s-ar fi privatizat. Un patron cică ar fi cumpărat sau închiriat ca să curețe, să dreneze, să amenajeze, mă rog, n-or fi departe vremurile când n-o să mai umbli pe-aici ca-n grădina raiului, întinzând mâna după dude albe şi negre şi ciorchini de corcoduşe.

În fiecare dimineață, el ciuguleşte din mers, dulceața lor răcoroasă îți taie şi setea, şi foamea instantaneu, sănătate curată, vitamine, organismul cere, dar mai cu măsură, Rafaele, papa-caca, una-două dai în pântecăraie. Ai să te caci sânge după atâtea fructe pe stomacul gol. Păi, tot foamea, care ne-a făcut frumoşi şi deştepți şi a pârjolit iarba verde de acasă... Se mai aude că patronul ăla a luat balta ca să facă din ea o crescătorie de crapi, anexată unui sat de vacanță cu motel, piscină, terenuri de tenis, oho, o să facă ceva de vis din cloaca asta infectă. Sunt neschimbate locurile de aproape patruzeci de ani, de când le ştie Rafael. Aceleaşi, doar că mai ofilite, mai prăfuite, mai ostenite, ca şi cum s-ar fi trecut odată cu el, după atâtea ierni şi veri. Vara te coci, iarna înțepeneşti de ger. Te căleşti şi te întăreşti şi pe urmă începi să te părăgineşti. Te părăgineşti mai repede decât locurile. Te vezi copil bălăcindu-te în balta asta, şi pe urmă insomnia şi somnul de veci dându-ți târcoale, gândurile, morții, locurile pe unde au umblat ei şi încă mai umblă, pârjolind cu paşii lor iarba verde de acasă.

N-ai decât să te visezi viu de-a pururi. Uite-l, băiatul ăsta, viu ca un păstârnac, încă şi mai matinal decât Rafael şi care pare să aibă o slujbă mai grea decât a lui. De când vii pe baltă cu noaptea-n cap, dimineață de dimineață, îl vezi foindu-se încolo şi-ncoace printre pescari – o figură blonzie, luminată cald de căutătura blândă şi mai degrabă tâmpă a ochilor albaştri, asprită de riduri şi suptă –, de bună seamă că nu-i priesc nici canicula şi nici plimbările astea matinale pe malul bălții într-un ritm ce-i depăşeşte puterile. Circulă continuu până spre ora nouă, când se retrage, în sfârşit, la umbră pentru cel mult jumătate de oră, şi uite-l cât de părăginit şi ăsta, cu brațele şi picioarele ca nişte bețe şi pieptul de găină tebecistă, da-n schimb costumat ca-n filme, cu vestă şi pantaloni scurți din pânză de camuflaj, verde-galben-ruginie. Ce soldat din trupele de comando în junglă s-o crede, ce vânător care împuşcă francul de la pescarii ăştia pensionari, dându-se drept paznic piscicol, angajat al patronului bălții, pe care de bună seamă că nu-l ştie nici cum arată, păi, cum dracu', aschimodia asta s-a priceput de minune să valorifice zvonul cu privatizarea bălții. După cum îşi găseşte fraierii, percepe taxe de câte douăzeci, douăzeci şi cinci de mii de lei, şi uite-l că-i luat în serios. Îi merge, altminteri şi-ar fi închis prăvălia, măcar că n-arată că s-ar simți prea în largul lui în prăvălia asta. Se vede c-o face cu inima îndoită, păi, tot foamea, tot ea te împinge la tot felul de măgării de care n-ai avea cum să fii mândru. Se încarcă de păcate, dijmuindu-i pe sărmanii pensionari care-şi omoară plictiseala cu peştele, îşi ia un ban grămadă-n contul lor, Rafaele, în vreme ce tu vii degeaba pe gârlă, să te limpezeşti, să te răcoreşti... Tembelul ăsta ras în cap se bălăceşte la şase dimineața cu atâta foc, de-ai zice că taie lemne sau coseşte, şi parcă înadins, să sperie peştele...

— Băăăăi, tembelule! strigă un moşneag, care în urmă cu cinci minute tocmai şi-a plătit taxa aschimodiei. Vezi

dracului c-am nişte scule-ntinse acolo! Intri-n ele, fir-ar el al dracului de peşte şi de om! Eşti nebun?! Pe cine mai vezi tu că face baie la ora asta?!

Rafael îşi aminteşte că-l cheamă Matei pe moşneag. Matei şi nu mai ştiu cum. Paznicul îi strigase numele întreg când îl scrisese în carneţel şi-i trecuse pe la urechi când intrase în apă. Îi tăiase tichet şi chitanţă. Are omul şi carneţel, şi chitanţier. Un pistol şi o pereche de cătuşe i-ar mai trebui... Oricum a pus-o, drept pentru care bătrânul nu mai prididеşte răstindu-se:

— Io am dat nişte bani, dom'le, am plătit pentru locu' ăsta ca să dau la peşte!

Auzind de bani, paznicul tresare şi grăbeşte pasul, ca şi cum ar da s-o ia spre nea Matei, să-i spună că nu se cuvine să strige în gura mare, să ştie toţi proştii de afacerile lor, şi uite-l şi pe Rafael îndurându-se să-şi întrerupă exerciţiul de craul dezlănţuit, ca să ia aminte la cel care-l bălăcăreşte de mama focului aplecat peste un evantai de lansete. O căpăţână fricoasă, căruntă şi rumenă, de Moş Crăciun bărbierit, cu ochelari aburiţi, crăpaţi, prinşi cu o bucată de elastic peste ceafă, şi o gură mare, plină cu dinţi îmbrăcaţi în tablă, care mai ales de bani pomeneşte, Rafaele, de la bani ni se trage. Banul a pus capul lumii şi de bună seamă că o va nimici definitiv cât de curând. D-aia dă şi moşu-n fiert şi zbiară. Păi, banu', poţi să dai în turbare. El a plătit, iar locul ăsta nu-i nicidecum iarba verde de acasă. Rafael calcă apa, aşteptând să i se liniştească gâfâitul, stăpânindu-şi cu greu furia, da' până la urmă moşu' n-are nicio vină, măcar că a îmbătrânit fără niciun folos şi a trecut prin viaţă fără niciun folos. Prin gura asta cu dinţi de fier vorbeşte diavolul din ziare şi din televizor, iar în rest, moşu' se ştie cu conştiinţa curată, cu acte-n regulă şi cu datoriile la zi: a dat bani, a plătit, a albit, a muncit, şi-a făcut datoria faţă de stat, are bineînţeles o carte de muncă în care a adunat nişte

ani prin care poate dovedi oricând. Ştie pe ce se bazează, chiar dacă Rafael dă să se fofileze.

— Mi-ai dat mie vreun ban, unchiule?

— Am plătit douăj' de mii pentru locu' ăsta.

— E problema matale. Mie nu mi-ai plătit nimic. N-ai de ce să strigi la mine şi să mă jigneşti. E păcat de bătrâneţile matale. În loc să iei calea bisericii...

— Care biserică?! Mă mai iei şi la mişto. La biserică să-l trimiţi pe tac-tu.

— Uite ce e: până aici! Te rog să nu te iei de tata, că e mort!

— Te bag în pizda mă-tii! Io am plătit locu' ăsta ca să dau la peşte! Nu ca să te văd pe tine cum faci ca vaporu'!

Rafael se răsuci şi înotă spre mal, apropiindu-se şi mai mult de undiţe, cu intenţia vădită de a-i administra o corecţie bătrânului.

— Sculele, bă, intri-n ele! Ce om nemernic! Rafael oftează, i se înmoaie brusc avântul.

— Îmi pare rău de matale, unchiule, nu eşti sănătos la cap.

Chiar îl întristează atâta sminteală. O vede mergând mână-n mână cu moartea – tremurul şi zbaterea disperată care precede înţepeneala de pe urmă... Banii, cruzimea, lăcomia şi iarăşi foamea, foamea de peştele prins în ac, zbătându-se pe tăvălitura de paie tocate şi pe urmă în tigaia bătrânului, ca să-l sature... Şi el, Rafael, s-ar fi putut agăţa în acele undiţei, iar după aceea ar fi sfârâit în tigaie. Frântura asta de coşmar, fulgerându-i pe dinaintea ochilor pentru o secundă, îl făcu să se răsucească pe burtă şi să înoate repede spre celălalt mal.

N-o mai fi avut mult până s-o ia razna definitiv după felul cum o ținea de vreo două luni cu presupuneri şi scenarii aberante, deprimante, gândite tot cu voce tare şi tot după două noaptea, Milică-tată, iarăşi nu închidem ochii? Iarăşi mă freci? Auzi la ce s-a gândit, că nevestica lui poate că ar fi fost fată la locu' ei, cum i s-a părut când a pus ochii pe ea, dacă el n-ar fi fost prins cu slujba asta de căcat şi că-ți dai seama Rafaele cum suntem noi aicea? La fel ca gardienii ăia care fac tot atâta puşcărie ca deținuții, ba tocmai că mai multă, dacă te gândeşti că pentru orice deținut vine într-o bună zi eliberarea, da' gardianul doar odată cu pensia... A dracului pedeapsă, Milică-tată, închisoare pe viață. Ascultă-mă pe mine c-aşa-i când i se urăşte omului cu binele şi i se urcă viermele la cap şi-l roade să-i strice creierii. Carevasăzică, nu dăm cu sapa la colectiv ori la spații verzi, nici nu tragem de fiare în fabrică şi nici de roabă nu împingem pe mai ştii ce şantier, la Canal ori la Casa Poporului. Păi, gardieni, deh, puşcăriaşi, nu-mi dau seama ce-o fi în căpățâna aia a ta, la care el, fă socoteala câți ani de aici încolo ne-ar mai trebui să ajungem ca orfanii ăştia retardați, fără familie, fără viitor, fără niciun Dumnezeu...

Cum i s-a mai răsucit mintea sărmanului Milică, de nu-l mai recunoşti. Ce poate să facă o femeie din omul cu scaun la cap pe care-l ştiai, Rafaele, de şapte ani de când o târâiți împreună prin oficiile astea, tocmai ca să cădeți de acord că Dumnezeu încă se mai îndură să țină lumea doar datorită copiilor ăstora, şi uite-l acum... Şi-acuma ce să mă fac, Milică-tată, dacă io, unu', de la fără familie am plecat, ca copiii ăştia, şi uite c-am ajuns tot la aşa ceva... Cu ce aş fi de vină dacă aşa mi-o fi scris?! Dar altul era oful lui Milică: cum să ții o femeie lângă tine când stai toată noaptea aicea, şi d-aia mă gândesc şi io ca nerodu' că i-o fi fost greu singură noaptea şi d-aia a călcat strâmb. N-am vrut să te

jignesc, mă gândeam doar că nu-i uşor pentru unii ca noi, care-şi mănâncă nopţile pe aici...

Rafael se ridicase-n capul oaselor pe marginea patului şi se freca la ochi. Aţipise preţ de-o jumătate de minut, prea de ajuns. Nu-i bine să te saturi, tot ce-i peste, cât să te ţină atârnat, să nu te spulberi, vine dintr-o ispită rea. Îmbuibarea cu somn, cu mâncare, cu băutură, femei... Îmbuibarea şi obsesia, uite-l pe fraieru' ăsta de Milică cum oftează. Toată lumea oftează, se îmbuibă, se vaită, disperă; păi, cum să fie uşor, Milică-tată, să vii aicea să păzeşti nişte copii care dorm şi să dormi şi tu pe lângă ei şi să mai fii şi plătit pentru asta? De ce nu te-ai mutat în tura de zi dacă ţi se pare că lucrul de noapte îţi strică familia? Mie-mi spui, Milică-tată, ziua trebuie să te mai mişti încolo şi-ncoace după copii şi-i mai balamuc decât noaptea şi nu poţi nici să dormi. Nu-ţi convine nici aşa, nici aşa. Vrei şi viaţă liniştită, şi nevastă bazată şi frumoasă, şi lăptoasă, şi devreme-acasă, când îţi spun că nu te-ai umilit îndeajuns ca să meriţi, şi el că ce să merit? După cum ne mâncăm noi viaţa aici cu handicapaţii ăştia... Asta nu-i viaţă! Ba-i viaţa noastră până la noi ordine, Milică-tată, la care el că mă piş, nu-mi trebuie, la care Rafael că n-ai decât să-i iei gâtu', mă rog, io, unu', nu-mi permit, şi Milică iarăşi, că alţii trăiesc altfel, au alte posibilităţi, alte salarii, şi noi ne chinuim în puşcăria asta şi cică tot nu te strădui şi nu te umileşti îndeajuns ca să meriţi...

Rafael închise repede fereastra, ca şi cum s-ar fi temut să nu audă cineva de afară lamentările lui Milică, şi frigul, răcoarea şi umezeala dimineţilor de sfârşit de septembrie, care te trag la somn şi-ţi sperie somnul, cerul apăsător, încărcat, vremea închisă care te roade, îţi înţepeneşte măruntaiele; pluteşte ceva toxic în aer, respiraţia se îngreunează de presimţirea iernii gâfâind pe culoare, prin oficii şi dormitoare, prin răsuflările şi sforăiturile a o sută de

copii. Frigul şi mirosul de transpiraţie dospită şi de urină se strecoară prin ţesătura fragilă a cărnii, făcându-l pe Rafael să se zgribulească şi să-şi frece umerii. Îşi aprinde o ţigară, privind în gol prin figura lui reflectată în geamul ferestrei, dincolo de dreptunghiul de asfalt din curtea şcolii, cu porţi din ţeavă pentru handbal, şi dincolo de pâlcul de case împresurat de blocuri amestecate şi risipite în vârtejul de cenuşă al cerului, scufundate într-un nor uriaş de cenuşă; cenuşa şi fumul, şi umezeala, şi nu se vede ţipenie de om, abia a trecut de cinci dimineaţa... Tresare. Ăsta chiar nu-i în firea lui. S-a sonat definitiv, auzi, că nu puteai să fumezi cât a fost geamul deschis?... După şapte ani, ţi-e dat să afli că-l deranjează fumul de ţigară. La supărarea asta mare a ta, poate c-ar fi o treabă bună să te apuci de fumat, şi lasă, Milică-tată, că-i de la vreme. Vremea asta mohorâtă şi rece s-ar putea să te întoarcă pe dos. Vine iarna, deh, şi el că nu pot să mi-o scot din cap, şi Rafael împroşcând prin pale de fum că lasă-l dracului de cap, nu-l mai munci atâta, că dai dracului în nebuneală. Sabina, Rafaele... Mda, are un nume frumos, aş zice că predestinat, am citit undeva despre o răpire a Sabinelor... De ce nu iei în calcul posibilitatea că ar fi răpit-o cineva? Exclus. Mai curând s-o fi dus la mă-sa, la Braşov, la care Rafael, şi atunci, ce mai aştepţi? Dă o fugă după ea la Braşov şi fă o şedinţă cu ea şi cu mă-sa, eventual şi cu taică-său, şi nici nu s-ar pune problema că părinţii ei n-ar învăţa-o de bine când te-ar vedea aşa băiat brava, ca să-i spună să se întoarcă la tine, că fraieră ar fi să dea cu piciorul la aşa bărbat....

Problema e că Milică n-ar avea unde să se ducă la Braşov, că nu ştie niciun fel de adresă. Tot ce a apucat Sabina să-i spună e c-o are pe mă-sa în Braşov, dar Braşovu-i mare, oh, cât l-a umilit femeia asta şi cât l-a chinuit ca pe hoţii de cai... Las-o dracului, Milică-tată, nu erai tu genul, ţi-am mai spus, te-ai schimbat, mă uimeşti.

N-ar strica totuşi să înveţi să te umileşti puţin. Să ştii însă, ca să te poţi umili puţin, trebuie să te umileşti mult. Altfel, n-ai avea cum să reuşeşti, şi el că asta tot din cărţi ai luat-o, mă rog, Milică-tată, nu văd cu ce te-ar deranja, da' ascultă aicea la mine că degeaba ai muşchi, degeaba eşti ditamai omu'...

Adică ce impresie-şi face Rafael? Că nu s-a umilit îndeajuns? Ba cum să nu, Milică-tată, da' ce impresie să-mi mai fac dacă mi-ai spus că-i mai dădeai peste bot când ţi se părea, mă rog, poate că merita să şi-o ia, dar în niciun caz asta n-ar fi o cale spre umilinţă, şi Milică, zbierând ca opărit, că nici să mă las călcat în picioare! Nu-s până într-atât de masochist!

Nu-i deloc o oră potrivită pentru zbierat. Trezeşti copiii, Milică-tată, ei au nişte răspunderi şi nişte obligaţii; după ce că nu mă laşi să dorm, îmi mai dai şi de lucru cu copiii... Dacă tot aşa făceai şi cu biata femeie, m-ai lămurit... Oricum, femeia asta văd că ţi-a transmis o anume nervozitate, o agresivitate din care se vede că vă gelozeaţi, vă certaţi, vă băteaţi, la care Milică, tu nu înţelegi?... Rafael ţâţâia mustrător din buze, nu înţelege şi nici nu poate fi convins, aşa încât Milică se dădea de ceasul morţii ca să-l convingă, şi că el ce-ar face dacă... dacă ar avea o femeie, o soţie eventual?... Adică, ce să facă? îl întrebă Rafael, uitându-se cruciş şi lăsând să-i atârne printre dinţi jumătate de limbă, precum unii copii grei de cap din jurisdicţia lor. Păi, dacă Milică vroia cu tot dinadinsul să-l pună-n situaţia lui, el prefera să se pună în situaţia fericiţilor ălora săraci cu duhul. Milică încă insista, chiar nu i-ar păsa lui Rafael dacă ar fi cu o femeie care ar umbla brambura şi l-ar înşela... Nu ştiu, habar n-am, nu mi-am pus problema, am mai stat cu câteva femei câte cinci-şase luni, chiar un an, dar n-am tras unul de altul în aşa hal. Acuma stau cu soră-mea, m-am lipit de ea, m-a luat de

suflet, mă rog, am zis că scutesc banii de gazdă, dar are şi ea nişte greutăţi, în sfârşit... Ar mai dura până m-aş căpătui c-o nevastă. Mă codesc, mă cam tem, mai ales când te văd pe tine. Aş zice totuşi că gelozia asta nu-i a bună, la care el c-am iubit-o, mă rog, ai iubit-o, da' ar fi trebuit să te umileşti cât de cât, cât de puţin, ca s-o ţii lângă tine. Să te fi mutat în tura de zi, să laşi să treacă de la tine, şi nici acum n-ar fi prea târziu. În locul tău aş căuta-o, nu m-aş lăsa până n-aş găsi-o ca să mă împac cu ea...

Rafael se înfierbântase. Pe măsură ce se lumina de ziuă, devenea tot mai volubil. Milică îl ştia cum e când apucă să-şi dea drumul: un izvor nesecat de sfaturi, la care toată omenirea să se adape. Nu-l prea lua în seamă de obicei, dar de astă dată l-a luat şi a fost cum nu s-ar fi putut mai rău. Peste câteva zile, Rafael şi-ar fi muşcat mâinile pentru sfaturile lui. Mai bine şi-ar fi văzut de treabă şi l-ar fi lăsat pe Milică să se legene în voie în iluzia aia nămoloasă, dar care uite că, de bine, de rău, îl ţinea lângă el; păi, bineînţeles c-a iubit şi a suferit şi s-a umilit, toată lumea trece prin aşa ceva, nu eşti om întreg până nu leorbăi din ciorba asta puturoasă...

Aia e, că nu s-a putut stăpâni, tocmai când ar fi trebuit. Principiile şi sfaturile lui de doi bani l-au lăsat singur, învinovăţindu-se, dezvinovăţindu-se: adevărul e că nu-i trecuse nicio secundă prin cap că fraierul ar catadicsi să-l asculte, recurgând la soluţii drastice. Din noaptea aceea, Milică dispăru fără o vorbă, fără să-i spună tovarăşului lui de şapte ani de ispăşire prin oficii şi nici altcuiva din şcoală ce are de gând. Fraierul, idiotul, se plângea şi se dădea de ceasul morţii că nu-i înţeles, dar mai de neînţeles decât ce făcuse el ce putea fi? Dăduse cu piciorul unei slujbe onorabile şi totodată şi prietenului celui mai bun, căruia nu-i rămânea decât să creadă că nu se ascunsese undeva să-şi ia gâtul. Ce mare lucru – dispăruse, era ca şi cum ar fi

murit; măcar că era mai probabil să fi plecat s-o caute pe nevastă-sa. Şi i-ar fi luat destul timp ca s-o găsească.

5

Avea să-şi aducă aminte de vorbele alea spuse-n bătaie de joc, că nu-i uşor să veghezi somnul unor copii şi să dormi şi tu pe lângă ei... Probabil că ele îl supăraseră pe Milică până într-atât ca să dea bir cu fugiţii. Bineînţeles că nu era uşor, dar, la o adică, Rafael se descurca şi de unul singur acum, înhămându-se la de două ori mai multă alergătură şi să te mişti de două ori mai repede pe acelaşi traseu: apelul de seară, stingerea, deşteptarea, apelul de dimineaţă, îmbrăcarea şi încolonarea pentru micul dejun. Turma de o sută de sălbăticiuni rămăsese cu un singur păstor-îmblânzitor şi tată iubitor, căci erau ca şi ai lui copiii ăia. Familia lui, familia celor fără familie, mereu în ochii lui şi crescând sub ochii lui. Îi cunoştea, pe fiecare-n parte, după nume, porecle şi năravuri; care face-n pat şi trebuie trezit noaptea să fie dus să se uşureze, care-i obsedat de liberate, de hoinărit pe străzi şi de plimbări cu trenul şi cloceşte planuri de evadare, care-i predispus la violenţă sau are aplecări spre perversiuni şi porniri de violator îndreptate asupra tovarăşilor săi, care-i somnambul, care chinuit de coşmaruri şi zbiară-n crucea nopţii după nişte părinţi neştiuţi: mamăăăă şi tatăăăă, mi-e milă de mama mia şi de tata mieu...

Mila, da, iubirea şi deznădejdea. Viaţa lui începuse acolo şi parcă ar fi vrut să se termine acolo, mai mult acum decât altă dată, cu de două ori mai mult balamuc şi bătaie de cap şi fript de dorul fraierului şi idiotului ăluia de Milică. Şi lui, şi tuturor din şcoală le era limpede de-acum că n-avea să se mai întoarcă. Lipsea de trei săptămâni. Vineri

dimineață, când s-a afişat programul cu repartiția personalului pe ture, Rafael văzu că-i dăduseră pe altcineva în locul lui Milică. Madam Trifu Ortansa, ce nenorocire, nici că s-ar fi putut mai rău de-atât. Mai lucrase cu ea sporadic, câteva luni, cu totul, în şapte ani. Avea experiență, ştia cum ar fi de procedat cu ea, dar nu se simțea în stare. Prea tare îl amărâseră fuga şi trădarea fraierului şi idiotului ăluia, fleşcăindu-i puterea şi răbdarea dovedite cândva în preajma femeii ăleia care avea un tabiet trainic înrădăcinat: bătea copiii până-i căpia. Dintre toți cu care lucrase, doar Rafael se pricepuse s-o țină în frâu cât de cât, dar de-acum nu s-ar mai fi bazat. Simțea o slăbiciune acută, aceeaşi slăbiciune de altfel care-l împinse să se ducă la jupân Foloştină, directorul, să-i ceară alt partener de tură, pe oricine, n-are niciun fel de preferințe, doar să-l scutească de madam Ortansa, că nu se simte-n stare... E înțelegător Foloştină şi bine intenționat şi plin de experiență în soiul ăsta de diferende. Rezistă, se ține tare pe poziție, de vreo şase ani i s-a împlinit termenul de pensionare, dar nu se lasă, uite-l, un moşneag scundac şi voinicos, cu fața stacojiu-vineție, pus mereu la patru ace, la costum şi cravată, şi-mbălsămat cu esențe de apă de colonie. Rafael n-are decât să-i înghită diplomația şi oratoria de doi bani, pe care şi-o exersează luându-l pe ocolite, cum că am fost nevoiți la reduceri de personal care ne-au afectat şi-s încă de aşteptat directive în acest sens de la minister, deoarece prea puțini sunt dispuşi să plece de la noi de bună voie, domnu' Ogrinjan, cum a făcut colegu' matale de tură, aşa că va trebui să ne cernem iarăşi, deşi suntem la limită cu personalul şi nu-i departe vremea când vom băga câte un singur supraveghetor pe etaj şi chiar pe două etaje. Deocamdată, să fim mulțumiți că ne putem cârpi. Nu ne putem permite totuşi să avem preferințe... Da'-n definitiv, ce cusur are madam Trifu? E

pricepută, harnică, sufletistă, nimeni nu s-a plâns până acum...

Ştie prea bine jupânu' care-i problema lui madam Trifu, dar nimeni din şcoală şi nici Rafael n-ar îndrăzni să i se plângă. Povestea femeii e de mult clasată, iar câtă vreme e jupân Foloştină director în şcoala asta, nimeni nu bate copiii. Copiii sunt ocrotiți de lege, care lege e respectată de întreg personalul. Copiii sunt iubiți, educați, îndrumați, ei fiind viitorul şi chezăşia visului de aur – jupânu' e gata oricând să-ți dea în cap cu firma asta. Orice aluzie la apucăturile sadice ale lui madam Trifu devine numaidecât o invenție şi o mizerie care ar pleca din biroul ăsta şi ar zbura printre profesori şi supraveghetori, ca să fie răstălmăcită cum nu se poate mai rău pentru Rafael. Se ştie doar, toată şcoala ştie cum s-a ținut jupânu' pe poziție cu astfel de strategii treizeci şi ceva de ani şi cum a ajuns director şi jupân dintr-un obscur profesor de atelier; păi, lăcătuş la viața lui, chiar aşa, cu patru clase şi şcoală pedagogică făcută pe puncte, păi, nu-i puțin lucru, că şi-a văzut de treabă şi şi-a văzut interesul şi-a răzbătut cu fruntea sus prin pâcla şi putoarea mâncătoriei, ciulind totodată urechile la insinuările tendențioase care doar să i se pară că le faci şi numaidecât te bagă-n bâza colegilor, punându-ți în cârcă până te cocoşează, până ce opinia colectivului ți se pune de-a curmezişul şi te scuipă afară, şi atunci jupânu' nu mai are încotro, cât o fi el de înțelegător şi bine intenționat...

Rafael o lăsă baltă. Prudență, mă rog, n-ar mai fi insistat pe metehnele madamei Ortansa, care i-ar fi mâncat sufletul, temându-se pasămite pentru slujba asta onorabilă, curată şi comodă la o adică, măcar că nerodul de Milică se lipsise de bună voie... Idiotul şi cretinul, mai bine nu te-ai mai gândi la el. S-a dus, a dispărut, l-ai şters... Ba nicidecum prudența, Rafaele, la o adică şi tu te-ai lipsi de bună voie. Atunci? Poate că lehamitea aia grea pe lângă care

trecuse în urmă cu şapte ani, până să-şi afle menirea ori harul, ori ce dracu' o fi fost. Tată iubitor, deh, cât să mai stea în loc de mila orfanilor, văzându-şi în ei ca într-o oglindă copilăria, dar uite că totodată lumea-şi vede de treburi. Jupân Foloştină cu ale lui, biroul curat şi bine luminat, un adevărat post de comandă şi o garanție de netăgăduit a supraviețuirii lui şi a costumelor ălora demodate îmbălsămate cu apă de colonie, şi tot aşa şi madam Ortansa, pe care n-ar mai scoate-o nici dracu' din obişnuințele ei. Vai de soarta ei, mănâncă şi ea o pâine până la urmă, aşa cum toți din şcoala asta mănâncă o pâine şi nu e vreunul care să nu se scape cu o palmă, barem, peste obrajii supți şi creştetele chiluge, măcar că Rafael resimte palma aia abătându-se cu puteri însutite asupra lui. Păi, ca întotdeauna, lovit şi strivit de lumea care-şi vede de treburi ca să mănânce o pâine. Ce fel de pâine, mânjită cu ce, mă rog, păi, nervi de fier să ai cu sălbăticiunile astea, şi totuşi nimănui nu i-ar da mâna să calce pe urmele lui madam Trifu, devenită în timp un etalon şi un termen de comparație, căci orice profesor sau supraveghetor s-ar socoti mic copil pe lângă ea.

Nişte păcate amărâte. Cine şi-ar pune mintea cu nevasta aia de milițian? Blondă vopsită şi cârlionțată artificial, uşor sărită de patruj' de ani, înaltă şi masivă, cu o constituție atletică întru câtva, de aruncătoare de disc, şi cu palmele alea de caratistă, bătătorite, şi cu falangele pietrificate de descinderile printre copii. În ruptul capului nu s-ar cruța, n-ai ce-i face, pasionată-n draci de munca ei, madam Trifu, mai cu milă, mai trage-ți naibii sufletu' că tot banii ăia-i iei... Curg apele de pe madam Trifu, de-ai zice că bate la ciocan la forjă. Pumni şi palme la grămadă şi-şi mai face de lucru şi c-un bulan din dotarea lui bărbatu-său, lung de vreo juma' de metru şi pe care-l îndoaie şi-l leagă cu un şiret ca să încapă în sacoşa cu sufertaşe. E nedespărțită

de sacoşa aia cu sufertaşe. Bagă-n ea la greu, ca să aibă putere pentru munca pe brânci, o pedeapsă-n definitiv, o zbatere necontenită şi un tremur mare, ivit, desigur, dintr-o mare spaimă. E lesne de văzut că de la spaimă i se trage, şi, oricum, toată şcoala îi ştie povestea. Se spune că a rămas cu o sperietură de-acum doişpe ani, când au bătut-o nişte copii până au lăsat-o aproape fără suflare, dar cine ştie ce o fi fost de fapt, de vreme ce toți copiii din dormitorul ăla au negat până-n pânzele albe că s-ar fi atins cineva de ea. Ba destui au jurat pe viața lor că au văzut-o beată şi căzând cu tâmpla de fierul unui pat, madam Trifu, degeaba a făcut anchetă jupân Foloştină, că n-a fost în stare să-i dovedească... Aiurea, pe jupân Foloştină l-a durut în fund de madam Trifu ca să-i facă dreptate în fața copiilor de cinşpe-şaişpe ani, care cât de curând ar fi plecat din şcoală ca să îngroaşe rândurile infractorilor periculoşi, iar ea n-a avut martori şi nici măcar semne, vezi, au bătut-o ca la Miliție, fără să-i lase semne. De bună seamă că de atunci i s-a pus definitiv – n-ar mai sta ea în loc de paragraful ăla care interzice orice fel de agresiune fizică sau verbală asupra copiilor, pe care până la urmă cine să-l fi respectat întocmai? Lasă-l pe tatăl ăla țicnit de Ogrinjan Rafael şi incredibil de ipocrit, după cum vrea el să-i învețe pe toți să se poarte cu copiii, şi el cu povestea şi nenorocirea lui, ca şi madam Trifu, rămas de-acum ultimul şi singurul după plecarea celuilalt țicnit, Teodorescu Milică... Dădeau din mână când venea vorba de domnu' Ogrinjan, păi, lăsați copiii să vină la el, după cum s-o crede el te miri ce mântuitor, tot cu nasul pe sus şi strâmbând din nas, într-o şcoală specială, carevasăzică, unde trebuie lucrat cu metode cât de cât speciale. Aşa i-a lăsat Dumnezeu pe lume pe copiii ăştia de soi rău, imprevizibili, sălbatici, una, două ți se suie-n cap, şi cât de perverşi şi şantajişti, şi artişti când e să mimeze leşinul ori amnezia, gata oricând să se dea cu capul

de pereți până sare sângele din ei, ca să se ducă la director să arate ce le-a făcut profesorul ori supraveghetorul căruia i-au pus gând rău. Zi de zi se negociază conflicte, se pune în vedere, se penalizează, se umblă la salarii, se desface contractul de muncă, şi toate astea numai din cauza lor. Toată lumea de aici e îndatorată copiilor.

Domnu' Ogrinjan catadicseşte, uneori, să facă pe deşteptu' cu filosofii creştine de genul ăsta, cică lumea-i îndatorată lor până peste cap, auzi, că Dumnezeu se mai îndură să țină în ființă lumea asta smintită numai şi numai datorită orfanilor ăstora, fără de care de mult s-ar fi ales praful, idiotul, cică bestiile astea mici şi periculoase ar avea tot dreptul asupra noastră... Păi, ia încearcă de slăbeşte numai puțin hățurile şi eşti mâncat. Cazi printre copilaşi cu capu-n jos ca-n cazanu' cu smoală dată-n clocot, de unde nu te mai scoate nici dracu'. S-au mai văzut, de altfel, în şcoala asta suferinzi de boala domnului Ogrinjan, amintiți-vă d-ăla care, tot aşa, nu mai putea de dragul copiilor şi l-au dat patru copii pe mâna procuraturii, măcar că nu arăta deloc în stare de ce i s-a pus în cârcă, dar copiii au conlucrat bine şi au fost extrem de convingători în declarațiile lor cum i-a pus să-l pipăie şi să i-o sugă, când de fapt bietul om venise şi el aici tot pentru o pâine amărâtă de supraveghetor, de care n-a mai apucat să se bucure, tocmai pentru că nu le avea p-astea cu bătaia ca să te ştie copiii de jupân şi să nu te amestece în rahatul lor. Sunt împărțiți în nişte grupuri de interese, cu legi de un rafinament şi o duritate arătându-i pe deplin maturizați după cum se toarnă unii pe alții jupânului mare, directorul Foloştină, laolaltă cu profesori şi supraveghetori, încât prea imbecil să fii ca să nu-ți dai seama că nu mai sunt copii, copiii pentru care Dumnezeu ar mai ține lumea...

N-aveai decât să suspini în veci după Milică, Rafaele, şi după harul acelei mile şi iubiri resemnat surâzătoare, pe

care vi-l insuflați reciproc şi care nu vă lăsase vreodată să vă călcați pe inimă, păi, retardații, Milică, orfanii, Rafaele, dezmoşteniții... Şi voi le erați datori. Ce dacă se pişă pe ei toată noaptea în pat, de-ai zice că înadins o fac?... Le e frig, sunt răciți, bolnavi copți, le curg franjuri de muci şi li se înnoadă sub bărbie şi li s-au umflat ochii-n cap cât cepele... Şi ce dacă se scapă pe ei pe culoare până să ajungă la closet, de lasă dâre de balegă ca vacile, că tot ei or să spele, vezi de treabă, trimite-i numai după teu şi cârpă şi-s băieți de-nțeles, bine crescuți, că doar cine i-a crescut dacă nu noi? Nu le-o plăcea nici lor c-au împuțit tot etajul după ce au mâncat ca porcii, până au dat în pântecăraie, că-i ştii doar că-s la fel de debili la stomac ca la cap. Au circuitele inversate, ăştia sunt, lasă-i în plata lor dacă nu vor să se culce, stinge-le lumina şi lasă-i, mâine-dimineață n-o să tragă nimeni de ei să-i scoale să se ducă la masă, or să rămână nemâncați şi tot spre răul lor dacă nu se duc nici la ore, că s-au lins pe bot de bani de buzunar şi de ieşit în oraş, şi tot aşa, lasă-i şi lasă-i, păstrându-ți cumpătul şi mila, şi iubirea neştirbite de zbieretele lor, lasă-i să facă pe toți ca nişte draci, să se bată ca să se întărească pentru viața grea de afară, fiindcă aici, de bine, de rău, au un pat şi un castron cu fiertură şi înlesnirea asta de ultimă oră, bani de buzunar, bani de o prăjitură şi un suc, iar în rest n-au decât să se reguleze-ntre ei dacă n-au alte posibilități, fiindcă vezi bine, Rafaele, că deja se zbate bărbăția-n ei să dea pe-afară, păi, d-aia şi balamucu' ăsta, Milică-tată, şi doar dacă ți s-ar părea că se-ngroaşă gluma să se omoare-ntre ei, ba stai liniştit, că n-ajung ei până acolo, Rafaele, ba să nu te bazezi, du-te şi desparte-i, da' cu simțire şi stăpânire, ca să nu le faci mai mult rău decât şi-ar face ei unul altuia şi învață-i, explică-le, că doar d-aia ne numim pedagogi-supraveghetori, şi nicidecum gardieni, care fac mai multă puşcărie decât deținuții, Milică-tată, asta-i chiar o

vorbă proastă, pe care s-o spui cine ştie cum la necaz, când ți se pare că d-aia îți merge anapoda cu nevasta, din cauza slujbei şi a copiilor ăstora care, tocmai dimpotrivă, ei doar au salvat lumea.

6

Nu s-a dus decât opt luni la căminele de la Grozăveşti. După capul ei, ar mai fi lungit-o câțiva ani. Nu s-ar fi îndurat să dea aşa uşor cu piciorul unui salariu şi n-ar fi luat de una singură hotărârea asta. Păi, Velicu, deh, ce-o fi zis el, că-i face un bine văzând-o aşa pleoştită, mereu întoarsă pe dos şi fără chef şi mai dă-i dracului cu căminele lor, păi, bineînțeles că nu face de ea. La mătură, la closete, deh, asta-i libertatea şi democrația... Păi, la prezența şi aspectul ei, nici nu s-ar pune problema, şi lasă c-o să-i găsească el ceva, un post de secretară sau dispeceră...

O vreme chiar se lăsă în nădejdea lui, şi el a tot amânat şi a cam dus-o cu vorba, deşi nu e vorbă, că s-o fi zbătut să caute. Ar fi avut la o adică nişte relații şi nişte prieteni. Ştia însă şi Mirela cum e cu prietenii, mai cu seamă-n vremurile astea, când unii s-au ajuns şi alții au decăzut în ultimul hal, şi alții s-au stricat la cap de nu-i mai recunoşti. Până şi familia ei de prietene începuse să se răcească şi să se cam îndepărteze de ea dacă nu mai avea de unde s-o aprovizioneze... Peste toate astea, în septembrie i-l aduseră pe Mugurel de la Câmpulung, că se făcuse de şcoală. Copilul, da, încă o grijă printre atâtea altele... Care grijă, Mirelo, uită-te la Roşioara că nici cu trei habar n-are?!... Atâta că ea nu-i ca Roşioara, s-atârne şi s-aştepte să-i pice. Unde ar ajunge dacă ar sta în nădejdea lui Velicu pentru posturi de dispecere şi secretare?

Ba tocmai că, de-acum, atârna la Velicu cu tot cu fiu-său. Degeaba s-ar fi ținut cu nasul pe sus şi s-ar fi crezut altceva decât este. Era la fel ca Roşioara până la urmă, chiar dacă asta atârna la mai mulți, iar copiii ei, tot trențăroşi şi nemâncați. Ce mai, trebuie să se mişte şi să se zbată să-şi caute de lucru...

Nu se zbătu prea mult până să nimerească, iarăşi, într-o bucătărie. Bucătăria unui restaurant de astă dată. Asta ți-or fi soarta şi norocul până la urmă, Mirelo, dacă la roboteală printre crătiți te pricepi mai bine decât la altele, şi asta ai făcut când ți-a mers mai bine... Măcar de ar fi avut parte de bine şi uita că tot ca la concentrați, câte zece ore pe zi, muncă pe brânci. Aşa-i la patron, ce mai, te stoarce până dă sânge din tine, dar, deşi acolo putea să mănânce oricât, acasă nu mai putea să ducă niciun colț de pâine. La o adică, nu i-ar fi păsat prea tare; ce să te faci însă, Mirelo, că o lună şi jumătate cât a stat acolo, n-a văzut un leuț chior, şi patronul o ținea una şi bună că merge-n pierdere şi nu-şi permite, are puțini clienți şi n-are de unde să plătească bucătăresele... Ce jigodie! Pentru cine găteau ele atunci zi-lumină? Clienții, deh, şi el că să fie mulțumite că le asigură mâncarea, care şi aia costă...

A încercat şi pe la câteva buticuri, vânzătoare, şi ca un făcut şi un blestem, mereu a ieşit lipsă la bani şi nu s-a ales cu nimic din salariu. Tot aşa i-a mers şi la doi patroni cu tarabe de ziare, ce să te mai faci, Mirelo, că toți se uită să le munceşti pe nimic, să te fure din salariu şi se mai şi dau la tine. Păi, chiar, cum e vorba aia că şi bătută, şi fututǎ, şi cu banii luați... Dacă nu cumva asta i-o fi soarta de acum încolo, să stea la mâna unor nemernici care profită că te văd încolțită. Astea-s vremurile care vin, n-ai ce-i face, şi când te gândeşti că, înainte, oricine avea o slujbă şi un salariu să-i ajungă şi, de bine, de rău, un acoperiş deasupra capului, prin blocurile din cartierele astea de ghetouri, urâte-

frumoase, vai de mama lor, să le ia dracu' că se tot scumpesc, de-au ajuns să coste jde mii de dolari, şi cui i-ar mai puți şi ar strâmba din nas? Blocuri peste blocuri cât vezi cu ochii, pădure de blocuri, să aibă lumea unde să stea, şi nu era, ca acum, o problemă să-ți plăteşti datoriile la stat, chiria şi întreținerea, impozite şi rate, şi-ți rămânea şi ca să mănânci, Mirelo, degeaba se văita lumea-n draci că moare de foame, şi pe de altă parte, toți se descurcau prin prieteni sau neamuri de la țară sau din ce furau de unde munceau ca să-şi umple frigiderele, aşa că să nu-i spună ei oricine că nu era bine. Uite că de atâta bine s-a umflat tărâța în lume, de i s-a urât omului şi-a dat pe afară mizeria, buruiana asta rea a sărmănelii şi a smintelii, ca să facă Revoluție şi să-l omoare pe Ceauşescu, de i-au ajuns blestemele şi s-au încărcat de păcate grele, ca să-l împuşte şi pe el, şi pe nevastă-sa în ziua de Crăciun, de să vedem acum pe unde or mai scoate cămaşa...

Cui porți de grijă şi cui îi plângi de milă, Mirelo, câte şi mai câte ispite ivite din spaimă şi deznădejde şi ură, Mirelo, când te ştii încolțită din toate părțile şi nu mai ai încotro s-o apuci şi pe ce să pui mâna? Te-ai tot duce de nebună... Ce mare lucru dacă ar fi ieşit în stradă, la produs? Nu te gândi că n-ar fi avut cu ce. Păi, cum dracu', e bazată-draci. Zveltă şi țeapănă şi-nțepată, cu un păr de toată bafta, bătându-i cu vârfurile fesele obraznice; părul ei negru cu reflexe roşiatice, precum lumina unui răsărit crescând peste un pământ untos, roditor, care abia aşteaptă sământa, şi ochii verzi, mari, cu uitătură stranie, dusă, crucişă, străvezie, şi pomeții înalți şi însângerați, întregindu-i aerul tupeist şi pervers... Avea în ea tot ce ademeneşte şi provoacă, măcar că n-o fi fost chiar cum o arăta înfățişarea, Mirelo, se întâmplă că omul se ascunde sub masca chipului, se strânge şi se înghesuie copleşit de frică.

Cât ai clipi, i se topea tupeul. Îndrăzneala aia deşănţată ivită din furie şi deznădejde, care ar fi susţinut-o să iasă-n stradă la produs sau să-şi ia lumea-n cap spre Turcia, Grecia sau Italia ca s-o facă pe bani adevăraţi, ca atâtea altele, dintre care destule au dat lovitura şi s-au pricopsit. Mare pricopseală, Mirelo... Nu se simţea în stare. Şi vroia, şi nu vroia, dar de fapt, nu putea. Ceva o reţinea. Nu-şi dădea seama ce anume. Poate că nişte amintiri încă prea vii: toate prin câte trecuse de când se măritase şi plecase din Câmpulung. Crâmpeiul acela de trecut parcă ar fi apăsat-o şi parcă i-ar fi spus că-i prea târziu pentru ea...

Amintirea unui soţ, Mirelo, idiotu' ăla de Ticuţă... Mai era şi Mugurel, în primul rând Mugurel, deşi n-ar fi fost mare lucru să-l lase la taică-său la Câmpulung să-şi facă şcoala dacă ar fi vrut şi ar fi ţinut cu tot dinadinsul să plece pe-afară să-şi facă de cap. O mai fi fost şi obişnuinţa deprinsă de timpuriu să se ştie agăţată de o slujbă. Să ai munca ta, Mirelo, rahat. Nici măcar asta nu ţi se mai leagă. În definitiv, tot o muncă ar fi s-o faci pe bani, şi chiar şi numai de curiozitate, Mirelo, şi tot ar merita să încerci. Să trăieşti de pe urma bărbaţilor...

Până la urmă, chiar asta făcea, chiar dacă trăia doar de pe urma unuia singur, Velicu ce naiba era? Însă ţinea aproape sărmanul de el. Sufletist de nu se poate, uite că nu se îndura s-o lase în voia sorţii după ce ea osteni să-şi mai caute de lucru, aşa încât înţelese să facă un efort ca s-o sponsorizeze ceva mai consistent. Cât ar mai fi rezistat şi el, Mirelo, cât l-ar mai fi ţinut curelele să hrănească încă o familie pe lângă a lui? Asta n-aveai de unde să ştii de azi pe mâine. De azi pe mâine nu mai ştiai la ce să te mai aştepţi cu atâtea scumpiri şi inflaţie, şi greve, şi disponibilizări, şi falimente peste falimente, şi Velicu un pârlit de maistru la IMGB, şi uite că şi acolo se stricaseră treburile, după ce, până-n Revoluţie, el se pricepuse să facă un ban grămadă,

scoţând fiare cu Dacia lui din secţia de confecţii metalice unde lucra, pentru grilaje şi garduri de tot felul, solare, bolte de viţă-de-vie, garaje şi magazii, pe care fie le făcea cu mâna lui când primea comenzi convenabile, fie vindea fierul angro, aşa încât salariul era nimic pe lângă afacerea aia. Păi, viaţă de trăit, de s-o fi ţinut nu doar pe Mirela şi pe nevastă-sa, ci încă trei-patru femei cu trei-patru rânduri de copii.

Măcar că nu dispăruse peste noapte ca să-şi trimită salariaţii la spălat closete, IMGB-ul fusese pentru Velicu cam ce fusese pentru Mirela cantina concentraţilor. I se tăiase de-acum şi lui. Nu mai putea să fure fiare şi nici salariul nu mai era ce fusese, şi totuşi nu era ăla care să se dea bătut. De bine, de rău, se descurca. Chiar ai fi putut spune despre el că are noroc de bani, Mirelo, adică bani din ăştia, din care să-şi ţină cele două familii; bani de benzină, de bere, de ţigări bune, de câte o ieşire la iarbă verde... Nu bani din ăia de vile, de jeep-uri ori sejururi la Paris. Uite că ea n-a avut noroc să atârne la bani din ăia, deşi de bună seamă c-ai fi meritat, Mirelo, chestia asta o cam râcâia pe suflet, păi, la prezenţa şi aspectul ei... şi uite că n-avea încotro, trebuia să se rezume, să se strângă şi să se înghesuie în ea însăşi... Deznădejdea şi resemnarea, deh, la o adică e bun şi bănuţul lui Velicu, scos din mici învârteli de azi pe mâine. Alerga şi robotea ca o furnică zi şi noapte: făcea pe taximetristul, făcea pe cărăuşul de marfă pentru vechii lui prieteni, pe care-i dusese capul să-şi deschidă buticuri... Ce mai, făcea pe dracu-n patru ca să se menţină şi s-o menţină şi pe Mirela pe linia de plutire; păi, ce să mai zici, Mirelo, dacă o duseseră târâş-grăpiş împreună aproape cinci ani, de ce n-ar fi dus-o şi de-acum încolo?

O duceau cum puteau, deşi, odată cu vremurile în schimbare, nici între ei nu mai era ce fusese. Parcă trecuseră nişte zeci de ani, nu doar patru-cinci; atât de mult lăsaseră în urmă timpurile alea când el o aştepta cu maşina

la cantină. Acum, abia dacă mai găsea, cine ştie când, două ceasuri libere ca să fugă cu sufletul la gură la Mirela. Totuşi, chiar şi-ntr-o fugă şi-o alergătură, ea tot ar mai fi însemnat ceva pentru el. Mirela n-apucase s-o vadă vreodată pe nevastă-sa; poate că ar fi trebuit, de curioasă barem, deşi timpul îi tocise orice urmă de curiozitate. Îi era prea de ajuns, de-acum, ce ştia de la Velicu despre ea, şi anume că-i mică şi îndesată şi cam ţărănoasă de fel şi că nu se mai culcau împreună de nişte ani buni, dar, pasămite, fată bună, nu-i geloasă adică, cică n-ar prea interesa-o că umblă cu alta şi n-ar avea nimic să-i reproşeze câtă vreme aduce bani în casă. Vezi bine, Mirelo, că banii îi ţin agăţaţi unul de altul, mai mult chiar şi decât cei doi copii. Păi, şi banii făcuţi de el, dar mai ales banii familiei ei. Din banii socrilor cumpărase Velicu maşina, şi tot părinţii ei le promiseseră bani ca să schimbe apartamentul cu două camere pe unul mai spaţios. Aveau chiar la ţară părinţii ei; deschiseseră bodegă şi magazin şi creşteau viţei; vindeau la abator câte şapte-opt viţei pe an. Îţi dai seama câte milioane rulau, Mirelo, şi de bună seamă că Velicu atârna la pricopseala lor. Îl simţeai că-i cu capul plecat şi nu mişcă-n front la o adică. Ca şi o slugă, deh, îşi alina şi el cum putea osteneala şi umilinţa. Se dedulcea şi gusta din ce le pica stăpânilor pe de lături. Îşi îngăduia mici scăpări, care să nu bată la ochi şi care, la o adică, i s-ar trece cu vederea, cum ar fi bunăoară Mirela, şi uite că tot aşa îi pica şi ei firimitura de la masa altora, trebuind să se mulţumească cu o jumătate sau un sfert de bărbat. Mai mult nu i se dădea şi ştia că mai mult n-are cum să obţină, oricât de tare s-ar fi ambiţionat să forţeze nota cerând, pretinzând, împroşcând cu reproşuri, cu atât mai mult cu cât acum depindea cu totul de banii lui Velicu... Păi, tocmai că depindeai, Mirelo, acum îl vroiai doar pentru tine, cu mai mult foc decât altă dată.

N-ar mai fi prididit spunându-i că ea nu e vaca aia de nevastă-sa, ţăranca aia frigidă şi parvenită şi materialistă de nu se poate, care doarme pe ea şi habar n-are să-i ofere ce-i trebuie unui bărbat. Păi, cum dracului, ea, una, nu se compară, aşa că nu mai are rost s-o lungească şi s-o lălăie. Să se hotărască odată pentru totdeauna ce are de făcut de-acum încolo... Ea pretinde şi cere pentru că are dreptul, Mirelo, e în drept, măcar că Velicu face pe prostu' şi pe nevinovatu' şi se face că n-ar pricepe...

O frigeau împreună de nişte ani, dobândise nişte drepturi asupra lui, păi, să se hotărască, Mirelo, ori ea, ori nevastă-sa. Şi pe lângă nevastă-sa, nici nu se gândeşte că n-ar mai fi şi altele pe la care umbla când nu mai dădea pe la ea cu săptămânile, Mirelo, păi, cum dracu' să nu fie geloasă? I-a spus doar că ea nu se compară şi câte şi mai câte scene şi crize şi isterii, că ea nu-i cârpa lui şi uite-l cum dispare câte trei săptămâni întregi şi mai bine nu l-ar mai vedea deloc şi ar termina cu amăgeala asta.

Culmea-i că se simţea şi el în drept, adică Mirela cu ce dracu' s-o fi ocupând în lipsa lui? Păi, bineînţeles că n-avea încredere în ea. Ca să vezi, o urmărise chiar în câteva rânduri, după cum îi mărturisise mai apoi. Ce idiot, Mirelo, se ţinuse după ea pe străzi, printre blocuri, când se ducea să mai dea cu nasul pe la prietene. Păi, cât or fi fost ele de bârfitoare şi puse pe rele, dar altundeva unde să se fi dus? I se luase umblând din slujbă-n slujbă şi căutându-şi de lucru, şi nici altă ocupaţie în afară de copilul ăla nu avea. Îi venea să-şi ia câmpii între patru pereţi şi aşteptându-l cu coatele pe pervazul ferestrei pe făt-frumosul ei Velicu s-o scoată cu maşina la iarbă verde, aşa că o lua cu sorcova pe la Getuţa, Luminiţa, Viorica, Vasilica, şi mai mult pe la Roşioara, ca să-i ghicească-n cafea când o da Dumnezeu să apară-n sfârşit Velicu şi ce-o să se-aleagă de viaţa ei. Ce o să iasă din povestea asta a lor, despre care Roşioara n-avea

deloc o părere bună. Mereu îi spunea că io una-n locu' tău nu l-aş mai primi sub nicio formă la uşa mea, şi că nu ştii vorba aia, Mirelo, boală lungă, moarte sigură, după cum o duceți voi de atâția ani fără să se aleagă nimic, fără să fii în stare să-l urneşti ca să-l pui pe calea cea bună, s-o lase p-aia şi să te ia ca să fiți şi voi în rându' lumii...

7

Mare lucru, Mirelo, într-un fel sau altul, şi celelalte îi spuneau acelaşi lucru ca Roşioara. N-avea cum să nu simtă Velicu cât de tare îl iubeau prietenele ei. Se dădea de ceasul morții ca să-i impună să nu le mai vadă. N-avea ce căuta, să nu te mai prind pe la curvele alea, pe la împuțita aia de Roşioara, care numai de rău te învață, şi că ştiu io ce le poate pielea şi nici nu mă gândesc că şi tu...

Adică şi ea tot o curvă, Mirelo, după cum ar fi urmat să i-o dovedească, cretinul dracului, mai mult o urmărea decât să stea cu ea. Ai fi zis că adună probe de divorț. Odată se ascunsese în scara blocului şi stătuse trei ore cu ochii pe uşa ei, simțind vreun bărbat care ar fi intrat sau ar fi ieşit, nemaiîndoindu-se de curvăsăreala pe care i-o sufla în gură stricăciunea aia de Roşioara. Se pregătise Velicu al meu pentru tot ce-ar fi fost mai rău, da, avea în buzunar un ditamai cuțitu' de bucătărie, pe care nu s-ar fi dat în lături să-l folosească. Să te fi ferit Dumnezeu, Mirelo, şi pe tine, şi pe ăla cu care te-ai fi încurcat... Cică să nu-şi facă ea impresia că până la urmă n-o s-o prindă. Ştie el ce zace şi cu cine are de-a face. Adică, ce-şi închipuie ea, că el cu mălaiu' şi alții cu futaiu'? Păi, ce-ar fi crezut, că şi-a găsit prostu'? La care Mirela că nu eşti prost, bineînțeles, eşti făcut grămadă, şi după una şi alta mă mai prosteşti şi pe mine. Adică tot tu o faci şi tot tu cu gura mare, şi până la

urmă nu sunt obligată să suport, şi iarăşi că ea nu-i nevastă-sa şi nici curvele alea pe unde umblă şi p-ormă vine la ea ca s-o umple de tot felul de boli. Nu mai acceptă şi nu mai permite, în definitiv, e o femeie liberă, la care el că liberă pă dracu', lui unu' i s-a acrit de atâta libertate şi s-a săturat de când o duce-n spinare cu tot cu copil, şi ea că tocmai d-aia, îl scuteşte şi-l uşurează, e liber să se ducă, să nu-l mai vadă, da, cum a auzit, să nu-l mai prindă la uşa ei şi să-l ia dracu' de golan nenorocit care i-a mâncat sufletu' şi tinereţea...

Îşi mai treceau vremea şi bălăcărindu-se-n felul ăsta când îi ajungeau plictiseala şi urâtul mai ceva ca într-o căsnicie. Îşi vărsau năduful şi-şi scoteau ochii unul altuia. Velicu se aprindea şi se învineţea la faţă şi i se bulbucau ochii-n cap cât cepele. Arăta mai mult ca oricând ca un cocoş ţopăind şi umflându-se-n pene pe o grămadă de bălegar. Pleca de la ea zbierând şi înjurând şi trântind uşa-n urmă, ca şi cum s-ar fi scuturat de blesteme, de duhurile rele care-şi fac de lucru-n femeie. I se scârbise, i se acrise, nu mai vroia şi nu-i mai trebuia în veci de veci...

Ba bine că nu. O lună dacă-l ţinea era mult. După mai puţin de o lună, nu mai putea răbda şi lua înapoi drumul spre garsoniera Mirelei. Se simţea, desigur, aşteptat şi dorit, Mirelo, şi din nou se descopereau însetaţi unul de altul şi nu mai puteau, şi era la fel de bine ca altădată.

Măcar că se strâmtase şi se subţiase şi se rărise în ultimul hal, încă era bine. Odată la două-trei săptămâni încă-şi puteau permite o ieşire la Cernica sau la Snagov cu maşina. Dacia lui Velicu, Mirelo, mai veche şi decât amănţeala lor, ar fi rezistat altminteri şi la drumuri mai lungi. Până la Sinaia sau Constanţa, însă i-ar fi costat prea mult benzina şi poate ar fi cedat tentaţiei de a lua o cameră la hotel două zile, cum li se mai întâmplase. Te-a mâncat în fund să te plimbi, Mirelo, şi pe urmă te-a usturat în fund de

câtă foame ai făcut. Păi, banii de benzină, de hotel şi alte distracţii; înghiţea în sec, amintindu-şi de unde îi rupea. Păi, tainul ei şi-al lui Mugurel, că nu dispunea nici Velicu să dea pe-afară. El le dădea să mănânce, Mirelo, aşa că să fi fost mulţumită. N-avea decât să se restrângă şi totodată să se amăgească, încă-i bine...

Păi, cum dracu' să nu fie bine? Plimbări, petreceri la greu... De câte o zi onomastică, de un Paşti sau Crăciun, lui Velicu îi venea iar la-ndemână să calce-n gura lăcomiei şi să nu mai ajungă la nevastă-sa acasă. Se descurca ţăranca aia şi fără el, dacă nu cumva chiar i-o fi fost mai bine şi o fi fost mai liniştită sau şi-o fi făcând şi ea de cap cu altul, în timp ce bărbatu-său se ducea cu Mirela pe la vreun chef pricopsit al unor prieteni apucaţi pe calea adevăratei pricopseli, cu firme şi marketuri, şi-i dădeau şi lui un os de ros ca şofer şi distribuitor de marfă... Împuşca francul slugărind la câte un prieten din tinereţe, cum era bunăoară Costică Cremenaru, colonelu', coleg cândva cu Velicu la IMGB, de unde plecase-n Şcoala de Securitate şi ajunsese ditamai colonelul, iar acum ditamai proprietarul de hotel şi local de lux... Păi, cine-a fost ăsta şi ce a ajuns, Mirelo, ofta Velicu uneori cu jind, şi că la ce să ne mai facem sânge rău, că pentru unii ca colonelu' Cremenaru s-a făcut de fapt Revoluţia, dacă tot ne frământăm că era mai bine pe vremea lui Ceauşescu... Da' până la urmă las' că-i bine, deh, încă-i bine cât mai trăim şi noi pe lângă ăştia. Aşa se face că amândoi şi-ar fi ţinut curajul treaz cu vorba asta, Mirelo, care să nu mai osteneşti s-o spui până ai da în chelălăială, încă-i bine, încă-i bine, încă-i bine...

Se strângeau uneori şi câte treizeci de inşi la vila lui Cremenaru, în salonul ăla cât o sală de spectacole, cu canapele de piele şi fotolii şi mese cu platouri încărcate cu tot felul de bunătăţi, cu neamuri de-ale colonelului amestecate cu fotbalişti şi manelişti, prieteni şi prieteni de-

ai prietenilor. Păi, ce să ne facem, Mirelo, bun de pagubă colonelu', dar mai ales dornic, mort să se etaleze cu toată fala, stima şi mândria, cum se spunea cândva, şi nu te gândi că mâncase şi el din pâinea asta, pe care acum ar fi-mpărțit-o la alții, ca şi cum ar fi spus luați şi băgați în voi, acesta este trupul meu şi sângele meu, adică să se ducă vestea la toți prietenii şi duşmanii pe ce picior trăieşte colonelu' Cremenaru şi câtă lume aduce la petrecerile lui. Lume bună, deh, şi uite că şi Mirela şi Velicu deveniseră de-ai casei – un cuplu vesel şi simpatic şi care punea umărul la întreținerea tonusului petrecerii; le mai pica şi lor câte ceva de la masa colonelului. Păi, bineînțeles că nu era chiar de colea un bănuț, un salam, un caşcaval, o sticlă de băutură mai acătării...

N-avea decât să se bucure Mirela, să uite pe moment de oful şi năduful ei, că atârnă la unul care atârnă şi el la rându-i – o slugă, un bărbat care nici măcar în pat nu e-n stare... Deloc şi de tot, Mirelo, încă-i bine. E bine pe dracu'. Zvâcnetul ăla de mândrie care se răsucea în ea şi o umplea de venin... Oful şi năduful, Mirelo, ai fi meritat mai mult decât cocoşul ăla împielițat care cânta cucurigu la comandă, hlizindu-se şi gudurându-se pe lângă prietenii stăpâni, făcând pe valetul şi pe chelnerul, păi, nu te gândi, Mirelo, că mai mult pentru asta îl chemau, să destupe sticle şi să aducă platouri cu prăjituri şi fripturi de la bucătărie, să schimbe casetele până să intre maneliştii în program. Alerga încolo şi-ncoace după cum primea comanda, pune-o p-aia, Velicule, cu băutură şi femei pentru toți prietenii mei... Nu p-aia, bă, p-aia cu aş da zile dă la mine... Ba p-aia, ba p-ailaltă, şi el zâmbăreț, cu capu' plecat şi urechea plecată, Mirelo, o cârpă şi-o zdreanță de om, un milog, grandoman şi pervers la o adică, leşinat să calce pe urmele stăpânilor şi poate să ajungă mai ceva decât ei, măcar că nu-l țineau curelele şi nu-l ducea capul, până una-alta se ghiftuia cu

mâncarea lor, se îmbăta cu băutura lor şi fuma ce fumau ei. Chiar şi târând-o pe Mirela după el parcă ar fi vrut să-i imite, de vreme ce şi ei aveau familii şi neveste, şi pe lângă neveste, amante cu care se etalau acolo, aşa că Velicu s-ar fi mândrit la o adică. Aia e, Mirelo, că arăta la fel de bine ca puştoaicele alea de şaptişpe-optişpe ani, măcar că pentru cocoşelul ei împielițat era tot aia de nişte ani, în timp ce prietenii şi stăpânii îşi schimbau târfele ca pe şosete şi le dădea mâna să se prăpădească de râs pe seama lui Velicu care beleşte şoricu', uite ce gagicuță trăsnet şi-a tras, la care el ori că nu pricepea că-şi bat joc, ori că făcea pe fraieru' ca să-i prindă bine. Ba mai curând ai fi zis că se simte gâdilat şi moare de plăcere după cum se umfla în pene. Chiar credea prostu' că ăia ar fi stat în loc de Velicu care beleşte şoricu' şi-i dă şi gagicii lui să ronțăie... Aiurea, îi durea în cur câtă vreme lor le mergea ca-n brânză, cu lanțuri de buticuri şi lanțuri groase de aur la gât, şi fugi, Velicule, după nişte țigări, şi el vioi şi docil, la datorie, mereu la datorie...

Nu era chiar mereu aşa, Mirelo, se mai întâmpla uneori că se umfla tărâța-n slugă şi dădea pe afară. Se răsculau mațele-n bietul Velicu, şi atunci se te fi ferit. Era de Doamne fereşte, Mirelo, păi, pe cine să-i fi căşunat slugii dacă nu pe femeie? Mirela trăgea ponoasele, dacă nu cumva tot aşa o fi făcând şi cu nevastă-sa acasă... Ba cu aia nu şi-ar fi permis. Tot pe Mirela cădea măgăreața. Ea era şi de plimbăreală, şi de chefuială, şi de tăvăleală... Ce i s-a părut lui într-o seară că i-ar face ochi dulci unui tip. Unul brunețel şi țânțăros, cu mustăcioară, la vreo douăzeci şi cinci de ani, pe care nu-l ştiau nici măcar din vedere nici ea şi nici Velicu, cine ştie ce prieten de-al prietenilor colonelului, ca atâția alții care se frecau pe acolo... I s-a năzărit prostului şi smintitului de Velicu că se lasă pipăită în timp ce dansa cu ăla, vezi, şi chiar aşa de-ar fi fost, poate c-ar fi simțit şi ea nevoia de un

pic de pipăială şi şuşoteală îngălată la ureche, că nici nu înțelegeai ce spune şi ce vrea de beat ce era. Adică-n definitiv ar fi fost de-nțeles că era şi ea dornică dacă Velicu nu era în stare să-i dea ce-i trebuie, şi uite-l acum şi pe el beat tot ca şi ăla, roşu-vânăt la față şi cu ochii bulbucați de furie când i-a făcut vânt ăluia peste o masă cu platouri cu trufe. Nu e vorbă, că-n felul ăsta mai înviora atmosfera, cam stătută altminteri la ora aia, două dimineața, cu invitații zăcând în fotolii, îmbuibați şi mahmuri, moleşiți de băutură... Cu toată paguba-n trufele colonelului, a fost cam pe placul asistenței. Ce mai distracție, Mirelo, cum se zbătea ăla în clisa de cremă de ciocolată amestecată cu cioburi, abia ridicându-se de cât era de beat ca să-l înjure pe Velicu, şi că la ce mai venişi, dobitocule, cu ea aici dacă n-o laşi să danseze, şi repezindu-se să-i sară-n gât sau să-l lovească şi împiedicându-se numaidecât, ca să cadă iar cu nasu-n cremă şi-n cioburi, şi iar se ridică şi ai fi zis că vrea s-o ia din nou pe Mirela la dans şi s-o strângă de buci. Velicu habar n-avea de el. Cu Mirela avea ce avea. Ea era capul răutăților. Cățeaua, vezi, până nu saltă coada, câinele nu se urcă pe ea, şi fir-ai a dracului de cățea nenorocită care mi-ai mâncat viața şi mi-ai mâncat banii, de curvă ordinară care nu se mai satură, şi i-a dat două smetii peste gură de a umplut-o de sânge...

A mai dat de câteva ori şi-ar mai fi dat până n-ar mai fi auzit-o suflând, dacă nu şi-ar fi luat ăia seama că se îngroaşă gluma şi cine ştie de ce ar fi fost în stare. Era pornit, Mirelo, să te calce-n picioare şi mai mult nimic dacă nu l-ar fi ținut prietenii colonelului, şi nu fi prost, Velicule, chiar îți stă mintea să ne bagi la belea, aici la dom' colonel care ne cinsteşte şi ne omeneşte şi ne distrează la ziua lui, păi, se poate? Şi pe urmă că ieşiți afară-n stradă dacă aveți ceva să vă spuneți tu şi cu Mirela, hi-hi-hi, nu ne băgați şi pe noi în secretele voastre de familie. Nu ne interesează ce-

aveți de-mpărțit, hi-hi-hi, vă priveşte, şpaga voastră... Păi, şi ce dacă a dansat? N-are voie fata să se distreze? I-o fi băgat mâna-n chiloți, aha, asta-i grav dacă l-ai prins cu mâna-n gestiune, hi-hi-hi... Da' uite şi tu ce i-ai făcut bietei fete, se poate, uite cum dă sângele din ea. E frumos? Păi, şi ce dacă i-a băgat mâna? Doar nu i-o fi mutat-o din loc, păi, cum, păi, suntem noi, ai noştri, aici, n-ai la ce să te superi... Păi, cât de supărat oi fi, îi dai două palme, o dai nițel cu capu' de pereți, da' n-o omori, băi, doar nu suntem sadici d-ăia stricați la cap...

Cât de tare se-ngroşase gluma, pentru ăia tot de râs era văzând câtă înverşunare şi cât de înrăiți sunt unul împotriva altuia. Înverşunarea şi răutatea aia trebuie că-i lega atât de tare de nu s-ar mai fi putut rupe unul de altul, Mirelo, păi, zdreanța aia de om şi cățeaua aia care mi-a mâncat viața şi mi-a mâncat banii...

Totuşi, spre deosebire de ea, lui îi dădea mâna s-o stâlcească în bătaie. Ce să mă fac, Mirelo, mare bărbat fatal, care dacă s-o fută ca lumea nu-i în stare, se satisface luând-o la pumni. Dă de trei ori din cur, Mirelo, şi te murdăreşte degeaba şi p-ormă face crize. Până la urmă, cu ce drept? Cine? Păi, sluga asta...

Să nu-l mai vadă! Pentru nimic în lume n-ar mai sta la mâna lui, să ştie bine că moare-n casă de foame cu copil cu tot. Ce şi-o fi închipuit el că o cumpără la second-hand, cu resturi de la mesele altora? Din ce-i pică de la prietenii lui ăia stricați? Să-şi ia gândul. Să-i intre bine-n cap: ea e mai mult decât ar vrea el s-o facă să creadă. Încă-i tânără şi arată bine şi n-ar fi nimic pentru ea ca să-şi refacă viața. S-a săturat până peste cap de un linge-blide care-şi arogă nişte drepturi asupra ei, drepturi de stăpân, el, care nici măcar soț... N-ar fi mare lucru ca să-şi pună mintea să-l dea în judecată... Păi, cu ce drept dă în ea, şi iar îşi aminti şi-i

aminti şi lui că e o femeie liberă şi nu depinde de nimeni, şi de astă dată gata, să nu-l mai prindă la uşa ei!

8

Rotea priviri mari, de uliu, peste cârdul de femei, schimbându-şi dispoziţia de la o secundă la alta, foamea se suprapune peste greaţă, oh, cum e să ţi se aplece de-atâta, oh, lasă-mă să te-ating, să pun mâna, să intru, să-mi dau drumul la vale, să strig, bâldâbâc, mă-nec, ajutor, şi când te gândeşti că-s destui care văd în femeie o piază rea, o unealtă a diavolului, ba bine că nu, în definitiv, femeia-i un ajutor nepreţuit, pe care însuşi Dumnezeu i l-a pus la dispoziţie bărbatului, măcar că şarpele a îndemnat-o, şi ea, la rându-i, a îndemnat. Dar mai ales ajutorul, da, un animal bun de muncă, tovarăş de jug şi tovarăş de cazan, şi totodată un instrument sexual clasic, de la mama lui, original, care face de râs atâtea surogate şi fantezii smintitoare, şi unde mai pui că-i bună să facă şi copii pentru cine ar avea nevoie de aşa ceva, şi-i bună şi ca obiect decorativ, care să umanizeze şi să igienizeze atmosfera. E o treabă deşteaptă să ai o femeie frumoasă lângă tine, fără să fie totuşi un lux, cum ar vrea să te facă să crezi cei care cheltuie şi risipesc pe femei, ceea ce nu-i mai mult decât un pretext pentru a-şi hrăni viciul şi nebunia de a manevra obiecte şi bani, şi tocmai că femeia e predispusă să preia viciile şi nebuniile partenerului, maimuţărindu-le în fel şi chip, până să devină mai cheltuitoare decât el şi aptă să-l ducă la ruină, aşa încât, bărbaţilor despre care se spune că i-au distrus femeile li s-a oferit de fapt ce au oferit şi au primit ce-au cerut, adesea cu asupra de măsură. Altminteri, poţi mulţumi o femeie şi cu ce te mulţumeşte ea pe tine, şi cu pâine goală, la o adică, şi tot cu asupra de măsură, dacă te gândeşti că o

femeie poate supraviețui cu mai puțină pâine decât un bărbat. Ea mănâncă îndeobşte mai puțin. Are un metabolism care-i permite să asimileze mai bine, poate şi datorită menirii de a pregăti hrana pentru întreaga familie. Organismul ei e mai economic, rezistă mai bine la foame, şi totuşi numai un bărbat ar putea-o îndruma pe calea postului şi a ascezei, cum tot doar el îi poate cultiva deprinderile luxului şi ale traiului pe picior mare.

Atunci s-a gândit probabil prima dată la binele pe care i l-ai putea face unei femei ținând-o lângă tine ca să-ți împărtăşească vocația sfințeniei trăind în sărăcie lucie şi-n castitate. Asta da concubinaj, dragostea mea, şi parcă mi-aş fi închipuit ceva de neînchipuit: bruneta aia criminală pe care tocmai o descopereai, sfințită, sfântă, cu un suflet pur, senin şi semeț aidoma înfățişării ei. Criminală, vorba vine, depinde cu ce intenții te uiți, şi ar fi ca şi un dar de la Dumnezeu, de care ar trebui să te dovedeşti vrednic în permanență, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. E pur şi simplu o crimă o femeie pe care s-o ții mereu lângă tine, să-i sufli-n cur zi şi noapte, iar în felul ăsta ți-ai face o idee despre cel care eşti, contemplând-o neîncetat, până dincolo de cea mai grea sațietate, fiindcă niciodată nu-i de ajuns, mereu rămâne ceva de spus, de aflat, de pus în ordine. Vei fi plin de puterea iubirii care rabdă la nesfârşit, capabilă să te scape de animalul suferind care erai până de curând, care mănâncă, bese, se cacă, se împerechează, îşi consumă crizele periodic, vărsându-şi mizeria pe partener. Vei lăsa în urmă orice slăbiciune, nemaivăzând nimic în fața ochilor, în afara unui trup şi a unui chip, rămânând perfect lucid totodată, conştient că nu poți iubi această zidire mai mult decât pe Ziditorul ei. O disperare lucidă, da, care te îndeamnă să cumpăneşti, să cântăreşti, să migăleşti, să-ți dedici viața, da, e de tot râsul să-ți dedici viața unei femei sau, dacă te țin curelele, mai multor femei. Dacă ai vocație

pentru aşa ceva, dacă ai sânge-n instalaţie, iar privirea lui, rotindu-se, parcă ar fi vrut să le ţină-n loc. Roiau în jurul lui, se foiau, se sfădeau, cât ţi-ai mai face iluzii că femeia poate fi ţinută-n loc s-o stăpâneşti, s-o pui să facă ce vrei… Nu vroia decât se le numere, ca pe copii la şcoală când îi lua seara în primire. Îi intrase-n sânge fără scăpare deformaţia profesională de supraveghetor şi păstor al turmei de copii, da' nu te gândi că o turmă de femei e mai greu de păstorit decât una de copii.

Femeia e un animal nărăvaş, extrem de imprevizibil, degeaba că uneori eşti sigur că ştii de unde trebuie s-o apuci. Într-un târziu, când e deja prea târziu, vei înţelege că te-ai lăsat amăgit, ispitit, ea e mai aproape de diavol decât bărbatul, dar totodată mai aproape şi de Dumnezeu. Cum dracu' vine asta? Ea intermediază, negociază, gustă din bine şi din rău, se dedulceşte pe când amestecă prin cratiţă, preparând fiertura magică, vitală, mortală... Reuşi, în sfârşit, să le numere. Erau nouă, Rafaele, şi te simţeai din ce în ce mai bine printre ele, poate unde erau mai multe decât pomeniseşi vreodată în bucătăria Elenuţei. Turma asta, Rafaele, e foarte posibil ca mai multe femei să fie mai uşor de strunit decât mai puţine... Dar una singură? Faci ce faci şi te duci iar cu gândul la ceva ca o nevastă, o femeie care îşi arogă nişte drepturi de proprietară şi care-i posedată de tentaţia de a-şi domina şi manipula soţul, folosindu-se de tertipuri josnice. Asta ca să ştii la ce să te aştepţi, în caz că poligamia este totuşi o soluţie care îl poate proteja pe bărbat de emanaţiile luciferice ale femeii. E bine să stai printre mai multe femei care să-şi anuleze reciproc influenţele nefaste, dar poate că şi mai bine ar fi să nu îngădui picior de femeie lângă tine, să nu le mai vezi în veci… Le vedea, le auzea, le simţea aproape, se lăsa dus, se abandona în vorbăria şi chicotelile lor încărcate de vibraţii erotice. Se buluceau în jurul lui, îl întrebau, câtă curiozitate şi ignoranţă dezinvoltă,

lasă-mă să te-ating şi să te îmbib, să te umezesc, şi buzele tremurând imperceptibil, aruncându-te şi amestecându-te în hăul de coapse, fese, țâțe care vor să absoarbă şi să ştie, pentru că el, ca bărbat, s-ar fi cuvenit să ştie şi să le spună şi lor, dacă tot s-au apucat de treaba asta, cum se pune ştampila şi ce să scrie pe buletin...

Gândeşte-te c-or fi fost nişte vremuri bune alea când femeia nu avea drept de vot. Şi mai gândeşte-te cât de mult şi-o fi dorit, dacă nu s-a lăsat până n-a obținut acest drept. E leşinată să facă tot ce face bărbatul şi totodată îi place să se lase instruită de bărbat, pentru ca până la urmă să facă tot ce-o taie capul. Fandoseli şi alintăciuni de doi bani, da, cică să le arăți, să le explici, că ele abia aşteaptă s-o bage la urnă, hă-hă-hă... Treaba cu băgatul la urnă, deh, cât de precaut să fii cu animalul ăsta care uneori dă impresia că-i uşor de dresat, dar îşi păstrează intacte instinctele de sălbăticiune carnivoră. Vezi bine că ea ucide pentru a supraviețui, iar supraviețuirea ei e cea dintâi garanție pentru supraviețuirea speciei. Când dai să i te împotriveşti, rişti să calci legile firii şi să fii scuipat afară din lume şi din viață. Altminteri, să nici nu te gândeşti, orice le-ai spune şi le-ai învăța, până la urmă vor face tot cum le taie capul şi se vor impune. Vor face legea cu votul lor, măcar că fac pe neajutoratele...

Nici Rafael nu ştia prea bine cum se votează. Bălmăjea o justificare îngălată, cum că Ceauşescu a murit lăsându-ne destul de neajutorați în privința asta, a votului, cum e adică s-alegem dintre mai mulți, adică s-alegem şi pe altcineva în afară de el... Bineînțeles că nici mort nu ne-ar fi învățat asta. Dovadă că tocmai din pricina asta a şi murit. Cum din care pricină, Roşioaro? A votului, fă, Vasilico, a murit din cauză de deces, hă-hă-hă, ca s-o băgăm noi la urnă liniştite, ca să se dea liber la avorturi, şi Geta, că mai lasă-l dracului pe Ceauşescu, Rafaele, p-ăla l-a iertat Dumnezeu... Dă toate

păcatele, Vasilico, care toate păcatele lui le-a luat ăia care l-a pus la zid. A supt-o, fă, cine? Ăia au supt-o, că el a murit ca un erou-martir ce-a fost, Elenuțo, şi toate păcatele lui au căzut pă ăia, c-aşa ie, fă, vorba vine, c-a murit din cauză de deces, râdem noi, da' purceaua-i moartă-n coteț. Vorba lu' Rafael, c-a murit că n-a vrut nici mort. Acuma ce dracu' să-i mai faci dacă n-a vrut? Cum să-i fi lăsat pe alții? Eşti nebună? Omu' ăsta ştie mai bine. Păi, fratele Elenuței, păi, cine dracu'? Mai vezi un om pe-aicea? Căşunarăm pă bietu' om, iar Rafael că nu vă amintiți că alesul pe viață, alesul între aleşi, eroul între eroi...

Ei, asta-i acuma! Alesul! Pula-n pizdă! Nu ți-e, fă, ruşine de omu' ăsta? Ei, asta-i, lasă-l că-i de-al nostru, şi se strâmbau agasate, nedispuse să subscrie la un efort minim care să le activeze memoria. Nu le atinge şi nu le doare, s-au scuturat de acel trecut recent, de care n-au prea stat în loc de altfel. Se uitau la Rafael şi râdeau, şi parcă ar fi mimat ignoranța şi totodată respectul pentru omul ăsta dornic să le deschidă capul, forțându-le memoria cu tot felul de răhățişuri. Iarăşi n-aveau stare, iarăşi le apucaseră mâncăriciul şi graba, cu Roşioara care-şi bagă picioarele dacă o fi coadă. Lumea mai are şi altă treabă duminica, ce dracului, n-o să stăm acuma la cheremul lor s-o băgăm la urnă. Doar nu ne-au câştigat la belciuge, păi, zău aşa, iar în vremea asta, Rafael îşi lua în serios rolul de cetățean conştient de responsabilitate, le ruga pe un ton plângăcios, păi, dacă tot am făcut drumul până aici... Şi-n orice caz, lăsați ochiul pe toate buletinele şi restul tăiați, ca să iasă țărăniştii, şi la preşedinție lăsați-l pe Rațiu, numai ăsta ar putea să ne salveze...

Să le salveze, aha, se uitau la el cu gurile întredeschise, nouă perechi de buze încremenite pentru o clipă şi privirile mirate-edificate-neâncrezătoare-sfidătoare, şi Rafael deja îndoindu-se, întors pe dos, scârbit, asta e, n-ar fi trebuit să

le dea nas, să le bage-n seamă mai mult decât merită, uite-le cât de obraznice şi cum îşi bat joc, cum îl socotesc demn de milă şi dispreț, păi, de la ce dracu' să ne mai salveze?, pufnea o blondă plinuță, am scăpat doar de Ceauşescu, dar uite că pe Geta o ducea cât de cât mintea ca să învârtă politica, dragă, parcă numai Ceauşescu? Eşti proastă? Câți n-or fi rămas în urma lui Ceauşescu? Şi nu mă face proastă, Getuțo, că n-am prostit la uşa ta, şi Vasilica, lasă, fă, că ei strânge averi şi noi ne spargem capetele ca să-i votăm, iar Roşioara, întărind, ne-au dat peste ochi şi ne-au dat-o prin gură, cine-mi garantează mie... La care blonda plinuță, că de ce să mâniem, că acuma, de bine, de rău, se mai găseşte câte ceva pe piață, la care Roşioara că ce să ne facem, dragă, cu rahatul ăsta de democrație originală? Păi, să vedeți după aceea, la care Geta împroaşcă, plină de dispreț, că ce dracu' să mai vedem? Tot Roşioara să le explice, dragă, păi, ca orişice bărbat, ca şi cum n-ați fi mâncate de frecuşuri d-astea. Dragă-dragă pân' ți-o bagă şi până ți-o dă prin gură. Pardon, să i-o sugi şi p-ormă face pipi pă tine. Să pişă, pardon, te ține dă veceu public, dă slugă şi treanță dă şters pă jos. Păi, nu tot noi stricăm că-i lăsăm în loc să punem picioru-n prag? Ia să nu-i mai votăm! Atuncea să vezi, la care Vasilica iarăşi, scuturându-se de râs, să vezi când ți-o arăta-o, dragă, hi-hi-hi, păi, când am văzut-o lungă şi groasă, n-am mai putut de bucuroasă...

Râsul ăla îi răsucea dispoziția până într-atât, că le vedea din nou disponibile, gata să-i asculte sfatul, măcar că nu găseau în treaba asta cu votul mai mult decât un prilej de râs pe deşelate, ceea ce nu-i de colea, oho, să te tăvăleşti pe jos de râs, una prinsese din zbor lozinca aia cu români, vi se pregăteşte ceva, dragă, acuma cu votu', dragă, ce dracu' să li se mai pregătească, în afară de să le-o dea prin gură şi nu fi, fă, tâmpită, cât de lungă şi groasă, las-o dracului, ie dă Doamne fereşte, păi, mese-ntinse li se pregăteşte

românilor şi distracție, şi chiuretaje la liber, şi uite cum ne plimbăm să votăm şi nu ne ține nimeni să vorbim ce ne vine la gură pe stradă-n gura mare, ziua în amiaza mare, dragă, păi, asta-i libertatea, asta-i democrația, las' că-i bine, alții moare şi-aşa n-are...

Se bucurau, da, le vedeai primind cu brațele deschise ce li se dădea! Lumina mare a amiezii de mai, iar în rest ce mai conta? Le ştiai şi le simțeai mulțumindu-se îndeobşte cu puțin, chiar şi cu mai puțin decât nimic, simțind probabil în adâncul lor că ce li se dă vine din altă parte decât din mâna oamenilor sau a celor care cred sau se prefac sau li se pare că le-ar schimba viața cu alegeri libere. Cele mai multe dintre ele sunt divorțate şi încurcate cu amanți stabili sau de ocazie, la care cască gura, trăgând speranță că le vor repune în rândul lumii cu un certificat de căsătorie, iar între timp îşi fac plimbarea de duminică pe la vot, pe străzi şi prin parcuri, prin cartier sau prin centru, ca să uite ce au lăsat acasă şi totodată să li se facă dor de pereții dragului lor apartament, de televizor, de oala cu ciorbă din frigider, de copiii lăsați în casă sau cu cheia de gât, liberi să golănească pe străzi, să se formeze pentru o viață de care şi părinții lor au avut parte de vreme ce i-au lăsat la mâna sorții, aspră, dar totodată mai îndurătoare şi mai darnică decât mâna oricărui părinte.

Ieşiseră la plimbare, vezi, sau să se întâlnească cu bărbatul care să le pună-n rândul lumii. Îşi dăduseră întâlnire cu el sau trăgeau nădejde că l-ar întâlni întâmplător şi s-ar lăsa acostate. Orice e posibil dac-ai apucat să ieşi din casă. Ai toate şansele să dai peste alesul care rabdă şi îndură multe. Mâna sorții e într-adevăr darnică şi îndurătoare, te poate trimite la un soț cu o situație şi un aspect cât de cât convenabile... Bineînțeles că se țineau băț, cu nasul pe sus, şi, deşi se fereau cu străşnicie s-o arate, nu era mare lucru să le vezi

mulțumindu-se cu puțin, după cum tot soarta le-a învățat, părinții, bărbații care le-au încurcat viețile, în timp ce ele presimțeau că tot ce primeau prin mâna oamenilor venea, desigur, mult mai de departe. Bogdaproste, să fie primit, e loc şi pentru plimbare, şi pentru bărbați, şi pentru înghesuiala şi cozile de la cabinele de vot pe care le-au luat în piept fără să crâcnească, reluându-şi plimbarea apoi, în aceeaşi formație, cu Roşioara dându-le iarăşi tonul cu bine c-am băgat-o la urnă, hi-hi-hi, toată noaptea n-am dormit de emoție cu gându' cum o fi când o bag la urnă, hi-hi-hi, dragădragă pân' ți-o bagă, şi ce bine a fost, uhu, poate ne-o chema şi duminica viitoare... Face bine la sănătate, hi-hi-hi, şi doctoru' recomandă s-o băgăm cât mai des la urnă... Cum? Nu ie-n fiecare duminică? Şi io care... Păcat, şi Getuța iarăşi, păi, când ai văzut-o lungă şi groasă, şi toate-n cor, acompaniind-o: n-ai mai putut de bucuroasăăăă!

O Dacie roşie trase atunci lângă trotuar, la vreo treizeci de metri înaintea lor. Tipul slăbănog şi stacojiu de la volan scosese capul pe geam şi claxona în draci, în timp ce toate femeile fugeau spre maşină lăsându-i în urmă pe Rafael şi pe soră-sa. Îşi găsiseră alt bărbat pe lângă care să se bulucească, vezi, mai demn, desigur, de interes, singur, fără soră sau nevastă care să-l scoată duminica la plimbare ca pe cățel, şi unde mai pui că şi cu maşină. Alesul, deh, un bărbat pentru nouă femei. Le claxona de zor, le chema sub aripa lui, să le înghesuie în maşină claie peste grămadă, să le pună la treabă, mai ştii ce maniac şi obsedat care achiziționează femei angro, ce traficant de carne vie... Ba uite că doar una chemase omul. Doar de una avea nevoie, dragostea mea, mă uitam lung şi înghițeam în sec în contul brunetei ăleia criminale, al puştoaicei cu uitătură crucişă, de curvă care erai. Mi te luase, dobitocul, alesese dintre toate pe cea mai, dragostea mea, păi, bineînțeles că meritai mai mult decât pe pârlitul ăla cu față de cocoş împintenat

lângă care te urcai în maşină în zarva de râsete şi apostrofări, şi ai grijă, Mirelo, cum circuli, să nu faceți accidente, hi-hi-hi, şi dacă vă duceți la iarbă verde, să-i poveșteşti cum ai băgat-o la urnă, hi-hi-hi...

9

N-avem decât să primim cu brațele deschise şi din tot sufletul tot ce ni se dă, deh, balta asta puturoasă n-are nicio sută de metri din mal în mal şi ai şi pe celălalt mal câțiva pescari pe care i-ar deranja. E adevărat că nu-i o oră potrivită să te scalzi. Spre prânz însă începe să frigă pământul. Se face apa ca o ciorbă. O fiertură de mătasea-broaştei şi gunoaie fermentate, ce mai, astea-s condițiile şi posibilitățile. N-ai decât să primeşti. Iarba verde de acasă e o tăvălitură de paie, dar n-ai unde să te duci... Cică să vinzi şi să pleci, Dumnezeule, unde?

Peste apă, în urma lui, se auzea limpede nea Matei, blestemând cu năduf şi parcă pieziş, adresându-se nu lui Rafael, ci altuia, care vede cum se alege praful de pescuitul lui. Peste două minute tăcu. Ostenise probabil. Ostenise şi Rafael, fără să se epuizeze însă. Ar mai fi ținut-o o vreme în craulul acela susținut, dar n-avea rost să forțeze. Ziua abia începea şi s-ar mai fi găsit destule de făcut până diseară. O jumătate de oră de înot la şase dimineața e prea de ajuns. Pe la zece o să intre, probabil, iarăşi în apă. Şi azi vor fi peste patruzeci de grade, aşa încât va sta, ca şi ieri, la umbră nemişcat, asudând, meditând şi rugându-se să-i vină un gând salvator, Doamne Iisuse Hristoase, luminează-mă şi întăreşte-mă.

Ieşi pe mal şi se întinse pe iarba uscată, cu cămaşa sub el în chip de cearceaf de plajă. Soarele încă nu pârjoleşte la ora asta. Se aude un zumzet slab de motor de maşină

dinspre şosea. Fumul şi praful încă nu s-au învârtoşat de arşiță. E aproape linişte şi-i singur, şi dacă ar putea să ațipească barem cinci minute, atunci nu i-ar mai trebui chiar nimic. Asta ți s-a dat, deh, stai pe tăvălitura asta de paie tocate, rumegând dorințe, visuri confuze, planuri deştepte, izbânzi, bineînțeles că nu vrei să mori, dar sminteala şi moartea sunt atotcuprinzătoare şi țintesc spre izbândă. Nimeni nu scapă, fiecare îşi merită pedeapsa cu asupra de măsură, Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-ne pe noi păcătoşii.

La granița dintre somn şi veghe susură tremurul slăbiciunii. Gândeşte-te: ce ți se pare că te apasă aici e nimic pe lângă chinul veşnic şi moartea veşnică pe care singur ți le pregăteşti lăsându-te ispitit. Gândurile şi delirul se împleteau şi se legănau în aerul însorit. E bine, e bine şi o să fie din ce în ce mai bine, de la o zi la alta, tot mai bine... Era destul de departe de locul unde pescuia moşul care-l porcăise la prima oră a dimineții. Buna dispoziție, destul de fragilă de altfel, era gata să fie risipită de zgomotul tot mai puternic al traficului de pe şosea, iar după o vreme, auzi glasul bătrânului conversând cu tipul ăla care dijmuia pescarii şi care parcă s-ar fi străduit acum să-l perie cu nea Matei în sus, nea Matei în jos, deştept tare nea Matei ăsta.

Rafael îl auzea hlizindu-se cum că nea Matei e mereu pe baltă la patru dimineața, şi până să fumeze trei țigări şi-a luat două kile de baboi pentru o prăjeală țapănă, după care n-are decât să se ducă acasă să se culce nea Matei. O face pă treabă nea Matei, da' ce nu-i place lui la nea Matei e că strigă-n gura mare de bani, că a plătit. Păi, bineînțeles c-a plătit, dar asta nu înseamnă că... la care nea Matei îi ia vorba din gură, plângându-se de tembelul ăla care i-a bălăcit apa şi i-a speriat peştele şi i-a stricat cheful dis-de-dimineață.

Oh, tocmai când reuşise să-şi scoată din cap porcăria asta... Adevărul e că le cam stricase joaca cu peştele şi s-ar putea să nu-l mai lase-n pace până nu şi-o cere iertare moşului cu dinţi de tablă, care se lasă escrocat cu tichet şi chitanţă de găinarul ăla, pentru ca apoi să-şi verse năduful pe el, pe Rafael... Cât s-a mai lăsat bătrânul prostit şi îmbrobodit din toate părţile, de şefi, la slujbă, de nevastă, de poliţie, de registratură, de Oficiul de pensii, de dentistul care i-a pus dinţii ăia de fier în gură, şi uite că a strâns cureaua şi a plătit. A fost mereu cu datoriile la zi. Asta i-a întărit mândria şi credinţa şi l-a golit de vlagă, umplându-l de un năduf care trebuie vărsat pe cine se nimereşte... Rafael stătea nemişcat, lungit cu mâinile sub cap, cu ochii larg deschişi spre albastrul incandescent – transparenţa adâncă, impenetrabilă, care pleacă din tine şi se întoarce şi o simţi ca un abur, o mireasmă, un duh, o prezenţă nevăzută care te urmează pas cu pas şi te conduce, o parte din tine, cel lipit de pământ, de iarbă, de tăvălitura asta de paie... Cineva se foia lângă el. Un duh şi un abur, da, săltă puţin capul şi văzu mâinile şi picioarele aschilambice, descărnate, ieşind din vesta şi pantalonii scurţi din pânză de camuflaj, animate de un tremur uşor, dar lesne de sesizat, care se simţea şi-n glasul ce-i vorbea probabil de ceva vreme.

— N-auzi? Eşti surd? Dormi cu ochii deschişi? Ai murit sau ce dracu' ai? Chiar îţi baţi joc? Cu tine vorbesc, bă, cretinule! De ce nu-l laşi în pace pe omu' ăla? E om bătrân...

Rafael se holba la el prostit, nefiind în stare, pe moment, să facă legătura dintre cel din faţa lui şi moşul pe care-l deranjase de la pescuit.

— Du-te, dom'le, de-aici. Dă-te la o parte din soare.

Pe urmă înţelese, deh, ăsta venise să-i ia apărarea. Uite că reuşiseră să-i strice cele câteva ceasuri de bună dispoziţie de la începutul zilei. Deja simţea cum fierbe mizeria în el. Încerca să se adune, să se limpezească, străduieşte-te,

umileşte-te, întăreşte-te. Cât de greu e să nu te îndoieşti; toate se întâmplă spre binele tău. Privindu-l în ochi pe omul din fața lui, parcă s-ar fi căznit să vadă cerul prin el. Rafael lungit şi aschilambicul în picioare, străduindu-se parcă, dar neputându-şi stăpâni cu niciun chip pornirea de a se răsti, şuierând înveninat, ininteligibil, ca şi cum s-ar fi ferit să fie înțeles.

— Ia vino încoace!

— Ce?

— Vino nițel cu mine.

— Oh, v-ați adunat toți bolnavii mintal pe balta asta. Eşti nebun? Unde să vin cu tine?

Se ridică totuşi în picioare, ca şi cum s-ar fi pregătit să-l urmeze. Păi, dacă tot catadicsise să le strice joaca, n-ar fi rău să continue să se amestece în joaca lor. Chiar simțea nevoia. Îl furnica ceva prin mațe, ceva ca un chef de hartă, şi poate că din capul locului şi-a dorit-o şi a căutat-o cu lumânarea, când a intrat în undițele moşului şi s-a luat în gură cu el, de n-ar fi lipsit mult să urce pe mal şi să-i rupă undițele, să i le bage pe gât, şi acum, cu ăsta, tot aşa. Păi, cum dracu', îi plăcea; stătea în picioare, adulmecând provocarea pe care tocmai o stârnise. Îl mânca în fund, deh, poate că tocmai pentru aşa ceva îl făcuseră părinții lui într-o clipă de rătăcire pasională, când şi pe ei i-a mâncat în fund şi au simțit în viscere palpitându-le ceva ca un chef de hartă.

Se risipise răcoarea dimineții, iar arşița făcea deja să fiarbă sângele-n vene şi să se zbată-n tâmple. Doar în chiloți, Rafael avea alt aer decât îmbrăcat în trențele alea cu care umbla pe străzi, prin localuri şi piețe ca să uite, să scuture de pe el foamea şi cheful de hartă, să se elibereze şi să fugă cât mai departe, ascunzându-se în blugii negri soioşi şi hărtăniți şi-n cămaşa cărămizie, antijeg, care flutura pe el ca pe o sperietoare de ciori. Statura lui atletică, întru câtva,

emana o duhoare irespirabilă, de ocnă, şi căpăţâna rasă, colţuroasă, şi obrazul supt, cenuşiu, ciugulit de vărsat, îl fac pe celălalt să clipească des, frământându-şi pumnii în buzunarele adânci. Ai zice că-i e frică, deh, lui Rafael parcă nu i-ar veni să creadă. De cine dracu' să-i fie frică? Poate cel mult de animalul din el, care-i roade măruntaiele, schimonosindu-l şi înveninându-l.

— Nu înţeleg ce-ţi trebuie, prietene. Unde vrei să merg cu tine?

În loc de răspuns, tipul îl strigă pe nea Matei, poate pentru că acolo ar fi vrut să-l ducă pe Rafael, şi uite pentru ce:

— Scoate permisu' ăla, nea Matei, permisu' matale de pescuit. Să-l arăţi lu' ăsta.

— Lasă-l naibii, se aude nea Matei, oţărându-se din stuf.

Nea Matei nu mai are niciun chef. Vrea să fie lăsat în pace cu supărarea lui. A ratat ziua de pescuit, aşa încât aschilambicul îl mustră pe Rafael. Rechizitoriul lui e aspru şi presupune o pedeapsă pe măsură.

— Omu' ăla-i bătrân, băi, poate să-ţi fie tată, spuse, înfundându-şi tot mai adânc mâinile în buzunare. Ştii c-a plătit nişte bani ca să prindă şi el peşte pentru o amărâtă de prăjeală? Din pensia lui nenorocită, da, pentru care a muncit o viaţă de om şi abia se ajunge, şi tu vii să-i strici, să-i dai peste cap...

— Cui a plătit, prietene? L-am întrebat şi pe el, da' n-a vrut... Aha, e secret, nu vreţi să se ştie...

— Nu contează cui a plătit, băăăăi, nu te interesează pe tine. Important e c-a plătit... Şovăie câteva secunde, dar se repliază repede şi iar se răsteşte: şi n-o mai da cu mine pe prietenească, că nu mă impresionezi!... Io nu-nţeleg de ce nu te duci să faci baie la ştrand, la bazin, unde se plăteşte taxă. Dacă ţi s-a făcut de scăldat, plăteşte, scoate banu'...

Rafael se holbează, ca şi cum nu i-ar veni să creadă. Ăsta chiar vorbeşte serios sau face pe prostul?

— Vrei să-mi tai şi mie chitanță? Ar fi o idee...

— Aicea, după ora zece încolo, atunci face lumea baie şi plajă. Mai vezi pe cineva că intră-n apă ca tine, cu noaptea-n cap?

— Ce să mă fac? Am zis şi io că poate dacă ți-aş plăti m-ai lăsa să fac o baie...

N-ar fi fost mare lucru. Încă doi-trei ca Rafael, şi l-ai fi văzut cum se apucă să-i scrie pe carnețel şi să le taie chitanțe precum pescarilor. Oricum, îi face program, auzi, după zece-ncolo... Cât tupeu pe jivina asta scheletică. Rafael îşi trecu palmele peste luciul căpățânii rase, într-un gest de stupefacție, prea brusc pentru celălalt; tresări şi scoase ceva din buzunar, şi Rafael, râzând:

— Ai făcut bordel din balta asta, prietene. Plăteşte cine vrea să dea la peşte, şi dacă nu prinde nimic, dacă nu i se scoală, dă vina pe cine apucă şi poate vrea şi banii înapoi... Io unu' nu pot să vă încurc. N-am niciun amestec în afacerea asta. Ai face bine să nu mă mai pui la socoteală...

Observă cu oarecare întârziere ce scosese omul din buzunar. Un briceag, deh, pe care-l agita cu o mişcare sincopată din cot. Lama subțire, lungă de-o jumătate de palmă, se bălăngănea dându-se peste cap. După cum arăta briceagul ăla dimpreună cu stăpânul lui, n-ar fi reuşit să-i ia gâtul nici măcar unei găini. Amenința totuşi, deşi n-arăta c-ar avea sânge-n instalație pentru a trece la fapte.

— Bagă-ți dracului la loc, în buzunar, porcăria aia! făcu Rafael.

S-ar fi cuvenit totuşi să facă pe furiosul: ia vezi, nu te-ntinde cu mine dacă nu vrei să te arunc în gârlă!

În turele de zi, folosea bulanul mai cu fereală. Ai fi zis că se păstrează pentru săptămânile schimbului trei, când îşi scotea pârleala dezlănţuindu-se ca un dirijor posedat de tumultul unei orchestre de spinări şi creştete chiluge, încropind o simfonie sincopată de chiote şi văicăreli amestecate cu înjurături şi ameninţări scrâşnite. N-ar fi stat ea în loc de poveştile de adormit copiii puse la cale de Milică şi de Rafael. Bâta-i sfântă, drept pentru care, madam Ortansa i se dedica trup şi suflet.

Degeaba că altă dată Rafael reuşise s-o tempereze, s-o ducă cu vorba până s-o facă să-şi uite crizele şi oful; acum ar fi fost gata să accepte că, la o adică, ea munceşte şi-n locul lui. Gândul la dispariţia lui Milică îi paraliza orice iniţiativă de a o aduce pe calea cea bună; lehamitea, sila şi mila pentru păcătoasa asta smintită, oh, vai de viaţa ăluia care-o ţine-o la uşă, miliţianul, las-o că ştie ea ce face. Lasă-i pe mâna mea, domnu' Ogrinjan, ţi-i aranjăz io, de n-ai să mai auzi musca prin dormitoarele astea, şi-ntr-adevăr, după ora zece jumate, se înstăpânea liniştea deplină; din bătaie, aluneca toată suflarea direct în somn; somnul spaimei şi-al frigului. Madam Ortansa şi Rafael se băgau şi ei în cele două paturi din oficiu, îmbrăcaţi gros şi înveliţi cu câte două pături. Ieşeau aburi din respiraţii. Ninsese, dar încă nu se dăduse drumul la căldură, fiindcă mai era o săptămână până la întâi noiembrie. Atunci abia, madam Ortansa se foia şi se răsucea sub pături preţ de un sfert de oră, după care sărea din pat ca trezită dintr-un coşmar. Lua sacoşa din cuier şi o trântea pe masă cu un oftat adânc. Pe faţă îi înflorea un surâs sfios, aproape vinovat, mi-e foame, domnu' Ogrinjan, mănânci cu mine? Nu, mulţumesc, tocmai am mâncat când am plecat de-acasă, şi-n afară de asta, invitaţia ei suna oribil. Era ca şi cum l-ar fi îmbiat cu carne de orfan, carnea sălbăticiunilor ălora mici pe care le ucidea seară de seară cu bulanul şi cu zvasturi în cap... Şi el fusese

cândva ucis. Nu se putuse împotrivi şi nu putea nici acum. Era un blestem perpetuându-se de-a lungul întregii vieți şi picurându-i venin în oase – blestemul lui, răscolit de blestemul femeii ăsteia. Ea scotea din sacoşă şi punea pe masă ditamai oala cu mâncare, din care umplea de două-trei ori castronul cu ostropel, cu musaca sau cu ardei umpluți, sau cu pilaf cu bucăți de carne cât pumnul în el, şi alături, cele două franzele, ceapa, usturoiul şi roşiile, punga cu prăjiturele, plăcințelele cu mere, cu vişine sau cu dovleac, domnu' Ogrinjan, barem atâta lucru, să zică mațele bogdaproste, hi-hi-hi, şi sticla de vin în sacoşă, la piciorul mesei şi lângă piciorul ei, lipită de gambă. Din turele de zi, i-a intrat în reflex să nu țină vinul la vedere, să tragă câte o duşcă printre dumicați, asigurându-se că n-o vede nimeni. Cu bătaia îşi intră numaidecât în ritm, dar cu băutul îi mai trebuie ceva timp până să devină mai relaxată.

Mesteca temeinic câteva minute, până i se ştergea de pe față expresia aceea de vinovăție inexplicabilă, care urca probabil din viscere. La o adică, foamea poate explica şi justifica multe. Uite-o înfulecând posedată de precipitare, mestecând dumicați mari dimpreună cu vorbe gâfâite, şuierate, înghițite şi împroşcate concomitent. Povesteşte de bărbatu-său, milițianul, ce mai pedeapsă pe capul omului, Rafaele, femeia asta, şi peste asta alta, auzi cum îl mai freacă şefii de la secție de-i ies ochii, băgându-l în ture duble de câte şaişpe ore de zi şi de noapte, de pică mort când vine acasă şi nu mai e bun de nimic de atâta umblat pe străzi, de-i trece os prin os de când cu congresu' ăsta cu Ceauşescu reales, da' las' să muncească, domnu' Ogrinjan, că nici io nu stau degeaba, şi mie-mi trece... Rafael se arată îngrijorat.

— Adevărul e că nu e bun atâta stres. Una-două te pune jos şi rămâi să te miri ca prostu' că nu ştii de la ce.

Părerea mea e c-ar trebui s-o laşi mai moale, madam Ortansa.

Madam Ortansa dă din mână, arătând că n-are încotro: asta ştie, asta face...

— Fiecare cum e-nvățat. Io, una, de când mă ştiu, am muncit pe brânci. Mi-am văzut de treabă şi-am ținut cu casa mea şi familia mea. Tot aşa mi-am învățat şi copiii. Păi, ce impresie-ți faci, domnu' Ogrinjan, că copiii miei ie ca ăştia de-aici? Aulică, cu mâna mea i-aş omorî! Toți trei, da, io v-am făcut, io vă omor! Păi, ce vorbă-i aia?! Copiii miei? Nu-mi suflă-n față! De mici i-am învățat! Şi să fie spirt, auzi, spirt! Şi să nu iasă din cuvântu' mă-sii. Să-şi spele rufele, da, şi curățenie, la mine-n casă lingi miere de pe jos, da, şi la gătit se pricepe copiii miei. Ardeii ăştia umpluți ie făcuți de fii-mia aia mare. Ia de gustă, domnu' Ogrinjan, să-mi spui ce notă-i dai.

— Nu-i nevoie să gust. Se vede că-s de nota zece.

— Are paişpe ani, domnu' Ogrinjan, da' să-ți spui drept, găteşte mai bine ca mine. I-am spus: mâine-poimâine se mărită, şi atuncea s-o văd ce noroc are să aivă-n viață. Un bărbat se ține greu dacă nu te pricepi şi nu eşti în stare.

— Şi-o femeie, madam Ortansa, mi-e că la fel de greu...

— Aiurea! Fugi de-aicea, domnu' Ogrinjan. Nu se compară. Nu pui bărbatu cu femeia. Ce? D-aia nu te-nsuraşi până la vârsta asta?

— Exact. Ai ghicit, madam Ortansa, cred că nu m-aş baza. Două-trei luni m-a tot frecat Milică în oficiu' ăsta cât de mult l-a chinuit nevastă-sa şi că l-a părăsit şi uite-l că şi-a luat şi el lumea-n cap. Adevăru' e că toată povestea asta m-a descurajat, nu m-aş mai încumeta aşa uşor...

— Scuză-mă, că vă ştiu că erați cei mai buni prieteni, da' băiatu' ăla era nerod tare după cum îl vedeam io şi după cum a şi dovedit-o. Scuză-mă, cum să fi ținut o femeie lângă el dacă nici de serviciu' ăsta n-a fost în stare? Acuma, când

toată lumea stă cu sufletu' la gură să nu-i dea afară, el își pune palma-n fund și pleacă de bună voie, c-are probleme cu femeia. Ăla-i om și bărbat? Păi, să fi fost pe mâna mea!... Ori l-aș fi dat pă brazdă, ori s-ar fi ales prafu'. Cu mine nu-i de glumă, domnu' Ogrinjan. Păi, bărbatu-meu, domnu' Ogrinjan, cât ie el dă milițian, dacă vine acasă beat, se știe, îl trimit să doarmă pe hol, pe jos, ca câinele. Fincă asta merită. Și dacă face gât, o mai ia și pă coajă.

— Serios?

— Adică ce impresie-ți faci? Părerea mea, domnu' Ogrinjan, ie că un bărbat beat ie numa' bun să te piși pă el.

— Acuma, depinde. Unora chiar le place...

— Niște porci ordinari, domnu' Ogrinjan. Nu merită nici mucii să ți-i dai pă ei...

— Nici chiar așa. Până la urmă-i soțu' matale.

— Ca soț, în primul rând, am pretenția să mă respecte.

— Mi se pare corect! Dar n-ai ce-i face dacă lui îi place...

Așa își treceau nopțile în așteptarea controalelor despre care se auzea că se vor înviora de-acum, în preajma congresului cu Ceaușescu reales. Vorbeau până îi lua somnul, cu lumina aprinsă în oficiu și pe culoarul etajului, cu ușa de la oficiu crăpată și ușa de acces pe etaj nelegată cu lanțul. Patrulele și controalele trebuiau să vadă din stradă luminile aprinse și să aibă cale liberă pentru a verifica personalul. Datoria personalului era să fie în permanență treaz, la datorie. Veni însă noaptea când madam Ortansa decise că gata, i-am așteptat destul. După ce mâncă, stinse luminile și blocă ușa pe etaj. Încuie apoi ușa oficiului pe dinăuntru, iar dacă vine controlu' n-are decât să bată la ușă. Ei, una, nu-i e frică, iar domnu' Ogrinjan că n-ar zice, după cum o vede baricadându-se, la care madam Ortansa, păi, ca să nu mă violeze cineva, hi-hi-hi, să ne-asigurăm... Rafael n-ar mai fi avut ce să spună, mă

rog, de-acum or fi fost ceva mai mult decât nişte colegi de slujbă şi de cameră. Stinsese lumina, deh, nici încuiat şi pe întuneric nu-i venea să se pună la mintea ei. Păi, să ne-asigurăm, madam Ortansa, că bine zici. Cel mai deştept lucru ar fi să adoarmă şi s-o viseze pe madam Ortansa, să umble şi să se împiedice şi să cadă direct într-un coşmar din care să se trezească pus pe rele.

E zdravănă madam Ortansa, avea o carne tare pe ea... De curios, barem, şi tot ar merita s-o auzi cum gâfâie şi grohăie în extaz, ca o scroafă scărpinată pe burtă, şi totodată ai trage nădejde că-n felul ăsta s-ar linişti până într-atât că n-ar mai simți nevoia să asude cu bulanul. Dacă milițianul e bun doar să se pişe pe el, sărmanei femei nu i-or mai fi rămas decât orfanii ăştia pe care să-şi verse focul ăla marele. Cât de focoasă şi drăcoasă, aulică-aulică, io v-am făcut, io vă omor, încă-i sunau vorbele ei în cap, în timp ce încerca să şi-o închipuie trăgându-şi fermoarul blugilor şi lăsându-i în vine. O imagine calpă, care nu răscolea nimic în el, şi nici fără blugi, doar în chiloți şi-n puloverul negru pe gât, nu-i spune şi nu-i transmite nimic din focul ei. Fără chiloți, goală de la brâu în jos, e chiar o catastrofă. Nu prevesteşte nimic bun locul viran de la împreunarea pulpelor – ruinele unor cărnuri printre care creşte un buruieniş aspru, ca țepii de pe greabănul unui mistreț, şi mirosul greu de sudoare dospită al muncitorului cu brațele, care trage din greu pentru viața lui, mirosul hăituielii şi al apăsării chinului şi al spaimei animalului care aleargă zi şi noapte să-şi agonisească hrana şi tot într-o goană şi-o mănâncă; n-are timp, gâfâie şi asudă neîncetat, de când se naşte până moare, tot într-un zbucium, fie că doarme, mănâncă ori se uşurează, fie că se împerechează, naşte sau alăptează, veşnic scăldat în sudoare care se adaugă strat peste strat pentru a țese o duhoare atotstăpânitoare. Ți-e sufletul îmbâcsit de mirosul ăsta, care-i şi al copiilor,

gândeşte-te, şi toată şcoală şi împrejurimile, pădurea asta de blocuri, cvartalele de ghetouri, străzile, totu-i impregnat de duhoarea grea a înstrăinării – încă un semn că doar datorită copiilor ăstora Dumnezeu mai ține lumea în ființă. Atâta că ea îi bate şi-i ucide... Şi-o închipuia goală şi i se făcea tot mai frig, văzându-se cum dârdâie pe lângă ugerul ei revărsat şi pe lângă colacii de cărnuri din jurul mijlocului, ca şi cum acel miros al înstrăinării l-ar fi îndemnat să-i întoarcă spatele. Se curățise, deh, nevinovat ca un copil, ba tocmai că îmbătrânise, nu se mai înfierbânta ca altădată. Dacă nu cumva o fi o chestiune de gust, gândeşte-te, nu te-ai prea dat vreodată-n vânt după femeile corpolente. Mereu ai văzut învăluirea aia de cărnuri un soi de impostură care ascunde; să dai să fugi, să te ascunzi, îndepărtându-te şi afundându-te tot mai mult înlăuntrul tău... Se afunda într-un vis cu Milică, în care acesta-i luase locul lui madam Ortansa în celălalt pat şi continua să-i povestească de umilințele îndurate de pe urma nevesti-sii. Se simțea cotropit de o bucurie aproape erotică văzându-l pe Milică, uite-l că s-a întors, a lipsit o săptămână doar, numai că l-a speriat. Te-ai speriat ca prostul, Rafaele, auzi-l iarăşi cum te zăpăceşte cu Sabina lui pentru care s-a umilit şi a suferit. Cea mai mare grijă acum ar fi să nu-l contrazici, să nu care cumva să spui ceva care... Păi, bineînțeles că a suferit dacă a iubit-o ca un nebun, şi tot lăudându-i marea iubire, figura de viking a lui Milică se legăna ca oglindită într-o apă ce prinde să se agite tot mai tare, schimbându-i trăsăturile până devenea madam Ortansa, împuindu-i iarăşi capul cu bărbatu-său. După o vreme începu s-o audă tot mai slab, iar lângă el, în pat, era o femeie care părea Sabina. Glasul lui madam Ortansa creştea iarăşi şi se transfigura, redevenind glasul lui Milică jelind-o şi beştelind-o pe Sabina, care-şi pusese în gând să-l înşele cu toți bărbații din lume, doar ca să-l chinuie. Era hotărâtă, desigur, să-l

omoare, să-l bage-n pământ cu infidelitatea ei şi cu reaua ei credinţă, Sabina confirmând parcă spusele lui, în timp ce se îndesa în Rafael şi pe urmă se sui pe el, unduind şi fluturând ca pânza unei corăbii încordate şi umflate de furtuna dorinţelor în catargul lui Rafael, care creştea şi se semeţea şi-l făcea să se cufunde cu totul în ea, gândindu-se, totodată, cu strângere de inimă la Milică, la suferinţa lui îndoită şi împătrită când ar afla că nevastă-sa îl înşală până şi cu el, prietenul şi tovarăşul de ocnă prin oficii, uite că până şi Rafael îl trădase, şi de bună seamă că asta o să-l supere până într-atât încât să plece din nou din şcoală. O tristeţe grea îl făcu să se trezească, şi uite pe cine strângea el în braţe în contul nevestei lui Milică.

Îi distingea de-acum în întuneric mirosul, dimpreună cu surâsul acela vinovat cu care se aşeza la masă. Era ca şi cum madam Ortansa s-ar fi pregătit să se înfrupte din trupul lui de orfan, spunându-i printre aburii ieşindu-i din gură că-i e frig, că a venit lângă el în pat să se încălzească...

11

Adevărul e că nu se amestecase în războiul ăla atât cât să poată spune că ar fi al lui... Dacă oi fi avut vreodată un război al tău; e foarte puţin probabil, mai degrabă ţi-ai făcut de lucru în războaiele altora, de voie ori de nevoie, uneori de plăcere, ca să te distrezi... Presimţise câte ceva, bunăoară, din distracţia pe care i-ar fi oferit-o Revoluţia, dar cam trecuse pe lângă ea. Poate unde erai prins cu altă distracţie în perioada aia: zbenguiala cu madam Ortansa prin paturile din oficiu, ivită din frig şi lâncezeală, din plictiseală şi din strădania de a te convinge pe cont propriu că nu-i chiar atât de Doamne fereşte, cum încercaseşi să ţi-o închipui. O veritabilă alteţă, ce mai, o gladiatoare bună să se lupte cu

ursul, pe care uite că reuşiseşi s-o îmblânzeşti. Ai smuls din rădăcină buruiana păcatului, făcând-o să se dezică de meteahna ei, şi n-aveai decât s-o admiri cum se pocăia postind şi miluind copiii cu mâncarea din sufertaşe, adusă de-acasă. Îți făceai un merit din convertirea asta spectaculoasă şi, totodată, te amăgeai cu gândul că găsiseşi un înlocuitor de nădejde pentru Milică.

Îi dădea femeii ce-i trebuia şi-şi spunea că-i spre binele copiilor, bineînțeles, în timp ce-i făcea şi ei un mare bine, care bine s-o fi răsfrânt şi asupra lui. Păi, să facem bine, ca să avem parte de bine oriunde ne-om duce. În apogeul acelei luni de miere, ea simțea nevoia să se extindă. Nu-i mai ajungea oficiul, plănuia să-şi ia iubitul acasă în timpul turelor duble ale milițianului, şi că ce rău îmi pare domnu' Ogrinjan că nu ne-am cunoscut mai demult; şi-n timp ar fi vrut să se extindă, păstrând însă şi-n intimitate acelaşi mod de adresare, care să-i pună la adăpost de bârfele sângeroase ale colegilor, care doar să fi mirosit ceva şi şi-ar fi aprins paie-n cap, domnu' Ogrinjan, nu-mi spune mie de jigodiile astea, mă rog, se cunoşteau de şapte ani totuşi, de când el venise în şcoală şi o găsise aici, deşi ea vorbea de alt fel de cunoaştere, una totală, atotcuprinzătoare, hi-hi-hi, să ne încuiem pe dinăuntru să nu ne violeze cineva, hi-hi-hi, şi dacă vine controlu' mi-e că-l violăm şi pă el, pă control, hi-hi-hi...

Ar mai fi înnădit-o poate o lună-două după ce ar fi schimbat decorul vizitând-o acasă. Veni însă o dimineață când auzi de la supraveghetorul căruia îi dădu copiii în primire că la Timişoara a pornit răscoala, revoluția, războiul, cu lumea ieşită pe străzi, balamuc şi vitrine sparte şi armată care trage în oameni şi uite că se învârtoşează treaba: românii o fac pă treabă, îl dau jos pe Ceauşescu. A mai auzit ceva la radio peste câteva zile, un discurs al lui Ceauşescu ceva mai vehement decât de obicei, şi atunci a făcut

legătura şi şi-a propus să urmărească mai îndeaproape chestia asta. Pe la trei, când a venit soră-sa de la lucru, i-a spus că-i balamuc mare în oraş, în centru, cu lume strânsă care strigă să-l dea jos pe Ceauşescu... Aha, asta chiar ar fi o distracţie deosebită şi deja i se tăiase cheful de madam Ortansa, după o lună şi ceva de convieţuire armonioasă, care, nu e vorbă, îi oblojise rana lăsată de dispariţia lui Milică şi parcă-l anesteziase. Era ca şi cum s-ar fi trezit, catadicsind să-şi dea seama că o încurcase aiurea pe biata femeie şi se încurcase şi el. Se vedea irosindu-şi viaţa în timp ce lumea o făcea pă treabă, da, toată lumea ieşise pe străzi să-l răstoarne pe Ceauşescu. S-a umflat tărâţa în lume, în popor, da, trebuia neapărat să se ducă şi el acolo.

Se întunecase de mult şi se înteţiseră împuşcăturile şi bubuiturile salvelor de tun sau ale bombelor sau ce or fi fost când a ajuns în Piaţa Universităţii, şi multă lume şi trupe masate, maşini de pompieri şi scutieri, şi tancuri, şi camioane cu soldaţi venind neîncetat dinspre sud, din direcţia în care ar fi luat-o spre slujba lui, spre Şcoala Specială nr. 2, ca şi cum războiul ăla ar fi izvorât de-acolo, ca să se învolbureze şi să dea în clocot aici. Avusese timp să vadă mai mulţi copii de cinşpe-şaişpe ani şi mai mici, dintre care recunoscu pe câţiva pe care ar fi trebuit să-i ia pe inventar peste două ore. Fugiseră, desigur, au fost un bun prilej ca să fugă războiul şi distracţia asta cu oameni împuşcaţi căzând pe lângă el, care lui nu-i mai pica bine deloc. Nu-i de tine, Rafaele, măcar că dă să se strângă aici toată familia celor fără familie. Copii, bătrâni trenţăroşi, cerşetori luaţi de valul mulţimii şi grupuri de adolescenţi care strigă ca pe stadion Jos Ceauşescu şi Jos dictatoru'. Ăştia strigă şi ăilalţi vor să le astupe gura omorându-i la grămadă, tăvălindu-i cu jeturi de apă şi călcându-i cu tancurile. Cât de supărat pe viaţă să fii ca să întârzii pe-aici? Îl păştea o moarte stupidă, la grămadă, de tot rahatul,

dar deopotrivă eroică, de mare folos sufletului său. Păcatele vieții lui întregi ar fi trecut cu toatele asupra celor care l-ar fi omorât. N-or fi fost deloc uşoare păcatele alea de vreme ce simțea cum îl trage ața spre şcoală. Frica îi redeştepta dorul de madam Ortansa. Fugea spre şcoală, şi fuga lui prevestea parcă o ejaculare nesfârşită, susținută de o vagă părere de rău. O parte din el rămânea acolo şi-i spunea să revină a doua zi dimineață, să vadă ce se mai întâmplă şi să continue... Dimineață, treaba era ca şi terminată. Ceauşescu fusese alungat. În zilele şi săptămânile următoare, când străzile s-au umplut iarăşi de lume, şi curtea Şcolii Speciale nr. 2 deveni neîncăpătoare. Copii, profesori, supraveghetori, bucătărese, infirmiere, femei de serviciu mişunau ca furnicile pe lângă camioane să ajute la descărcat, sortat, stivuit şi aranjat în sălile de clasă de la parter, transformate în depozite şi hambare pentru roadele Revoluției. Cadourile de Crăciun şi ajutoarele pentru orfanii din România curgeau şi se revărsau ca dintr-un corn al abundenței. Baloți şi saci cu haine de tot felul, de la chiloți şi şosete până la şube siberiene, blugi, tricouri, costume pentru tot felul de ocazii, pături, saci de dormit, corturi şi echipamente complete pentru excursii pe munte, conservăraie, gemuri şi dulcețuri de toate neamurile şi tot felul de biscuiți şi napolitane, ciocolate şi bomboane în ambalaje multicolore, nemaiîntâlnite pe aici, baxuri de sucuri şi fructe exotice, jucării şi jocuri pentru copii de toate vârstele, caiete, cărți, truse de creioane şi pixuri, pensule şi tuburi de vopsele pentru pictură, mingi, rachete de tenis, biciclete, combine muzicale, calculatoare, televizoare, aparate video, casete cu filme şi camere video şi câte şi mai câte.

Şi cei din schimbul de noapte veniseră să pună umărul, şi cei care apucaseră să intre în concediu. Harnici, gureşi, entuziaşti, păi, s-o facă pă treabă dacă tot l-au dat jos pe

Ceauşescu. Noi suntem poporul, şi aşa se face că primele patru TIR-uri venite din Franța şi Italia au fost prăduite la nimereală, de-a valma, care cum a apucat şi a fost mai iute de mână şi mai cu tupeu ca să-şi care acasă, după care conducerea şi-a luat seama şi a început să se organizeze. Jupân Foloştină cu trei profesori din consiliu, pe care toată şcoala-i ştia ca tovarăşi de-ai lui de mânării şi furăciuni, puşi pe jaf şi pricopseală, de n-ar mai fi avut loc nimeni de ei, îşi luau grosul, ce le-a fost de mare folos mai apoi, ca să-şi pună pe picioare afaceri cu firme şi buticuri şi sereleuri familiale, iar firimiturile de la masa lor îmbelşugată rămâneau să fie legumite de ceilalți salariați ai şcolii şi de către copii. Ceva de ochii lumii, o mânjeală, acolo, trebuia să le rămână şi copiilor. Că doar cum se numeau acareturile alea din camioane dacă nu ajutoare umanitare pentru copii? Orfanii, vezi, cei mai oropsiți dintre oropsiții regimului Ceauşescu, dintre care chiar unii de aici, din şcoală, au fost omorâți la Revoluție. Copiii noştri, mă rog, ai statului, ai tuturor şi ai nimănui, cu eroi-martiri printre ei, aşa că n-ai fi avut cum să nu ții seama la împărțeală, şi uite că făcuseră şi ei, la rândul lor, o revoluție cu demonstrații în curtea şcolii, scandări de lozinci şi tot tacâmu' împotriva celor care le mâncau din ajutoare după ce-i crescuseră şi-i educaseră cu bătaia şi se bucuraseră la porția lor de mâncare şi căraseră în draci de la bucătărie margarina şi gemul, şi salamul pentru copiii lor de acasă, dar tot nu se săturau, şi uite-i îmbuibându-se şi cu ajutoarele lor, să le fie ruşine.

Li se urcase şi ăstora democrația la cap. Orfanii, handicapații, retardații, oligofrenii, pegra şi ruşinea unei țări care se vrea intrată în Europa, se distrau cu jos directoru' tiran şi profesorii comunişti care ne mănâncă din drepturi, ne omoară cu bătaia şi ne lasă să răbdăm de foame ca să se-ngraşe ei şi ne țin închişi în dormitoare ca la puşcărie şi câte şi mai câte minciuni şi mizerii aruncate-n spinarea

celor care le fuseseră şi mamă, şi tată şi-i iubiseră ca pe copiii lor şi le-au purtat de grijă ca s-ajungă oameni în rândul lumii, ca să vezi tupeu şi nerecunoştinţă. Ce dracu' să mai zici? Să-i ia dracu', plini de pretenţii, au şi ei nevoi şi drepturi, da, să mănânce pe săturate, să crape-n ei şi să se-mpopoţoneze, să se-mbrace-n ton cu moda ca să umble noaptea pe străzi şi-n discoteci, să se bucure de democraţie, uite-i, asta le mai lipsea, casete cu Michael Jackson după care să se scălămbăie ca maimuţele pe sârmă, casete video cu Van Damme ca să-i imite figurile, zvasturile-n cap şi picioarele-n gură, nasurile sângerânde, buşiturile, ţestele izbite de cimentul culoarelor, pe lângă care muştruluielile părinteşti ale supraveghetorilor sunt nişte alinturi, după cum tot alint va fi fost ce fuseseră ei până atunci, faţă de ce vor fi devenit de curând, liberi, de-acum, să-şi facă de cap prin tot oraşul ca aurolaci, boschetari, hoţi şi cerşetori internaţionali, cu permis de liberă trecere prin toată Europa, vezi, se emancipaseră de-acum, Occidentul venise să-i ia de suflet cu ajutoare şi cadouri.

Adevărul e că a picat şi a curs ca din cer şi ca de la un Dumnezeu al orfanilor, care a lăsat să dea din belşug pe afară, miluind toată suflarea şcolii. Păi, bineînţeles că datorită lor, orfanilor ăstora oligofreni, ştie el domnu' Ogrinjan ce ştie când spune că ei ne vor scoate din necaz salvând lumea. Până să pună jupân Foloştină picioru-n prag, numai cine n-a vrut n-a luat, ceea ce s-a dovedit până la urmă o strategie deşteaptă a jupânului, adică să-i lase pe toţi să pună botu', ca să-i aibă la mână în caz că le-ar trece prin cap să-l reclame.

Cristinica a băgat în ea din dulciurile aduse de Rafael de să dea în dizenterie, iar Rafael şi soră-sa s-au mai întremat şi ei cât de cât, fără s-arate, totuşi, că s-ar fi îngrăşat. E nevoie de timp şi stăruinţă ca să te îngraşi, nu faci curul mare de azi pe mâine, şi cât să mai fi durat

sărbătoarea Crăciunului ăluia? Pe la începutul verii, deja dădea semne de oboseală, tot mai rar apăreau camioane în curtea şcolii, în timp ce Rafael rânjea cu bogdaproste, să fie primit, să fie de sufletul eroilor-martiri şi al orfanilor care suntem, surioară, nu ne mai întâlnim cu pomana asta... Elenuța nu ştia ce să creadă şi parcă s-ar fi temut să râdă văzându-l pe frate-său cum îi dădea înainte cu sângele martirilor şi al orfanilor, care s-a făcut banane şi portocale, carne, brânză, ouă, tot ce-am poftit la viața noastră şi-am visat... Parcă ar fi înghițit în sec soră-sa, aplecându-se peste ceaşca de cafea, dând parcă să se ascundă după ea, şoptind şuierat: ai cui eroi? care orfani? la care Rafael că vorba vine că ai noştri, aşa scrie-n ziare, eroii noştri care ne-au scăpat de dictatura lui Ceauşescu, pasămite copiii care au scăpat de sub supraveghere pe străzi în noaptea aia...

Îşi aducea aminte cu întârziere că-n noaptea aia nu mai era niciun sfert din efectiv în dormitoare, îşi luaseră lumea-n cap la Revoluție, acolo era de ei, şi cinci dintre ei muriseră împuşcați sau călcați de tancuri, şi iarăşi îşi aducea aminte ceea ce uitase deliberat, şi anume că se întorsese acolo în noaptea aceea din reflex, ca un cal care trage la grajd, să se pună la adăpost... De bună seamă că şi Elenuța avusese de-a face cu eroii ăştia în orfelinatul unde crescuse cu frate-său, deşi mai apoi n-a mai vrut să audă de ei. Doar că a auzit câte ceva din povestea asta la televizorul color adus de frate-său din ajutoarele de la şcoală. Barem cu atâta lucru să se aleagă din balamucul de Revoluție, cu un televizor şi nişte haine şi ceva mâncare, şi-n rest, povestea asta de râs şi de plâns de care se agață Rafael, cu eroi care şi-au dat viața şi sângele pentru ce?, Elena nu înțelege şi nu concepe, în timp ce el că uite, tot ce-a visat şi-a poftit, păi şi ce dacă? Tot aşa a tras nădejde şi la moşteniri, umblând prin arhive de primării, da' n-a fost să fie. N-are nimic, Rafaele, ducă-se, noi să fim sănătoşi, dar el că nu, surioară, ei ne-au amăgit

şi ne-au încercat cu spoiala asta de belşug care ne-au băgat-o pe gât, şi de-acum încolo ne aşteaptă tot ce-i mai rău... Nu se lua însă Elenuța după mintea lui, care n-o mai fi întreagă de şapte ani încoace, după ce s-a întors la orfanii printre care a crescut, păi, cum e vorba aia c-a dat în mintea copiilor, păi, chiar aşa, uite-l cum se scălămbăia precum orfanii ăia când reproduceau scene din filme cu bătăi şi că ce-oi fi crezut, surioară, că după ce ne-au omorât şi ne-au mâncat fripți or să ne-aştepte ăştia cu mese-ntinse?

Măcar că nu pretindea să fie luat în serios, nu-i puțin lucru că trăgea a rău. Se răcise şi de madam Ortansa, care-i înțelese nevoia de singurătate şi se mută pe altă tură. Rămas iarăşi singur pe tura lui de noapte, îşi trecea timpul cu altă distracție. Venea seara la şcoală cu o sacoşă de ziare din care citea toată noaptea, ca să aibă mai apoi la ce să mediteze, făcând şi desfăcând pe cont propriu versiuni ale intrigii Revoluției, năuc şi înfierbântat de lumea în schimbare despre care afla din ziare şi de la televizor şi-o remodela, la rându-i, încontinuu, până nu-i mai simțea forma şi consistența. Praful şi pulberea, da, sângele de consistența aerului umblându-i prin minte; sângele lumii, viața, vidul, şi el urnindu-se tot mai anevoie spre vechile deprinderi, apăsat de urma curgerii lente, anevoioase, implacabile, totodată, a unui timp ferecat în sine, care dădea să-l prindă în el pentru totdeauna – moțăiala, somnul de veci prin paturile din oficii, cu Milică în coastă, cu madam Ortansa ori cu alt gardian condamnat pe viață, sau de unul singur cu sacoşa de ziare, aşteptând copiii să vină la el, țestele lor chiluge, colțuroase, năpădite de cicatrice şi cucuie, şi îngrămădindu-se de-a lungul culoarelor ca spinările unor animale mânate în turmă, răsfirându-se şi regrupându-se şi iar risipindu-se, după legi imemoriale ce călăuzeau şi viața lui.

Se vedea oglindit în privirile ochilor lor negri, animate de o mobilitate neostoită, insistentă, lacomă, pendulând între frică, viclenie, implorare, şi se simțea tot mai asemenea lor, preluându-le slăbiciunile şi puterile ascunse, cu un gând de împotrivire de-acum, frământat de şansa unei eliberări. Şapte ani, da, timpul acela îl ținea legat de mâini şi de picioare, prizonier al unui trecut şi al unui viitor pe care nu se mai îndura să le recunoască şi să creadă că ar face parte din viața lui.

12

Mirela îi auzise numele, porecla de batjocură parcă, printre glumele proaste şi râsul ălora, pe când Velicu se achita de datoria de soț gelos, stâlcind-o-n bătaie. Cică Vandam. Ți-a dat să mănânci prăjituri, Vandame, strigase cineva. Adevărul e că se lipise ca disperata de Vandam. L-ar fi mâncat fript, şi el mormăindu-i la ureche nişte vorbe îmbăloşate, din care nu înțelegea nimic şi nici n-o interesa. O strângea şi o frământa şi o împungea în coapsă cu sculăciunea aia, de n-ar mai fi avut mult până s-o încalece acolo, în văzul lumii. Ce vasăzică băutura, Mirelo, şi nici ea nu era în firea ei după cât de înfierbântată şi dornică de pipăială şi frecuş, iar de Velicu ce să mai spui?

Dimineața s-a ținut după ea până acasă, idiotu' dracului, ce mai vroia? O să cheme poliția dacă-l mai prinde la uşa ei. A strigat. Păi, s-o audă vecinii. Să-i ia de martori dacă l-ar pune dracu' să mai dea pe aici după toate câte i-a făcut. De data asta, era mai hotărâtă ca oricând să scape de el.

Numai bine că, peste câteva zile, s-a înființat la uşa ei Vandam. Acum îl vedea mai bine – un puşti în blugi şi cămaşă-n carouri, negricios, țânțăros şi vânos. Nu doar

pentru că a băut câteva pahare de lichior în plus se înfierbântase Mirela, ceva ca un tremur îi fremăta în piept. Îi era cam frică. În prima clipă crezu că o caută ca să se răzbune că din cauza ei se făcuse de baftă tăvălindu-se prin trufe. Uite însă că pe Velicu vroia el de fapt să se răzbune. D-aia venise...

— Să-mi spui unde aş putea să dau de el, fetiţo...

Şi iar se temu, de astă dată gândindu-se că, dacă i-ar spune unde dădea de Velicu, el o să plece. Îi spuse apoi că, întrebând de Velicu pe la nişte tipi, cineva îl trimisese la ea, şi din cauza asta...

— Lasă, lasă, intră înăuntru să-mi spui, că te aud vecinii şi nu-mi convine...

Chiar nu-i convenea. De data asta, n-ar fi vrut să-i amestece pe vecini în ciorba ei; Velicu să fi aflat de prin vecini că-i bate un bărbat la uşă... Ca să vezi, tot cu gândul la idiotu' de Velicu, ca şi cum i-ar fi frică sau dor de el, şi puştiul ăsta cu fetiţo-n sus, fetiţo-n jos, Mirelo, şi ea zor-nevoie să-l bage-n casă şi poate să-l bage şi între picioare...

Arăta mai tânăr decât ea cu vreo doi-trei ani. Îi spuse că nu ştie adresa lui Velicu şi că, din partea ei, poate să-i facă orice. Ea, una, a rupt-o definitiv cu idiotu' ăla. Oricum, el e capul răutăţilor pentru tot ce s-a întâmplat în noaptea aia la vila lui Cremenaru, aşa încât i-ar plăcea ca Vandam să-l umple de sânge, cum i-a făcut Velicu ei...

— Cum îţi zice de fapt?

— Păi, tot Vandam, rânji el, pus parcă pe şotii. Ce, nu-ţi place?

— Cum să nu. Îmi place la nebunie, dar presupun că ăsta-i numele de scenă. Poate mai ai şi altul.

— Toţi îmi spun Vandam şi mi-ar place ca şi tu...

— Chiar ţi se potriveşte. Ai nişte muşchi pe tine...

Îl complimenta, se purta cu mănuşi. Să nu care cumva să-l sperie şi să plece. El venise, desigur, ca să continue ce

începuseră în noaptea aceea, şi poate că gândul ei ascuns îl chemase, ca să-i împrospăteze acel curaj al vieții care, de o vreme, i se vlăguise...

Timp de o săptămână, el n-a mai plecat de la ea. N-au ieşit deloc din casă în săptămâna aia de miere. Mirela i-a pus fotoliul-pat lui Mugurel în bucătărie şi-l trimitea doar pe el după mâncare şi după bere, şi coniac mai ales, hrana cea de toate zilele a lui Vandam. Era într-o veşnică stare de semitrezie, care aproape că-i lua glasul, dar în schimb îi ridica la cote incredibile energia şi imaginația amoroasă. Pentru prima dată după mult timp, a simțit şi ea că are un bărbat alături, un soț... Poate că ar mai fi durat dacă lui Vandam nu i s-ar fi terminat banii de combustibil. S-a dus să facă rost de alții, şi dus a fost. Nu l-a mai văzut de atunci.

A fost ca şi cum presimțise sărmanul Vandam că trebuie să dispară definitiv din viața ei de artistă făcută varză de bărbați, că peste câteva zile pică Velicu răvăşit de căință şi îndurându-se să recunoască faptul că o făcuse cam de oaie, deh, o făcuse nefăcută... Păi, băutura, ce să-i faci, Mirelo, s-a îmbătat ca un porc şi n-a mai ştiut de capul lui, că nici acum nu-şi mai aminteşte de la ce s-au luat. Doar c-a umplut-o de sânge, atâta mai ştie, şi c-au sărit ăia grămadă pe el ca să-l liniştească... O rugă cu cerul şi cu pământul, Mirelo, să-l ierte, şi ea, neclintită, fixându-l cu privirea încercănată de vinețeală de la pumnii lui, ca să-i spună că oricum nu-i dispusă să-şi îngroape viața şi viitorul lângă unul ca el. Păi, bineînțeles că ea merită mai mult, şi chiar nu-şi face probleme. Bărbați se găsesc destui, şi chiar neînsurați...

Velicu se uita la ea cu ochii mijiți şi buza de jos răsfrântă, îndurând parcă nişte lovituri nu îndeajuns de puternice ca să-i facă vreun rău, dar nici atât de uşoare ca să nu le simtă. Parcă ar fi luat-o în serios... Ba, mai curând,

făcea pe seriosul. Aştepta să-i treacă. Păi, să-şi facă numărul, nebuneala asta de doi lei, Mirelo, să i se vlăguiască furia şi să alunece în îngăduință şi dragoste... Acum ai fi văzut-o răsucindu-se. Păi, dragostea lor care înfruntase şi răzbise prin atâtea piedici şi încercări. Ştia, doar, nemernicul cu cine are de-a face, Mirelo, o cunoştea mai bine decât se cunoştea ea însăşi.

Îi spusese, vezi, ce avea pe suflet. Rău făcuse. Tot ce ar fi fost de spus era că nu mai vroia să-l vadă, da' ce te faci cu prostu', că nu mai scăpa de el ca de râie. Într-un târziu, se înmuie văzându-l cu lacrimi în ochi la uşa ei. Chiar plângea, cretinu', de-ai fi zis că murise, Mirelo, păi, de bună seamă că pentru el chiar murise... Adică, vezi cât de greu îi pica lui hotărârea ei ca s-o rupă definitiv, şi iarăşi că regretă, cât de mult regretă şi că n-o să se mai întâmple şi că ce însemni tu pentru mine, Mirelo, nici nu-ți dai seama, şi fără tine sunt mort, tot felul de abureli din astea care s-o ia de cap şi s-o zăpăcească, de nu mai era în firea ei, şi uite aşa s-au împăcat din nou, şi din nou era bine.

Era bine şi din nou se iubeau, deh, vorba vine. Mirela tânjea iarăşi, aşteptându-l câte patru-cinci zile, văzându-şi tot mai limpede soarta, cum îşi irosea viața stând la mâna cui n-ar fi trebuit... Oricum, se strâmtase şi se subțiase şi se rărise, Mirelo, nu mai era ce fusese pe vremea când lucra la cantină şi avea banul ei şi nu depindea de nimeni. Păi, Velicu, deh, ce să-i faci dacă s-a obişnuit cu ea şi ține la ea ca şi la o nevastă? Păi, dacă aia de-acasă nu e în stare... atâta că nu vrea să divorțeze. De câte ori nu se certaseră la cuțite şi pe chestia asta? De câte ori nu i-a spus, şi el nimic, Mirelo, tot ca piatra şi ca bolovanul, de nu l-ai urni nici mort din ale lui.

Vedea bine că nu poate să-l aibă doar pentru ea, iar pe de altă parte, degeaba ar fi vrut s-o rupă de tot cu el, că nu putea. Era cum e mai rău. Avea dreptate Roşioara că boală

lungă. Ba se înmuia, ba se răsucea, şi iarăşi îi spunea că în felul ăsta nu se mai poate. Ori cu ea, ori cu nevastă-sa... Ba uite că se putea. Vechile obişnuințe, Mirelo, care încă se învechesc şi devin tot mai nesigure pe harul lor, te macină şi te seacă, şi ea tot s-ar mai fi bătut cu pumnul în piept în fața lui Velicu că cine mai e ca ea, o femeie liberă şi aşa mai departe, căreia nu-i pasă şi nu depinde, păi, cum dracu', iar fața lui osoasă şi congestionată, de cocoş şi drac împielițat, se umbrea de un surâs îngăduitor, ce părea să spună că ştie el mai bine cât de liberă şi de cine depinde...

De o vreme, apărea tot mai rar, iar ea îl aştepta parcă tot mai încrâncenată. Ceasuri în şir nu s-ar mai fi dezlipit de la fereastră, uitându-se după maşina lui, şi nu-i mai venea să iasă din casă fără el. Ce uşurare mare când apărea, în sfârşit, şi avea pe cine să-şi verse oful şi năduful, spaimele şi obsesiile ei de doi bani, pe care de bună seamă că Velicu le ştia de-a fir a păr, nu doar pentru că îi împuia capul cu ele, ci şi pentru că el le sădise în ea, şi tocmai de aceea depindea de el mai mult decât ar fi bănuit vreunul din ei şi, oricum, mai mult decât şi-ar fi dorit chiar el.

I se cam acrise şi lui Velicu, dar încă nu într-atât încât să-şi ia mâna de pe ea şi s-o lase baltă. Oricum, îl obosea femeia asta. Era ca un copil, pe care degeaba îl hrăneşti şi îi suporți capriciile, fără vreo speranță că ai să-l vezi cândva om întreg, matur, cu mintea la cap şi pe picioarele lui. I se tocise răbdarea şi nu mai avea nici timp, prins cum era, toată ziua, de treburi, de învârtelile şi alergătura aia nesfârşită şi epuizantă din care-şi ținea cele două familii, şi uite că tot nu era bine. I-ar fi plăcut ca Mirela să-l înțeleagă, să-l compătimească, şi uite că pe ea n-o ducea capul decât la balamuc şi reproşuri.

Uneori, o lua după el prin târguri şi după cumpărături pentru magazinele colonelului Cremenaru, iar între două drumuri, se opreau la o bere la o terasă... Halal distracție,

Mirelo, să-l aştepte pe Velicu şi să se țină după el prin oraş când apărea. Nu-i mai ardea nici de prietene. Îi picau greu, vezi, sfaturile lor cum că să pună piciorul în prag cu Velicu, să aleagă între ea şi nevastă-sa ori să se ducă dracului, ba bine că nu, se simțea legată de el mai mult decât dacă ar fi stat amândoi sub acelaşi acoperiş, aşa încât trăgea nădejde că într-o bună zi o să divorțeze şi o să-l aibă doar pentru ea. Trebuie că nădejdea aia deşartă i-a luat mințile când a rămas iarăşi gravidă. Te tâmpiseşi, parcă, Mirelo...

Ceasuri în şir înțepenea cu coatele pe pervazul ferestrei, cu privirea spânzurând în gol şi legănându-se deasupra curții autobazei CET Sud de peste bulevardul Fizicienilor, pe care nu mai apărea Dacia roşie a lui Velicu. Cerul în zori şi-n amurg, Mirelo, lumina scăzând şi crescând din visul ăla lânced, îmbâcsit de fum, de dincolo de gardul din plăci de beton, înălțat cu o fâşie de sârmă ghimpată: halele garajelor, cimentul cu pete şi bălți de ulei ars şi câinii murdari umblând printre basculante ridicate pe cricuri şi cu capotele căscate, arătându-şi viscerele motoarelor, şi ea aşteptând şi amânând de pe o zi pe alta, Mirelo, oare ce o ținea în loc de nu se mişca odată să se rezolve?

Velicu nu se zgârcise, plătise de se uscase pentru cine mai ştie câte avorturi, deşi pe vremea aia, până-n Revoluție, avea şi ea salariu şi s-ar fi descurcat şi de una singură. Nu atârnai ca acum, Mirelo, şi uite că el galanton, culant, drăgăstos în draci, ca un soț şi-un tătic fericit când venea la spital cu prăjituri şi buchete de flori, de-ai fi zis că tocmai născuse. Doamne fereşte! Să-şi fi dat amândoi peste gură. Nici să nu fi auzit Velicu, măcar că şi lui îi mergea mai bine pe atunci. Amândoi erau altfel, şi vremurile erau altfel, da' ce să mai zici, Mirelo, că acum, printre amărăciuni de toată mâna, barem atâta înlesnire ai avea, că s-au legalizat avorturile şi nici nu te costă cine ştie ce... Poate că tocmai din pricina asta amâna şi nu mai ajungea la policlinică ori la

vreun cabinet din alea particulare de curând apărute, şi parcă ar fi dus dorul vremurilor ălora când el venea cu maşina s-o ia de acasă ca s-o ducă la doctorul ăla cu care aranjase.

Visa, lâncezea, amâna, dracu' ştie ce aştepta? Nu se mai gândea nici la Velicu. Gândul îi umbla străin, Mirelo, prin soarta şi prin viața ei care curgea prin ea şi o ținea în loc şi o ținea vie. Copilul din ea, da, creştea, era viu şi o ținea în loc şi nu se putea împotrivi.

Velicu îi dăduse bani şi-i spusese că n-are timp să meargă cu ea. El trebuie să alerge şi să producă, fiindcă are atâția în spinare şi, oricum, nu mai e ca pe vremea lui Ceauşescu, ce naiba, poate şi fără s-o ducă el de mână... Avea dreptate, Mirelo, dar n-ajunsese încă la cabinetul ăla de care-i spusese Velicu, la doar două stații de maşină de blocul ei. De două săptămâni o trimisese acolo, aşa încât nu mai pridídea să se mire că ce dracu' o fi în capul ei, şi ea că să-şi vadă mai bine de ale lui. Să nu-şi mai bage nasul în treburile ei. Să se intereseze de nevastă-sa, auzi, pe ea s-o lase-n pace, şi iarăşi că-i o femeie liberă... Culmea că, de astă dată, ceva îi spunea că nu mai e vorbă-n vânt. Chiar simțea că n-o mai leagă nimic de Velicu care beleşte şoricu', hi-hi-hi, şi altfel, cum ar scăpa de el decât punându-l la încercare în felul ăsta? Îi spuse gata, nu mai are la ce să-şi facă griji, gata, s-a chiuretat, să nu-şi închipuie că ar fi vrut cumva să-l oblige, să-l silească, să pice pe capul lui cu un copil. Nu e ea genul, deh, şi uite-l uşurându-se, şi de-acum se putea considera şi el un bărbat liber. Asta era tot ce l-ar mai fi ținut agățat.

A fost ultima dată când a căutat-o, şi n-a stat la ea decât un sfert de oră. Mirela îi spuse să plece, că nu se simte prea bine. Tocmai că-i era foarte bine. De mult nu se mai simțise atât de bine şi de fericită fără vreun motiv anume, pe care să-l fi bănuit cât de cât. Vroia să rămână

singură, poate fiindcă n-ar fi vrut să împartă cu el starea aia de bine. Se ghemuise sub plapumă într-un capot larg, şi Velicu, pe scaun, măsurând-o circumspect şi speriat parcă. N-ar fi vrut să-l sperie şi mai tare, s-o vadă cine ştie cum că se cam umflase şi să-şi dea seama că-l minţise. Îi spuse că nu se simte în stare să se dea jos din pat să-l conducă de cât îi e de rău. Să tragă uşa după el, şi numaidecât în urma zgomotului yalei, copilul începu să se răsucească şi să se zvârcolească în ea.

Ca şi cum atâta aşteptase, să scape de duşmanul lui şi să rămână doar cu ea să se zbenguie-n voie. Cât stătuse taică-său acolo nu se mişcase, stând ca şi ascuns şi ţinându-şi parcă respiraţia. Cu Mirela însă, uite că-şi permitea, deşi nici ea n-avea gânduri prea bune în ce-l privea. Vai de viaţa ta, Mirelo, ce ar însemna acum încă un copil? Nu te poţi gândi şi nu-ţi poţi închipui. Tot chinul şi disperarea şi umilinţa adunate în ultima vreme, şi peste toate astea, nu mai putea de bine. De atâta bine şi fericire se prostise şi se tâmpise. Zi după zi amâna...

13

Era ca şi cum ar fi vrut să ţină timpul în loc şi să rămână veşnic aşa, lungită şi contemplându-şi buricul şi pielea întinsă peste umflătura burţii, ca un cearceaf sub care simţea zbenguiala aia şi o vedea: nişte umflături apărând şi dispărând precum valurile şi clipocelile unei ape sub care înota copilul, iar pe lângă ăsta îl avea pe celălalt, pe Mugurel, ştiindu-l mereu la şcoală ori jucându-se afară, ştiindu-l mereu în siguranţă şi fără s-o oblige la niciun efort. N-avea decât să stea întinsă în pat şi să creadă din toată fiinţa ei că nu se mai termină, măcar că toate se termină odată şi-odată şi reîncep de fiecare dată, ca să te hăituiască

şi să te chinuie neîncetat, secundă de secundă, zi şi noapte, păi, ce ar fi însemnat pentru ea, acum, doi copii şi fără bărbat, şi fără slujbă, singură pe lume şi străină, rătăcind pe străzi, printre ghetourile astea de blocuri, ca prin grădina raiului, ocolind ispitele şi călcând în ele, singură, singurică prin Valea asta a Plângerii care curge prin tine şi se termină doar pentru a începe iarăşi şi iarăşi. Aşa au mai trecut aproape trei săptămâni până să se hotărască să se urnească spre cabinetul ăla aflat la două stații de maşină de blocul ei. Acum aproape că înțelegea ce aşteptase: medicul de la cabinetul ăla i-a spus că-i prea târziu, copilul e prea mare, nu poate să rişte şi să nici nu se gândească, de altfel, să mai încerce în altă parte. Şi pentru ea e riscant, iar în privința copilului, e pur şi simplu o crimă.

Ce vroia ăsta să spună, Mirelo, că dacă ar fi făcut-o mai din timp, n-ar fi fost deloc o crimă? Adică el nu vroia să se umple de păcate, şi cum se mai uita la tine, Mirelo, ca la o creatură nevolnică, nevoiaşă, vrednică de milă şi de dispreț... Un tip negricios, la treizeci şi ceva de ani, cu sprâncene stufoase şi antebrațe puternice şi păroase de urangutan, acoperite de păr creț şi des ca o blană. Se uită pentru o clipă la el, ca şi cum ar fi văzut prin el, dincolo de aparența de virilitate şi de tărie de caracter ce nu-l lăsa să accepte compromisul ce i se propunea. Cu totul altfel se uitau bărbații de obicei la ea, Mirelo, îi erau cam străine mila şi disprețul pe când umbla pe străzi printre ghetouri, singură-singurică prin grădina ispitelor, cu atâția bărbați întorcând capetele după ea, sorbind-o din ochi, nu, nu prea gustase din umilința asta, şi totuşi. Parcă i se mai întâmplase. După ce ieşi din cabinet, îşi aminti că la fel o priveau unii dintre patronii de buticuri şi de tarabe de ziare la care lucrase câte o lună-două şi care o simțeau înghesuită de lipsuri şi profitau. O şmechereau şi-i tăiau din salariul ăla de nimic, şi ea n-avea decât să nu arate că ştie...

Aşa o fi şi dom' doctor, pus pe jecmăneală şi pe pricopseală, şi se gândi că, dacă i-ar fi oferit din capul locului mai mult peste tarif, de bună seamă că ar fi acceptat...

Mergea pe stradă ca şi cum ar fi plutit pe adierile umede, răcoroase, însorite. Era pe la începutul unui iunie răcoros. Dimineață trăsese o răpăială de ploaie, după care se pusese un vânticel iute şi curățase cerul de nori. Un miros îndepărtat de ierburi şi de pământ reavăn îi deşteptă foamea. Intră într-o cofetărie şi mâncă o prăjitură cu frişcă multă. O năpădi o amețeală dulce; era ca adormită, nu-i mai venea să se ridice de pe scaunul ăla, din fața farfurioarei cu lingurița şi hârtia prăjiturii în ea. Prăjitura parcă-i răscolise foamea şi mai tare. Foamea şi osteneala şi somnul o încolțeau din toate părțile. Ai fi zis c-a tras la jug, Mirelo, păi, copilul ăsta din ea o făcea să se simtă ca după o zi de roboteală de douăşpe ore prin halele cantinei, cotropind-o de o epuizare euforică, de gânduri, şi lunecând parcă într-un vis cu damfuri grele de ciorbe şi tocănuri.

Se smulse cu greu de pe scaun, iar după ce ieşi din cofetărie, începu să grăbească tot mai mult pasul, până se pomeni alergând. Fugea pe trotuar printre oameni, ca şi cum ar fi vrut să prindă autobuzul care tocmai oprise în stație, la douăzeci de metri în fața ei. Trecu de autobuz şi parcă ar fi fugit pe un câmp, spre o lizieră de pădure. Privirea i se luminase intens şi i se învăpăiaseră obrajii. Încetini pasul balansând din mâini, aşteptând să i se liniştească respirația.

Intră într-un butic aflat, ca şi cabinetul de ginecologie, la parterul unui bloc cu zece etaje. Cumpără o franzelă şi doi cârnați, cu inima cam strânsă; dimineață, când ieşise din casă, îşi propusese să țină de bani, să nu mai cheltuie niciun leu până n-ar fi rezolvat cu chiuretajul... Ce foame rea, deh, n-a plecat de nici două ore de-acasă, şi parcă ar umbla de o zi şi o noapte, Mirelo, ba ți-e foame, ba ți-e sete,

ba ți-e dor de codrul verde. Pică nemaipomenit cârnații după prăjitură, şi din nou mergea repede, aproape alergând, cu franzela într-o mână şi cârnații înveliți în hârtie în cealaltă, muşcând şi mestecând îndelung, şi din nou vroia să nu se mai termine; după ce termină de mâncat, se pomeni iarăşi năpădită de îngrijorare. Păi, să scape, trebuie neapărat să scape, copilul...

Până să ajungă la policlinică, dădu iarăşi peste un cabinet particular, unde a fost iarăşi refuzată, şi tot aşa şi la policlinică. Peste tot i se spunea că trebuie să nască, Mirelo, trebuie neapărat. Păi, tocmai asta aşteptai pe când stăteai răstignită-n fereastră, holbându-te ceasuri în şir după Velicu. Nu de Velicu aveai tu nevoie, Mirelo, te durea în fund de el. Aşteptai de fapt copilul... Ce mai, aşteptase cu folos. Păi, cum? Făcuse o treabă bună, desigur, era pe drumul cel bun... A fost o ocazie, altminteri, ca să se lipească iarăşi de familia ei de prietene, păi, Roşioara şi celelalte, care nu mai prideau s-o încurajeze şi s-o ajute cu ce ar fi putut şi ele... Ce mai, săritoare, n-ar fi avut cum să uite că şi Mirela le făcuse cândva rație din rațiile concentraților. Le îndatoraseşi, Mirelo, se simțeau obligate să-ți țină companie şi să-ți țină curajul treaz, dându-ți ceva bani şi câte ceva de mâncare şi hăinuțe pentru ăla mic din ce le rămăsese de la ai lor şi întrecându-se să-l bălăcărească pe idiotu' ăla de Velicu că s-a dat la fund ca un laş nenorocit ce este şi a lăsat-o de izbelişte când îi e mai greu, deh, un împuțit şi o zdreanță, şi las' că tot răul spre bine, bine că şi-a dat arama pe față, ca să ştie de-acum şi Mirela cu cine şi-a mâncat amaru', ce şarpe a încălzit la sân. Adică ce crede el, că nu-i un Dumnezeu care să vadă şi să-i dea fiecăruia după cum merită? Şi lasă că te descurci tu, Mirelo, treci tu şi peste hopu' ăsta. Păi, unde-am ajunge dac-am sta în nădejdea idioților şi a nenorociților?

De bună seamă că avuseseră şi ele de tras de pe urma idioţilor şi a nenorociţilor, drept pentru care le pasionau în draci astfel de poveşti. Mai cu seamă când li se întâmplau altora. Le plăcea, erau moarte să se amestece... La cine să te fi uşurat, Mirelo, dacă nu la ele? Păi, familia de prietene. Celor de la Câmpulung nu le spusese încă. Nu vroia şi nu se putea gândi la ce vor face când vor afla, ce vor spune, cum s-or uita la ea, aşa încât, doar pe ele le aveai, Mirelo, pe Vasilica, pe Getuţa, pe Luminiţa, pe Crenguţa, pe Roşioara... Li se destăinuia fără nicio reţinere, măcar că ştia la ce s-ar fi putut aştepta. Să le ia dracu' de tute, Mirelo, nu-i păsa. Până una alta, îi era prea bine ca să-şi facă griji pentru bârfele lor. Ca şi cu avortul, din nou amâna, lăsa pe mai târziu să-i ajungă la urechi cum o vorbeau prin cartier, cum că ce-i trebuie inconştientei copil cu ăla, om însurat, cu rostu' lui, şi că ce-o fi zis ea, că-l îmbârligă ca s-o ia şi a atârnat ca proasta la el atâta vreme, tâmpita, şi acum auzi mofturi şi figuri de doi lei, că nu-i pasă de el şi nu vrea să-l vadă şi nici să-l oblige cu ceva, de stai şi te-ntrebi ce-o fi în capu' ei. Pe ce lume trăieşte idioata asta? Cum ai mai scoate-o la capăt în ziua de azi cu doi copii şi fără bărbat şi fără slujbă? Păi, uite-o pe Roşioara, că nici cu trei... Ba' las' că Roşioara-i altceva, aia se descurcă, îi merge mintea, nu ca proasta de Mirela...

14

Orice ai spune, vara-i mai lesne. Vara te îngăduie şi te iartă, îţi amână sentinţa cu belşugul de fructe şi de legume care nu mai au loc pe tarabe. Se revarsă şi curg la vale pe foi de ziar şi pe folii de polietilenă aşternute pe trotuare. N-ar fi mare lucru să te saturi şi numai uitându-te, sorbind din lumina mare a amiezii şi, oricum, în trecere îţi umpli

buzunarele şi sânul – o căpăţână de usturoi şi o ceapă, două mere, două roşii şi un ardei pentru o sălăţică, trei cartofi şi doi morcovi, deh, o ciorbiţă pentru ăla mic. Furi ori cerşeşti, ori primeşti de pomană în timp ce te scurgi prin mulţime cu pas întins; praful de pe cartofi este amestecat cu transpiraţia de sub cămaşă şi se face noroi pe piept. Praf şi noroi şi pământ, Rafaele, pământul care ne hrăneşte şi ne rabdă, oh, şi ce vară nemernică. N-a dus-o el vreodată prea strălucit, dar ca-n vara asta, parcă nu-şi aminteşte...

Ba taci că-i bine. Nu fi nerod. E bine, e de nu se poate după cum umbli prin arşiţă, şi lumina şi nemurirea îţi suflă-n nas, ispitindu-te cu brize prăfoase, damfuri dulcege de gunoaie, inundaţii de canalizări irupând prin asfaltul crăpat.

Seara coboară cu roiuri de ţânţari peste ghetourile de blocuri din plăci de beton coşcovit de igrasie. Umbra lui lunecă printre maşinile parcate bot în bot pe trotuare şi printre maşinile hurducăind prin gropile cu apă puturoasă – Dacii concurând cu Mercedesuri fumurii şi jeep-uri – sicriele de lux ale ţigăniei săltând prin zarva de muzici încrucişate, revărsate din boxe agăţate în balcoane. Toată lumea să audă şi să vadă ce ai şi ce-ţi place. A avea mai cu seamă pentru a arăta – fala manelelor, a sârbelor şi a hip-hopului dezlănţuit, după blocuri suntem noi care vă facem pe voi, cu fala mobilelor şi a lanţurilor de aur de la gât, urechile şi nările străpunse de belciugele cerceilor, buricele dezgolite sub blugii căzuţi sub pântece şi lăsând la vedere pântece şi fese semeţe, umeri şi sâni printre şorturi multicolore şi bermude şi fuste până-n gaura curului şi chiloţi cu aţa-n cur, preumblându-se şi defilând prin lumina vitrinelor încărcate cu tot ce ţi-ar pofti sufletul... Bani să ai, păi, cum naiba, are lumea bani. Degeaba se vaită lumea, că uite, dă pe-afară... Împărăţia nemuririi e departe; pentru ei, da, că el e asigurat de viaţa veşnică şi n-ar mai avea la ce să-l frământe soarta lor. În definitiv, fiecare se salvează singur,

deşi nu-i mai puţin adevărat că nu te poţi salva decât salvându-i pe ceilalţi. Să le arăţi, adică, să-i înveţi, să-i împiedici să-şi facă rău cu mâna lor. Pasămite i-ai învăţat până i-ai prostit. Ei nu mai ştiu şi nu mai vor să facă nimic în afară de ce au apucat şi o ţin aşa de-a surda. Nu mai ai putere să-i căinezi văzându-i cum îşi cară de colo colo propria moarte în sacoşe burduşite cu fructe exotice, mezeluri şi dulciuri şi băuturi, detergenţi şi săpunuri, şi spary-uri, şi parfumuri cu miros de paradis şi pierzanie... Ţi se taie tot cheful, te apucă sila şi mila, aşa încât, trei seri din patru, el rămânea acasă. Lasă morţii să-şi vadă de moartea lor... O trimitea pe Mirela după ţigări. Păi, să se ducă pe străzi să ceară dacă ţine cu tot dinadinsul... Se cam codea, mă rog, avea o reţinere. I-o fi fost ruşine probabil. La o adică, erau bune şi chiştoacele dacă-i era ruşine se ceară ori socotea că nu-i de rangul ei. Să adune chiştoace, deh, din staţiile de tramvai, păi, când se grăbeşte omul să prindă tramvaiul, aruncă ţigara aproape întreagă...

— Adică ce să ţin cu tot dinadinsul? Ce vrei să spui?

Tonul de reproş îl face pe Rafael să întârzie răspunsul. Adevărul e că n-ar avea cum s-o oblige să cerşească şi, oricum, o simte confruntându-se cu un soi de impotenţă psihică, pe care s-ar putea ca într-o bună zi să fie capabilă s-o depăşească. Ar avea de tras totuşi. Umilinţa se învaţă cu trudă şi răbdare şi se câştigă doar prin înţelepciune...

— Mă gândeam la un bărbat, dragostea mea. Dacă ţii cu tot dinadinsul să ai un bărbat lângă tine, trebuie să fii ochi şi urechi la ce te pune să faci şi la ce te învaţă. Nu ţi se pare corect?

Şi curajul, şi puterea le capeţi tot prin înţelepciune şi le păstrezi şi le întăreşti tot cu trudă şi răbdare, deşi pentru o femeie s-ar putea să fie ceva mai greu... Mai ales pentru una ca Mirela, o femeie dominată de accese de trufie, poate unde n-a suferit îndeajuns pentru a se smeri. Auzi că ea nu ţine

cu tot dinadinsul să atârne la un bărbat, nu-i trebuie, se poate descurca şi de una singură...

Trufia şi ignoranța s-ar putea să i se tragă şi de la felul cum arată.

Încă o prinde să umble cu buricul dezgolit şi cu fustă până-n gaura curului, măcar că a născut trei copii. Ce ar fi pe cale s-o salveze cât de cât, înmuindu-i trufia, e că fiecare copil l-a făcut cu alt bărbat. Primii doi s-au dus mâncând, ori, mânați, desigur, de acelaşi instinct irepresibil care i-a îndreptat spre ea la un moment dat: un fel de spaimă de moarte, Rafaele, care te face să fugi de viață. Ce o fi simțit Mirela pentru ei vreodată a alunecat pe nesimțite în milă; amintirea lor pecetluită de o milă nesfârşită i-a întreținut nădejdea că într-o bună zi va da peste unul care să n-o mai părăsească vreodată. Vor traversa mână-n mână această Vale a Plângerii, păi, cum dracu', nu-i trebuie ei bărbat, nu ține cu tot dinadinsul, dar nu-i de colea că-n ultimii doi ani l-a avut lângă ea pe tatăl ultimului copil, pe Rafael, care pare să țină cu tot dinadinsul să-i desăvârşească salvarea, inițiind-o în arta nemuririi...

— Stai liniştită, dragostea mea. N-arăți tu a cerşetoare şi n-ai nici curajul necesar. Oricum, e peste puterile tale să ceri şi ar fi cam târziu să înveți. Asta nu se învață de azi pe mâine, ca tricotatul, mersul pe bicicletă sau limbile străine... Trebuie s-o iei din pripă, cu stăruință, ți-am mai spus: ca să fii în stare să te umileşti puțin, trebuie să te umileşti mult. Să ceri o țigară, un ban, o pâine de la un necunoscut de pe stradă şi să fii privită cu milă sau dispreț, nu-i decât un mic exercițiu de încălzire. În felul ăsta, poți să afli pe cont propriu că cel care catadicseşte să te miluiască depinde de tine mai mult decât ai crede că depinzi tu de el...

— Chiar țin cu tot dinadinsul să am un bărbat care să facă din mine o cerşetoare şi să mă îndoctrineze cu tot felul de abureli...

— Râzi a pagubă. Într-o bună zi, ai să-mi mulţumeşti pentru aburelile astea.

Uşor aplecaţi peste masa din bucătărie, schimbau replici cu glas scăzut. Trecuse de miezul nopţii, o oră la care Mirela dormea de obicei, în timp ce Rafael ar mai fi avut de picotit până să i se facă să se bage-n pat. Aveau căni cu ceai de izmă dinainte şi o farfurioară cu scrum şi chiştoace folosită ca scrumieră, iar alături, aliniate pe un ziar, chiştoace de lungimi diferite, din mai multe feluri de ţigări, la care Rafael parcă s-ar fi încruntat în timp ce-i spunea că-i repetă aburelile astea atât de des fiindcă i se pare că nu se prea lipesc de ea... N-are nimic, deh, la o adică se poate mulţumi şi cu chiştoacele astea prăfuite, adunate de prin cine ştie ce gunoaie şi rahaţi de câine. În definitiv, n-ar trebui să aibă pretenţii la ea, dacă el, unul, nu e în stare să se umilească până într-atât încât să se lase de fumat. Ar putea rezista la nesfârşit cu ceai de izmă şi câteva felii de pâine, dar uite că fără ţigări... Freca între degete, deasupra farfurioarei-scrumieră, capătul ars al unui Wincester fumat pe sfert, pătat şi jilav, şi parcă ar fi avut urme de ruj pe filtru.

— Aşa ne umplem de microbi şi boli, dragostea mea. SIDA, sifilis, TBC. Să nu uităm însă că, întotdeauna, e loc şi pentru mai rău.

— E loc şi pentru mai bine, Rafaele, de ce nu vrei?...

— Cum să nu vreau? M-ar bate Dumnezeu. Dar binele ăla... Orice rău e de fapt un bine de care nu-ţi dai seama când îl ai, dar cu timpul s-ar putea să-l descoperi. Aprinse căpătâiul de ţigară şi trase însetat. Dădu drumul fumului cu un şuier prelung. Chiştoacele astea mizerabile, de exemplu, poate că mi-ar face un bine, scârbindu-mă până într-atât că o să mă las de fumat.

— N-aş crede, mai degrabă îţi deschid pofta. Nu mai spun că te incită să mă trimiţi să umblu cu miloaga după ţigări întregi. Ştii cum e să ceri ţigări de la bărbaţi...

— Mă rog, tu eşti fată cuminte. Ceri fără să promiţi altceva în schimb. Am ştiut io pe ce am pus ochii. Ştii ceva? Când am spus că e loc şi pentru mai rău, îmi venise în cap Roşioara... Am văzut-o azi-dimineaţă pe la cinci. Cobora, lipa-lipa, pe Râmnicu Sărat. Gâfâia, parcă îi era greu... Mă gândeam că ea cu trei copii şi fără bărbat o duce mai rău decât tine. Unde naiba s-o fi grăbit în halul ăla cu noaptea-n cap?

— Se ducea la muncă femeia.

— Parcă nu lucra.

— Şi-a găsit de câteva săptămâni. Lucrează la covrigăria din piaţă.

— De unde ştii?

— De la ea.

— Parcă eraţi certate.

— Ne-am împăcat. M-a chemat la ea săptămâna trecută şi am zis să nu ţin duşmănie.

— Aha. E bine să te ai bine cu prietenele. Da' de la ce v-aţi stricat voi de n-ai mai vrut s-o vezi atâta vreme nici pe ea şi nici pe celelalte?

— De la mai multe, da' mai mult de la copil. Au dus vorba prin tot cartierul că l-am vândut, de se uita lumea la mine ca la...

— Adevăru' e că şi io m-am uitat, dragostea mea. M-am uitat până mi-au căzut ochii.

— Aşa se uită toţi bărbaţii. Da' să le mai ceri şi ţigări... Atunci pun direct mâna, fără să se mai uite.

— Eu nu m-am uitat ca toţi bărbaţii. Îmi pare rău că mă compari cu alţi bărbaţi.

— Cu care bărbaţi?

— Cu bărbații-n general. Mai ales cu ăia care te-au futut şi şi-au pus coada pe spinare.

— Nici pentru tine nu-i timpul pierdut să-ți pui coada pe spinare.

— Mă goneşti, dragostea mea...

Ei îi tremurau buzele de nervi. Dădea înapoi:

— Nu te gonesc. Eşti cam porc. Îți vezi doar interesul.

— Care interes?

— Toți bărbații îşi văd interesul...

— Iar mă amesteci cu toți?

— Toți bărbații şi toate femeile, întări neabătută, îşi văd doar interesul. Cât le-am dat io să mănânce, şi mai ales Roşioarei, şi când am fost la greu... M-au mâncat de fund în loc să m-ajute. Şi acum, tot ele dau cu nasu' să se împace.

— Dacă mă amesteci şi cu prietenele tale, e clar. Te înfierbânți degeaba. Dau cu nasu' să se împace, fiindcă s-ar putea să se simtă vinovate față de tine. Oricum, nu le merge nici lor prea bine.

Tot e bine, că ajungeau să cadă la pace, purtându-le de grijă altora, prietenelor Mirelei. Ea îi povesti atunci de Roşioara că lucrează la covrigărie de două luni, dar asta n-ar avea cum s-o ajute prea mult. Are şi ea peste douăzeci de milioane la întreținere. Anul trecut a dat-o în judecată Asociația de Locatari, şi să vedem ce o să aleagă. Păi, sentința de evacuare, cum au mai pățit-o şi alții, să-i scoată la licitație apartamentul, şi că nu te pui cu statul, Rafaele, când e să-şi recupereze banii... Statul nu-şi permite să piardă. Or s-o scoată în stradă pe Roşioara noastră, şi unde o să se ducă cu trei copii după ea? Ți se face rău când te gândeşti. Ăştia s-au pus pe treabă să scoată lumea afară din case, şi nici noi, cu cinci milioane şi ceva la întreținere, n-am fi prea departe de Roşioara. O să trebuiască să facem la un fel...

15

Două mogâldețe conturate difuz în penumbra purpurie a zorilor parcă ar grăbi cu răsuflările lor sfera de foc a soarelui târându-se şi rostogolindu-se peste valea de cinci hectare de sticlărie a serelor Vitan, dincoace de care se întinde balta Văcăreştilor. În afara câtorva pensionari insomniaci făcându-şi de lucru cu undițele, doar ei ce se mai freacă pe aici la ora asta: Rafael şi paznicul ăsta piscicol pârât, travestit în costum de camuflaj, care uite-l cum se gudură, după ce săptămâna trecută scosese briceagul ăla şantaliu şi că să n-o dai cu mine pe prieteneală, şi acum, tot el leşinat după prieteneală.

Norocul lui că nu e Rafael ăla care să răspundă cu aceeaşi monedă. Dintotdeauna a lăsat să treacă de la el, cât de mult, da, cât ar fi în stare să suporte, agonisindu-şi în felul ăsta înțelepciunea.

Adevărul e că se cam pierduse cu firea din nimic, simțindu-se amenințat cu briceagul, gonit de pe tocătura de paie, iarba verde de acasă, ce tâmpenie, drept pentru care amenințase şi el. Acum n-are decât să se arate îndatorat față de jivina asta scheletică, Mărgărit. Ba nicidecum jivină, ci prietenul, fratele pe care-l asculți cu inima deschisă, da, cum să nu, aşa e, ai dreptate, prietene Mărgărite.

După ce Mărgărit îşi face turul de la opt şi jumătate dimineața ca să taie chitanțe eventualilor întârziați, se mută împreună la umbra unui pâlc de duzi. Mărgărit îşi numără banii, încasările pe ziua în curs, sub privirea aburită de admirație a lui Rafael, mă rog, n-are ăsta fason de paznic piscicol nici de-acum într-o mie de ani, dar uite-l cum o face pe barba lui şi pentru buzunarul lui, de nu se poate. Vai de steaua ta de cretin, Rafaele, gândeşte-te că-ți trebuie ceva tupeu şi imaginație ca să-ți scoți pe chestia asta în jur de două sute de mii în câteva ceasuri, fără să te întrebuințezi

cine ştie ce. Şi-a format clientela Mărgărit al meu, s-a rodat afacerea, n-are decât s-o târâie aşa tot restul verii.

E asigurat pentru aproape trei luni. Doar dacă, Doamne fereşte, n-ar apărea între timp un veritabil paznic piscicol angajat de patronul bălții, care să-i dea peste cap scamatoria asta deşteaptă.

— Ce-mi place de tine, Mărgărite, că te zbați. Sunt destule metode în ziua de azi ca să faci bani dacă te trage inima şi-ți pui mintea la treabă...

Era totodată un bun prilej pentru Rafael să-şi facă reproşuri că pe el nu-l duce mintea. A intrat într-un punct mort, desigur, nimeni nu moare, în afară de Rafael. Mărgărit surâde, mestecând un fir de iarbă între dinți.

— N-avem ce face, prietene, trebuie să ne descurcăm cum putem, trebuie să mâncăm...

Vorbele astea sună în gura lui ca un argument suprem şi o motivație irefutabilă, măcar că arată ca şi cum nu s-ar hrăni cu altceva în afară de iarba şi de paiele astea pe care le mestecă, asezonate eventual cu un pumn de dude. Întins pe spate cu blugii împăturiți sub cap şi palmele odihnindu-se încrucişate sub stern, într-o simetrie desăvârşită, ca un mort în sicriu, Rafael îl aprobă din toată inima:

— Aşa e, prietene, trebuie să mâncăm, să ne hrănim familiile... Oi avea şi tu o familie grea în spinare, ca orişicine...

— N-am cine ştie ce familie. Doar pe mama. Ea mi-a mai rămas pe lumea asta. Are optzeci şi doi de ani şi nu se mai dă jos din pat de un an şi ceva. Trebui' să am grijă de ea, îți dai seama, mâine-poimâine se duce şi n-aş vrea să-mi pară rău că n-am făcut tot ce trebuie pentru ea...

— Bravo! Uite o treabă frumoasă. Ca să fiu sincer, nu m-aş fi aşteptat de la tine... D-aia te zbați. Pentru mămica ta. Bine că reuşeşti să te descurci din chestia asta cu pescarii. Pentru tine şi bătrână ar ajunge...

— Nu mă plâng, da’ dacă aş sta doar în baza pescarilor...

— Ce, mai ai vreo slujbă?

— De unde? Arăt io a om bun de muncă? Am o gaură în plămân de bagi pumnu’ prin ea şi-am zis să profit: m-am pensionat pe caz de boală după Revoluție, ca să nu mai intru în restructurări şi-n şomaj... Am lucrat în turnătorie, bă, şaişpe ani am stat în gura cuptorului... Acolo m-am nenorocit. Degeaba stau toată ziua la soare, la aer curat, pe balta asta...

— Care aer? Te crezi în stațiune? În praful şi-n gunoaiele astea, n-ar avea cum să-ți priască la plămâni... Da’ cu pensioara ta şi-a bătrânei şi cu ce-ți mai iese de pe aici, s-ar spune că eşti liniştit.

— Mda, şapte sute de mii ai mei şi un milion al bătrânei... Ce iau de aici e de sezon, cum îți pică. Nu se ştie de azi pe mâine.

— Cam două milioane şi ceva, face Rafael circumspect. E mai bine decât nimic. Să am io banii ăştia...

— Păi, tu?

— Io nu. N-am deloc. Sunt cam pe scândura goală de vreo două luni.

— Şi? Salariu? Pensie? Şomaj?

— Nimic, ți-am spus. Am lucrat în mai multe părți, dar de două luni nu mai mi se leagă nimic.

— Păi, şi-atunci, din ce?

— Din ce dă Dumnezeu, prietene! se aprinde Rafael iritat, simțindu-se privit ca un animal ciudat. Nu durează însă mai mult de două secunde ca să-şi dea seama că are cine să-l înțeleagă şi-i un moment cât de poate de prielnic să se vaite. Oricui, deh, şi tocăturii de paie şi până şi dudului ăstuia i s-ar putea confesa, şi deja îi e bine spunându-i lui Mărgărit că se cam zbate ca peştele pe uscat, prietene, o duc destul de greu, iar Mărgărit îi promite că o să-l ajute în

vreun fel, să se gândească, iar promisiunea asta parcă-i dă imbold lui Rafael să se smulgă din poziția de mort lungit în sicriu, cu gesturi lente, descleindu-se parcă, stricând simetria trupului în formă de cruce.

— De-acum încolo o să ia pământul foc, spune ridicat într-un cot.

— Mai intri în apă?

Rafael strâmbă din nas.

— Nu cred. Nu mi-ar mai ajuta cu ceva.

— Aş fi vrut să plecăm. De la ora asta în sus nu-mi mai vin clienți şi nici ție nu-ți mai arde de bălăceală.

— E prea caldă apa. E ca o ciorbă.

— Atunci, hai. Bem o bere, mâncăm ceva...

— Trebuie să mâncăm, râse Rafael.

— Îmi place de tine, Rafaele, că eşti om de înțeles.

Complimentul ăsta îi întețeşte râsul, şi că scuză-mă, ce-i aia, ce înseamnă om de înțeles? Glumeşte, desigur, ca să-şi înveselească proaspătul prieten, care afişează o figură gravă, conformă cu situația lui Rafael. Atâta că Mărgărit n-o ia ca pe o glumă. Îi explică pe un ton de o naivitate senină cum că-i om de înțeles, fiindcă ei doi se înțeleg şi-şi pot spune necazurile unul altuia şi discută şi-s gata să se ajute, nu ca alții care se uită unul la altul doar ca să se jecmănească, Rafaele, înțelegi? Păi, cum dracu' să nu-nțeleagă? Rafael râde scurt: doar e om de înțeles, după care nu mai scoate o vorbă. A rămas ridicat într-un cot, cu privirea dusă, imobilă, aşa încât Mărgărit simte nevoia să-l bată pe umăr îmbărbătându-l: lasă, nu mai fi supărat, găsim noi ceva ca să...

Vorbele lui Mărgărit şi atingerea îl fac să sară în picioare şi să-şi tragă hainele pe el. Unde, cât de departe, sună un glas în adâncul lui, şi cât de greu e să te apropii... O greutate, o apăsare adunată tot timpul vieții lui, hrănită de o îndoială imemorială: oare merită să te apropii de

oameni? Deja o luase din loc, da, e foarte posibil să merite, de vreme ce-l urmează pe omul ăsta fără o vorbă, şi el pare să-i respecte amuţirea, nemaiscoţând nici el un cuvânt.

Ies împreună la şosea şi pe urmă merg pe şosea până la staţia de autobuz. Aşteaptă o vreme doar ei doi în arşiţă şi-n praful stârnit de maşini. Se urcă apoi într-un autobuz care-i trece peste Dâmboviţa şi pe lângă Fabrica de Pâine Titan, şi după un sfert de oră se dau jos din el în staţia din capul bulevardului Sălăjan, la intersecţia cu bulevardul Şulea.

Şi zona asta e cotropită de legiunile de buticuri şi improvizaţii de cârciumi şi localuri, prăvălii de tot felul crescând din intersecţia bulevardelor spre piaţă şi spre gurile de metrou, de o parte şi de alta a şinelor de tramvai care însoţesc traficul prin aerul încins, saturat de gaze de eşapament şi de huruit de motoare, învortoşând şi vânzolind vipia într-un bazar tentacular ce-ţi reaminteşte la fiecare pas că trebuie să mănânci. Zi şi noapte să ni se spună încontinuu, prietene Mărgărit: trebuie să mănânci, da, şi să bei, să te îmbraci, să te tratezi, să te distrezi, deh, trebuie neapărat să mesteci, să mişti din fălci şi să-ţi mişti fundul, să te freci încolo şi-ncoace ca să nu mucezeşti stând în loc şi întrebându-te şi frământându-te dacă merită cumva, până ai s-o iei razna şi-ai să te risipeşti vâslind cu nădejde prin arşiţa asta fumegoasă care te năuceşte cu tarabe şi chioşcuri şi barăci, berării şi patiserii şi gogoşerii, grătare de mici şi plăcintării, frizerie şi stomatologie şi cabinet de obstetrică şi ginecologie, casă de amanet şi centru de schimb valutar, papetărie şi birotică, fast-food, kebab, hot-dog, covrigărie, brutărie şi pâine pe vatră, magazin de produse naturiste şi hrană pentru animale, café-bar şi Night-Club Harlem, cu striptease şi fitness şi saună, şi solar, şi cosmetică, şi accesorii pentru autoturisme... Umblă ca-n transă, dizolvându-se în agitaţia păstoasă, îndepărtându-se şi totodată ţinând aproape de Mărgărit,

care-l duce la nişte mese cu scaune din plastic, răsfirate pe pietriş, printre copacii de lângă un bloc.

Este un grătar de mici aici şi un bar într-un apartament de la parter, iar zidul blocului ține umbră şi răcoare. Amândoi întind gâtul după o adiere vagă, abia simțită, care încearcă să înfioare frunzişul copacilor. E bună umbra şi să stai pe scaun după drumul prin arşiță. Rafael simte sudoarea zvântându-se sub cămaşă, în timp ce Mărgărit vine dinspre bar cu două halbe de bere, legănându-se surâzător, şi că o să ia şi nişte mici. O să ia doi pentru el, că mai mulți nu poate, nu-i pică bine, dar bineînțeles că Rafael vrea mai mulți. Câți să ceară?

16

Ochii lui Rafael fugeau în toate părțile, excitați de lumina răsfrântă din grămezile de fructe exotice de pe tarabe. Astă-iarnă şuiera vântul a pustiu pe-aici... A năvălit belşugul, uite, cu tot ce-am visat şi-am poftit la viața noastră, ca să ne oblojească sufletul şi stomacul, şi lumea asta mişunând încolo şi-ncoace prin aburul pârguit al dimineții de iunie. Privirea îi zăbovi într-un târziu pe un dog german uriaş, negru, deh, privirea se minuna şi se bucura şi lăcrima de admirație voluptuoasă, superb animal... Odată cu belşugul, au apărut prin oraş câini de toate rasele, care mai de care mai ciudați şi mai impresionanți. Uite ăsta, să tot aibă vreo optzeci de kile... Ditamai leopardul, cât un catâr numai bun să-l înhami la o teleguță, suplu, înalt, musculos, cu blana strălucind în lumină ca unsă...

Plescăia. Îți lasă gura apă, deh, ca şi cum închipuirea ar pofti la ceva ca o panteră-leopard – ceva de genul ăsta, un animal făcut să alerge liber prin sălbăticie, în junglă sau în deşert. Cât de liber, Doamne fereşte, e legat, priponit cu lesa

de gărduleţul de fier din faţa băcăniei. Uite-l şi pe tipul care a venit să-l dezlege cum se chinuie să descurce nodurile lanţului, mormăind parcă nişte ocări în contul cui le-a strâns şi a încurcat zalele, în timp ce câinele îi latră în ureche cu glas tunător. Ăsta vrea să fure câinele sau ce naiba face? S-ar putea să fie totuşi a lui javra asta de lux. Pare să fie o convenţie în sfada de lătrături şi ocări, un fel de ceartă în familie, şi Rafael apropiindu-se să vadă mai bine, curios, deh, după cât de agitat e dulăul, n-ar fi mare lucru să-i înfigă colţii în ureche... Ce dracului! Tipul, cocoşat, sub dulău... Să vezi şi să nu crezi. Uite-l, chiar el, Emil Milică Teodorescu, colegul lui de ocnă grea prin oficii. Jigodia care a plecat astă-toamnă şi l-a părăsit fără o vorbă de rămas-bun şi n-a mai dat niciun semn, de-ai zis că l-a-nghiţit pământul, umblând prin lume să-şi recupereze nevasta de la amanţii ăia mulţi care i-au făcut căsnicia un iad, sărmanul Milică, vai de mintea lui... Cum îl vedea aplecat, asudând peste gărduleţul rigolei să descurce lanţul, abia îşi stăpânea pornirea să-i tragă un şut. Aşa, ca de bine te-am găsit, Milică, fi-ţi-ar mintea şi căpăţâna aia seacă, da, cu toată puterea, să-l proiecteze cu capul în vitrina băcăniei, în belşugul de mezeluri-brânzeturi-băuturi. Nu se putu abţine şi chiar o făcu. Reţinut însă, cu grijă să nu-l dezechilibreze. Gestul şi intenţia contează totuşi mai mult decât încărcătura: ori că tragi cu alice pentru raţe, ori cu gloanţe de mistreţ, important e c-ai pus mâna pe armă, şi uite că bestia asta neagră nu ştie de glumă dacă te faci spre stăpânu-său... Bine că n-a apucat să desfacă ultimul nod al lanţului, uite bestia smucindu-se şi ridicându-se pe picioarele din spate, de n-ar lipsi mult să rupă lanţul ca să sară-n gâtul lui Rafael. De-acum nu se mai sfădeşte: lătratul e un strigăt de luptă şi o ameninţare. Pare gata să facă moarte de om, Milică, fi-ţi-ar javra a dracului şi spânzura-te-ai de ea cu lanţu' ăla.

Se oprise lumea-n loc. Se uitau ca la circ, incitați, nu l-o încăiera dracului câinele să-l tăvălească? Doar nițel să-l încingă, hă-hă-hă, nu te mai râde, dom'le, că-i bun un câine d-ăsta la casa omului dacă te supără careva... Păi, n-ai văzut, bre, c-a dat cu picioru'? Da' bine că n-a dat cu cuțitu', că-l făcea fărâme... Pă cine? Cum pă cine? Păi, nu te pui c-un dulău din ăsta. Uită-te la el că-i cât ursu'. Păi, cum dracu', dom'le, ce m-aş fi râs să-l mozolească nițel ca să se-nvețe minte... Ce vorbeşti, dom'le, dă-ți seama ce vorbeşti la băutură. De când cu democrația asta, toți face pe deştepții, să umble cu ditamai animalu' dupe ei... Io unu' n-aş da voie pă stradă cu javre d-astea să se dea la lume. Aş da o lege, dom'le, şi ce vorbeşti bre, dă-ți seama, şi mai dă-le dracului de legi, că numai legi aveți în cap, de-o să se-aleagă prafu' cu atâtea scumpiri, şi dă-ți seama, rahat cu perje. În loc să aivă grijă d-un copil, târâie javra-n lanț dupe el. Ditamai huiduma de câine, cât un vițel... Nu te gândeşti cât mănâncă ăsta? Te rupe la buzunar, dom'le, s-a smintit lumea definitiv de când cu democrația. S-a dat drumu' la avorturi, de creşte lumea câini în loc de copii. Câini din ăştia cât vițelu', dom'le.

Milică se întorsese cu oarecare întârziere. Tot cu ochii pe câine. Să nu-l scape din lanț, că-i nenorocire. Fața roşcovană, asudată şi schimonosită de nervi, începu în sfârşit să se răsucească. Rafael dispăruse însă. Fugise printre oameni cât îl ținuseră picioarele şi se ascunsese după o tarabă, să se pună la adăpost de câine şi, totodată, să-l observe pe Milică fără să fie văzut, şi-acuma miră-te, prostovane, de unde plouă cu şuturi în fund, hi-hi-hi... Într-adevăr, se mira, dezorientat şi intimidat de atâtea perechi de ochi urmărindu-l cum ține lesa cu amândouă mâinile şi trage de câinele întărâtat, care nu se mai opreşte din lătrat, gata să-l trântească şi să fugă cu el târâş ca să dea iama prin lume.

— Care dracu' dai? îngăimă Milică.

Ghemuit după tarabă, Rafael striga vesel, ca şi cum i-ar fi dat o veste bună:

— Băi, jigodie! Javră ordinară!

Nu mai conta cui i se adresa. Câinelui sau lui Milică, fiindcă acesta nu-i recunoscu glasul. Ba poate nici nu-l auzi. Se calmase de-acum. Nu-i mai păsa de indiferent ce ar spune oricine şi se calmase şi câinele, în urma unei comenzi repetate de câteva ori. O luaseră din loc. Când Rafael îi ajunse din urmă, tocmai ieşeau din piață. Milică bălăngănea într-o mână punga de plastic cu târguieli şi lesa în cealaltă şi fu abordat lateral, de la oarecare distanță. Rafael n-ar fi vrut să rişte. Adică să nu fie nevoit să-i tragă şi câinelui un şut. Ăstuia în nas, ca să-l pună cu botul pe labe. E cel mai sensibil loc; efectu-i garantat, iar câinele parcă i-ar fi ghicit intenția şi părea gata să răspundă provocării.

Se oprise-n loc odată cu stăpânul şi ridicase privirea rece, fioroasă, căpățâna fălcoasă, cu limba atârnând într-o parte. Gâfâia, îi curgeau balele, pândea...

— Mai bine era cu copiii decât să te apuci să furi câini...

— Rafael! izbucni Milică entuziast. Tocmai mă gândeam la tine. Mă crezi?

— Cum să nu? Fii atent la animalu' ăla. N-aş vrea să....

Lăsase să-i cadă lesa din mână ca să-l îmbrățişeze.

— Nu-ți face probleme. E cuminte.

— Am văzut cât de cuminte... Zici că te gândeai. Ți-era dor, ai? M-ai lăsat acolo şi-ai fugit ca un laş.

— Mă săturasem, crede-mă, îmi ajunsese la os. De şapte ani...

— Şi la mine nu te-ai gândit că tot de şapte ani? Mie nu-mi ajunsese la os? Şi uite-mă că-s tot acolo, spuse, smiorcăindu-se teatral. De ce nu m-ai luat cu tine? Ai vrut

să scapi de mine? Bine c-ai scăpat. Acum ți-e mai bine că furi câini?

— Eşti nebun? Cum să fur câini? E câinele meu.

— Da' pe cine înjurai de zor când dezlegai lanțu'?

— Pe cine l-a-nnodat, râse Milică. Eu l-am înnodat. Mi-e frică să nu-l pierd. Pe Ghiocel...

— Rău ai ajuns, Milică-tată. Râzi şi rânjeşti ca prostu' şi te înjuri singur...

— Ce să fac şi io? Cine să-l lege şi să-l dezlege? N-aş vrea să dau de belele...

— Spuneai că-i cuminte...

Milică mustăci.

— E ascultător. Cuminţenia câinelui, adică, ar fi în mâna lui. Ca şi nebunia de altfel. Ţinu să facă o demonstraţie. Strigă: culcat! Dulăul se scutură şi se purică o vreme şovăitor, încercând parcă să tragă de timp. Ghiocel, culcat am spus! În sfârşit, Ghiocel se aşternu cât era de mare în praful asfaltului, lângă piciorul lui Milică. Ai văzut? Atâta că se mişcă greu. E mare animalu'. D-aia nici nu pot să intru cu el în magazin, în aglomeraţie. Îl leg. Să-l auzi cum chelălăie şi plânge ca un copil să vină după mine... Se smuceşte şi trage ca apucatu' de lanţ, de nu mai pot pe urmă să-l dezleg. E o pacoste... Îl vând, îl dau de suflet, văd io ce-i fac. Îmi mănâncă o grămadă de timp...

— Câine-ţi trebuia, Milică-tată.

— Nevastă-mea. De gura ei, plăcerea ei...

— Văd că-ţi merge bine. Ţi-ai tras şi câine, te-ai şi însurat...

— Eh, nu mă plâng. Ridică ochii spre cerul senin, ca şi cum i-ar fi mulţumit pentru situaţia lui de acum. Soarele urcase şi se pusese deja căldura, care răscolea praful şi damfurile de gaze de eşapament.

— Ar fi trebuit, totuşi, să mai dai pe la şcoală. Nu m-aş fi gândit. De anul trecut, din octombrie...

— Crede-mă, n-aş mai fi suportat să văd şcoala aia. Mi-au fost prea destul ăia şapte ani.

— Oricum, aveai un prieten acolo.

— E adevărat. Păru să cadă pe gânduri pentru câteva clipe lungi. Cel mai bun prieten, spuse pe un ton patetic. Singurul care mă asculta şi mă înțelegea...

— Ai văzut? D-aia ai dispărut ca măgaru'. Da' până la urmă tot n-am înțeles pe cine te-ai supărat.

Milică dădu din mână. Nu i-ar pica bine să despice firul ca să afle pricina unor supărări trecute. A fost şi prea ocupat ca să-i mai ardă de vizite la şcoală, la care Rafael că se bucură pentru el: a ajuns o persoană ocupată. Înțelege că şi-a găsit altă slujbă, care-i mănâncă, desigur, tot timpul. În treacăt parcă şi fără chef, Milică îi spuse că lucrează la o revistă. E ziarist...

Făcea pe modestul. Vorbea ca despre ceva fără importanță, o slujbă printre atâtea altele. Lui Rafael i se dezmorțiseră vechile obişnuințe: prinse să-l mustre blând şi să-l dojenească, Milică-tată, foarte frumos şi interesant, ziarist, da' n-ar fi trebuit să uiți de vechiul tău coleg de ocnă pe viață, cum spuneai. Acum ai scăpat, te-ai eliberat... Vroia de fapt să nu lase să se vadă cât de tare îl impresiona chestia asta – ziarist, după nopțile din ultimele luni petrecute în oficiu printre vrafuri de ziare, concentrat asupra distracției ăleia cu ştiri şi evenimente comentate şi analize politice, poveşti şi zvonuri de tot felul, şi uite că şi Milică, tocmai Milică... E de admirat, de invidiat, cine l-ar fi crezut în stare? Un pârlit de supraveghetor, un dulgher plecat cu traista-n băț de la țară, şi uite-l cum face pe nevinovatul şi pus să te câştige cu ce are mai la-ndemână. Cocoşat de umilință, Milică scotea ziarul din sacoşa cu târguieli.

— La revista asta lucrez. *Blocada*-i zice, poate-ai auzit.

— Mi se pare c-am auzit. Au apărut o mulțime. Toată noaptea bag la presă-n mine, non-stop. Sunt la curent cu tot ce mişcă. Da-da, sigur am auzit. Da' încă nu mi-a picat în mână.

17

Nu treceau trei-patru seri să nu se strângă câteva. O puneau la cale în bucătărie, cu țigări, semințe, cafele... Prietenele Elenei. După şapte-opt, începeau să apară: Roşioara, Geta, Vasilica, madam Belciu... Cristinica, tot cu ochii-n gura lor, curioasă de nu se poate, de nu s-ar mai fi dezlipit de ele toată noaptea. Abia de-o urnea maică-sa la culcare, ajutată mai cu seamă de Roşioara, pentru care era un bun prilej să-şi etaleze tactul pedagogic şi tandrețea maternă, păi, ce vorbă-i aia, Cristinico, că nu ți-e somn? Copiii mei doarme duşi la ora asta...

Copiii lu' tanti Roşioara sunt mari, pe clasa a şasea, a şaptea. Vorbesc urât, spun prostii, înjură... Altă dată, Cristinica a auzit-o pe tanti Roşioara că ea s-a sacrificat pentru copiii ei. I-a crescut pe toți trei în necazuri şi-n greutăți, singură-singurică, da' altă dată când tanti Roşioara nu era aici, madam Belciu s-a strâmbat că dacă ăia s-or mai numi copii... Răpănoşi şi nespălați, şi nemâncați, şi răi, mâine-poimâine îi vezi că-ți dă în cap pe stradă să-ți ia geanta, că mai bine i-ar fi dat la stat să-i crească, putoarea ordinară, care ea s-a bucurat la pensia alimentară şi alocația lor, care ea cică d-aia nu se duce la muncă, că are copii de crescut, ditamai măgădăii, care poate să-şi poarte şi singuri de grijă, şi ea stă ca o boleşniță-n pat până la prânz şi-şi trimite copiii să bată la uşi la vecini după un pahar de ulei, o cană de orez, două lingurițe de cafea cu zahăr într-un şervețel şi două țigări, tanti cutare, m-a trimis mama să-mi

dai, mai mare ruşinea cum îi trimite ea la cerşeală şi la milogeală pă copiii ei pentru care mănâncă rahat că s-a sacrificat.

Cristinica se îmbufna. Nu vrea la culcare, iar Roşioara, iarăşi, că toţi copiii doarme la ora asta şi numai tu stai cu ochii-n gura femeilor, păi, frumos e? Şi Cristinica nu, nu se duce la culcare fără maică-sa. Ce vorbă-i aia, Cristinico? Şi-acuma, în clasa a doua, tot cu mă-ta te culci? Şi când te-oi mărita, tot cu mă-ta?

Adormea pe scaun şi o ducea Elena în braţe în pat. Atunci puteau să-şi dea drumul mai în voie la conversaţia împănată cu măscări şi hohote înfundate. Mai încet, făăă, mai uşor, şuşoteau, fiindcă se făcuse târziu de-acum şi vecinii s-au pus pe sforăit şi horcăit, sunt duşi cu porcii, să nu-i deranjăm, şi mie-mi spui, dragă, ce se aude prin pereţii ăştia subţiri?, hi-hi-hi, şi cel mai mic pârţ... Vasilicăi însă, nu-i suna bine râsul Getei.

— Râzi ca fraiera de toate pârţurile. Ne-au făcut proprietari pe pereţii ăştia subţiri, care mie una nu mi-ar fi trebuit în veci...

— Dacă ne-a plăcut la bloc... zice Elena.

— Că să dai bani pe o casă care o împarţi cu ăla de sus, tavanu', şi pereţii ăştia subţiri, cu vecinii de-alături...

— Ba mai bine, face madam Belciu. În loc să zici mersi că te-a făcut Revoluţia cu casă la bloc.

— Şi ce mare pricopseală? face Vasilica. Degeaba dacă n-are lumea bani de întreţinere şi vinde apartamentele şi se duce la ţară să muncească pământu' şi tot nu s-ajunge. Nici cu pământu' nu-i o pricopseală. N-are lumea posibilităţi să-l muncească. Nu s-ajunge lumea deloc-deloc şi nu se mai descurcă nici la ţară şi nici la oraş, că n-are unde să se ducă să muncească. Ie mai rău ca pe vremea lu' Ceauşescu. Mai rău şi mai rău îmi pare de copiii ăştia. Care ei are să sufere, copiii...

Roşioara agita şi învârtea zeama de zaţ de pe fundul ceştii, urmărindu-i prelingerea cu o privire împietrită, în timp ce Geta parcă s-ar fi încrâncenat pe un soi de blestem.

— Oh, nebună să fii să mai faci copii în vremurile astea.

— Se mai găseşte, se mai găseşte, mărunțea Vasilica din buze, îngânând-o, contrazicând-o. Femei ca lumea, sănătoase la cap... Degeaba c-a dat drumu' la avorturi, că la destule le arde să se reguleze cu folos. Păi, Mirela, Getuțo, prietena ta şi a Roşioarei...

Roşioara puse ceaşca cu gura-n jos pe farfurioară, ca pentru ghicit.

— E şi prietena ta.

— Ba mai mult cu voi. Io n-am mai văzut-o de două-trei luni. Mi-e că s-a dat la fund...

— S-o fi dat, ridică Roşioara din umeri. Nici io n-am mai văzut-o.

— Pe-aicea, pe la Elenuța, ce să zic, nu cred s-o fi văzut vreodată.

— Nu prea sunt în relații cu ea, confirmă Elena. De la Roşioara ce-o mai ştiu. Pe-acolo am mai văzut-o. Mi s-a părut o fată retrasă.

— Păi, de retrasă ce-i a făcut-o.

— Ce-a făcut?

— Roşioara ştie cel mai bine. Ea ie cu toată lumea pă relație. Umblă prin toate casele şi ține legătura. În rest, lumea se mai răsfiră, nu prea ştiu unele de altele...

Erau fripte să ştie de Mirela. Vasilica auzise, dar nu era sigură. Cică ar fi născut sau ar fi pe cale să nască. Ce ştiu toate e că Mirela e pe liber, divorțată, cu un copil de şapte-opt ani... Aia da femeie bazată, dacă i-a dat mâna să mai facă un copil cu te miri ce fute-vânt. Nu se poate ca Roşioara să nu ştie cum s-a întâmplat, că doar ele două, deh, şi Roşioara, mustăcind spre ceaşca întoarsă, trăgând din țigară şi tuşind de mama focului. Nu-i o fumătoare

dibace, ca Geta, Vasilica ori Elenuța. Doar că se prostește, se joacă, mai mult ca s-o afume şi ea pe madam Belciu pe lângă celelalte. Ce dracu' o mai căuta şi asta să se amestece cu ele? Femeie serioasă madam Belciu, cu soț şi copii mari, mâine-poimâine o vezi bunică, uite-o, curioasă mai rău decât Cristinica, o mănâncă-n cur să ştie ea tot ce mişcă...

— Da' zi odată, Roşioaro, ce-a făcut Mirela?

— Ce aliş-beliş ai matale cu Mirela, madam Belciu?

— Vai, Roşioaro, aşa vorbeşti cu mă-ta? îi arată madam Belciu obrazul. Puteam să-ți fiu mamă dacă te făceam la cinşpe ani...

Roşioara scutură din cap, într-un gest de drăgălăşenie ostentativă.

— Vai, mămico, te rog să mă scuzi. Mirela, da, o proastă... le plină lumea de curve proaste. Ce nu-ți convine, mămico?

Madam Belciu legăna a reproş fața prelungă, coşcovită.

— Vai, Roşioaro, aşa vorbeşti tu de prietenele tale? Urât, urât, urât. Înseamnă că tot aşa spui şi de noi la altele când nu suntem de față. Las' c-am auzit io. Unele ie curve proaste, altele ie curve pă interes, altele, ca mine, care are bărbat, ie curve cu legitimație... Barem dacă ai spune la fiecare-n față, ca să ştie omu'...

— Ca să-ți spui drept în față, madam Belciu, io una nu-nțeleg ce ți-o trebui matale să te-ncurci cu d-alde d-astea ca noi...

— Vai de capu' tău, Roşioaro, de unde atâta obrăznicie şi nesimțire?...

— Păi, matale, ca femeie serioasă, cu soț în cadru' Armatei şi doi copii mari la casele lor, care mâine-poimâine îți face nepoți... Nu eşti matale de teapa noastră, vădane, care lăsate de bărbat, care văduve, şi nici ca proasta aia de Mirela, care io una nu mi-am permis să te fac obraznică şi nesimțită...

Deja se răstea Roşioara; Elena, ca gazdă, socotea de datoria ei să aplaneze.

— Mai încet, Roşioaro. Trezim vecinii. Ne bate-n calorifer. Şi-n contu' meu, la mine-n casă, io mă fac de râs...

— Te faci, dacă lu' madam Belciu, zor-nevoie, i-a intrat c-o vorbeşte lumea pe la spate. Şi zor-nevoie să fie mereu de față să-şi bage nasu-n fundu' nostru...

— Vai, Roşioaro...

— Şi ce ți-o fi căşunat ție, fă, pe madam Belciu? face Vasilica.

— Mie? Doamne fereşte! Scuză-mă, mămico, dacă ți-am greşit.

— Hai sictir!

— Ați văzut? Femeie bătrână...

— Las-o, face Vasilica, doar n-o fi îmbătrânit la uşa ta. Zi-i mai bine de Mirela.

— Mare lucru, face Geta. Nu v-a spus? O curvă fraieră. Cască gura la bărbați însurați.

Roşioara se înduplecă, în sfârşit, la amănunte.

— A zis şi ea că-l corupe p-ăla cu care trăia ca s-o facă pă treabă. Şi lu' aia i-am spus în față: făăă, proasto, ce-o fi fost în capu' tău când ai zis că-i faci lu' ăla un copil, că o să cadă-n nas după tine şi-o să te ia? Tare dusă ar mai trebui să fie o femeie în ziua de azi ca să se rişte-n felu' ăsta. Da' vorba Vasilicăi, uite că se mai găseşte. Şi ăla, om însurat, cu doi copii, şi ea pasămite o fi tras nădejde c-o lasă p-aia de-acasă s-o ia pe ea. Doamne fereşte! Omu' nici n-a vrut să auză. Cine l-ar fi tras de ceva? Ce treabă ar fi avut el? Să vă spui drept, io una n-aş fi crezut-o-n stare de aşa ceva. Părea fată scuturată. Ce înseamnă să fii curvă proastă, să crezi că prosteşti lumea cu pizda ta, să mă scuze madam Belciu...

Tocmai că Roşioara ştia că madam Belciu se dă în vânt după porcării. Ar înghiți uscătura asta purie la fum de țigară în credință, numai ca să audă măscări şi se-şi bage

nasu-n fundu' lor. Curioasă să ştie tot ce mişcă-n cartier, dar fără să fie atinsă cu ceva, fără să se mânjească, acolo, cât de puțin... Ba cum înghite fumul, să înghită şi altele. Păi, ce zice că s-ar spune despre ea pe la spate? Nicio problemă, dacă până la urmă află, înseamnă că, într-un fel sau altul tot în față i s-a spus. Să ştie şi ea pe ce picior dansează: curvă cu legitimație, cu soț, carevasăzică, cu paravan după care să-şi facă de cap şi s-o țină lumea de femeie serioasă, care n-are nicio treabă cu bârfa lor şi strâmbă din nas, da' pe de altă parte îi place de nu mai poate...

Elenei îi plăcea poate mai mult şi decât lui madam Belciu, de vreme ce le strângea la ea în bucătărie, iar când şi când, apărea şi Rafael printre ele. Întârzia preț de o ceaşcă de cafea şi două-trei țigări. Mai mult i-ar fi picat greu şi, oricum, când se încingeau la ciorovăială, le auzea din camera lui din fund prin pereții ăştia subțiri. Îndeobşte, nu se uita prea mult în gura lor. Începe să te ia amețeala. Stai ca pe marginea unei prăpastii ascultând nişte femei vorbind, mai cu seamă, despre alte femei. O distracție periculoasă, alunecând cel mai adesea în bătaie de joc, dar care uneori te prinde. E cea mai ieftină distracție să afli din gura lor pe ce lume trăieşti, ce se mai întâmplă pe valea asta a Vitanului – o intrigăraie vastă, punctată de răbufniri pasionale, de care te freci de când te ştii, ai tot nu ți-e de ajuns... Uneori se descoperea şi el curios şi plăcându-i la nebunie, mai ceva decât Cristinelei, Elenuței ori lui madam Belciu, povestea asta nesfârşită, hrănindu-se din ea însăşi şi din curiozitate, şi din plăcerea celor care-o spun, cine cu cine mai trăieşte şi din banii cui, cine şi-a deschis firmă ori butic şi ce bunătăți pune pe masă, ce fel de maşini şi câte case şi ce excursii în străinătate, în timp ce alții s-au tot strâns, până şi-au vândut apartamentul sau garsoniera, că nu se mai ajungeau de niciun fel, vai de soarta lor de nesocotiți, şi au băut banii

şi au rămas pe drumuri ca să fluiere la stele, păi, lumea-n ziua de azi...

Tot aşa se întâmplase să audă şi de Mirela, şi ea una printre altele şi la fel cu celelalte, şi ea friptă cine ştie cum de un soț care a lăsat-o cu un copil, dar uite că mai cu moț, permițându-şi luxul să se lase iarăşi friptă, ca una de cinşpe ani, care ar face-o pentru prima dată-n viața ei. Făcuse al doilea copil, de data asta un copil din flori, şi pe chestia asta se considerau trădate. Adică smintita asta le-a cam făcut de baftă şi le-a cam stricat firma de femei bazate, cu capul pe umeri, care nu se lasă prostite de orice prost şi nu se lasă la mâna proştilor. E foarte adevărat că cine le face trage ponoasele, dar e la fel de adevărat că ponoasele uneia n-ar avea cum să nu le atingă şi pe celelalte. Ea nu vrusese să le asculte, ca şi cum n-ar şti la ce să se aştepte de la nişte porci care doar să dea cu râtu-n troc, şi-n rest nu-i interesează ce lasă-n urma lor, şi uite că se întâmplase aşa cum ele prevăzuseră şi cum o avertizaseră, de altfel, până să nască: ea s-a chinuit o vreme să crească şi copilul ăla pe lângă primul şi i-a mers tot pe dos, Mirelo, păi, cine-i de vină? Nu e vorbă, c-a făcut ce-a făcut şi, până la urmă, l-a rezolvat ea. L-a dat de suflet. I l-a înfiat o familie de francezi, printr-o avocată care, mai apoi, a fost arestată... Ştia şi Roşioara, dar Geta ştie mai bine, că i-a botezat copilul şi a stat mai mult pe lângă ea şi a ajutat-o cum a putut... Păi, avocata aia, deh, cică ar fi scos bani grei din adopții... Geta a mai auzit că francezii ăia i-au lăsat Mirelei nişte bani în contul copilului, cică vreo trei mii de dolari... Păi, nu doar Getuța, ci toate au ajutat-o cum au putut, da' ce să te faci cu idioata de Mirela? A făcut copilu' ăla ca să-l vândă, vezi, ca ultima țigancă ursăreasă, din alea cu fuste lungi, care le vezi prin ziare şi la televizor că-şi dau copiii de țâță pe bani la oricine, vai de viața lor de păcătoase.

Ce o mai fi acuma cu ea nu mai ştie niciuna. Păi, bineînţeles că s-a dat la fund după toată povestea asta. Le-a pus uşa-n nas prietenelor şi a tăiat-o cu vizitele. Păi, de ruşine pentru ce a făcut. Ori de frică, să nu mănânce cu ele banii ăia care i-a luat pe copil... Atâtea şi atâtea nimicuri de senzaţie, şuşotite cu mâna la gură şi răzbătând prin pereţi, se spărgeau în capul lui Rafael. Părerile şi obiecţiile lui erau totodată întoarse pe dos, făcute ferfeniţă, înadins parcă pentru a-l scoate din sărite. E lucru mare ce încerca el să le spună, cum că prietena aia a lor a fost încercată, aşa cum toţi suntem încercaţi şi adesea cădem, şi poate că ne vom ridica dacă dă Dumnezeu, la care Roşioara îi ia vorba din gură cum că vezi de treabă, căzută a rămas, cum stă ea singură-nchisă-n casă ca şobolanu-n gaură să-şi roadă dolarii luaţi pe copil şi că mâine-poimâine auzi că mai fată unul şi-l vinde la străini, e mult până se-nvaţă, iar Rafael că multă stricăciune mai trebuie să ai în tine, Roşioaro, ca să spui asta. Am înţeles c-aţi fost prietene, la care Roşioara, păi, şi ce mare lucru c-am fost prietene? Şi porni să-şi facă numărul, că ea singură-singurică şi-a crescut copiii şi s-a sacrificat şi şi-a rupt de la gură pentru ei, degeaba că lumea o mănâncă de fund că nu-i în stare să le asigure ce le trebuie şi că se bucură să trăiască din pensiile şi alocaţiile lor, că altfel de mult i-ar fi dat la stat să-i crească, vai dă capu' ei dă lume păcătoasă care mănâncă ce nu trebuie, şi care ea, Dumnezeu îi e martor, a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru copiii ei, da' nici că i-a trecut vreodată prin cap ca să-i dea pă dolari la străini, ca idioata şi nemernica aia pentru care, ce să zic, fraieru' ăsta de Rafael pune curu', şi Rafael burzuluindu-se că fii atentă, Roşioaro, că mă confunzi cu şoferii cu care te-ntinzi, şi ea că te-ai sonat, băiete, de cât stai cu orfanii ăia handicapaţi pe care i-oi fi luat de suflet pe degeaba, fără niciun dolar, hă-hă-hă... Ba bine că nu, Elenuţa o anunţă pe Roşioara că frate-său a dat

cu sare-n urmă la orfani de mai bine de un an. Lucrează la ziar acum Rafael, mă rog, domnu' ziarist, aşa că vezi cum vorbeşti, Roşioaro, iar Rafael că n-are a face, oricum, văd că mă confunzi cu vreunul dintre ăia care ți-au făcut copiii, prea îți permiți şi prea eşti obraznică, şi Roşioara rânjea cu ochii fugindu-i într-o parte, ca şi cum ar fi dat să se ascundă, şi uite-l, Getuțo şi Vasilico şi Elenuțo, că domnu' ziarist nu ştie de glumă, păi, vorbim şi noi, glumim, ce aia mă-sii, că doar d-aia îi dăm la gură să mănânce, ca să vorbească şi să râdă...

Erau ca-n familie femeile alea, de ani de zile de când se strângeau la Elena sau în alte părți, iar pe Rafael parcă l-ar fi apăsat atâta familiaritate. Îi venea peste mână să se rupă barem preț de două țigări şi o cafea de familia celor fără familie. Ele îl priveau ca şi cum ar fi avut de împărțit cu el ceva mai mult decât vorbele alea de clacă. Chiar îl confundau, îl tratau ca pe un altul, poate unde nu catadicsise să se încurce cu vreuna dintre ele, iar în situația asta poate le-ar fi înțeles şi le-ar fi suportat precum un soț sau un amant care îşi poate permite să insinueze amenințări. Amenințase sau doar i se păruse Roşioarei, fiindcă altminteri Rafael e băiat bun, e de-al nostru, păi, dacă noi ne strângem aici la soră-sa, uite că-i place şi lui să dea cu nasul... Ce să ne facem, dragă, deh, mai curios ca o femeie, mai rău decât madam Belciu care una-două îi pute c-o vorbeşti pă la spate, şi uite-o pe Roşioara c-a prins din nou curaj, e din nou călare pe situație şi îndreptățită să-l ia din scurt, adică dacă tot râdem şi glumim, ce glume ar putea avea el cu boarfa de Mirela? De ce face pe avocatu' ei, şi fața ei lătăreață, încruntându-se şi chiar insinuând amenințări, pornită să-l dea în fapt, că vezi că n-ar fi mare lucru ca ei doi să se fi îmbârligat.

Păi, dacă soră-sa le dăduse nas şi le băgase în casă, erau ca-n familie şi-şi permiteau. Pline de tupeu, obraznice,

dar nu te gândi, Rafaele, că şi tu le dădeai nas şi le dădeai apă la moară, oferindu-le explicații, păi, chiar se simțea dator să se justifice, amintindu-le că a văzut-o o singură dată pe Mirela şi să nu i-a făcut o impresie atât de rea cum încearcă ele... Păi, atunci, la vot, aha, auzi, dragă, nu mai ştii când am băgat-o noi la urnă prima dată după Revoluție? Trebuie că de-atunci s-au îmbârligat ei, Rafael cu Mirela, hi-hi-hi, şi lasă, Rafaele, c-am zis că ştii de glumă. Am zis şi noi, n-am dat cu paru'. Mai ştii dacă nu de-atuncea o frige ei în taină de nu-i ştie nici vântu', nici pământu'? Şi barem să ne fi spus şi nouă. Rafaele, ca să ştim să n-o mai vorbim de rău pe febleţea ta, Mirela...

18

Din partea ei, nu l-ar mai fi văzut pe Velicu în veci, dar ele o îndemnau şi insistau să nu lase lucrurile aşa. Nu te lăsa călcată-n picioare, Mirelo, unde-am ajunge dacă am face mereu pe placul idioților şi nenorociților? De gura lor s-a hotărât, într-un târziu, să-l caute pe Velicu, să-i spună... Prin decembrie a fost asta, pe un ger uscat, cu zăpadă puțină şi lunecuş pe jos. S-a dus la fabrică la el, păi, să-i facă hatârul proastei ăleia de Roşioara. Păşea ca pe ouă, Doamne fereşte s-alunece şi să cadă ca să se-ntâmple ceva cu copilul. Abia aştepta, bucuria aia care creştea în ea odată cu copilul n-o mai încercase la prima naştere, deh, şi tocmai că acum n-ar fi avut chiar deloc motive să se bucure. Era ca pe altă lume, desprinsă de soarta ei. Se lepădase de tot ce-ar fi aşteptat-o. Chiar nu-i mai păsa cum o s-o scoată la capăt, iar în Velicu nu-şi punea nicio speranță că ar fi dispus s-o ajute cu ceva. Păi, doar să-şi facă datoria să-l anunțe, atât, în rest, îl interesează... Ea să-şi vadă de ale ei, de copilul ăsta din ea şi de celălalt. La o adică, nu depinde de nimeni,

şi cu atât mai puţin de Velicu. Nu l-a mai văzut de trei luni şi ceva şi nici nu-i duce dorul...

N-avea burta prea mare, şi cum era subţirică de fel, nu i se prea cunoştea sarcina sub haina lungă şi largă din blană sintetică. Se aşezase pe o bancă de lemn în holul de la poarta fabricii. Mersese prin ger, încordată, atentă să nu alunece, aşa încât, iar o cotropiseră ameţeala şi moleşeala aceea dulce care-i dădea târcoale şi o adulmeca şi se freca de ea ca o pisică. Trecea tot mai des prin stările astea înainte să i se facă foame sau după ce se sătura. Aştepta nemişcată, pândind, stând la fereastră şi uitându-se după Velicu. Îşi asculta trupul: foamea, somnul, copilul care începuse din nou să mişte, ca şi cum ar fi dat să-i spună ceva şi n-avea glasul destul de limpede pentru a se face înţeles... Îi spusese unui paznic în combinezon negru pe cine caută şi secţia unde lucrează Velicu, şi omul telefonase de câteva ori după el. Trecu vreun sfert de oră până reuşi, în sfârşit, să-l găsească. Mirela îl auzi spunându-i la telefon că-l caută cineva la poartă. O femeie, o doamnă, soţia...

Velicu ştiu atunci că-i ea. Îl mai căutase de câteva ori la poartă, dându-se drept nevastă-sa, şi tocmai că nevastă-sa nu venise niciodată după el la fabrică. Era destul de ocupată ca să-i ardă de aşa ceva. O femeie la locul ei până la urmă, care-şi vedea de treburi şi nu-i dădea bătaie de cap. Îşi închipuia cu strângere de inimă cum ar fi fost să se pună la mintea Mirelei, să se însoare cu ea, cum ar fi stat tot pe capul lui; i-ar fi mâncat minţile, venind toată ziuabună ziua la fabrică şi ţinându-se după el peste tot pe unde ar fi avut treabă... De fapt, aşa o învăţase, îi plăcuse s-o poarte după el pe unde avea treabă, mai cu seamă în vremea din urmă. De silă, de milă, deh, ca să-i astupe gura că n-o mai caută aşa des, dar parcă mai mult de plăcere... Îi plăcea s-o ţină lângă el în maşină, asta e, o plăcere şi un viciu care s-au întors împotriva lui. Păi, i-a dat nas, rău a învăţat-o, da’ tot

învățul are şi dezvăț. Pentru Mirela, după cum şi pentru el, aşa încât acum nu mai vroia şi nu-i mai trebuia. N-o mai căutase din ziua când îi spusese că s-a chiuretat. Sunt femei gârlă, iar el, unul, nu se plânge. Gata! S-a săturat până peste cap de ifosele Mirelei. Cum se mai încăpățâna să creadă şi să-l facă şi pe el să creadă că ea e altceva decât e de fapt. O amărâtă, asta e, care după ce c-o ajuți, mâncându-ți de sub unghii şi făcând nişte sacrificii, mai strâmbă şi din nas şi dă cu mucii-n fasole. Curva asta de doi lei, fără niciun rost pe lume, acum uite că-l caută. Dă din colț în colț, bineînțeles, i s-a făcut dor de banii lui. E cu foamea-n gât, da' să-şi ia gându'. Nu se mai lasă el prostit.

Cu o voce rece, străină, pe care ea aproape că nu i-o recunoştea, o întrebă pentru ce-l caută, ce vrea, şi că are de lucru, n-are timp de pierdut. Era în halatul de lucru din doc albastru, cu poalele pătate de ulei ars, şi cu căciula rusească, din blană de pisică, înfundată peste urechi. Fața lui prelungă şi osoasă, de cocoş şi drac împielițat, se făcuse de ger şi mai stacojie decât era de felul ei. Era vânăt şi încruntat, cum ea îl ştia când n-ar mai fi avut mult până să-şi iasă din fire şi s-o repeadă, aşa încât se pomeni nehotărâtă pentru câteva clipe, să-i spună sau să nu-i spună, după care îşi dădu drumul aproape fără voia ei: e gravidă, trebuie să nască peste mai puțin de o lună. A venit doar ca să-l anunțe, să ştie şi el, şi atunci îl văzu îngălbenindu-se şi surâzând prosteşte, ca unul care-a făcut-o de oaie şi încearcă s-o scalde dând-o pe glumă. Îşi aprinse, cu degete tremurânde o țigară şi se aşeză lângă ea pe bancă. După o jumătate de minut, se ridică şi parcă-i tremurau şi picioarele.

— Să ieşim puțin, îi spuse.

Ieşiră afară, făcură câțiva paşi, şi pe urmă hotărî s-o ducă în Dacia lui aflată în parcarea din fața porții. Ea îşi spuse că o duce acolo ca să nu-i vadă cineva împreună.

Vreun coleg, vreun prieten care l-ar fi făcut de baftă, vezi, s-o întindă prin fabrică, şi poate ar fi aflat şi nevastă-sa, în felul ăsta, că-l caută la poarta fabricii femeile pe care le-a lăsat gravide... Uite-l totuşi că tot nu-i vine să creadă. Sau se face că nu înțelege, face pe prostu'...

— Cum adică eşti gravidă? Ultima dată mi-ai spus că ai rezolvat. Aşa am înțeles.

Ea îşi descheie haina şi-i arătă burta.

— Te-am mințit.

— De ce m-ai mințit? Oh, nu trebuia... Dacă mi-ai fi spus, am fi rezolvat. Nu trebuia, nu trebuia...

Se frământa, îi tremurau buzele, îşi aprinse altă țigară. Arăta făcut praf, iar Mirela parcă s-ar fi bucurat. Aşa merită, îşi spuse, păi, ce-o fi crezut el, c-o să-i îndur la nesfârşit. Şi deja se bucura. Era satisfăcută. Mai mult decât din alte pricini, o făcuse ca să se răzbune. Mai ales de asta o făcuse, da, ca să-l vadă cum face pe el de frică, să-l vadă cum suferă... Îi râse în nas cu un hohot cumva sinistru, mustind de cruzime.

— Sunt o mincinoasă. D-aia te-am mințit. Sunt mincinoasă şi perversă, şi curvă, şi cățea, şi profitoare, şi cum mă mai făceai când aveai draci şi trebuia să ți-i verşi pe mine. La ce dracu' mă mai căutai dacă mă vedeai cum sunt? Acum dă-ți cu pumnii-n cap. Am să-ți fac un copil. Copilul tău, deh, ai să-l iubeşti, o să-ți semene... O s-o laşi pe nevastă-ta şi-ai să vii după mine, ca să fii lângă copilul tău...

Probabil că n-o auzea. Privea în gol şi trăgea din țigară cu coatele sprijinite de volan, rumegându-şi parcă panica. Se întâmplase ceva ireparabil, şi ea, aşteptându-i nerăbdătoare replica, şi el, tăcând, uitându-se-n gol prin parbrizul aburit de ger.

— Hei! Ce părere ai?

— Ce părere? repetă el mecanic.

— Ce ai de gând? Recunoşti copilul? Te căsătoreşti cu mine? Asta vreau să ştiu. Ca să ştiu ce am de făcut.

— Înțelege-mă, Mirela, nu pot să-ți spun acum. Tonul îi devenise instantaneu cooperant, mângâietor şi familiar, ca-n zilele lor cele mai bune, când erau cei mai buni tovarăşi de petreceri şi plimbări la iarbă verde. Îi explică: m-ai luat prea repede, pe nepregătite... Trebuie să mă gândesc puțin. Să vedem cum facem... Am să trec zilele astea pe la tine să vorbim, şi pe urmă iarăşi, amintindu-şi parcă de un mort drag pe care nu-l jelise îndeajuns: da' n-ar fi trebuit, n-ar fi trebuit, n-ar fi trebuit...

N-ar mai fi avut mult nici Mirela până să-şi spună că n-ar fi trebuit. Deocamdată însă, privea înainte neabătută, liniştită, încrezătoare, copilul, da, copilul ei, abia aşteaptă... Lui Velicu să-i fie de cap. Indiferent ce ar face, nu mai are nicio putere asupra ei. Copilul ăsta parcă a eliberat-o şi de Velicu, şi de tot ce ar fi crezut vreodată că i-ar face rău.

El n-o mai căută în zilele următoare cum îi promisese. Mirela ştiuse, presimțise, să-i fie de cap. Bine că scăpase de o grijă: îl anunțase. Se şi înfoiase puțin la el, deh, oricum, nu-l putea constrânge. N-aştepta nimic de la Velicu, cum n-aşteptase nici de la Ticuță.

Asta e, Mirelo, o să răsufli iarăşi uşurată c-ai scăpat, ducă-se învârtindu-se, uşurată şi-mpăcată... Ba bine că nu. Ca să vezi, parcă i-ar fi părut rău şi parcă ar fi încercat-o mila. I se strângea inima amintindu-şi cât de răvăşit şi de speriat îl lăsase acolo-n maşină... Cu o săptămână până să nască, mai trecu o dată pe la el pe la fabrică. Să-l liniştească, deh, să-l asigure că n-are nicio pretenție dacă nu vrea să mişte contribuind cu ceva, cât de puțin, măcar că deja contribuise, mă rog, de una singură nu s-ar fi descurcat, da' lasă, să-şi vadă de nevastă-sa şi de ceilalți copii dacă nu-l trage inima, că de-acum încolo ea se poate descurca şi fără el... Scena asta n-avea decât s-o pună la

cale de una singură, închipuindu-şi-o cum i-ar fi plăcut mai mult, fără să întâmpine vreo împotrivire din partea lui Velicu, hotărât, se pare, să n-o mai vadă vreodată.

La telefonul de la poartă răspunse cineva care spuse că nu mai lucrează acolo maistrul Velicu Rădescu şi că nu ştie unde s-a mutat, iar Dacia lui nu mai era în locul unde o ştia Mirela. Bineînțeles că parca maşina în altă parte, Mirelo, sau venea la lucru fără maşină. Tocmai el, care nici două sute de metri, până la buticul din colț, să-şi ia țigări, nu-i făcea fără maşină. Fudul, domnos, îl făcuse mă-sa-n maşină... Cocoşelul ei împielițat şi drăcos, deh, în ruptul capului n-ar fi crezut că o să-l înfricoşeze până într-atât povestea asta. A fugit, şi-a pierdut urma... Dacă ai fi ştiut, Mirelo, nu l-ai fi pus la încercare. Păcat, mare păcat, n-a vrut... Oh, şi proastele astea, familia ei de prietene, că ce idiot şi ce şarpe ai putut să-ncălzeşti la sân, Mirelo, iar ei i se rupe sufletul de milă, ca să vezi…

Mila aia care băltea în ea ce ar fi putut să însemne? Ceva tulbure, nămolos, o scursură a urii şi a dorinței de răzbunare... Nu că l-ar fi aşteptat să se întoarcă şi să se împace iarăşi cu el şi s-o ia de la capăt. De data asta, nu, în niciun caz... Fără să ştie, i-o fi fost mai degrabă milă de ea însăşi, măcar că nu vroia şi nu se simțea în stare să se gândească la ce o să fie.

Până una-alta, se cuvenea să se bucure, Mirelo, născuseşi un băiat frumos şi sănătos. Îi puse numele lui tăică-său, Petre, trăgând nădejde că în felul ăsta i-ar intra pe sub piele bătrânului şi l-ar îmbuna ca s-o ajute, cum o ajutase, de altfel, şi cu Mugurel, Mirelo, în părinți ne e toată nădejdea. După ce i se confesă lui frate-său, din toată inima, despre tărăşenia cu Velicu, Vlăduț le povesti, la rându-i, bătrânilor cum se pricopsiră cu încă un nepot. Inimile lor se împietriră – Vlăduț îi transmise soră-sii că bătrânii nu vor să mai audă de ea, iar de-acum, Dumnezeu

cu mila. Dumnezeu ştie cum o să se descurce cu un copil de opt ani şi cu unul de ţâţă, care o ţine legată de mâini şi de picioare, nelăsând-o să-şi caute ceva, o slujbă din care să trăiască, Mirelo, toţi trăim până la urmă din mila lui Dumnezeu. Numai şi numai Dumnezeu, Mirelo, iarăşi trebuie să-ţi reaminteşti că El ne încearcă şi ne împovărează pentru că ne iubeşte.

De-acum n-avea decât să-şi plângă de milă în voie. Cei de la Câmpulung nu-i mai călcau pragul şi nu mai vroiau să audă de ea, aşa cum de bună seamă că taică-său hotărâse. Nea Petrică, deh, îmbătrânise şi ostenise, şi uite că fiică-sii tot nu-i venise mintea la cap. Degeaba că se fripsese cu Ticuţă, că iar o făcuse nefăcută. Tocmai ieşiseră la pensie maică-sa şi taică-său, iar Mirela parcă-i vedea şi-i auzea plângându-şi de milă că nu le tihneşte din pricina ei. Păi, dac-ar fi fost şi ea în rândul lumii cu un bărbat, s-ar fi bucurat şi ei, ca toată lumea, de nepoţi, da' ce să te faci, că iarăşi îi făcuse de râsu' lumii, taică, şi tocmai în vremurile astea grele, maică, când prea nesocotit la cap să fii ca să-ţi mai poţi permite, ce mai, fata lor mereu a făcut cum a tăiat-o capul şi n-a ascultat de părinţi, şi uite unde a ajuns...

Cât de rău ajunseseşi, Mirelo, ce tâmpenie. Nici măcar pe stradă, la produs, n-ajunsese, cum fusese cândva tentată, da' poate că nici acum n-ar fi târziu... E o femeie liberă în definitiv, păi, cum dracu', face ce vrea, şi nici n-a tocat te miri ce averi agonisite de maică-sa şi de taică-său, după o viaţă de muncă într-o postăvărie şi o fabrică de mobilă, sărmanii ei părinţi, tot cu coada pe sus, până într-atât de sărmani în mândria lor de doi bani, că ar fi împărţit şi cu ei mila aia care băltea în ea, dacă n-ar fi fost ca şi pierdută pentru ei. Păi, chiar aşa, după toate câte le făcuse, o pierduseră pe Mirela. Cu Vlăduţ ce s-ar mai fi alinat, că, uite, îşi terminase cuminte zece clase şi ieşise pe leafă. Şi el tot în fabrica aia de mobilă, tâmplar ca şi taică-său, şi ca

mâine îl vezi că se-nsoară şi o să-i facă lui nea Petrică nepoţi cu care să se mândrească la lume... Da-n rest, fiecare-i dator să-şi crească copiii şi să le-asigure, taică, aşa cum şi noi ne-am luptat cu greutăţile ca să vă facem mari, maică, da' acuma nu mai putem, c-am îmbătrânit. Ce ar mai fi vrut Mirela de la ei? La o adică, fiecare să se ajute singur, aşa încât se retraseră la ţară şi-l lăsară pe Vlăduţ să se gospodărească cum s-o pricepe în apartamentul de la Câmpulung, a cărui întreţinere apăsa prea tare pe pensiile lor, maică, păi, după o viaţă de muncă, şi-au bătut joc de bătrâneţile noastre, taică, ne-au lăsat muritori de foame, da' lasă că până la urmă tot e bine, că s-au dus de unde a plecat nea Petrică, în casa din cătunul de munte a bunicii Mirelei, mama bătrânului, care, la cei nouăzeci de ani ai ei, avea, desigur, nevoie de sprijin...

Era ca şi cum ai fi rămas pe dinafară, Mirelo, ca să vezi şi să iei aminte cum toţi se sprijină unii pe alţii. Şi familia de prietene parcă ar fi dat semne că s-ar dezice de ea. N-o mai căutau, iar când se ducea pe la ele cu copilul în braţe, că i se făcuse dor, pasămite, dar friptă de foame, de fapt, şi pusă pe cerşeală, oftau, se uitau strâmb sau i-o luau repede înainte cu văitatul, că n-au de nici unele, până să apuce ea să se plângă şi să ceară.

19

O făcuse pă treabă. Copil îi trebuise, aha, şi una ca Roşioara i-ar fi plâns de milă acum. Ce să mai zici de Getuţa, care-o pusese c-un italian. O lălăia cu el de vreo jumătate de an, da' de bună seamă că omu' avea intenţii serioase, nici n-ar fi conceput altminteri Getuţa: în primăvară or să se căsătorească şi se vor muta la el, în Palermo... O să scape din ghetourile astea jegoase, Getuţo,

aşa să-ţi ajute Dumnezeu. Mirela s-ar fi bucurat din toată inima pentru ea. Din toate pe care le miluise din porţiile concentraţilor la Centrul Civic, doar Geta ce se mai îndura s-o bage-n seamă, până într-atât că i-l boteză pe Petrişor. Păi, nu te gândi, finuţă, că trecuse şi ea prin greutăţi din astea, şi uite c-a ieşit la lumină şi a avut noroc şi-o să-şi refacă viaţa...

Năşica, deh, moldoveanca asta blondă-spălăcită şi coşcovită, cu urme de vărsat pe obrajii supţi, mai mare cu vreo trei ani decât tine, Mirelo, şi n-ar arăta ea chiar rău aşa înaltă, slăbuţă, băieţoasă, da' te-ar prinde mirarea ce gusturi au şi italienii ăştia... Nimerise bine în ajunul Crăciunului ăluia la năşica, mai preocupată parcă decât altă dată de soarta ei şi-a lui Petrişor, poate unde era singură şi aşteptându-l pe Roberto al ei, care de pe o zi pe alta ar fi trebuit să apară. Pusese pe masă, dinaintea Mirelei, un castron cu cârnaţi prăjiţi şi farfurioare cu tobă, şorici, şuncă şi castraveciori muraţi. Moldovenii ei de la ţară tăiaseră porcul şi-i trimiseseră pachet, finuţo, la mulţi ani, ia de bagă-n fizic, avem di toate, sărbători fericite şi pule belite, până vine Roberto, am terminat şi porcu'...

Cum de pusese italianu' ochii pe aşa ceva? Mirela înfuleca de zor la cârnaţi, socotind că nu s-ar fi dat pe una ca Geta, cât de friptă de foame o fi, de-abia se mai ţine pe picioare, Doamne iartă-mă, şi-n acelaşi moment o fulgeră gândul: se spurcase – cârnaţii, deh, acum, tocmai acum, cu mai puţin de-o săptămână până să iasă din post... Ţinuse la sânge tot postul, păcătoasa de mine, am zis că poate s-o îndura Dumnezeu să-mi meargă mai bine, dar nici n-aş fi avut cine ştie ce cărneturi să mănânc. Păi, foamea, Mirelo, o să te ierte. Acuma n-ai ce face dacă te-ai spurcat. Getuţa n-a mai postit şi râvneşte, şi vorbeşte, cât de gureşă şi veselă, cu gura plină de cârnaţi şi de Roberto al ei, plecat de o lună cu afaceri în turneu prin Europa, cică, mă fute de mă rupe,

şi să vezi ce tip agreabil, distins, la cincizeci şi doi de ani, dragă, da' nu-i dai nici patruzeci. Aşa ie străinii, finuțo, ei arată bine şi bătrâni, păi, îngrijiți şi bine hrăniți şi nu le lipseşte nimica. Păi, nici nu se pune problema la ei, păi, se joacă cu banii, îți dai seama, arhitect. Cum ce caută aici? Are firmă de construcții, da, afaceri, şi să-şi caute nevastă, hi-hi-hi, uite că m-a găsit, şi iarăşi, italienii, occidentalii, străinii, finuțo, oameni serioşi, scuturați, civilizați, nu ca pârliții ăştia de români... Mirela îşi amintea că-i povestise cândva de fetița ei, făcută tot aşa, cu un nemernic ca Velicu, c-aşa ie Mirelo cu bărbații ăştia ai noştri dacă stai în loc de ei, după ce că-s vai de capu' lor, îți mai dă şi peste bot şi se ține cu nasu' pă sus, că ie-n drept să te fută fără nicio obligație. Ținuse fetița la un leagăn, până ce, într-un târziu, s-au îndurat părinții ei s-o ia, şi până la urmă atât au prins drag de ea, că n-au mai vrut să i-o dea înapoi şi-au dat-o la şcoală acolo, la ei, într-o comună de pe lângă Bacău.

— Pân' la trei ani am ținut-o la leagăn, şi să vezi, asta vroiam să-ți spun... Mai pune-ți bere, dragă, ce dacă te ameţeşti? Te culci cu copilu' aici.

— Două pahare mi-e de ajuns. Mi-e că-mi vine rău...

— Ai ajuns rău, Mirelo, tu, care duceai... Eşti nemâncată, biata de tine. Ce? Ai postit? Vai de capu' nostru! Eşti nebună. Vrei să te-mbolnăveşti? Te-ai tras, ai slăbit, arăți rău...

— Las' că nici tu nu eşti prea grasă.

— Da' nu mi-am pus mintea să postesc, că dădeam în primire... Las' că mai bine slabă, mă mențin, Roberto mă place aşa... Nu ca Roşioara. Ai văzut-o c-au început s-atârne cărnurile pă ea? Oricum, ea e destul de mare față de noi. Are aproape patruzeci, mi se pare. Ce pretenții să mai ai?

— Ce ziceai că vrei să-mi spui? Cu fetița ta, dragă, cu leagănu'...

— Aha, lasă că-ți spui io...

Se duce la bucătărie şi se întoarce cu o farfurie cu fursecuri şi una cu prăjiturele cu ciocolată.

— Ia, finuţo, să ne mai îndulcim puţin existenţa...

— Poate-mi dai vreo idee cu ăsta mic. Nu cred totuşi că i-ar prii la leagăn...

— Vezi? Nici io nu te-nvăţ să-l dai, ca să-mi scoţi ochii p-ormă. Ia prăjiturele! Ori şi din astea ţi-e rău?

— Nu, da' m-am cam dezvăţat, n-am mai mâncat de mult...

— Eşti o sfântă, Mirelo, nu mai bei, nu mai mănânci... Ce vroiam să spun? Uite, când aveam fata acolo, la leagăn, a venit cineva la mine ca să mă-nveţe ce să fac. M-am codit, n-am vrut, da' mai apoi m-am căit că n-am ascultat-o pă persoana aia. Şi-acum mă căiesc, dacă vrei să mă crezi. E cel mai bun lucru pentru o femeie în situaţia noastră, ca şi pentru copil...

S-o ia dracu', năşico, care, cum şi ce a învăţat-o? Prea nerăbdătoare-i Mirela, iar Geta, din cale-afară de secretoasă, tace şi-l leagănă pe Petrişor, cu privirea căzută pe faţa lui roşie, care molfăie şi plescăie din buze. E foarte absorbită de legănat, parcă i-ar plăcea să se simtă în pielea Mirelei cu un copil mic, s-o facă mai curând pe treabă în felul ăsta, decât cu Roberto, care uite-l, nu-i, vine şi nu mai vine, şi totodată i-ar spune şi nu i-ar spune Mirelei. Parcă s-ar teme, dar cine ştie? Poate că ce nu s-a potrivit fetiţei ei o să meargă cu băiatul Mirelei, şi nu mai conteneşte minunându-se ce băiat frumos, zici că-i o pictură, şi-ai zice că-l leagănă nu doar cu braţele, ci şi cu privirea.

— Parcă are ochi albaştri.

— Uneori bat în verde, spune Mirela. Se mai schimbă. Are opt luni abia...

— Seamănă cu tine. Ochii ăştia mari şi verzi, şi gura, şi nasul...

— Seamănă cu tac-su.

— Cu cine? Cu mârlanu' ăla de Velicu? Fugi de-aici. Ăla are față de drac. Cu ochii ăia bulbucați, phhhh... Nu ştiu ce dracu' oi fi găsit tu la el. Ți-a făcut-o, Mirelo. Ți se rupe sufletu' când vezi ce copil frumos şi n-ai cu ce, n-ai niciun fel de posibilitate... Las' că-ți spun io ce să faci.

— Da' spune, dragă, odată, face Mirela cu gura plină, mestecând acum cu nădejde, în credință, bogdaproste, Getuțo, cu cârnații ăştia. Îți merg la casa sufletului... Dă-i şi lui Petrişor puțin, aha, ai văzut că-i place?

— Tu n-ai postit, Petrişor? întreabă Geta, îndesându-i bucățele de cârnat şi pâine în gură, jubilând: îi place, oho, ce-i mai place! Petrişor molfăia lacom. E bun cârnațu', Petrişor? I-a tocat mămica cu barda...

— L-am învățat să mănânce de toate, absolut orice... Pe cine zici că i-a tocat cu barda?

— Pă cârnați. Ie din carne tocată cu barda, nu cu maşina de tocat. D-aia ie aşa gustoşi. Mânca-l-ar năşica de Petrişor scump. Ai copil frumos, Mirelo, te doare-n fund de toată lumea. Ce-ți mai trebuie?

— C-aşa ie, năşico, ce dracu-mi mai trebuie? Fi-mi-ar capu' şi soarta... Nu-mi mai trebuie nimica-nimicuța. Stai că acuma-i sănătos, da' când l-am avut la creşă... După două săptămâni, a trebuit să-l iau acasă că era bolnav copt, de-am zis că moare. Am stat cu el în spital o lună, cu perfuzii şi penicilină, ca să-l pun pe picioare, şi pe urmă l-am ținut acasă înc-o lună, după care m-a mâncat în fund să-l dau iar la creşă. Am zis că să mă mişc dracului să caut ceva de lucru, că suntem trei guri acuma, şi nu-ți mai spun c-a fost ca un făcut, s-a-mbolnăvit iarăşi. Răceşte, se umflă-n gât, nu ştiu ce-or face alea la creşă, că mi-e şi frică să-l mai dau, da' n-am încotro...

— Ce dracu' să facă? Le ştiu io şi p-alea de la creşă, stă toată ziua la țigări şi cafele şi lasă copiii neschimbați şi

dezveliți, vai de mama lor. Mie-mi spui? Sunt pățită cu fata...

— N-am decât să stau cu el acasă până o mai crește nițel. Pă banii cui? Copil mi-a trebuit, nășico, așa-i că mă doare-n cur de toată lumea. Brrr, când mă gândesc...

— Lasă, nu te mai gândi. Mai bea un pahar de bere, mai ia o prăjiturică...

— Să ne-ndulcim existența, oh, nu mi s-o face dracului rău de la cârnații ăștia? Prea am mâncat cu poftă. Am o lună de când nu m-am atins de carne. Lui Petrișor și lui Mugurel le-am mai dat, da' io, deloc. Carne, lapte, ouă, brânză, deloc. Nici pește n-am mâncat când a fost dezlegare la pește. N-am avut de unde, nășico, a-nghețat balta, hi-hi-hi, să vedem, oi muri cu pâine și margarină și marmeladă, fiertură de orez și cartofi?...

— Mi-e că nici mult n-ai mai fi avut până să mori. Ți-a dat Velicu sărbători fericite și pule belite, Mirelo, uită-te la tine, c-ai ajuns ca o scoabă. Pune mâna să mănânci, că nu-i de glumă, și nu te mai văita ca idioata – nu mai pune la inimă toate răhățișurile, că cine m-a pus și fi-mi-ar soarta...

— Așa am să fac, nășico, da' dac-ai putea să-mi mai dai niște bani ca să dau drumul la lumină... Tocmai acuma, de sărbători, s-au găsit să mi-o taie...

— Oh, Mirelo, ce sărbători... Ai răbdare puțin, până vine Roberto, și-am să-ți dau și de lumină. Azi-mâine trebuie s-apară...

— Dacă nu m-aș fi stricat și cu ai mei pentru copilul ăsta... Nu mai vrea s-audă bătrânu' de mine. Altădată, de sărbători, îmi mai trimitea câte ceva, da' lasă că nici io...

— Nu ți-am spus fă că te doare-n fund de toată lumea că ai copil? Ai impresia c-am glumit?

— Nici io n-am să mor în curu' lor. Să nu-i mai văd, să nu-i mai prind că mă caută. Cât am tras io cu copilu' ăsta...

Geta ridică ochii de pe copil şi se opri dintr-odată din legănat, ca şi cum ar fi scos-o cineva din priză.

— Te chinui, fă, se chinuie şi copilu' pe lângă tine... Şi dacă l-ai da unei familii să-l înfieze?

— Asta vroiai să mă-nveţi? Crezi că nu m-am gândit? Să-ţi spun drept, n-aş avea curaj. Dacă ar fi la familia aia ca şi la creşă? Mai bine aş muri de foame cu el şi cu celălalt în casă. Nu poţi să ştii la ce familie îl dai, cum e familia aia. Aş merge la noroc. Şi o familie bogată dacă ar fi, nu poţi să ştii cum îl îngrijeşte...

— Pot să te trimit la sigur, îţi garantez c-o să încapă pe mâini bune. Am o avocată care se ocupă de chestii d-astea, de adopţii. Lucrează numai cu străinii, familii pricopsite de francezi, italieni, nemţi... Străinii are condiţii, dragă, ie de alt fason. Poţi să ai toată-ncrederea că-i asigură copilului un viitor. Nici nu se compară cu ce i-ai oferi tu aici. Tu nu vezi că s-a-mpuţit toate treburile şi că, pe zi ce trece, se împute mai tare? I-ai face un mare bine copilului şi te-ai uşura şi tu.

— Cred că mi-ar fi greu. Am prins drag de el, năşico, de ce nu vrei să mă-nţelegi?

— Eşti proastă? Cine nu te-nţelege? Am zis şi io o vorbă, ţi-am dat o idee, Doamne fereşte, nu te sileşte nimeni. Da' io zic c-ar fi bine să te gândeşti la ce te-ar aştepta cu doi copii de gât. Mă rog, altele are şi mai mulţi, da' vezi bine, finuţo, că nesimţirea-i mare... Şi-acuma încă ţi-e uşor, c-ai douăşcinci de ani, arăţi bine încă, da' nu te gândi, că timpu' zboară, se duce dracului, şi noi cu el odată... Ca mâine te văd ca Roşioara, falită şi borşită şi chiaunită de puradeii ăia, de nu s-ar mai uita nici dracu' la ea. Crezi că ei îi e bine dac-o vezi rânjind şi umblând de chiaună încolo şi-ncoace să bată la toate uşile că n-are ce pune pe masă? Geta se opri pentru câteva clipe. Se înfierbântase, gâfâia, dându-se de ceasul morţii s-o înveţe

de bine, păi, mă crezi că şi acuma-mi muşc mâinile că nu mi-am dat fata la o familie de străini ca să-i asigur un viitor? Mi-a fost frică, m-am delăsat, am lăsat-o la mama la țară, la coada vacii, şi dac-aş fi ținut-o aici, tot într-o amăreală şi-o foame ar fi crescut. Atâta mai trag nădejde, că mi-o ajuta Dumnezeu să-mi aranjez în Italia şi s-o iau cu mine acolo, da' nu poți să ştii cum s-o lega cu Roberto. Degeaba zic io că intenții serioase, că oricând se poate răsuci. Ştii doar că nu pui bază-n bărbați, şi d-aia spun că dacă aş fi dat fata atuncea, aş fi pus-o barem pă ea la adăpost. Gândeşte-te bine, fă, Mirelo, că nu te mai întâlneşti cu aşa ocazie.

20

Nici el şi nici ea nu mai aveau să-şi amintească în ce zile şi-n ce ani se întâlniseră în acel răstimp de patru ani şi ceva. Fusese primăvara sau toamna, atât, vremea răcoroasă de martie sau de octombrie rămăsese singurul reper al acelui timp calp ce-i separase, lucrând totodată subtil şi pe nesimțite ca să-i apropie, pe când îşi vedea fiecare de viața lui de nimic – burnița şi vântul şuierând sincopat printre blocuri, delirând şi gesticulând cu o trufie agresivă, ca un bețiv supărat pe lume, răstindu-se la zidurile din plăci de beton afumate, la ferestre şi la rufele fluturând în balcoane, şi ei doi acolo-n stradă, uneori sub un soare şovăitor, nesigur pe harul lui, ivindu-se în răstimpuri printre nori, ca o rană supurând o lumină rece, acidă, jupuindu-le carnea chipurilor până la os şi diluându-le privirile rătăcite peste o lume străină, ostilă, de la o zi la alta, tot mai străină şi ostilă... Ea ieşea probabil la alte ore decât el sau stătea mai mult în casă, tot aşteptându-l pe Velicu, iar după ce a rupt-o cu Roşioara şi cu celelalte, a început probabil să iasă tot

mai rar. N-ar fi fost de mirare că se întâlniseră doar de trei-patru ori într-un răstimp de patru ani.

Dăduseră nas în nas prin zonă, întâmplător, de trei sau patru ori şi sporovăiseră preț de un sfert de oră în mijlocul drumului. O ştia de la vot, desigur, dar nu mai arăta atât de pusă pe rele cum i se păruse atunci. Prima impresie, deh, acum părea cumva aeriană şi aproape neroadă şi tare dornică de bârfă... De bună seamă că nu-i priau statul în casă, singurătatea, izolarea, supărarea pe lume. Era alt gen, şi bucuroasă nevoie mare să dea peste Rafael s-o asculte, aparent dezinteresat. Până ar fi ajuns la băgatul la urnă, vorba Roşioarei, uite că-i pica bine preludiul schimbului de impresii despre cunoştințe comune, prietene ori foste prietene de-ale Mirelei, pe care se întâmpla să le ştie şi el – tovarăşe de bârfă de-ale soră-sii, care bineînțeles că trebuiau şi ele bârfite. Păi, Roşioara cu copiii ei crescuți vai de capul lor, care o şantajează de nu-ți vine să crezi. Păi, să-l vezi p-ăla mare cum o amenință cu bolovanul că-l aruncă-n televizor dacă nu-i dă bani de discotecă, un mucos de treişpe ani, ziceți şi dumneavoastră, domnu' Rafael, dacă acuma, la treişpe ani, la care el că te rog io mult de tot să nu mă mai iei cu dumneavoastră şi domnu' Rafael, că mă faci să mă simt nu ştiu cum, bătrân, ca un moş d-ăla care umblă cu bale la gură după fetişcane ca tine, şi ea, râzând, că n-a ajuns chiar aşa, ca Roşioara, să se uite la bătrâni pă interes...

Amintindu-şi şi retrăind pas cu pas prima lor întâlnire, Rafael a amuțit. N-a mai scos o vorbă de mai bine de un ceas, dinainte să plece de sub duzii ăia de pe baltă, şi uite-l cum i s-a răsucit uitătura. Are o uitătură frântă, ruptă-n două, de nebun, de animal care suferă, iar asta pare să-l incite pe Mărgărit, vesel şi gureş şi îmbiindu-l cu mici, păi, cum să nu-i fie foame după atâta bălăceală? Apa te trage, te suge, îți zgândăre foamea şi setea, hi-hi-hi, păi, bineînțeles

că trebuie să mâncăm. Câte zile om avea pe pământu' ăsta, n-o să scăpăm de grija asta. În primul rând, mâncarea. Să umplem mațu'. Facem ce facem, ne sucim, ne-nvârtim, trebuie să băgăm pe sub nas... Da' să te mai şi bălăceşti? Mie-mi spui? Până să mi se agraveze cu plămânii, ce-mi mai plăcea şi mie să mă bălăcesc... Toată ziua aş fi stat numai în apă, ca rața, da' acuma gata, s-a dus... Era delicată, mă rog, îl complimenta subtil cum că n-ar fi chiar aşa bătrân față de ea, friptă cum era să se lege de viața Roşioarei, care mereu pă interes şi care n-ar mai avea mult până să-i dea fiu-său cu bolovanul în cap ca să scoată bani de la ea, şi c-o ştie ea pe Roşioara ce-i poate pielea încă de pe vremea când lucra la cantină şi-i ținea copiii pe mâncare, şi drept răsplată, s-a apucat să umple cartierul cu minciunile şi mizeriile alea. El o întrebă care mizerii şi ea dădu din mână, adică nu vrea să-şi facă sânge rău amintindu-şi.

De şase ani de zile n-am mai intrat în gârlă, în sfârşit, zi câți mici vrei. Uite, fata aşteaptă comanda la grătar... Cât să se mai lase rugat? Cu o sorbitură lungă goleşte jumătate din halbă. Berea îi dezleagă limba lui Rafael, că ce bună e şi ce sete mi-a fost, prietene, bogdaproste şi să fie înaintea la toți morții tăi şi turnă puțin din halbă peste pietrişul de sub masă. Atâția morți însetați de berea asta ce-i curge pe gât, Rafaele, şi uite că-i rugat să şi mănânce, Mărgărite, mulțumesc, da' nu prea le am io cu mâncarea. Te rog să mă crezi, deh, dacă insişti atât, ia-mi şi mie doi mici, la care Mărgărit insistă iarăşi, păi, să nu se ia după el c-a luat numai doi... Să ia mai mulți, da, păi, la fizicu' lui nu i-ar ajunge nici pe-o măsea. E ditamai omu' Rafael, păi, şi el a fost aşa până să i se agraveze, ba şi mai şi, a avut nouăzeci de kile, şi pe atunci mânca, nu se încurca cu doi mici, şi Rafael că bine, bine, ia-mi patru.

Îi spusese de vreo două ori că a tăiat-o cu Roşioara şi cu celelalte, dar lui Rafael îi era limpede că le duce dorul.

Până şi Getuței, da, cu italianul ei care o tot duce cu vorba, altă proastă. A tras nădejde c-o ia ăla, da' vezi de treabă, că nici în pierdere n-a ieşit. O sponsorizează omu' la greu. O plimbă prin toată Europa, deh, că neam de neamul Getuței nu s-a plimbat atâta... Asta în vreme ce una ca Vasilica trage de amăreala ei, cu patru copii şi cu bărbatu-său ăla bețiv şi puturos, care se uită tot în spinarea ei, o sfrijitură de femeie, de te miri de unde mai e de atâta muncă... Păi, câți ani să aibă, Rafaele, e destul de tânără, n-are nici treizeci. Are toată viața înainte, da, da' decât aşa viață, mai bine lipsă. Să fie aproape un an de când n-a mai mâncat mici, aşa că n-ar fi mare lucru să i se facă rău... Oricum, băiat bun prietenul ăsta al lui de două zile. Grijuliu, deh, îşi dă cu părerea că poate d-aia a amuțit Rafael mai devreme. Foamea îți ia şi graiul la o adică. Păi, nu te joci. Poate să-ți ia şi mâinile, şi picioarele, şi capu' şi să te-mpingă uşurel-uşurel, pe nesimțite, pe lumea cealaltă... Aşa e, prietene, am stabilit doar de cincizeci de ori până acum că trebuie să mâncăm, iar Mărgărit că mai cu seamă pe căldura asta, sărmanul de tine, cine ştie de când n-ai mai băgat nimic în gură... De aseară, îi spuse Rafael, iar Mărgărit, grijuliu, păi, cât e de-aseară, şi acum e două şi ceva, şi ce-oi fi mâncat aseară?...

Nişte eugenii, iar Mărgărit se miră din nou, eugenii zici, păi, în felul ăsta, te distrugi sigur. E sinucidere curată.

Adevărul e că îi împuia capul cu tot felul de nerozii. Uneori o asculta cu un interes şi o amabilitate prefăcute. Era un om ocupat în definitiv. Avea destule treburi şi obligații față de soră-sa, la care stătea fără să-i plătească chirie... Ce mare lucru să-i fi sugerat că se grăbeşte şi că, oricum, nu agreează genul ăsta de conversație? Să fi făcut pe mojicul, deh, poate asta ar fi meritat puştoaica aia gureşă, care o întrecea şi pe Roşioara în pasiunea ei pentru intrigăraie. N-ar fi vrut s-o jignească, dar nici să-i dea apă la

moară. Replicile lui distrate, într-o doară, aveau menirea de a ocoli bârfele pe care le frecau la sânge musafirele soră-sii şi din care se întâmplase, la un moment dat, să afle despre păcatele ei grele ca pământul, învârtoşate şi întinse de prietene pe la uşile altor prietene şi vecine, ca să ştie toată lumea ce a făcut, păi, chiar că şi-a vândut sufletul dacă a fost ea în stare să-şi vândă copilul, auzi, păi, ce mamă şi ce femeie, o nemernică şi-o smintită, şi-o ordinară, oh, departe gândul de Rafael. Păi, cui i-ar folosi să se distrugă? Şi iarăşi râse, păi, foamea ne-a făcut şi-o să ne mai facă, şi uite-l că-i e bine: s-a înviorat. Nici pomeneală să se mai întrebe dacă merită sau nu, cu fumul grătarului gâdilându-i nările şi cheful, şi forfota pestriță de pe stradă şi de la mese, şi cu prietenul ăsta care-i dă să mănânce din bănuții lui pentru care asuda umblând printre pescari şi târguindu-se cu ei cu noaptea-n cap, punându-şi la lucru imaginația şi tupeul, şi iar îi spune că are probleme, greutăți... Păi, ca toată lumea, prietene, da' ştii cum e, că întotdeauna ale tale ți se par mai mari ca ale altora, şi că are o familie grea şi că ar vrea să vândă garsoniera în care stă, că nu mai face față, pur şi simplu, şi să cumpere ceva mai ieftin, ca să rămână cu nişte bani. Cam asta ar fi soluția, prietene, ce părere ai?

Mărgărit îi spune că o să-i găsească el cumpărător pentru garsonieră, la un preț convenabil, peste prețul zonei... De vândut, nu-i greu, dar cu cât, în primul rând, asta contează. Trebui' să ții la preț, Rafaele, înțelegi? Rafael îi spune că dacă reuşeşte să i-o scoată la şase mii de dolari, să nu creadă că nu i-ar ieşi nişte bani şi lui din tranzacția asta, nişte procente, acolo, ca pentru orice agent imobiliar, dar Mărgărit să nici n-audă, lasă, să fie ei sănătoşi, că-i găseşte el client şi peste şase mii... Nici chiar asta n-ar fi o problemă. Mai complicat e unde o să se plece cu nevasta şi copiii după ce o să vândă, că-s scumpe al dracului locuințele în Bucureşti. Şi casele la curte, deh, până şi

dărăpănăturile alea de paiantă, fără apă şi gaze, iar la bloc nici nu poți să te apropii. Cu cinci-şase mii, nu iei mare lucru, şi să mai şi vrei să rămâi cu nişte bani... Trebuie să-ți aranjezi din timp, să fii prevăzător...

Adevărul e c-o urau şi-ar fi batjocorit-o la sânge prietenele; era încă un motiv pentru Rafael să evite să intre în amănunte. El nu ştia dacă ea ştie ce i se pune în cârcă şi, oricum, nu ştia nici că el ştie. N-ar fi vrut să fie suspectat că ar şti, tocmai pentru a nu fi tentată să i se destăinuie. N-ar fi suportat, mă rog, nu vroia să se amestece... Pe jumătate, totuşi, îşi dădea seama că deja era amestecat, luând aminte cum se găsesc destui care să ridice piatra, socotindu-se fără păcat şi în drept să judece, şi el întorcând capul, făcându-se că nu vede, deh, îi era lehamite să-i judece pe cei care judecă. Sunt toți o apă şi-un pământ, chiar şi după ce începi să consimți că eşti şi tu asemenea lor, plămădit din acelaşi amestec noroios, oricât ai vrea să te ții deoparte ca să nu superi pe nimeni, şi mai ales pe fetița asta. Făcea pe distratul, pe indiferentul... Oricum, ea părea destul de conştientă de fizicul ei ca s-o lase rece indiferența vreunui bărbat. Şi ce mai bărbat, Rafaele, de aproape patruzeci de ani şi părând chiar mai bătrân, cam tăvălit şi cam uzat, şi bineînțeles că ei nu i-ar fi dat mâna să se mai încurce după tot ce pățise... Ba de unde ştii că nu tocmai asta aştepta, să se încurce şi s-o facă iarăşi?... E o strategie, desigur, şi Rafael s-a gândit la un moment dat să nu vândă până nu şi-ar găsi un loc sigur unde să se mute. De o vreme însă, nu mai are răbdare pentru planuri şi strategii. Să se vadă odată cu banii în mână şi să plece înainte să-l dea ăştia în judecată şi să-l scoată afară-n stradă. Asta-i singura strategie, Mărgărite, poate şi locul ăsta nu-mi prieşte, şi dacă l-aş schimba, poate mi-aş schimba şi norocul... Ba bine că nu. Mărgărit e de părere că oriunde s-ar duce, în orice loc, fără un cheag de bani, cât de cât, nu te descurci,

şi mai ales cu o familie după tine. Familia-i crucea ta, da, o târâi după tine, n-ai încotro, asta e, n-ar fi suportat ca ea să se scape cu povestea aia care o stigmatizase în ochii lumii şi care o cam debilizase, răscolindu-i pornirea de a se confesa oricui s-ar pune la mintea ei. Oh, lui Rafael chiar nu-i trebuia. Parcă ar fi dat să fugă. Să faci pe indiferentul, să dai să fugi de lângă un astfel de specimen pursânge, ar fi fost un semn de boală sau de vocație pentru sfințenie. Oricât i s-o fi dus vestea de târfă periculoasă, unsă cu toate alifiile urât mirositoare, şi tot n-ai fi rămas indiferent. Cine ştie ce boală grea îl ținuse în loc şi lăsase să treacă atâta vreme fără să insiste şi să se invite la ea, în cuibuşorul ei de nebunii, şi bineînțeles că ea ar fi acceptat. Îl aştepta cu gura căscată ca broasca, gata să-l înghită, asta el o ştiuse din primul moment. Se vedea pe ea că primise nişte lovituri care o slăbiseră şi o amețiseră poate mai mult decât pe Roşioara şi pe celelalte, pe care degeaba le căina şi le plângea de milă, că rezistau mai bine decât ea. Rafael, la rându-i, se dădea de ceasul morții să-i plângă de milă, luând aminte cât de slabă de înger şi slabă de minte şi, totodată, simțind nevoia să se dezvinovățească: doar că se ştiau din vedere, se întâlneau din an în Paşti, la colțul blocului, ca să schimbe trei bârfe...

Pare căzut pe gânduri Rafael, dacă nu cumva o fi amuțit iarăşi pentru un ceas sau mai mult. Ba uite-l dezmeticindu-se după două minute şi că toți avem o cruce, prietene, pe care n-ar trebui s-o târâm, cum spui. Adică să nu fie crucea aia ca o piatră de moară atârnată de gât sau ca un biloi de fier legat cu lanțul de picior. Să nu fie până într-atât de grea şi pe urmă că-i nevăzută crucea aia, da' nu trebuie neapărat să însemne o familie ori o mamă bătrână, paralizată la pat, ori un copil infirm... Păi, nici n-a pretins altceva Mărgărit, bineînțeles că-i nevăzută, dar Rafael altceva a vrut să spună, şi anume că-n nevolnicia şi-n

nemernicia, şi-n păcătoşenia lui, omul vede o cruce grea, care-l striveşte, în grijile şi-n necazurile care se țin de el şi se zbate să scape de ele, trăgând nădejde că, într-o bună zi, va fi liniştit şi împăcat şi fericit pe lumea asta, fără să-şi dea seama că, din ce se zbate mai tare, din aia se împotmoleşte mai mult. N-ai cum să scapi, decât poate odată cu viața.

În ce-l priveşte pe Mărgărit, astea-s nişte vorbe bune să te ameţească de cap, Rafaele, ce contează că-i văzută sau nevăzută crucea?

Aşa se spune, o cruce, dar indiferent cum i-ar spune, Rafael n-ar avea cum să ştie şi nimeni nu ştie cât se chinuie el cu maică-sa paralizată la pat, că d-aia a băgat şi nevastă-sa divorț, că n-a vrut s-o ducă pe maică-sa la azil şi şi-a sacrificat familia ca s-o îngrijească, şi-n afară de asta, cât l-a mai chinuit boala lui de plămâni, care a făcut din el o umbră de om, şi cât şi-a mai chinuit viața muncind în turnătorie, în dogoarea cuptorului... Crucea asta, sau cum i-o spune, numai el o ştie. Degeaba ar povesti oricui, că tot n-ar înțelege şi n-ar şti în veci cât de greu, la care Rafael, că dacă vrei într-adevăr să mă asculți şi să mă crezi, este într-adevăr o cruce, şi crucea aia eşti tu. D-aia spun că-i nevăzută şi d-aia îți este atât de greu. Crucea-i în om şi-i chiar omul, şi orice ar povesti omul despre el însuşi nu se compară şi nu poate întrece greutatea crucii.

21

Când s-au întâlnit a treia sau a patra oară, ea i s-a confesat că şi-ar dori foarte mult să plece în străinătate. Păi, cum naiba, îşi punea mari nădejdi în chestia asta. În Italia, da, îi povestise ei Getuța că-n Italia îți găseşti mai uşor de lucru decât în alte părți. Să munceşti la negru, bineînțeles, în restaurante, la spălat vase, la spălat pe jos sau la spălat

closete. Nu-i e greu şi nici ruşine. Acolo munca-i plătită, da, munceşti pe bani adevăraţi. Nu ca aici, pe bonuri de masă şi tichete de tramvai de fapt, ba de multe ori nici pe-atât...

Fetiţa asta habar n-are pe ce pământ calcă. Se-ncurcă în amăgeli de doi lei. Bani adevăraţi, deh, Rafael iarăşi întorcea capul şi se făcea că nu vede. Îţi vine să plângi. Îi stătea plânsul în gât, simţindu-se la fel de slab de înger ca ea. Poate la fel de slab la minte. Ar fi fost, desigur, de plâns să se pună la mintea ei. Într-un târziu, ar fi ajuns să înţeleagă, poate, că plânsul ăla i-a deschis ochii. O iluzie şi o amăgeală era şi mila lui. Ţi-e milă de cine? Fetiţa, femeiuşca asta de douăzeci şi ceva de ani... Ar fi mâncat-o de vie, mă rog, i-ar fi făcut un bine. Ar fi avut de profitat unul de pe urma altuia. Oricum, ei doi aveau multe să-şi spună. Ea se uita la el ca la unul care o înţelege şi-i dispus s-o ajute. Cu un sfat barem, ar fi fost bine-venit, şi ce-i veni lui atunci s-o întrebe de copii, chiar aşa, cu copiii ce-o să facă dacă pleacă afară la muncă? Parcă a auzit că are doi... Da, doi, minţi ea fără să clipească. Dacă nu cumva, în mintea ei, rămăseseră tot doi, după ce scăpase de cel mic în felul ăla de care ar fi vrut să uite... S-o fi simţit cât de cât la adăpost în iluzia asta, pe care i-o împărtăşea şi lui, aidoma plecatului afară la muncă: pe cel mic i-l ţine taică-său la ţară. Pe cel mare îl are aici, da’ n-ar fi nicio problemă să-l lase şi pe el în grija părinţilor. Măcar de-ar găsi de lucru afară, să vină cu bani din care să poată să le asigure copiilor...

Visele sărăciei care fac legea şi-n cvartalele astea de blocuri afumate: copiii, casa, să ai ce pune pe masă, iar în rest, nu-ţi mai trebuie decât să ai pe cineva lângă tine care să te asculte cum o asculta el pe ea, să te încurajeze şi să-ţi dea apă la moară... Care fetiţă? Gândea ca o femeie în toată firea, hârşită de viaţă, deloc slabă la minte. Nu de sfaturi avea ea nevoie, ci doar s-o aprobi şi s-o încurajezi, păi, bineînţeles că-i o manevră deşteaptă şi să nici nu stea pe

gânduri. O vede destul de destupată ca să-şi dea seama că aici nu mai are cum să se mai amelioreze treaba, vezi bine, de la o zi la alta, e tot mai greu...

Se agăța de plecatul afară, vezi, aşa cum oricine se agață de un bărbat sau de o femeie, de un copil care să te mute de la umbră la soare, de o slujbă care să-ți asigure o pensie... Acel instinct al supraviețuirii care poate că lui chiar îi lipseşte. Lui Mărgărit îi e limpede, altminteri, că omul ăsta habar n-are pe ce pământ calcă. Oricum, vorbeşte ca şi singur. Nu-i pasă dacă e înțeles sau barem ascultat. După ce mai devreme l-a văzut amuțind aproape un ceas, uite-l acum că nu se mai poate opri. Mărgărit se uită la el ca prostit, cu buzele țuguiate, încremenit parcă în pornirea de a-l întrerupe ca să-l contrazică.

— Piedica şi greutatea, crucea, se află în om. Omul e, de fapt, crucea pe care o duce. El trebuie să ia aminte la el însuşi ca să poată duce crucea. Nu s-o târâie. Deja o târâie când începe să se plângă că-i e greu, când se văicăreşte sau îşi munceşte mintea cu tot felul de planuri şi strategii, care pasămite l-ar scăpa de greutate. Omul se tot amăgeşte că într-o bună zi s-ar vedea scăpat de greutate, de cruce, de el însuşi adică. El nu vrea să ştie, se face că uită că doar în mormânt se eliberează cu adevărat, când ar rămâne din el doar crucea de la cap, ca un semn şi o amintire...

Mărgărit îl vede că s-a înfierbântat în ultimul hal, şi de la ce? Doar că i-a spus să aibă grijă cu casa, că are o familie, o cruce pe care s-o târâie ori s-o ducă după el, ce mai contează? El e atent la vorbe şi se împiedică de vorbe ca nerodul, când moartea-i cât capra pă capul nostru. Auzi ce-l frământă pă el, tot filosofii de doi bani. Cică omul, da' mai dă-l dracului de om, că până la urmă-şi merită soarta.

— N-ar trebui ca omul să se amăgească făcându-şi griji. Greutățile care-l apasă, fie că le duce ori le târâie, fie că le păcăleşte ori le ocoleşte, sunt totuna.

— Ba dac-ai sta nepăsător. Dacă n-ai fi în stare să te lupți, atuncea ce s-ar alege?

Rafael nu-l aude pe Mărgărit. Habar n-are, de cât l-a bătut soarele-n cap până i s-au uscat creierii. Degeaba dă Mărgărit iarăşi să-l întrerupă, amintindu-i că doar el, Rafael, l-a rugat să-l ajute să-i găsească clienți pentru amărâta aia de garsonieră... Rafael o ține pe a lui, pe acelaşi ton vindicativ, de răfuială, că omul ar trebui să rămână neclintit în fața grijilor şi a greutăților de tot felul, pentru că omu-i o cruce...

Peste vreo trei luni, s-a întâmplat s-o întâlnească iarăşi. Şi față de ea ar fi făcut pe înțeleptul. Mai c-ar fi sfătuit-o să se smerească, să ia aminte la căile care i se deschid, şi uite că ea tot cu plecatul afară, plină de fandoseli şi abureli de doi bani. Nu se putu stăpâni să n-o întrebe ce ar rezolva plecând. Ce-şi închipuie că o aşteaptă acolo? Câinii cu covrigi i-au prins alții, care s-au trezit mai de dimineață decât ea. Ce ne e dat, dragă, asta e. Ascultă-mă, sunt ca tatăl tău; puteam să-ți fiu tată dacă te-aş fi făcut la cinşpe-şaişpe ani... N-avem încotro, trebuie să primim cu brațele deschise ce ni se dă. Şi nu-ți face probleme, şi acolo unde vrei tu să pleci ca să faci bani sunt oameni. Ca şi aici. Păi, cum dracu', şi la balamuc, şi la puşcărie sunt oameni. Peste tot unde sunt oameni se poate trăi. Se poate şi muri la o adică. De foame, de boală, de glonț, călcat de maşină. E acelaşi drac şi afară, şi aici. Dacă ar fi să-ți dau un sfat, uite ce e... Rahat. Ea deja nu-l mai asculta. Se vedea pe fața ei. Pur şi simplu, n-avea nevoie de sfaturi. Degeaba se înăsprea tonul lui explicându-i că-i extrem de periculos, draga mea, în primu' rând pentru o femeie. Nu ştii pe mâna cui încapi ca să-ți blestemi zilele. Nu-ți spun mai mult, ştii şi tu, oi fi auzit cum e cu fetele astea vândute şi cumpărate ca să fie scoase la produs. Nu-i mare lucru să pici în aşa ceva, mai ales dacă n-ai ceva sigur acolo. O relație, o rudă, un

prieten... Păi, Geta cu italianu' ei, deh, sunteți certate, nu ştiam... Da' şi dacă te-ai împăca, fii sigură că nici atunci. Vezi bine că şi Getuța mai mult pe-aici îşi face veacu'. Dacă şi-ar fi găsit de lucru acolo ceva rentabil, fii sigură c-ar fi ținut cu dinții. N-ai mai fi văzut-o că freacă menta pe aici. Aşa că Geta...

Se întrerupse, amintindu-şi că-i trecuse câte ceva pe la urechi despre Geta, cum o ajutase cu copilul să-l dea, pentru ca mai apoi s-o arate şi ea cu degetul, ca celelalte, uimită şi scârbită, ca şi cum n-ar fi avut habar. I-ar fi spus şi asta, deh, să aibă grijă cu cine se amestecă, să ia aminte la tot felul de ispite care o încolțesc, dar poate că nu i-ar fi picat deloc bine şi, oricum, n-avea nevoie de sfaturi. Nici ea şi nici alții, mă rog, Mărgărit îl vede ca pe un popă la slujbă în biserică, de vreme ce de vreo zece minute o ține tot aşa. Păi, d-aia am venit noi în bodega asta, prietene, mai ia o pauză?! Chiar ia. Uite-l cum se opreşte brusc, amintindu-şi că a fost întrebat, deh, păi, de ce să-i fi cerut ajutor lui Mărgărit? D-aia prietene, cineva care să te ajute se iveşte la tot pasul, da' poate că mi-a fost drag de tine acolo pe gârlă şi mi-e bine cu tine şi aici. Cred că asta a fost de fapt. Nicidecum că aş fi fost din cale-afară de disperat că m-ar azvârli cineva afară din ghetoul ăla răpănos. Asta-i un fleac, un pretext care să umple golul dintre noi în definitiv. Adică io te-am văzut dornic să m-ajuți şi d-aia.

Ce mai, ce s-o mai lungească – astea erau prietenele ei, de care se şi dezisese de altfel. Practic, n-ar mai fi avut cu cine să se ajute, s-o pună la cale cu plecatul afară la muncă. Ce-ar putea face de una singură? Unde să pleci câine surd la vânătoare, draga mea? Unadouă te pomeneşti cu-n glonț în cap. Ce-ai crezut, fetițo, că-i ca şi cum te-ai duce la mama şi la tata la țară? După capu' meu, io unu' aş zice să te gândeşti bine la ce ai avea de făcut aici, să te descurci cât de cât... Aia e, că toți sar să te ajute cu sfaturi, da' mai

departe nu se ştie. Păi, bineînțeles că Mărgărit e dispus să-l ajute – aşa să-ți ajute Dumnezeu, Mărgărite, da-n afară de asta, Rafael ar trebui să înțeleagă că să-ți vinzi casa şi să rămâi în aer, să nu-ți pese unde te duci, nu-i nicidecum un fleac ori un pretext... Trebui' să ai grijă, şi el c-am înțeles, Mărgărite, ştii bine că io-s om de-nțeles şi-mi pare bine că m-ai simțit aproape de sufletul tău şi io pe tine la fel, măcar că la început m-ai văzut ca pe un duşman care n-aş fi avut altă treabă decât să-ți dau peste cap aranjamentele cu pescarii şi-ai scos cuțitu' să-mi iei beregata. Poate c-ar fi trebuit să te las să mă crestezi nițel cu briciu' ăla dacă-n felu' ăsta ți-aş fi câştigat încrederea...

Păi, uite ce e, draga mea, n-am niciun interes... Dacă ți s-a părut cumva că vreau să te fut, să ştii că nu-mi stă capul, iar surâsul ei pervers-inocent parcă i-ar fi spus că nicio problemă, indiferent la ce i-ar sta capul, pe ea n-o afectează cu nimic, uite ce e, am o vârstă, la o adică aş putea să-ți fiu tată, mă rog, orice te-aş sfătui, tot ce ştii faci, mă rog, tot e bine că mă-ntrebi... Cum adică ce să faci? Şi iarăşi c-o vede fată deşteaptă, destupată, cât să-i mai repete chestia asta până să vadă că într-adevăr, îi merge mintea? Lua aminte curioasă şi mai degrabă pofticioasă, iar el că să facă totuşi ceva folositor vieții ei, cum ar fi, bunăoară, să se mărite. Dintr-odată i se tăie pofta, tresări şi se schimbă la față, ca şi cum ar fi pălmuit-o. Se răsti: cu cine dracu' să mă mărit?!

Chestia asta i-a pus capac. În ruptul capului n-ar fi crezut că ar jigni-o în aşa hal, dragostea mea, ce idiot am putut să fiu, şi tu, atât de slabă de înger şi trufaşă în draci... Păi, în felul ăsta se alinta, adică ei nu-i trebuie, când de fapt aşteaptă cu gura căscată, ca broasca, să-i pice şi să-i intre... Păi, cu cine dracu', Doamne iartă-mă, dacă nu cu un creştin de bărbat? Păi, de bună seamă că nu-i ceea ce pare, ba-ntotdeauna-i aşa, şi uite că Mărgărit îi spune verde-n față c-

a scos briceagul ăla fiindcă i s-a făcut frică văzându-l că se scoală de pe iarbă şi se răsteşte cu uitătura aia zbanghie şi ca scăpat de la ocnă cu căpăţâna aia rasă, dar mai apoi s-a căit, i-a părut rău şi a venit să intre-n vorbă cu el. Păi, nu e vorbă, că şi de curios a venit, să vadă ce fel de om e, şi până la urmă a văzut, da' uite că nu poate să-nţeleagă nişte treburi... Privirea lui Rafael ridicându-se din fundul halbei îl întrerupe, şi să mai ia două halbe, dacă vrea, şi un pachet de ţigări dacă mai are bani, şi Mărgărit deja a luat-o din loc. Nu mai aude să ia ţigări ieftine, cele mai ieftine de care are la bar.

Repetă, derutat-precipitat, un creştin de bărbat, şi pe urmă că-n niciun caz nu s-ar pune problema c-ar duce lipsă de pretendenţi – o drese în felul ăsta. Să n-o supere, dragostea mea, să n-o sperie tocmai acum, când a-nceput şi i s-a făcut, oh, pulsa, exploda, te rog, şi uite că rugămintea-i fu ascultată, complimentul îi pică bine şi-i zgândări dorinţa de a se confesa, iar de-acum o asculta şi o pândea, sorbind-o laolaltă cu confesiunea ei piezişă, alunecoasă, ţâfnoasă cum că-i sătulă. Cât de pornită, dragostea mea, câtă ură, ea, una, nu aşteaptă chiar nimic de la bărbaţi. Aha, asta e, dă-i dracului de bărbaţi dacă tu nu... Nu ţi-i bagă nimeni pe gât, iar ea că vrea să zică de bărbaţii ăştia de aici, din România... Aha. Adică, înc-ar mai fi ceva de capul străinilor? Sunt buni ca bărbaţi ori în alte privinţe? Şi ea că dacă o face adică, păi, exact cum a spus, în niciun caz n-o s-o facă pe tichete de tramvai sau pe bonuri de masă. Mi se pare corect, draga mea, şi iarăşi o complimentă cu un surâs precaut, adică şi munca, şi treaba aia cu băgatu' la urnă sunt tot de nimic aici, nu merită, şi uite-l pe Mărgărit al meu c-a adus ţigări din cele mai scumpe, Camel, în sfârşit, n-ar fi trebuit, ţi-am spus doar, la care el că nu-ţi face griji că mă bagi la cheltuială c-un pachet de ţigări, şi oricum nu mă pricep, că n-am fumat niciodată. Nici când mi-ar fi permis plămânii,

aşa că vezi că degeaba zice doctorii, mă rog, se poate spune şi aşa, dar ea n-a vrut să spună numaidecât asta. Nu ie ea d-alea care, mă rog, şi el că, Doamne fereşte, nici nu s-a gândit la aşa ceva. Om fi noi mai slobozi la gură, da' asta nu înseamnă că... Noi nu suntem ca puştii ăştia care au scos nasul acuma, de copii, cu atâta pornografie şi curvăsărie, noi am copilărit şi ne-am mâncat tinerețea în alte vremuri, la care ea preciză că, de fapt, s-a gândit la căsătorie când a spus că-i sătulă de bărbații de-aici, iar Rafael insinuă, chiar atât de sătulă?

Cu câtă poftă pufăie acum din țigară, gândindu-se că s-ar fi vrut sătul de fumat. N-a mai fumat de aseară şi-ar mânca de vie țigara, până într-atât încât i se face iar să-l dăscălească pe Mărgărit cu ce spunea el că zice doctorii, deh, cu boala lui de plămâni, de asta i-a mai rămas să se lege, explicându-i pe îndelete că boala şi necazul, şi răul se cuibăresc în om şi lucrează în aşa fel, că-l fac pe om să-i vadă pricina în afara lui, în țigară, bunăoară, care de bună seamă că-i un rău, dar un rău atras şi chemat de răul din om, de patima şi păcatul care sapă şi de ispita care te ține legat de ele, şi Mărgărit, nu te supăra că te întreb, ai fost cumva preot ori călugăr la viața ta? Prea te văd chitit pă chestiile astea... Ei, asta-i acum! Stătea acolo ca şi legat, țintuit locului, nu se mai putea dezlipi de curul ei, dragostea mea, patima şi păcatul, te-aş fi mâncat de vie ca să te simt cum mişti în mine să mă saturi, să-mi dai curajul vieții, dragostea mea, să-mi dai viață. Simțeam cum se scurge viața din mine, iar în rest, vorbe, vorbe de clacă: aluzia lui că-i sătulă, c-ar fi mâncat la bărbați pe săturate, până i s-ar fi aplecat, era, desigur, prea subtilă pentru ea. Degeaba că s-a săturat, că n-arăta deloc sătulă, şi nu-i ardea de aluzii deştepte, de cât de pornită era pe bărbații de-aici, care după ce că-s faliți în ultimul hal, nu se uită nici în oglindă, ce mai, te dezgustă. Ai dreptate, draga mea, ce dracu' mai pot

să zic? Şi iarăşi că, după ce că nu se uită-n oglindă să vadă ce-i de capu' lor, mai sunt şi plini de pretenții şi se țin cu nasu' pe sus, mă rog, Rafael surâdea strâmb şi înghițea cu noduri, uitându-se la ea şi văzând-o goală în oglinda fierbințelii lui, şi s-ar fi putut gândi că-i cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată: ea păşind peste țeasta lui, pântecele supt şi pubisul ei semeț, înalt, agresiv, la fel ca pomeții şi chipul ei şi la fel de sfidător ca privirea ochilor verzi, şi-i era limpede aluzia, păi, n-are decât să se uite-n oglindă ca să vadă câte parale face şi, totodată, să-i vadă şi pe bărbații ăia fatali la care o trimite, faliți, frumoşi ca dracu', mitocani, mârlani, iresponsabili, cretini şi puşi pe rele, drept pentru care ea, una, chiar nu vede rostul, păi, dacă e să-şi mănânce amarul pe-aici, prin țara asta de rahat, încă şi mai rău i-ar fi măritată, păi, asta-i trebuie ei acuma? Un soț şi-un bărbat care s-o țină din scurt, care să n-o lase să plece afară, la muncă, dacă i s-ar ivi ocazia? A văzut ea cum e şi măritată, e mâncată...

Ba tocmai pentru că era mâncată, lui îi era limpede că abia aşteaptă, friptă după un bărbat care să-i schimbe viața până într-atât că n-ar mai fi contat dacă-n bine sau în rău, şi iarăşi o vedea păşind peste capul lui şi peste pieptul lui şi lăsându-se pe vine deasupra lui, răscrăcărându-se şi adulmecându-l ca şi cum ar fi dat să-l înghită, şi el, la rându-i, adulmecându-i gesturile, formele; de un ceas stăteau față-n față în picioare, în mijlocul drumului, apropiindu-se imperceptibil până să se atingă şi până ea păru să-i împărtăşească halucinația pe cale de a se înfăptui.

De astă dată nu se mai grăbea şi întorcea capul nu ca să nu vadă, ci tocmai pentru a vedea, iar mila şi plânsul deveniseră altceva. Se vedea pe ea şi sub ea, se vedea cu ea mână-n mână şi iar o vedea deasupra lui şi dădea ochii peste cap spre cerul vaginului, pe care ea şi-l ținea şi şi-l

desfăcea oferindu-i-l între două degete, arătând un semn al victoriei întors pe dos.

22

Aruncă o privire peste titluri. E de opoziție, deh, privirea, îngreunată de deznădejde. Cât ne-om mai lupta cu demonii deznădejdii oploşiți în oasele noastre? Toată viața... Altceva mai bun n-am avea de făcut... E din alea cu Revoluția furată şi lovitura de stat, cu jos Iliescu şi jos feseneul. Combate restaurația comunistă... Întreabă-te a cui e, de fapt, deznădejdea. A diavolului! Scutură-te! Capul sus, capul sus... Ai căzut, ridică-te! Ai păcătuit, pocăieşte-te! Şi tot aşa... Bineînțeles că revista-i pe gustul lui Rafael, revoltat şi veşnic nemulțumit.

Se regăseau după opt luni şi după o Revoluție cam debilă. Ea nu zguduise lumea până într-atât încât să-l scape de Şcoala Specială nr. 2. Chestia asta îl râcâia pe suflet, mai cu seamă revăzându-l pe Milică pe care, uite, l-a dus mintea să-şi aranjeze ceva mai acătării.

Au mers pe jos mai multe stații de tramvai, cu namila aia de câine după ei. Milică nu-l învățase să meargă cu tramvaiul şi nici nu intenționa. Ghiocel are un fel de fobie a locurilor strâmte şi aglomerate... Mă rog, nu se grăbeau. Rafael lucrase azi-noapte, iar Milică îi spusese că trebuie să ajungă la slujbă după zece. Noua lui slujbă îi lăsa desigur destul timp pentru astfel de distracții. Plimbări lungi cu câinele prin piață şi pe străzi, pe jos, măcar că făcea figuri că-i ocupat... Rafael îşi aminti că şi la şcoală se plângea în vremea din urmă, fără să dea deloc în brânci... Păi, nu se compară ce făcea atunci cu ce face acum. E de alt fason...

— Cum ai reuşit să-ți găseşti chestia asta, Milică-tată?

— Am văzut un anunț într-un ziar. Am dat probă de lucru. Am scris nişte articole... Au şi acum nevoie de redactori. Poți să vii să încerci. Ce zici?

Nu zicea nimic Rafael. Nu îndrăznea. Iarăşi îi lăsa gura apă. Cât s-a mai frământat să scape de şcoală, şi uite acum... Garsoniera lui Milică era la etajul şase, la capătul unui palier lung, cufundat în penumbră şi întuneric muced, străbătut de mirosuri amestecate, de prăjeli şi varză fiartă. Milică îi povestise odată că stătuse aici la un bătrân care îl luase în spațiu şi-i făcuse viză de flotant, şi el îl slugărise şi-l îngrijise ca pe taică-său, vreme de doi ani, până murise. Se alesese cu buletin de Bucureşti şi cu garsoniera asta. Stătuse în ea cu câteva femei, dintre care ultima fusese probabil aia care-l dăduse peste cap până într-atât ca să plece de nebun din şcoală. Nu e vorbă că şi Rafael îl sfătuise să plece-n lume s-o caute, şi uite că-l sfătuise bine.

După cum vedea Rafael, treburile se aranjaseră cum nu s-ar fi putut mai bine. Femeia care-l aştepta pe Milică să vină cu câinele de la plimbare şi cu târguielile i se prezentă Teodorescu Sabina... Aşa carevasăzică... Rafael parcă ar fi răsuflat uşurat: bine că i s-a întors omului femeia acasă; Milică nu se putu abține să nu adauge cu o mândrie abia reținută, soția mea... Să-ți trăiască, Milică-tată. Cu femeia asta i-a mâncat mințile la şcoală – Rafael îi reținuse numele. În sfârşit, Milică s-a îndurat să i-o arate. A lăsat deoparte gelozia, luat desigur de valul bucuriei revederii. Poate că pe bună dreptate fusese el aşa de suspicios. Cine ştie ce-i poate pielea blondei ăsteia? Ce specimen de lux, rasat, ce animal superb...

Cât de mult semăna cu câinele! La fel de suplă şi de bine proporționată, cu musculatura vascularizată şi definită aproape ca la un bărbat. Era descultă, în blugi mulați pe fese şi pe coapse şi într-un maiou roşu, din care-i ieşeau umerii şi brațele puternice, de gimnastă, şi prin care i se

vedeau sânii mici, pieptul aplatizat, de animal care mai mult umblă, aleargă şi munceşte decât să alăpteze... Şi-n privinţa femeilor s-ar fi potrivit la gusturi cu Milică. Îi venea din nou apă-n gură. Câinele, de fapt, semăna cu ea. Preluase alura celei care-l hrănea şi strălucirea părului scurt, chiar dacă al ei era auriu şi bătând spre roşu, ca blana unui animal trăgându-şi vitalitatea din lumină.

Se mişca iute şi cu îndemânare în spaţiul strâmt dintre bucătărie şi măsuţa din cameră, pe care îngrămădea sticle, pahare, ceşti, farfurii cu biscuiţi. Nu se aşezase la masă cu ei, nepăsându-i, poate, că şi-ar jigni musafirul. Asta e, n-are nici ea timp, e la fel de ocupată ca bărbatu-său, dacă nu cumva i-o fi frică să nu-i zgândăre boala, gelozia aia urâtă... Rafael o vedea prin uşa întredeschisă, în faţa aragazului, amestecând într-o cratiţă mare, şi câinele scâncind şi frecându-se de coapsa ei ca un copil răsfăţat peste măsură. Se împingea în ea nerăbdător şi parcă se grăbea spunându-i să sufle-n foc, să facă ce-o face şi să-i termine mai repede mâncarea. Îl împingea şi-l înghiontea şi ea cu genunchiul şi lăsându-se cu fundul pe capul sau pe spinarea lui, dând parcă să se aşeze pe un scaun. Se juca, râdea, şi dintr-odată se întoarse, îi propti talpa-n piept şi-l împinse cu o forţă nebănuită, doborându-l. Câinele protestă, mârâind gros, şi-i sări cu labele pe umeri. Ea lăsă din nou cratiţa şi-l apucă de labe cu amândouă mâinile şi-l răsturnă peste pragul uşii, izbindu-l cu spinarea de picioarele măsuţei. Rafael parcă ar fi pândit, cu gura întredeschisă şi cu ceaşca de cafea ridicată-n aer. Parcă ar fi stat pe picior de fugă. Nu e glumă, deh, să te lupţi cu animalul ăsta... Ăsta da sport, şi berea vărsându-se din pahare şi o sticlă căzând de pe masă, prinsă din zbor de Milică, Ghiocel, fi-ţi-ar căpăţâna a dracului de javră băloasă... Culcat! Culcat! Culcat! Unde naiba să se mai culce? Poate doar în patul cu aşternuturile

răvăşite. Ghiocel mârâia sub masă cu fălcile odihnindu-se pe pantofii lui Rafael.

— Spune-i să se culce mai încolo. Ziceai că-i ascultător...

— Nu-ți fie frică. Nu-ți face nimic. Se joacă. Îi place să se joace. E o javră jucăuşă...

— E adolescent, are doar un an, explică Sabina. Se adresă apoi lui bărbatu-său: şi nu-l mai face javră. Ştii că nu-mi place.

Ghiocel părea să înțeleagă tot ce se vorbea despre el. Cu un aer spăşit, ieşi de sub masă şi se ridică iarăşi cu labele pe umerii stăpânei, care-i luase apărarea. Gâfâia, schelălăia, lingându-i tâmpla cu limba mare şi roşie picurând de bale într-un sărut prelung, pulsând de-o senzualitate îndatorată. Un soț giugiulindu-şi consoarta ocupată cu gătitul, inspirând drăgăstos şi pofticios mireasma bucatelor. Atâta că din cale-afară de nerăbdător, nestăpânit, lacom, javră băloasă, însă tonul ei era diferit de al lui Milică. Îl alinta pătimaşă, în timp ce ochii lui Rafael fugeau de pe pagina de revistă cu articolul semnat de Emilian Teodorescu despre venirea minerilor la Bucureşti, devastările şi hăituiala de pe străzi a cetățenilor paşnici, autobuzele incendiate ale poliției în Piața Universității şi atacul de la Televiziune, regizate de Securitatea sereistă, în spiritul democrației originale a lui Iliescu... Se joacă javra, se face că o muşcă. Jucăuş al dracului Ghiocel. Acuma-l vezi că-i înfige colții în jugulară. Caninii ăia groşi ca pe deget, crescuți din menghina puternică a fălcilor, ar composta carnea şi ar sfărâma clavicula şi oasele vertebrelor ca pe nişte vreascuri.

Îl certa, râdea, îl întărâta, javră băloasă, m-ai umplut de bale, vrei să mă muşti, ai? Io-ți dau să mănânci şi tu mă muşti?! Se răsuci şi-l aruncă peste umăr ca într-o figură de judo, proiectându-l lângă măsuță, şi dacă domnul Iliescu le-a mulțumit minerilor, într-un discurs urmărit cu sufletul la

gură de o țară întreagă, fiindcă au făcut ordine în oraş şi în piață şi au plantat flori în fața Teatrului Național după ce au devastat corturile greviştilor foamei, pe care i-au bătut şi i-au schingiuit şi i-au trimis cu dubele la Jilava, unde unii dintre ei au fost ucişi în bătaie, lesne putem să ne dăm seama ce ne aşteaptă şi de ce e în stare actuala putere neocomunistă, aleasă de popor prin vot liber...

Citea, trăgând cu ochiul la câinele tăvălindu-se peste pragul uşii. Căzuse ca din pod, pe burtă sau pe spate, iar la greutatea şi la gabaritul lui, n-ar fi de mirare să-şi fi rupt ceva. Trebuie că s-au zdruncinat măruntaiele în el de Doamne fereşte după cum se vaită de ți se rupe inima. L-a pedepsit... I-a administrat o corecție aspră doamna Sabina. Îl educă şi se şi distrează totodată. Ce distracție idioată. Să întărâți ditamai animalul în spațiul ăsta strâmt, bucătăria de unu jumate pe doi, în care abia te învârți, şi camera de trei pe trei, aglomerată cu şifonier şi pat, şi fotolii... Rafael se uita în jurul lui, strângând sticla de bere în mână ca pe un obiect inutil, ca şi cum n-ar fi ştiut ce-ar putea face cu ea... Păi, în caz de nevoie, s-o spargă în țeasta lui Ghiocel. E înghesuiala dracului aici, şi Milică strigând la câine să nu mai latre, să lase gălăgia, şi Ghiocel conformându-se, lungit pe prag, scâncind şi rânjind colții, mârâind înfundat. Parcă s-ar fi dezvinovățit. Adevărul e că n-are nicio vină...

— Lasă-l, mami, nu-l mai întărâta. O să te muşte.

— Atâta-i trebuie! replică Sabina, întărâtată şi ea.

— Fir-aş al dracului, mami, pufni Milică într-un avânt moralizator masochist. Ce tâmpit pot să fiu! N-am să pricep vreodată ce plăcere ai să te pui la mintea unui biet animal. Ie păcat de Dumnezeu să ne batem joc. Atâta balamuc, pentru ce? Ca să-ți satisfaci o manie proastă. Şi parcă tot dinadins o faci. Mă vezi că vreau să discut cinci minute liniştit cu băiatu' ăsta? Cinci minute şi plecăm. Vă lăsăm să

vă hârjoniți până vă umpleți de sânge. Ați înnebunit?! Ce dracu' aveți?!

Strigase. Își ieșise din fire, iar ea parcă și-ar fi schimbat privirea.

— Mi-e că tu ai înnebunit. Ce ai de strigi? Chiar ești prost?! Nu-l vezi că-i e foame? D-aia nu te mai înțelegi cu el. Nu mai are răbdare să se facă mâncarea. Tot tu strici. Trebuia să-l mai plimbi nițel până termin mâncarea. Te-ai grăbit să vii repede acasă cu el...

Milică surâse forțat, străduindu-se să aplaneze.

— Dă-l dracului de animal, mami. Îi ajunge o oră cât l-am plimbat. Îl mai scot o oră diseară și mi se pare rezonabil. Mai am și alte treburi, mami... Tăcu. După o pauză de zece secunde, parcă se rupse ceva în el și iar începu să strige. M-am săturat de câinele ăsta. Să nu-l mai aud, că-i crăp țeasta cu toporul!... Mă duc și-i dau drumu-n stradă, să se ducă dracului în pizda mă-sii de unde a venit. Mi-a mâncat zilele...

— Nu-l mai înjura! Animalu-i animal, când îi e foame, nu te mai înțelegi cu el... N-are rost să-l înjuri...

— Adică, numai tu ai dreptul să-l înjuri? Râse iarăși nervos, încercând să se calmeze. Io să nu-l înjur, că se pune pă el și dă în turbare, ai? Își flutură palma prin fața ochilor, în semn că a încheiat subiectul. Nu mai așteaptă niciun răspuns de la nevastă-sa. Se întoarse spre Rafael:

— Zici că-ți place?

— Cum să nu. Ai o soție la fel de bătăioasă ca Ghiocel. Ești bine apărat din toate părțile...

— Ziceam de articol...

— Aha. Băi, animalule... Scuză-mă... Asta n-am dat de ea până acum în articol.

— Am pus-o în alt articol. Nu-l iert.

— Dacă-ți închipui că de iertarea ta ar avea el nevoie... Îl iubește poporul, Milică-tată. Latri și mârii la lună și la

stele. Îl iubeşte o ţară, e alesul pe viaţă, el cu ai lui... Nu se sperie ăştia de unu' ca tine. Până la urmă, ai să înveţi şi tu limba lor, limba câinilor, ca să te înţelegi cu ei. Cu asta ai să te alegi din toată povestea...

— Cu ce să m-aleg? Nu înţeleg.

— Ai să latri şi ai să mârâi până or să-ţi facă şi ţie o mică porţioară din porţia lor.

— Îmi pare rău dacă aşa mă ştii tu pe mine. Chiar ai crede că aş pune botu'?

— Nu ştiu. Cine poate şti? Rafael schimbă vorba. Oricum, eşti dibaci. Tocmai citeam aici, auzi, e de nu se poate, şi Milică, numai ochi şi urechi, salivând precum Ghiocel!

— Te rog din suflet, mami, nu-l mai zgândări. Câinele ăsta mi-a scos peri albi.

— Cine-l zgândăre? Acuma-i pun mâncarea la răcit şi să-l vezi că se linişteşte.

— Ce-mi place! jubila Rafael, scuturând capul peste revistă.

Ghiocel se ridicase pe labele din faţă pe pervazul ferestrei bucătăriei şi lătra la cratiţa aburindă cu fiertură de orez cu oase. Se întindea să ajungă la ea, lungind gâtul şi patinând pe ciment cu labele din spate. Ai fi zis că vrea să sară pe geam şi se zguduiau pereţii de lătrăturile lui... Îmi place la nebunie, e bestial, e trăsnet, combate la sânge... Cică feseneul şi Iliescu au câştigat alegerile cu peste optzeci de procente şi tot nu se simt îndeajuns de iubiţi. Tot nu se simt în siguranţă. Ei doresc o adeziune unanimă, la fel ca Ceauşescu... Bravo, Milică-tată! O minoritate de câteva mii de contestatari ai regimului, câţi mai rămăseseră după alegeri în Piaţa Universităţii... Păi, le e frică, bă, mie-mi spui!? Păi, la câte mânării au făcut... Dacă n-ar fi câştigat? Păi, cum să nu câştige? I-a prostit, le-a băgat mâncare pe piaţă... La ce te mai miri? Aşa-i românu', să mănânce bine şi

să se cace gros. Aşa-i, Rafaele, curvă hoaţă. Curvă proastă, Milică-tată, prostimea... Bine zis: cică o minoritate infimă, în care au văzut un pericol major şi o ameninţare făţişă, drept pentru care au stârpit-o. Efectiv au stârpit-o. Acestea sunt, aşadar, metodele de lucru ale democraţiei originale, metode de sorginte fascistă, puse în aplicare de puterea neocomunistă. Incitarea la violenţă a populaţiei civile. Minerii pe de o parte, braţul înarmat al clasei muncitoare, iar pe de alta, scutierii, trupele antiteroriste având drept misiune instituirea terorii, şi provocatorii Securităţii sereiste, care au dat foc la autobuze şi au pornit atacul asupra Televiziunii pentru a motiva masacrul...

Rafael citea răspicat, cu intonaţie ostentativă. Incrimina plin de satisfacţie, iar satisfacţia lui părea să se proiecteze pe faţa lui Milică, ascultându-şi frazele sorbite, la rându-i, din ochi de nevastă-sa. Ea asculta stând în picioare, rezemată de uşorul uşii, în timp ce câinele încerca zadarnic să-i atragă atenţia, schelălăind la cratiţă. Nimic n-ar fi distras-o din momentul acela de răgaz, rezervat adoraţiei senine. Bătăile, schingiuirile, arestările, crimele, abuzurile de tot felul, disimulate în măsuri pentru apărarea instituţiilor statului de drept democratic... Bravo, Milică-tată, şi asta-mi place: tânăra noastră democraţie originală a păşit cu dreptul în Europa... Excelent! Halal de nevastă-ta cu aşa om lângă ea! N-aş fi crezut să te ducă mintea... Păi, de ce? Păi, după cum bănănăiai tu prin şcoală, după cum ne frecam amândoi pe lângă turma de orfani oligofreni... În fine, bine că ai scăpat de acolo. Bine că ţi s-a deschis capul, auzi, cică la doar şase luni de la revolta românilor, deturnată şi acaparată în folosul lor de către cei care au tras pe acest popor şi l-au supt vreme de patruzeci şi cinci de ani, până le-a venit acru-n gură, şi tot nu li s-a aplecat... Asta chiar e bună, Milică-tată, are mai multe înţelesuri. Ar fi trebuit să li se facă greaţă, să vomite, să se pocăiască, s-o

apuce pe calea bisericii... Îmbuibații, deh, Milică-tată, ăştia nu se satură cu una, cu două... La şase luni, da, de la Revoluție, Piața Universității a devenit o Piață Tien An Men, botezată cu sângele eroilor martirizați în numele unei libertăți pe care au mâncat-o porcii. Păcat, păcat de sângele vărsat! După dictatura Ceauşescu, dictatura Iliescu îşi arată colții.

23

Era învățată, călită-tăvălită, mai trecuse ea prin faze din astea, păi, când scăpase de cretinu' ăla de Ticuță care-o lăsase pe linoleu' gol cu Mugurel, ce vremuri, ce mai vremuri... De bine, de rău, acuma avea un pat, avea pe ce să pună capul, dar n-ar fi avut cum să uite că tot în vremurile alea cumpărase patul ăsta, din salariul de la cantina concentraților. Astea fuseseră vremurile, şi bune, şi rele deopotrivă. Norocul ei că apucase să-şi cumpere pat, mobilă, frigider şi televizorul ăla alb-negru, că de-acum n-ar mai fi avut cu ce. Avea acum unde să doarmă, dar cu doi copii în loc de unul, iar de două săptămâni a pus pe liber televizorul şi se trezeşte la lumina lumânării ca să-l îmbrace pe Mugurel să-l trimită la şcoală... Ba nu te gândi, Mirelo, că-i mai greu decât în vremurile alea când munceai la cantină. Te dai de ceasul morții să faci rost de bani ca să plăteşti curentul, păi, tot de la năşica, pe când s-o întoarce Roberto, dacă nu i s-o face şi ăluia de ducă, la fel ca lui Ticuță ori Velicu, fir-ar sămânța lor de bărbați, şi să nu uite, când o da ochii cu năşica, să se hotărască pentru un răspuns cu bîzdîgania asta de copil, Mirelo, cică nu te sileşte nimeni, da' la o adică eşti încolțită.

După ce se-ntorcea Mugurel de la şcoală, îi dădea să mănânce şi-l îmbrăca bine ca să iasă afară cu sania, iar în

urma lui pleca şi ea cu Moş Ajunul prin cartier, cu Petrişor în braţe. Le lua la rând, după cum ştia că le găseşte acasă şi după cum se ştia dorită. Vecine, prietene, cunoştinţe... Pe năşica o amâna până ar fi fost sigură că a venit Roberto. Ajungea acasă nu aşa târziu, dar pe întuneric, şi se apuca să prăjească nişte carne din porcul moldovenilor Getuţei, la lumina lumânării pâlpâind într-un pahar şi cu Petrişor alături, pe masa din bucătărie, înfofolit într-o pătură din care-i ieşea doar nasul. Bâjbâia cu furculiţa după bucăţile de carne din tigaie şi le îndesa în gură fierbinţi, aproape s-o ardă, şi întingea cu dumicaţi de pâine în grăsimea sfârâindă, pândind când se trezeşte copilul, să-i dea şi lui să mănânce. Ce bine să ai un suflet lângă tine care să-ţi dea curaj, Mirelo, un tovarăş de întins în tigaie. Numai să ai şi ce să pui în tigaie... Năşica, Mirelo, vorbele Getei parcă-i sunau ca o ameninţare, păi, să se gândească bine, că nu se mai întâlneşte cu aşa ocazie...

Ba bine că nu, Mirelo, ea nu-i făcută să se gândească, ci doar să mănânce. Pentru asta e făcută. Să bage-n ea, să mestece, să umple stomacul cu carne de la părinţii Getuţei, năşica şi prietena ei, cea mai bună dintre toate câte le-a avut vreodată, şi nu se mai satură. Foamea asta rea dă cu tine de pământ; mirosul şi gustul cărnii, sfârâiala din tigaie risipind gândurile şi gonindu-le unde nu ţi-ai dori, delirul şi durerea că s-a întâmplat ce n-ar fi trebuit să se întâmple, şi n-ai decât să-ţi spui că aşa a vrut Dumnezeu şi ştie El mai bine şi decât tine şi decât oricine ce trebuie şi ce nu trebuie. Retrăia parcă seara aia când se încurcase cu Velicu, tot în bucătăria asta şi tot cu carne prăjită-n tigaie. Pulpa aia de porc din cantina concentraţilor, Mirelo, parc-a trecut o sută de ani de atunci. Nu umblai cu Moş Ajunul pe la prietene ca să-ţi dea să mănânci, ba tocmai că tu le dădeai lor... Aburul şi mirosul prăjelii tremurau în pâlpâiala lumânării pe pereţi. Petrişor, înfofolit pe masă, era un boţ şi un ghem de umbre

din care creştea trupul alb şi slab al lui Velicu, oasele împungând pielea, părul roşcat de pe piept şi aura de păr roşu din jurul sexului congestionat, agresiv, ca un țipăt de luptă victorios, care numaidecât se transformă în geamăt şi plâns. I se păruse prea slab. Lung şi slăbănog, țânțăros, etalându-şi parcă slăbiciunea, neputința, când termina numaidecât. Trebuie că asta i-a plăcut la el, Mirelo, văzându-l cât de repede devine neajutorat şi are nevoie să fie mângâiat şi consolat într-un anume fel, fără să i-o arăți, iar tu parcă ai fi izbutit să-i fii pe plac şi d-aia îl trăgea ața aici. De fiecare dată când îl aştepta şi el nu mai apărea câte o săptămână întreagă, îşi amintea de seara aia când se întorsese de la cantină şi-l găsise la uşă: era lumină încă, vară, în august, şi ea, înfierbântată cum era atunci, mereu în priză, mereu în mişcare, la cantină şi pe drum, şi acasă, şi pe urmă cu cocoşelul ei împielițat cu maşina la plimbare şi doar că ațipea câteva ceasuri pe noapte şi iar o lua de la capăt, temându-se că, dacă ar zăbovi prea mult într-un loc, s-ar rupe vraja...

Fusese o vrajă şi un vis. Şirul gândurilor se rupea când venea Mugurel de afară de la sanie. Îi mânca sufletul copilul ăsta. Înfometat şi înfrigurat, şi smiorcăindu-se în draci că n-are lumină să-şi facă lecțiile. Smiorcăielile o apăsau în capul pieptului şi-i luau tot aerul. Simțea că se sufocă, iar Mugurel îi simțea slăbiciunea şi se smiorcăia şi mai tare, pornit parcă s-o ucidă. Ştia că are putere asupra ei şi-i plăcea s-o chinuie. O amenința cu lasă că te zic io lu' tataie că mă ții pe-ntuneric să nu pot să-mi fac lecțiile şi să vezi ce-o să-ți facă tataie... Se punea la mintea lui şi se lua în gură cu el, păi, nu vedea că pe tac-su mare îl doare-n fund, că n-a mai dat de un an pe aici să-i întrebe de sănătate? Nu mai poate el că stai pe-ntuneric. Din partea lui tataie, poți să stai şi afară-n ger', şi Mugurel că d-aia nu mai vine tataie, las' că ştiu io, că ai făcut copil, da' las' că te zic şi-o

să vezi ce-o să zică tataie, o să te bată şi o să te-njure ca să te-nveţi minte. O să vină el, o să vină, o să-ţi arate el ţie, striga Mugurel îndârjit, înrăit, pătimaş, împărtăşind totodată nădejdea Mirelei că, într-o bună zi, s-or pomeni cu bătrânul la uşă, să le dea bani de lumină şi de toate câte le-ar trebui... Altminteri, se certa cu Mugurel ca şi cu un soţ. Îl lua în serios, deh, un copil de opt ani, uneori se simţea ajunsă la capătul răbdării. Nu mai rezista, ce mai, copilul ăsta o terorizează. Dacă de-acum, dar când s-o face de douăzeci? Şi mai are unul de opt luni, cu care nu ştie ce să se mai facă; să se gândească, să se frământe, să-i dea un răspuns năşicăi.

Cu două zile până-n Crăciun, s-a dus la biserică să se spovedească şi să se împărtăşească. A podidit-o plânsul lângă preot, spunându-i că a mâncat cârnaţi cu o săptămână până să se termine postul. A uitat, da, s-a lăsat ispitită şi pe urmă n-a mai fost în stare să-şi ţină pofta-n frâu, de hăituită ce-i de sărăcie şi de necazuri, şi-i singură şi străină pe lumea asta în care nimeni nu-i întinde o mână de ajutor şi-i e frică, şi are doi copii pe care n-are cu ce, e disperată şi nu ştie încotro s-o ia. Ar fi vrut să ceară un sfat, cu gândul ăsta venise, părinte, şi-n clipa următoare i se luă glasul. Şi auzul i se luă. Din tot ce-i spunea preotul nu auzi decât un Dumnezeu mare şi bun, iubitor, care nu ne pedepseşte, ci ne iubeşte... Avea o voce care i se părea foarte familiară şi care-i spunea lucruri deja cunoscute. Presimţea că lucrurile acelea avea să le audă toată viaţa.

S-a dus la Geta a doua zi de Crăciun să-i ceară bani, şi puţin pătrunsă de gândul că naşă-sa o ispitise cu cârnaţi, Mirelo, altminteri nu-i chiar aşa mare păcat ce bagi în gură... Nu-i un Dumnezeu pedepsitor, ci unul iubitor, şi poate că, după cum se spune, mai mare păcat o fi ce scoţi pe gură, vorbele pătimaşe ieşite din inimă, şi pe lângă ele, furia şi deznădejdea, şi frica, aşa cum se jelea în inima ei că

moare de foame cu copiii în casă, străină şi părăsită în această Vale a Plângerii, pierzându-şi credința într-unul bunul Dumnezeu, iubitorul. Tocmai că Dumnezeu a trimis-o la năşica şi a picat iarăşi bine. Getei îi venise Roberto şi îi umpluse masa cu de toate, din care a căpătat şi Mirela. I-a dat şi bani năşica pentru lumină, să nu facă Revelionul pe întuneric, şi bani să le ia câte ceva la copii, să simtă şi ei că-i sărbătoare, aşa încât s-a simțit cumva datoare să-i spună că da, s-a gândit zilele astea şi i se pare bun sfatul pe care i l-a dat în privința lui Petrişor. Altceva n-ar avea de făcut... Cum ar face să dea de avocata aia de care i-a spus? La care Geta că nicio problemă dacă te-ai hotărât. Da, s-a hotărât, întări Mirela, dând să-şi alunge îndoielile, copiii, deh, copilul, cui i-ar mai păsa când eşti încolțită şi ți se pare?... Oare chiar i se pare sau chiar asta e? E cu spatele la zid şi n-are încotro, iar Getuța că o s-o sune ea pe avocata aia să-i spună, şi bine, năşico, mulțumesc, mulțumesc pentru tot, sărbători fericite, te las cu Roberto, să ai parte de el şi să-ți ajute Dumnezeu...

Mulțumită Getei a cumpărat şi brad. Mugurel a atârnat în el beteală şi instalația cu beculețe şi câteva bomboane de pom învelite în poleială colorată, legate cu ață. Se vedea dând ocol bradului cu Petrişor în brațe, rememorând o scenă de felul ăsta dintr-un film american pe care-l văzuse la televizorul ei alb-negru în ziua când îi dăduseră drumul la curent. Cu trei zile până-n Revelion i-au luat sigiliul de pe contor, şi din nou s-a gândit la Getuța, că mulțumită ei, iar la trei zile după Revelion, din nou a trebuit să se gândească, fiindcă s-a pomenit la uşă cu doamna avocată.

Era o femeie trecută, de o vârstă incertă, cu părul coafat înfoiat, vopsit morcoviu, şi o față cenuşie, cu trăsături pulsânde, părând să se schimbe de la o clipă la alta. Avea o haină lungă de blană ruginie, de vulpe sau de lup, şi o

geantă diplomat din piele ciocolatie, pe care şi-o puse pe genunchi când se aşeză pe fotoliu.

— Dezbrăcaţi-vă, îi spuse Mirela. O să vă încălziţi...

Ea doar se descheie la haină şi-i ceru o scrumieră pe care o puse pe geantă. Prinse să pufăie dintr-o ţigară cu filtru alb, scoasă dintr-o tabacheră aurită, pe care o înfipse într-un ţigaret scurt, din lemn. Râdea la Petrişor, ţinut de maică-sa cu faţa la ea ca la fotograf şi parcă îndemnându-l să zâmbească, să ia o mină veselă şi binevoitoare, şi copilul chiar asta făcea. Gângurea la doamna avocată, venită special pentru el. Trăsăturile şi surâsul buzelor ei groase păreau să se spulbere odată cu fumul, în timp ce întreba, parcă într-o doară, ca şi cum ar fi conversat să-şi treacă timpul, ce vârstă are Petrişor, ce mănâncă, dacă l-a înţărcat, şi pe urmă, tot în treacăt, din ce trăieşte, ce surse de venit are, că soţ a înţeles că nu are. Poate unde prea se văitase în vremea din urmă în stânga şi-n dreapta, cui se nimerise, Mirela avea o reţinere să-i povestească cât de greu se descurcă.

— Credeam că v-a spus Geta.

— Doamna Timuc Georgeta, să-nţeleg că la ea te referi?

— Da.

— N-am apucat să vorbesc personal cu ea. I-a lăsat un mesaj secretarei, cu numele tău şi adresa şi că ai vrea să găseşti o familie, că ai un copil în întreţinere...

— Am doi. O fi uitat doamna Timuc.

Avocata trase chiştocul din ţigaret şi-l strivi în scrumieră. Se foi puţin, trăgându-şi mâinile din mânecile hainei, care rămase întoarsă pe dos, cu căptuşeala de satin la vedere şi învelind fotoliul ca o husă. Se încălzise şi avea de stat aici ceva mai mult decât crezuse. Trebuiau puse la punct nişte amănunte.

— N-am ştiut că ai doi copii. Celălalt unde e? Pot să-l văd?

Nu mai conversa într-o doară. Îşi schimbase tonul. Se vedea că înregistrează meticulos ce-i spunea Mirela.

— Trebuie să apară şi celălalt. E la şcoală. E în clasa a doua.

— E mare... O să ne fie mai greu decât cu ăsta mic. O să dureze ceva să-i găsim şi lui o familie.

— Nu, pe cel mare nu vreau să-l dau. Numai p-ăsta.

— Am înțeles, mai bine. Cu ăsta mic o să meargă uşor.

Puse geanta jos, rezemată de fotoliu, şi-i făcu semn Mirelei să i-l dea pe Petrişor. Îl lăsă pe spate pe brațul ei şi-l apăsă cu arătătorul pe bărbie, făcându-l să gângurească, şi râdea şi ea din toată inima. Avea chef de joacă doamna avocată, şi totodată ai fi zis că-l probează, şi cum îl cheamă, aha, Petrică, Petrişor, să-l pupe tanti pe el că prea-i frumos. Îi găseşte tanti, o să-i găsim... Ridică privirea spre Mirela:

— Să nu ne grăbim totuşi. Să facem o treabă bună.

— Să nu ne grăbim, o aprobă Mirela prompt. Cum spuneți dumneavoastră, doamnă.

Din partea ei, să fi durat cât de mult. Ar fi amânat la nesfârşit după îndoiala ce începuse s-o încerce. Se simțea deja împinsă de la spate pe un drum pe care paşii o duceau parcă fără voia ei. N-ar fi vrut să ajungă vreodată la capătul acelui drum.

— Prea e frumos copilul ăsta ca să nu merite... Ia-l, ține-l, să nu-i suflu fumu-n nas. Oftă; o osteniseră joaca şi râsul cu copilul. Aprinse altă țigară. Să aeriseşti după ce plec. V-am afumat. Tu fumezi?

— Asta mi-ar mai trebui. Să mai dau banii şi pe țigări...

— Foarte bine că nu fumezi. Ce slujbă zici că ai, că n-am reținut? Cum câştigi?

— Nu-mi prea permit cu copilul ăsta, doamnă... Nu-i prieşte la creşă. Trebuie să stau toată ziua cu el. Îmi ocupă tot timpul. Şi dacă mi-aş găsi de lucru, cu un salariu tot nu

aş ieşi la capăt cu amândoi. D-aia am zis şi-am hotărât când mi-a spus Geta că dumneavoastră mi-ați putea aranja...

— Oh, nu se poate! izbucni avocata, smucind geanta şi trântind-o la loc pe genunchi. Aşa ceva nu se poate, repetă gâtuită de indignare. Scoase din geantă o agendă, o răsfoi şi notă ceva în ea. Extrase apoi dintre file două bancnote de o sută de dolari şi i le întinse Mirelei. Să ai cu ce să te descurci până om rezolva-o, şi iar răsfoi agenda, până dădu de un calendar pe care socoti cu pixul, da, am să te caut eu, să zicem, peste vreo două luni. Pe întâi martie, da, pică într-o miercuri. Dacă intervine ceva între timp, dai telefon şi-mi laşi mesaj la secretară. Ține aici.

Îi dădu o carte de vizită cu adresă şi numere de telefax şi Petronela Ghițescu, consilier juridic la Ministerul Educației şi Învățământului.

— Şi-n două luni se rezolvă, doamna Petronela?

Fața ei cenuşie plutea în fum de țigară, deformându-se parcă şi gata să se destrame.

— O să dureze ceva mai mult. Ce, te grăbeşti? Trei luni cel mult, până găsim o familie care să prezinte garanții solide. Şi pe urmă formalitățile, care ar fi cam tot trei luni. Ți-am spus că n-are rost să ne grăbim. Să facem o treabă bună. Important e să fim hotărâte.

Trebuie că doamna Petronela o simțise că-i cam îndoită, şi uite că, prin felul cum vorbea şi se purta, îi risipea îndoielile. Îi dăduse bani, ca să nu mai ducă lipsă de ce ar fi avut nevoie până peste două luni, când s-ar fi văzut din nou, şi vorbea în numele amândurora. Colaborau, da, deveniseră asociate. Mirela chiar era hotărâtă de-acum să facă tot ce i s-ar fi spus pentru a fi pe placul avocatei.

Măcar că Mărgărit stătea pe picior de plecare, să ajungă acasă să-i facă toaleta maică-sii, se lungiseră iarăşi la sporovăială, umblând pe străzi şi mutându-se din local în local. Rafael ştia, se familiarizase cu problemele lui Mărgărit. Maică-sa, deh, oricum se mozoleşte toată până spre prânz, când ajunge el, de obicei, acasă.

Trecuse de mult de prânz. Se însera. Şi-ți închipui, pe căldura asta, s-o speli şi s-o schimbi ca pe un bebeluş... Un bebeluş ar fi floare la ureche. Un morman de cărnuri vinete şi veştede, de nouăzeci de kile, de-i iese sufletul pe toate părțile. O legumă, deh, da' are stomacu' bun. Se hrăneşte, mănâncă, e voinică... Pofteşte, bagă-n ea de toate. Ie cum ie mai rău: nu-şi permite să angajeze o femeie să aibă grijă de ea, da' nici să stea cu ea toată ziua acasă. N-are încotro, trebuie să umble încolo şi-ncoace să producă un ban. Păi, cum dracu', Rafaele, am stabilit doar că trebuie să mâncăm. Indiferent! Păi, şi când om ajunge să ne căcăm pe noi, să ne spele alții la cur, şi atuncea trebuie.

Păi, nu doar ca să produci. Mai ieşi şi să te mai aeriseşti. Îmbini utilu' cu plăcutu', ca să zic aşa. Ai înnebuni să stai toată ziua lângă ea ca s-o ții de poveşti. Să-i faci conversație, înțelegi, atâta bucurie i-a mai rămas, sărăcuța de ea, şi dac-ai şti cât de sucită şi de mofturoasă, de nu poți să-i intri-n voie... N-ai ce să-i faci, aşa-s bătrânii, mai rău ca copiii, iar Rafael că ştie şi el cum e la copii, se mai pricepe, că a lucrat...

Era rândul lui Mărgărit să nu-l audă. Păi, mă-sa, sărăcuța, ar mânca de toate, tot ce mişcă, da' nici ea nu ştie ce vrea. Numai ce-o auzi că dă comandă serioasă: din kilu' ăla de carne să-i facă mărgăritaru' mamii neşte chefteluțe marinate şi neşte sărmăluțe-n foi de viță... Cu smântânică. Ba nu, cu iaurt, că-i mai ieftin şi trebe să facem economii. Tot din economii te-am crescut, mărgăritaru' mamii, la care Rafael hi-hi-hi, mie-mi spui? Economiile şi foamea ne-au

făcut aşa mari şi frumoşi şi pe noi, şi pe copiii noştri, şi pe părinţii noştri...

Cică du-te tu, mărgăritaru' mamii, şi ia un borcănel de iaurt, şi-ar mai merge şi-o ciorbiţă de perişoare, şi-un strop de musaca, în crăticioara aia mică, din trei cartofi doar. Tot din carnea aia, mămico, o facem pă treabă. Dintr-un kil de carne, gătim felurite feluri, ca la recepţie la ambasadă, da' ce te faci că după ce-i duci tava la pat cu toate bunătăţurile alea, odată o vezi că strâmbă din nas şi se mohorăşte, de-ţi vine să turbezi, nu alta. Ardei umpluţi, cică asta a vrut de fapt, mărgăritaru' mamii, uite pă mâna cui am nimerit, să nu-mi tihnească la o vreme de bătrâneţe, băiatu' mieu, mai sclerozat decât mine, mărgăritaru' mamii. Nu mai recunoaşte în ruptu' capului ce a comandat – barem doi ardeiaşi umpluţi i-ar fi poftit sufleţelu' de la mărgăritaru' mamii şi apucă-te iarăşi, mărgăritaru' mamii, de bucătărit, de te prinde două noaptea cu capu-n aragaz, şi cât de stresat şi tracasat, da' poţi să zici ceva? Mămica lui. E mai rău ca un copil. Unui copil poate nu i-ai suporta şi nici n-ar fi bine că l-ai învăţa cu nărav, da' vezi bine că cu bătrâna-i altă treabă. Te gândeşti că mâine-poimâine moare şi-ai să-i duci doru', şi-o să te roadă viermele vinovăţiei la maţe că n-ai făcut tot ce ţi-ar fi stat în putinţă, Rafaele, e o cruce. Am ajuns iar la vorba noastră. D-aia îmi place mie dă tine, că te frământă chestiile astea... D-aia te-am întrebat dac-oi fi fost preot ori călugăr...

Ba bine că nu. N-a avut de-a face cu preoţia ori călugăria. Am lucrat în mai multe părţi, da' cel mai mult într-o şcoală-orfelinat, pedagog, d-aia încercam să-ţi spun că ştiu cum e cu copiii... Ajunseseră pe terasa unui local improvizat într-o baracă de tablă, într-un parc răsfirându-şi aleile printre boscheţi şi pajişti împrejurul unei bălţi, alta decât cea de pe care plecaseră la vremea prânzului. Plecaseră de pe balta Văcăreştilor şi, după un ocol cu

popasuri dese, ajunseseră pe înserat pe balta IOR-ului. Sunt sumedenie de lacuri şi bălți prin zonă, cu localuri de toată mâna împrejurul lor, pe care n-ar fi terminat să le viziteze toată vara dacă şi-ar fi pus mintea, şi, oricum, Mărgărit n-ar fi dispus de atâția bani. Unde mai pui că se grăbea, deh, un tip ocupat, responsabil, cu nişte obligații ce s-ar fi cuvenit să-l țină cât de cât din scurt... Ba uite-l că nu s-ar mai fi dezlipit de masa asta şi de Rafael. Îi căzuse capul puţin într-o parte şi privirea i se îngustase, dar plin de snagă altminteri.

Se ținea bine după vreo zece-douăşpe halbe de bere împănate cu câteva cinzeci de rom, cât turnase în el de la prânz încoace. Înțepat, întărâtat, hotărât să-şi facă treaba până la capăt. Mă-sa – asta ar fi treaba lui, pe care s-ar zice c-o evită. Se cam fofilează margăritaru' mamii, iar pe de altă parte, Rafael e să-l pui la rană. El dintotdeauna s-a priceput să asculte necazurile altora în timp ce povesteşte despre ale lui, deşi nu-i nici el în firea lui. Păi, nu se pune el cu un profesionist de talia lui Mărgărit, prietene, păi, bineînțeles că trebuie să mâncăm, da' după câte văd, mai cu seamă băutura – asta-i baza.

Mărgărit încuviință râzând – nu se poate operație fără anestezie; ți se lasă durerea la inimă când tai în carne vie... Îți explic când mă-ntorc. Îi spuse să-l aştepte puţin. Fusese chemat la o masă de la celălalt capăt al parcelei terasei, ocupată de trei inşi. Vorbea acum cu ei stând în picioare şi sprijinindu-se cu pumnii în marginea mesei. După un minut, se îndreptă tresărind, ferindu-se, parcă, de o lovitură, şi începu să-şi frământe pumnii în buzunarele adânci ale şortului din material de camuflaj.

Rafael umbla printr-o ceață a memoriei, încercând să lege imaginea lui Mărgărit frământându-şi pumnii în buzunare de o întâmplare pe care nu şi-o mai amintea. Gândul i se împleticea printre mesele terasei şi se înălța

peste parcul cufundat în beznă şi-n ţârâit de greieri şi peste bulevardul Titan din stânga, trasat de luminile lunecânde ale farurilor maşinilor. Feţele celor de la mese păreau să se întoarcă şi să se aplece, ferindu-se din calea gândului său care se dizolva, totodată, în lumina neoanelor dimpreună cu întâmplări de tot felul. Tot ce-şi mai amintea era c-ar fi trebuit să ţină minte acele întâmplări, şi uite că le pierduse şi le risipise odată cu zilele vieţii lui. Când îl mai văzuse foindu-şi pumnii în buzunare şi lungind gâtul ca o găină speriată? Nu reuşea să distingă prin zarva de la mese ce dracu-i spuneau tipii ăia trei. Se vedea totuşi că-l ameninţă. Era unu' blond, mic şi rotofei, cu un lanţ gros din zale de aur lăfăindu-se peste cămaşa înflorată, iar ceilalţi doi păreau tată şi fiu, după asemănare şi după diferenţa de vârstă. Aveau figuri fumurii de soboli, fără bărbii, cu boturi ţuguiate şi păr negru scurt, cu luciu şoricesc, şi se agitau şi-şi înteţeau ameninţările ridicând glasurile, aşa încât Rafael reuşi să audă cum îl pomeneau tot mai des pe unul Zizi, care o să-ţi arate el, Mărgărite, să nu-ţi faci impresia greşită c-o să se mai lase prostit ca data trecută... Care el a zis că eşti om, da' nu. O zdreanţă, Mărgărite, asta eşti, o zdreanţă de om! Şi iarăşi: ţi-arată el, ai să vezi, dacă nu te-o face dă spital, să mă scuipi!

Aşteptau, desigur, să apară şi Zizi, să-şi rezolve treburile cu Mărgărit. Sobolul cel tânăr ţinea mobilul la ureche şi dădea din cap, aprobându-l, de bună seamă, pe Zizi şi ţinându-l la curent cu negocierile, cu felul cum reacţiona Mărgărit la mesajele lui. Nu era totuşi Mărgărit atât de spăşit cum şi-ar fi dorit cei trei. Măcar că speriat şi derutat, îi înfrunta, revoltat – el nu mai are nicio datorie la Zizi, şi Zizi ştie asta şi ar trebui să ştie şi ei că i-a dat toţi banii, până la ultimu' sfanţ... Cinci sute de parai, da, plus dobânda de o sută, cum au stabilit din capul locului. La termen, da, ca la bancă. Mărgărit s-a achitat.

Blondul sări atunci de pe scaun şi țopăi în jurul lui ca un hopa-mitică, preț de câteva secunde, şi-i şterse o pălmuță. Mărgărit încasă cu stoicism şi tăcu, lăsând capul în piept, ca şi cum n-ar mai fi avut nimic de spus. Rafael îl văzu de-acum convins şi învins şi, în sfârşit, se urni de la masă. Păi, să vină în ajutorul tovarăşului aflat la ananghie. Deja îşi făcea reproşuri ca n-a intervenit mai devreme. După cât se lipise de Mărgărit de o săptămână, se simțea dator şi aproape vinovat, şi uite-l cum se duce, clătinându-se ca bătut de vânt, făcându-şi loc printre mesele înghesuite una-n alta şi înciorchinate de lume.

Se împiedică de un scaun, gata să cadă grămadă pe masa unora. Până să ajungă, Mărgărit o mai încasă. De la sobolul bătrân de astă dată – un jab lansat cu gestul unui aruncător de disc de undeva de sub coapsă, pe lângă care ce-i dăduse blondul fusese o mângâiere. Mărgărit se cutremură ca electrocutat, se îndoi şi se ghemui cu capul între brațe. Îi curgea sânge din nas, dar în pofida durerii şi a umilinței, rămăsese țeapăn în loc. Încăpățânat ca un catâr ca să-şi apere dreptatea, poate şi unde-l simțea pe Rafael în coastă, gata să-l susțină, şi uite-l deja cum protestează plin de năduf: ce-aveți, bă, cu el?! 'Ți-ai dracului de jegoşi! L-ați văzut mai pricăjit şi v-ați pus cu bătuta pă el?! Ai?!

Zbiera de parc-ar fi scos foc pe gură. Toți de la mese îl măsurau cu priviri îngrijorate, mai puțin cei cărora le erau adresate zbieretele lui – nepăsători, sastisiți câteşitrei, şi parcă i-ar fi făcut semn să plece, să-şi vadă de treabă, să nu-şi mai bage nasul în problemele lor cu Mărgărit. Idiotu' şi perversu' ăsta de Mărgărit, preciză apăsat blondul, iar sobolul tânăr că lasă-l dracului, tată, îți faci păcate cu tebecistu' ăsta. Ăsta-i om să dai în el? Acuma-l vezi că dă ochii peste cap, şi blondul tot aşa: lasă-l că ştie el ce face; n-are decât să se spele pe cap cu Zizi. Noi i-am spus, să nu zică mâine-poimâine că nu i-am spus...

Se calmaseră, deh, nu mai aveau nimic cu tebecistu' de Mărgărit. Îi dăduseră două palme şi gata.

Trebuie că şi Zizi le spunea acelaşi lucru. Cu mobilul la ureche şi atent la indicaţiile lui Zizi, sobolul cel tânăr scutură din mână, făcându-i semn lui Rafael să elibereze terenul, să cânte la altă masă, vede doar că aici nu-i dorit. Boturile alungite ale celor doi soboli, mişcându-se tot mai încet şi încleindu-se în lumina gălbejită a neoanelor, parcă i-ar fi spus şi ele să plece. Mărgărit parcă ar fi vrut să le facă pe plac, trăgându-l pe Rafael de mână spre masa lor, şi hai să plătim halbele alea şi să mergem. Iar i se făcuse de mă-sa, sărmana, de-o jumătate de zi îl aşteaptă s-o spele şi s-o hrănească, oh, hai Rafaele. Lasă-i dracului p-ăştia. Nu-i nevoie să te bagi; mă descurc io şi singur...

Îl trăgea de mână cam fără convingere, şi Rafael tot fără convingere împotrivindu-se, pornit pasămite să se bată pentru obrazul şi onoarea terfelite şi sângele curs, şi Mărgărit suflându-şi nasul şi ştergându-şi mucii şi sângele cu dosul palmei şi scuturându-i jos pe pietriş, şi pe urmă o luă spre masa lor şi uite-l întorcându-se prin aglomeraţie cu cele două scaune de plastic deasupra capului. Păi, să stea jos dacă tot stau, fiindcă după capul lui Rafael, ar mai fi de stat până ar pica la o înţelegere: cine şi cui şi-n ce bază ar mai avea de dat palme şi jaburi în nas? Ce datorii ar mai fi de achitat?

Cei trei se strânseră cu scaunele pe lângă masă ca să le facă loc şi lor, şi de-acum se sfădeau în draci. Rafael nu putea fi de acord în ruptul capului, de ce să dea ei în Mărgărit? La care sobolul bătrân nu mai pridideа să se mire că a văzut şi el, în sfârşit, pe cineva care să pună curu' pentru jigodia asta de Mărgărit, iar Mărgărit n-avea nimic de spus de chestia asta. Doar că se uita a milă la halbele goale şi lungea gâtul spre sobolul bătrân. Să-i dea bani pentru încă un rând, da, şi acesta îi dădu fără să comenteze nimic,

şi pe urmă făcură prezentările. Rafael, da, iar blondului cu lanț de aur la gât îi zice Adrian. Ceilalți doi, tată şi fiu într-adevăr, sunt nea Ghețu şi Răzvănel. Răzvănel, sobolul cel tânăr, se apucă să-i explice lui Rafael cum că ei, în definitiv, îi vor binele lui Mărgărit şi-l învață numai de bine...

— Păi, cum dracu! Umpleți-l voi de sânge...

— Uite ce e, moşule, nu ştiu de când îl ştii tu pe Mărgărit...

— De-o săptămână şi ceva, da' nu văd ce legătură...

— Apă de ploaie, moşule, dădu Răzvănel din mână. N-ai avea de unde să ştii că Mărgărit are el talentu' ăsta că pe orice ar pune mâna s-alege prafu'. Ascultă-mă pe mine: degeaba pui curu' pentru el. Io, în locu' tău, mi-aş vedea de treabă. Ai putea, adică, să-i faci şi mai mult rău decât şi-ar face el cu mâna lui. Păi, ce-am făcut noi, decât să-l facem atent să nu calce pe bec cu unu' ca Zizi? Ştii cum e Zizi când e vorba de bani.

Răzvănel tăcu. Mărturisirea lui Rafael că nu-l ştie deloc pe Zizi nu pica bine. Se mirau câteşitrei, iar el dădu ochii peste cap odată cu halba şi o trânti la loc pe masă, expirând stropi de bere şi salivă, spunând că s-ar putea să-l ştie din vedere, chiar dacă numele nu-i spune nimic.

— De unde zici că eşti de fel, băiete? îl întrebă sobolul bătrân.

— De pe-aici, din zonă. Mă-nvârt de nişte ani prin părțile astea: Dudeşti, Vitan, Văcăreşti, Sfânta Vineri, Piața Unirii...

— De câți ani?

— De patruştrei de ani. Atâta am.

— Aş fi zis că eşti mai mic. Şi io am tot patruştrei.

— Aha. Special mă rad în cap. Ca să par mai tânăr. Să nu mi se vadă perii albi. E şi mai economic, ştii, părul consumă. Trebuie şi el hrănit.

— Şi tu ar trebui să te hrăneşti, moşule, se hlizi blondul. Ai scos părul din porție şi l-ai desființat; nu mai ai mult până să te scoți şi pe tine şi să te desființezi, hi-hi-hi... Nu te pricepi s-agoniseşti carne pă tine. Uită-te la nea Ghețu cât de gospodar, cu ditamai burdihanu'. Mănâncă douăzeci de sarmale la felu' unu, şi pe urmă un grătar de mici, şi dup-o juma' de oră iar îi e foame.

Venise Mărgărit cu halbele şi le aranja pe masă în fața fiecăruia cu o meticulozitate exagerată, ca un ospătar sperând la un bacşiş.

— Mai bine de Mărgărit, făcu nea Ghețu, că se hrăneşte doar cu bere şi rom şi uite-l că-i ca sârma. Se întoarse spre Rafael: ca mâine te văz şi pe tine-aşa. Ştii... parcă te-aş şti din vedere. Te-am întrebat de unde eşti, că m-am mirat că nu-l ştii pe Zizi. Mărgărite, mânca-ne-ai dă pulă, restu' nu mi-l dai?

— Care rest, nea Ghețule?

— Ce să zic, tată, face Răzvănel. Mare vedetă şi Zizi ăsta, ca să-l ştie toată lumea ca pe preşedintele Iliescu.

— Restu' dă la bere, bă, iar faci pă prostu' cu mine?

— Degeaba vă râdeți voi, că-i mai ceva ca preşedintele Iliescu.

— V-am spus că din vedere s-ar putea să-l ştiu, se dezvinovățeşte iarăşi Rafael. Din vedere-i ştiu pe mulți.

— Mi-aş pune gâtu' că nici de-o lună nu te-ai liberat de la ocnă, face Adrian.

— Nu ți-l pune, că-l pierzi.

— Mie-mi spui?! îl apostrofează nea Ghețu. Cine ştie câți ani ai stat de-ai ieşit aşa bine conservat de habar n-ai pă ce lume trăieşti?... Dacă nici de Zizi n-ai auzit... Ca mâine te văz că te duci la Zizi ca să-ți dea o pâine bună de mâncat. Izbucni în râs, anticipând: o să te trimită la Mărgărit, cu sabia, să-i scoți datoria.

— N-am sabie...

— Mare rahat. Te dotează Zizi.

— Oricum, Mărgărit e prietenul meu...

— Preten adevărat, de-adevăratelea, mânca-ne-ar pula. Restu', Mărgărite!

— Am zis că să mai iau un rând, nea Gheţule, se smiorcăie Mărgărit.

— Atuncea du-te odată, mânca-ne-ai pula. Nu mă ţine să mă usuc.

— Cred că-mi mai trebui' douăj' de mii pentru un rând de încă cinci halbe...

Nea Gheţu ţuguie buzele spre Rafael. Seamănă încă şi mai mult cu un sobol gras, cu guşa cotropită de reţeaua deasă a unei bărbi de o săptămână.

— Mânca-ne-ar pula pretenu' ăsta al tău. Aşa face mereu. Dacă-i merge cu noi, el crede că şi cu Zizi. Eşti prost, Mărgărite? Vrei să-ţi ia ăla beregata cu sabia? Ie-n drept să te taie pân' la urmă. Datoria-i datorie.

Mărgărit dă din cap în ritmul intonaţiei sobolului bătrân, subliniindu-i parcă frazele.

— Aşa-i, nea Gheţule, mai ales că şi matale-mi eşti dator. Şi Adrian pe lângă matale.

— Aşa e! se repede Rafael să confirme, deşi nu ştie nimic de afacerile lui Mărgărit cu cei doi. Îi sunteţi datori!

Răzvănel îi aminteşte lui taică-său:

— Aţi dat în el, bă, îi sunteţi datori pentru alea două palme. Tu şi Adrian. Io unu nu m-am mânjit să dau în amărâtu' ăsta.

Sobolul bătrân se izbeşte cu palma peste frunte.

— Uitasem, Mărgărite, mânca-ne-ai... Datoria-i datorie. Acuma, două palme n-ar fi cine ştie ce.

— Ar fi-ncăput şi zece, nea Gheţule, îl linişteşte Mărgărit. Ştii că io nu mă supăr, da' am rămas cam pă scândură. De azi de la prânz umblu cu prietenu' ăsta al meu, şi el cu nişte probleme, nea Gheţule, am să-ţi

povestesc io… Şi m-aşteaptă şi mămicuța mea acasă cu ceva de mâncare. Ar fi trebuit să-i iau nişte pulpe de pui, mi-a comandat de-aseară, şi nişte mazăre la cutie, şi nişte banane…

— Ce mă bucur şi-mi place, Mărgărite, c-o ții pă mă-ta pă trai bun.

— Ce să fac, nea Ghețule? Numa' pă ea o am, şi-altceva nimica. De op'zeci de ani, paralizată-n pat. Ca mâine moare şi rămân să-i plâng urmele – mămicuța mia, sărăcuța de ia, ce m-o mai aştepta şi io n-am cu ce să mă duuuuc la ia, ohhh…

Frântura de bocet îl face pe Adrian să se scuture frisonat.

— Îmi vine rău, bă, nu te mai văicări. Îmi vine să vărs. Ține: o sută de mii. Pentru-o palmă, cred că-i destul. Să-ți fie primit şi ție, şi lu' mă-ta.

Mărgărit băgă banii în buzunar, încuviințând mut. Uşor aplecați în față, cu coatele pe masă, el şi Rafael păreau să-i pândească pe ceilalți trei, răstigniți în scaune cu burțile răsfrânte peste brăcinarii şorturilor, relaxați, îmbuibați, mahmuri. Sobolul bătrân rupea anevoie:

— Nu ştiu, Adriene, mă fut. Pentru mine-i destul o sută de mii. Pentru-o palmă… Scosese totuşi o bancnotă de o sută de mii şi o flutura peste masă. Nu ştiu, io muncesc din greu pă banii ăştia, nu-mi pică din cer.

— Hai, tată, dă-i, miorlăi Răzvănel, înduioşat parcă de soarta lui Mărgărit şi plângându-l totodată şi pe taică-său: să ştiți că munceşte, toată ziua aleargă ca un cal ca să producă.

După lungi ezitări, în sfârşit, sobolul bătrân îi întinse bancnota lui Mărgărit.

— Că te-am auzit de mă-ta, mânca-ne-ai pula. Îmi pare bine că ai grijă de ea. Da' să ştii că de banii ăştia încă-mi eşti dator.

— Trece-mă pă listă, nea Gheţule, nicio problemă. Ştii doar că-s om de-nţeles.

Se ridicaseră de la masă. Cei doi soboli şi blondul trecură peste gărduleţul ce despărţea terasa de parc. Mărgărit păru să-i aştepte câteva clipe, după care o luă după ei, cu Rafael urmându-l şi întrebându-l la ce să se mai ţină după ăştia. Mărgărit dădu din umeri. Păi, au cotizat şi poate c-o mai scoate ceva de la ei, mă rog, cei trei intraseră în parc să se pişe. Rafael şi Mărgărit se pişară şi ei şi pe urmă ocoliră toţi terasa prin parc spre bulevard. Sobolul bătrân rămase puţin în urmă, mormăind ceva din care nu se înţelegea nimic. I se încleiau paşii, aşa încât fiu-său se întoarse din drum să-l ajute. Îl goni. Nu vroia să fie ajutat, îl înjura pe Mărgărit şi dădea să fugă după el, bălăngănind din mâini şi din picioare ca o păpuşă dezarticulată, Mărgărite, încă-mi eşti dator, mânca-ne-ai, la care Mărgărit prompt, păi, cum să nu, nea Gheţule, şi la matale, şi la Zizi sunt dator şi că io te respect ca pă tatăl meu, şi nea Gheţu se uita la el cu mâinile-n şolduri gâfâind, cu botul lui de sobol ridicat, adulmecând zăpuşeala nopţii străbătute de luminile lunecânde ale maşinilor peste bulevard, sfidându-l îndelung. Într-un târziu, sări şi tăbărî pe el cu pumnii şi cu picioarele. Îl doborî şi căzu peste el, şi de-acum se tăvăleau amândoi în rigolă, sub gărduleţul ce despărţea trotuarul bulevardului de parc, îmbrăţişaţi şi înconjuraţi de ceilalţi îndoindu-se de hohote de râs şi strigând la Mărgărit să-şi plătească datoria.

Îşi plătea datoria lăsându-se bumbăcit şi tăvălit de nea Gheţu. N-avu totuşi prea mult de îndurat. Nea Gheţu obosi repede, Mărgărit se ridică şi se scutură de praf şi se îndură să facă ce-i spusese Rafael mai devreme, aşa încât îşi luară rămas-bun de la cei trei. Mai merseră împreună o jumătate de oră, până la Piaţa Sălăjan, iar când se despărţiră, Mărgărit îi dădu lui Rafael una din cele două bancnote de o sută de mii.

25

A fost ca şi cum s-ar fi împărtăşit din fericirea zbuciumată a acelui cuplu – vechiul lui tovarăş de ispăşire prin oficiile Şcolii Speciale şi Sabina cea recuperată şi adusă pe calea cea bună după atâta jelanie şi amăreală, dar uite că motive de ceartă cu strigături şi lătrături încă s-ar mai fi găsit, mă rog, Milică se îndurase în sfârşit să i-o arate. Ai fi mâncat-o de vie, Rafaele, gustai doar şi te-mpărtăşeai şi te-ai fi vrut în pielea lui Milică. Ea era aidoma celei din vis, din noaptea de noiembrie, când te-ai pomenit cu madam Ortansa în pat, îndesându-se în tine să se-ncălzească. Pentru o clipă se văzu în locul dulăului ăluia uriaş, căţărându-i-se în spinare, să continue împreunarea din vis ce făcea să pulseze în el vinovăţia. I-ar fi dat mâna să-şi trădeze prietenul cel trădat de femeia vieţii lui, râvnea şi tânjea în timp ce citea articolul cu Iliescu şi minerii, minunându-se citeşitrei de dibăcia lui Milică.

Numaidecât a revenit la gânduri mai bune, Rafaele, păi, femeia omului, soţia prietenului, nu se face, îl ştii doar cât a suferit şi s-a umilit şi uite-l cât de pornit să te ajute... Tot e bine că nu l-a dus mintea să plece la lucru şi să-l lase cu nevastă-sa în casă, aşa încât l-a luat după el la redacţie – parcă înţelesese că Rafael ar fi interesat, mă rog, n-are decât să încerce, încercarea moarte n-are, şi uite c-a fost chiar pe sufletul tău, Rafaele, Milică şi Sabina ţi-au purtat noroc. Mai apoi îşi spuse că cei din redacţie l-or fi aşteptat probabil la fel de fripţi de nerăbdare cum i-o fi aşteptat el pe ei în ultimele şapte-opt luni prin oficiile şcolii, cu madam Ortansa sau singur, omorându-şi timpul cu vrafurile de ziare şi reviste de tot felul, ce depănau în fel şi chip povestea Revoluţiei. Era în temă, aşadar, iar oamenii ăia se arătau

dornici să-l ajute, să-l învețe, care mai de care mai pricepuți, fiind mai vechi decât el în meserie, fără a avea totuşi vreunul o vechime mai mare de câteva luni. Păi, lunganul ăla pletos şi adus de spate, cocoşat aproape, proaspăt absolvent de Filologie, redactorul-şef Codruț Davidescu, era cel mai şcolit şi cel mai tânăr dintre toți, şi-n rest numai unul şi-unul, trecuți de prima tinerețe, veniți din locuri nu cu mult mai bune decât Şcoala Specială nr. 2. Bunăoară, tipul ăla solid, cu mustață căruntă pe oală, de haiduc, Octav Cerchez pe numele lui, care făcea şi pe tehnoredactorul, şi semna şi câte trei-patru articole pe număr, lucrase cică-n construcții. Angela şi Doinița, primele angajate ale revistei, ca dactilografe şi promovate pe urmă reportere de teren, nu scăpau niciun prilej când nu era Octav de față să spună despre el că a fost salahor, săpător de şanțuri sau cel mult zidar, ceea ce se vede limpede din gramatica şi ortografia lui, care îndeobşte pe capul lor cade ca s-o recondiționeze zdravăn pentru a face față în revistă. Degeaba ar fi susținut bietul Octav că de fapt lucrase ca proiectant în construcții, de unde şi priceperea de a macheta revista şi talentul de grafician. De bună seamă că şi el avea fire de artist, cochetase cu poezia, fusese şi el discipol al maestrului Vergilius, al directorului, care l-a recomandat de altfel patronului, dom Emanuel, poet şi ăsta la viața lui. Angela şi Doinița oftau, se strâmbau, dădeau ochii peste cap, pur şi simplu nu poți să tragi un pârț de atâția poeți. Ele ştiau altminteri mai bine şi decât Milică şi decât oricine din redacție şi cum se agățase Octav la revistă, cum a înțepenit pur şi simplu pe scaun la uşa secretariatului timp de o săptămână, până i s-a făcut pur şi simplu milă lui dom Emanuel, care deşi l-ar fi ştiut dinainte de Revoluție, din cercul de poeți care foiau pe lângă maestrul Vergilius, a fost cu totul împotriva angajării când i-a văzut articolele de probă, agramate în ultimul hal, cică

poet, ce dracu' poet o mai fi şi ăsta şi unde mai pui c-are şi cazier, hi-hi-hi, are facultatea de litere la bază, adică după ce că e ţinut de milă, mai e şi pârnăiaş. A făcut trei ani şi dac-ai şti pentru ce... Angela a cercetat, nu degeaba s-a specializat în anchete sociale, şi uite c-a aflat pe cont propriu că Octav a fost homosexual pe vremea lui Ceauşescu, păi, pentru asta a stat la ocnă...

Cu lanţuri la picioare, râdea Milică, măcar că Doiniţa confirma şi ea. Milică îi spuse lui Rafael să se cam ferească din calea femeilor ăstora două care nu se dau în lături să te bage-n gura lui dom Emanuel. Lui Octav, Milică îi spuse că n-ar avea cum să-şi spele faima de poponar confecţionată de Angela şi Doiniţa, decât culcându-se cu ele, sărmanele, femei serioase altminteri, măritate şi cu copii, la treizeci şi ceva de ani, cât or fi avut, arătând destul de ofilite, mă rog, muncesc în draci, stresate, toată ziulica aleargă încolo şi-ncoace pe teren, scriu, corectează, dactilografiază şi stilizează şi articolele altora. Angela cică ar fi fost asistentă la Spitalul Municipal şi ar fi făcut şi doi ani de Medicină, aşa spune ea, dar odată, când nu era de faţă, Doiniţa şi-a trădat prietena şi colega turnând-o că n-a fost la spital altceva decât infirmieră pe post de femeie de serviciu, păi, ce credeaţi? Spăla pe jos prin saloane şi grupuri sociale, hi-hi-hi, păi, dacă nu i-a plăcut cartea? Păi, şi ce dacă a făcut nişte ani de Medicină, dacă n-a terminat facultatea e egal cu zero, mă rog, asta-n vreme ce Doiniţa la rându-i se dădea mare c-a lucrat în învăţământ, profesoară de muzică cică, la Spiru Haret, dar Milică ştia precis de la o prietenă de-a nevesti-sii că fusese de fapt învăţătoare la o şcoală primară din comuna Periş...

Niciunul dintre ei n-ar fi îndrăznit cu doar un an în urmă să viseze să lucreze într-o redacţie, tot aşa cum nici tu, Rafaele, era o pleaşcă de zile mari povestea asta cu ziaristica în care te băgase Milică. Te-ai scos, gândeşte-te,

nu-ți mai rămânea decât să te însori, să-ți faci o familie a ta, prosperă, precum Milică, pe care n-ai mai fi pridídit să-l admiri. Totodată acum parcă ai fi înțeles-o mai bine pe soră-ta când dăduse cu sare-n urmă ca să alunge duhurile rele ale unui trecut apăsător, din care făceai şi tu parte dimpreună cu familia celor fără familie, şi cât de pornită şi disperată să se rupă, agățându-se de o familie adevărată, de un soț, care uite că nu i-a fost lăsat pentru mai mult timp. De bună seamă că gusta şi el dintr-o astfel de ispită, şi tot gustând şi lingându-se pe degete, parcă s-ar fi vrut şi s-ar fi simțit un altul, o semnătură apărând săptămânal sub anchete sociale, articole de opinie, analize politice la zi, reportaje, cronici sportive, cronici teatrale, a consemnat pentru dumneavoastră Rafael Ogrinjan. Păi, cum naiba, disponibil, priceput, talentat de nu se poate, aşa încât s-ar fi cuvenit să-şi amintească ceea ce dintotdeauna a ştiut, cu mult înainte ca soră-sa să descopere prin arhivele Sfatului Popular, şi anume că-i de familie bună, măcar că n-a prea avut parte de familie şi a tânjit în tăcere, neştiut, ba bine că nu: o avea pe soră-sa geamănă cu fiică-sa, până una-alta, ele erau familia lui, cât de rău l-o fi apăsat perspectiva de a o duce aşa până la adânci bătrâneți... Se ivise prilejul să se sustragă cât de cât din conviețuirea aia aflată la limita incestului. Devenise, dintr-odată, extrem de ocupat; nu mai era de văzut ziua pe acasă, scăpase să mai facă pe fata-n casă şi să facă lecțiile cu Cristinica. Deja se vedea dând şi el cu sare-n urmă peste amintirea şcolilor speciale şi a leagănelor pentru orfani în care crescuse şi-n care-şi câştigase traiul ca pedagog-supraveghetor. De bună seamă că se grăbea, era nerăbdător, iar graba şi nerăbdarea asta ar fi putut să-l ducă de râpă, Rafaele, te urmărea o boare de vină căreia n-ai fi avut cum să i te împotriveşti, dar n-aveai încotro. Păi, să te străduieşti să alungi duhurile rele, răul, probabil că asta făceai când umblai de chiaun prin oraş,

documentându-te, luând interviuri, consemnând pentru sau buchisind pe clapele maşinii de scris ceva ca o melodie scoasă din adâncul tău, pe care s-o combini cu ce auzeai şi vedeai pe străzi, la mitinguri, în săli de spectacol, la reuniuni şi congrese şi conferințe de presă ale partidelor; ți se băga pe gât, ba înghițeai de bună voie, ştiai şi nu ştiai, vedeai şi nu vedeai sau nu vroiai să vezi, adulmecai şi nu credeai, răul lua alte şi alte înfățişări, ispitindu-te şi amăgindu-te iarăşi şi iarăşi. Îl recunoşteai sau doar ți se părea, era la tot pasul şi, cel mai adesea, vorbea în numele lui Dumnezeu. Viclenia lui era inepuizabilă şi vorbea prin gurile celor care se închinau şi îngenuncheau la mormintele ucişilor lor. Eroii-martiri, orfanii, în numele lor se făceau şi se desfăceau alianțe, apăreau şi dispăreau partide, se formau centrele de putere care aveau să decidă şi deja decideau care-i voința poporului şi blestemul lui perpetuat şi amplificat; se puneau bazele marilor averi şi ale marilor enclave de condamnați pe viață la sărăcie lucie, popoare de copii ai morții, vegheate de cascade de rânjete electorale, spre care se îndreaptă şi stă ațintită atenția noastră – să le fie țărâna în ciorba copiilor şi a nepoților şi a strănepoților lor. Ei vor fi blestemați din neam în neam că şi-au bătut joc şi au jefuit un popor şi o țară. A consemnat pentru dumneavoastră Rafael Ogrinjan.

Iliescu şi modelul suedez – altă mască jalnică a democrației originale. Petre Roman nu minte, iată, e momentul să ne aplecăm asupra biografiei politice a fostului număr doi din FSN, ajustată şi romanțată de el însuşi, imediat după a doua venire a minerilor în Bucureşti, în septembrie 1991, cu misiunea expresă de a răsturna guvernul şi pe însuşi mentorul democrației originale, pe care l-au apărat cu atâta zel cu un an în urmă, dar uite că n-a fost să fie. S-a recurs la un compromis minim, de a-l sacrifica pe ucenicul lui Iliescu, drept pentru care,

proaspătul demis din funcția de primministru a mărturisit că el, unul, n-a avut niciun amestec în mineriada din iunie 1990, când funcția de şef al guvernului i-ar fi conferit la o adică o credibilitate perpetuându-se în timp, aşa încât n-avem decât să o înghițim şi pe asta; toate manevrele chemării minerilor la Bucureşti s-au făcut peste capul Domniei Sale şi fără să i se dea prilejul să se împotrivească acestei orori a regimului Iliescu, care ne-a scos din cursa pentru intrarea în Europa, aşa încât mai avem de aşteptat, dragi cititori, iar timpul trece în folosul lor şi-n paguba noastră, în vreme ce fostul prim-ministru se joacă inteligent cu jumătăți de adevăruri şi jumătăți de minciuni, făcându-se că uită cum a dat liber contramanifestațiilor coordonate de acel sinistru revoluționar fesenist cu patru clase primare – l-am numit pe Dan Iosif – pentru a-i discredita în ochii populației Bucureştiului pe fruntaşii țărănişti şi liberali care, pasămite, vroiau să vândă țara străinilor pe un pumn de dolari. Am spus şi repet, stimați cititori, să le fie țărâna în ciorbă şi-n tocană şi-n cafea, cu referire de astă dată la fostul prim-ministru şi actual lider al PD-ului, cu un trandafir în loc de doi, ca să se facă distincție netă între minciună şi adevăr. Domnia Sa, practic, n-ar avea cum să mintă, deoarece e de la sine înțeles că, după patruzeci şi cinci de ani de minciună, în politica României postcomuniste, a venit în sfârşit momentul adevărului. Acelaşi, pentru dumneavoastră, Rafael O.

După cum consemnam şi-n articolele precedente, ei au ridicat minciuna, crima şi banditismul economic la rang de politică de stat pentru instaurarea valorilor democrației. Interesul național, pasămite, patriotismul, aşa încât adevărul, stimați cititori, care pe noi ne-ar elibera, ca să zic aşa, pe ei i-ar pune acolo unde le e locul: în celulă cu infractorii de drept comun, criminalii cu milioane de vieți pe sufletul lor, artizani ai genocidului de care l-au învinuit pe

Ceauşescu, şi totuşi nu ne vom lăsa până nu vom spune adevărul. Acelaşi, pentru dumneavoastră, R.O.

26

Încă o încerca şi o împovăra Dumnezeul acela milostiv şi iertător, şi iubitor despre care-i povestise preotul la spovedanie, iar ei i se luaseră şi văzul, şi auzul din pricina plânsului. Aia e, că se lăsase cotropită de deznădejde. Slaba credință, slăbiciunea, Mirelo, fiindcă nu te rugaseşi şi nu fuseseşi în stare să te bucuri îndeajuns. Copilul, deh, se bucurase cât se bucurase de ea, până ce bucuria-i ostenise... Poftise la cârnați în post. Se spurcase, da, tot aşa cum se lăsase ispitită cu bani de doamna avocată... A tras de dolarii doamnei Petronela până spre sfârşitul lui aprilie. Zici că barem să ieşi din primăvară, dar degeaba s-ar desprimăvăra dacă n-ai pe ce pune mâna. La cine să fi căscat gura, dacă nu tot la doamna Petronela? Iarăşi friptă de lipsuri, da, a căutat-o în două rânduri la telefon şi i-a spus secretara că nu-i în țară, da' trebuie să pice zilele astea, doamna Dogaru, bineînțeles c-am s-o anunț, şi, în sfârşit, a dat Dumnezeu.

Întârziase. A apărut cu o întârziere de aproape două săptămâni față de dată stabilită de ea. De două săptămâni, Mirela stătea ca pe ghimpi, cu foamea-n gât, dar s-ar fi cuvenit să remarce că doamna Petronela îşi schimbase costumația şi arăta mai tânără în cizmele şi pantalonii şi geaca aia de piele neagră ce-i puneau în valoare o siluetă de puştancă. Lucea pielea pe ea de părea unsă cu smoală, şi tot cu părul ăla vopsit roşu şi sculat, geluit, de-ai fi zis că-i luase capul foc. Un bici şi o furcă i-ar mai fi trebuit ca să fie o tartoră, o îmblânzitoare de draci. Se vedea că-i priise prin străinătățurile pe unde umblase. În loc s-o complimenteze

ori s-o întrebe de sănătate, de cum trecu pragul, Mirela i-o trânti în față că-i mai trebuie nişte bani. Direct, abrupt, de la obraz, însuflețită de acel tupeu al disperării, care fie te salvează, fie te îndeamnă să calci în străchini fără să clipeşti.

Presimțea pasămite că cere în contul copilului, ca o arvună, deşi nici nu-i trecuse prin cap aşa ceva şi de bună seamă că gândul ăsta ar fi îngrozit-o, iar doamna Petronela parcă ar fi înghițit în sec. Ai fi zis că nu-i pică bine la stomac, dar uite că n-avea încotro. Îşi luă iar agenda la răsfoit şi scoase dintre file o bancnotă de cincizeci de dolari, Mirelo, ce noroc pe capul tău cu femeia asta, care doar să-i ceri şi uite-o cum se scobeşte... Păi, stai aşa, că nu-i chiar aşa: banii ăştia, fetițo, ca şi cei de data trecută, îi dă din buzunarul ei, fiindcă prea o vede înghesuită şi uite că n-o lasă inima şi-a zis că s-o împrumute până la semnarea actelor, când Mirela va primi de la viitorii părinți ai lui Petrişor nişte bani din care să se achite de datorie...

— Ce bani, doamnă? O să primesc nişte bani?

Doamna Petronela se uita la ea pe sub gene, cu ceafa lăsată pe spătarul fotoliului, expirând prelung fumul țigării. Îşi răscrăcărase picioarele strânse în pantalonii de piele. Era ca răstignită, prăbuşită, iar surâsul ei cenuşiu, înecat în fum, lunecase într-un rictus al ostenelii. Naivitatea Mirelei chiar o obosea. Mai curând ignoranță decât naivitate. Fetița asta e de o ignoranță crasă, incredibilă.

— Familia care va înfia copilul te va recompensa. Chiar n-ai ştiut? Nu pot să cred.

— N-am ştiut, n-am ştiut, face Mirela puțin precipitată, dezvinovățindu-se parcă.

— O să capeți nişte bani. O sumă frumuşică. În schimbul copilului...

Se înăsprise tonul doamnei Petronela. Ca şi cum ar fi adus-o la ordine. Nu era de niciun folos ca Mirela să facă pe

inocenta... N-a ştiut, mă rog, a aflat acum. Încă nu-i e limpede şi totodată se sfieşte să ceară explicaţii ori să se gândească la ce ar putea să însemne vorba asta, Mirelo, că o vor recompensa, îi vor da nişte bani, şi uite că nu-i cale de întoarcere de pe drumul pe care doamna Petronela îi face vânt ţinând-o de ceafă; ea, una, îşi dă toată silinţa...

— Am găsit o familie de francezi bogaţi care vor avea grijă. Şi de tine, şi nu mai zic de copil...

Doamna Petronela scutură din cap imperceptibil şi parcă ar mărunţi din buze. Ea ştie bine ce face şi ce spune, dar fetiţa asta-i o catastrofă. E lovită rău. Nu-i de mirare că nu-i în stare să se descurce, că n-a dus-o capul să se lipească de un bărbat altfel decât s-o reguleze şi s-o lase cu fundu-n baltă. Păcat de tinereţea şi frumuseţea ei... Graţia inconştienţei; ai zice că nici n-a ştiut c-o să aibă un copil până n-a fost pusă în faţa faptului împlinit. Habar n-a avut şi nici n-a vrut să ştie cum o să se descurce cu doi copii. Inconştienţă dezinvoltă, animalică, mereu la cheremul instinctelor... Trăim uneori aşa, e un mod de a ne salva. Tot e bine că uneori ne mai scuzăm că n-am ştiut. Atâta că fetiţa asta sare din normă. Sunt prea grele pentru capul ei regulile lumii în care trăieşte. Prea complicate, iar dacă şi-ar urma propriile reguli...

— Dacă nu vrei să primeşti bani, n-ai decât să refuzi. În cazul ăsta, ar fi trebuit să-mi spui din capul locului. Aş fi ştiut că nu eşti solvabilă. Dar dacă ţii cu tot dinadinsul să nu primeşti bani...

— Da’ n-am ştiut, doamnă, va dau cuvântu’ meu că n-am...

— N-ai decât să nu primeşti. Poţi să refuzi. Nicio problemă... Gata, am înţeles, nu mă mai înnebuni. Să zicem c-a fost greşeala mea. Ar fi trebuit să-ţi spun din capul locului. Acum, nu mai are nicio importanţă. Tocmai că ar

trebui să-ți pară bine că-ți pică nişte bani. Da' văd că în loc să-ți pară bine, să te bucuri...

O să se bucure, Dumnezeule mare şi bun, şi milostiv, şi iertător, şi iubitor, oare când i se mai întâmplase? De curând, deh, când se spovedise, doar că acum reuşea să-şi stăpânească plânsul. Îşi muşca buzele, străbătută din creştet până-n tălpi de o senzație cu gust sălciu, de părăsire, n-ai ştiut şi nu ştii unde să te duci şi încotro s-o apuci, Mirelo... Cu Petrişor în brațe, legănându-l uşor, se apropia de fereastră, n-ai ştiut, aştepți, iarăşi aştepți, şi vederea despăienjenindu-se peste curtea autobazei de dincolo de strada cu grămezi de zăpadă şi de gheață înnoroiată pe trotuare: basculantele, clădirile halelor şi ale garajelor, terenurile virane cu gunoaie de dincolo de gardul de beton şi şirurile de blocuri, o vale de blocuri şi-n zare coşurile pântecoase ale termocentralei împroşcând pe cer vălătuci de fum; mereu acelaşi peisaj al aşteptării, aducându-i lumina zilei în casă dimpreună cu gazele de eşapament ale maşinilor care trec pe sub geamul ei. Măcar că uneori se simțea ca într-o închisoare, se ataşase de atmosfera asta, pe care acum simțea că ar pierde-o şi s-ar prăbuşi şi ar dispărea pentru totdeauna dacă i s-ar da bani în schimbul... N-avea decât să aştepte, uitându-se iarăşi pe fereastră şi iar îndepărtându-se, înstrăinându-se... Şi doamna avocată părea să aştepte. Îşi strânsese picioarele şi se ghemuise peste geanta diplomat pe care o ținea pe genunchi în chip de masă, pe care lucra în timp ce aştepta. Să nu piardă timpul, timpul costă... Răsfoia agenda pe măsuța ei improvizată, cu țigara înfiptă-n țigaret între degetele mâinii stângi şi pixul între degetele dreptei: biciul şi furca, deh, nişte unelte pe care le mânuia cu dexteritate şi eficiență, mda, s-a luat cu altele, dar de fapt venise cu nişte treburi precise. Avea nevoie de nişte acte...

— Buletinul tău şi certificatul de naştere al copilului. Şi o notă scrisă de la taică-său. Ne trebuie şi acordul lui, ca să nu-l mai ducem să semneze în acte când o fi... Înțelegi? Să nu-l amestecăm mai mult decât se cuvine şi cât ți-ar conveni ție. Să ne dea o hârtie scrisă de mână, semnată de el, cum că-i de acord. Când vin s-o iau?

— Nu ştiu, nu cred că se poate... Nu mai ştiu nimic de el de vreun an. Cred că evită să mă vadă. Nu-l interesează, nu vrea, cred că-i e frică de fapt...

— Păi, nu i-ai trimis citație?! Nu l-ai chemat în judecată pentru pensie alimentară?

— N-aveam cum să-l dau în judecată. Dacă el n-a recunoscut copilul...

— Aha. Avocata o fixă cu privirea câteva clipe lungi; din nou nu-i venea să creadă. Nici asta n-ai ştiut, că ai fi putut să-l dai în judecată pentru pensie, chiar dacă nu l-a recunoscut?

— Ba am ştiut, da' n-am vrut...

— Mă rog. Să n-o luăm iarăşi de la capăt. Las-o aşa cum a căzut, că-i bine. Copilul nu poartă numele lui, nu-i aşa?

— Aşa e. Poartă numele meu de familie.

— E-n regulă. În cazul ăsta, nu ne mai trebuie nicio hârtie de la taică-său. Ridică din agendă fața cenuşie, ştearsă de fumul țigării ce volatiliza un surâs contrariat: da' de ce eşti aşa? Te văd cam supărată sau mi se pare? Să nu-mi spui...

Lângă fereastră, pe jumătate întoarsă către ea, Mirela nu spunea nimic. Acceleră legănatul. Petrişor începuse să plângă.

— Uite că ştim şi să plângem, se alintă avocata. Nu te-am auzit până acum, Petrişor. Şi tu? se adresă maică-sii cu blândețe, pe un ton cooperant. Ți-am spus doar că trebuie să fim hotărâte. N-avem motive să ne răsucim aşa, aiurea,

dintr-o toană... Chiar nu-nțeleg ce nu-ți convine. Dintr-odată, te-ai întors pe dos când ai auzit de bani. Parcă trăieşti pe altă lume, zău aşa, nu vezi că totul se rezumă la bani? Fără bani, nu se mişcă nimic. Şi tu, cum m-ai văzut, mi-ai cerut. Te-am înțeles, te înțeleg, da' să nu-mi spui că te-ai răzgândit.

— Nu m-am răzgândit, doamnă, şi-n clipa următoare izbucni în plâns.

— Dacă ştim să şi plângem, nu ne mai trebuie nimic. Înseamnă că le ştim pe toate... Ai nervii zdruncinați, fetițo, nu e bine. Întăreşte-te, ce naiba, la vârsta ta ar trebui să fii *strong*. Să nici nu-ți pese, înțelegi? Să joci pe sârmă! Ce te-oi face când oi fi ca mine? Sau îți pare rău după copil? Întinse urechea spre ea, arătându-se gata s-o asculte, plină de răbdare, hai, hai, spune-mi...

— Păi, şi asta.

— Care asta?

— Că-mi pare rău, e copilul meu...

— E-al tău, e-al tău, bineînțeles, doar n-o fi al meu. Te-nțeleg ca şi o mamă, îți pare rău, te doare, e greu de suportat, dar gândeşte-te... Nu ştiu cum să-ți spun, draga mea, da' şi mie-mi pare rău. Dac-ai şti cât de rău îmi pare şi-mi vine să urlu şi să mă dau cu capu' de pereți că nu mai sunt ca tine, de douăzeci şi ceva de ani, fir-ar a dracului de viață, şi nici de treizeci nu mai sunt, şi nici măcar de patruzeci. Oh, ce porcărie, ce porcărie!... Când mă uit la tine şi-mi dau seama ce-am pierdut, atât de rău îmi pare, că-mi vine pur şi simplu să te omor. Da' nu se poate şi n-am ce face. Pur şi simplu, n-avem ce face. Mereu, în permanență, trebuie să plângem. Ca ăsta micu', uite, nici lui nu-i convine ceva. Trebuie să ne văităm şi să plângem non-stop, să ne lipsească ceva sau să pierdem ceva, să ne pară rău, să ne doară... Niciodată nu le ai pe toate câte le-ai vrea. Şi copilul ăsta, ce să-ți spun, în definitiv, nu ți-l ia nimeni cu forța...

— N-am cu ce să-l cresc, doamnă, n-am niciun fel de posibilităţi şi pe nimeni să mă ajute...

— Ştiu. Tocmai d-aia ţi-am găsit o familie bună care să te ajute şi să-i asigure şi copilului o viaţă... Ce naiba, doar am zis că suntem hotărâte. De ce să dăm înapoi acum, când am rezolvat ce e mai greu? Şi nu mai plânge, fetiţo, că mă calci pe nervi.

Mirela se uita iar pe fereastră, la obrazul ei împietrit pe care se zvântau lacrimile, reflectându-se pe cerul împânzit de fumul termocentralei. Şi inima parcă i se împietrise. De-acum, n-ar mai avea pentru ce să plângă. Plângea la mormânt străin, deh, ca şi cum ar fi plâns după Velicu, şi uite, doamna Petronela a ajutat-o din nou cu bani şi o va mai ajuta, tot aşa cum şi Geta o ajutase, şi Velicu... Mereu se găseşte cineva. Ultima dată, Velicu îi dăduse bani ca să scape de copil, şi ea n-a putut sau n-a vrut. Poate dacă ar fi scăpat, asta nu i-ar fi schimbat prea mult soarta, Mirelo, fiindcă te-ai lăsat ispitită în postul ăsta care nu se mai termină şi tânjeşti neîncetat, îndatorându-te, îndatorându-te...

În lunile următoare, avocata o mai vizită de trei ori, ca să-i lase bani şi s-o încurajeze, dându-i de veste că treburile sunt în curs de rezolvare. În septembrie abia, veni cu actele de adopţie. Mirela semnă fără să le mai citească. N-o interesa ce scrie acolo, iar pe de altă parte, vroia să-şi arate în felul ăsta încrederea, fidelitatea, păi, dumneavoastră m-aţi învăţat doar de bine şi aţi făcut pentru mine mai mult decât mama...

Linguşeala aia, sinceră la o adică, pornită din inimă, n-o mişca pe doamna Petronela. N-avea timp şi dispoziţie de cât era de absorbită de treaba ei.

— Ştii despre ce e vorba în mare. Tot ce am discutat scrie şi aici. Ce ar mai fi de reţinut, să vedem... Da, uite clauza asta: după ce copilul va fi încredinţat părinţilor

adoptivi, părintele natural, adică tu, nu va mai avea dreptul să-l vadă sau să se intereseze de el. Adică, odată ce l-ai dat, e bun dat. Oricât de rău ți-ar suna, asta e: copilul e ca şi o marfă vândută, pe care nu mai poți...

27

Cine şi la ce să-i fi căutat? Îi vizitase sora lui Rafael, anul trecut, de două ori. Se uita cam strâmb la Mirela, deh, ea o ştia ce-i poate pielea de la cunoştințele lor comune şi, la o adică, i-l luase pe Rafael, care era pentru ea un sprijin, ca şi un soț. Mă rog, dragostea mea, a venit să-i întrebe de sănătate, să vadă cum le mai merge, că ei, una, nu-i mergea deloc bine. Elenuța intrase-n disponibilizări. Trebuia să-şi caute de lucru. Femeie trecută de patruj' de ani, singură cu-n copil... Vezi bine că fiecare le ştie pe-ale lui, dragostea mea. Păi, tocmai că sărăcia-i boală care se suflă din gură-n gură, drept pentru care trebuie să ne ținem departe unii de alții.

În rest, cine? Păi, Getuța, deh, asta venise-n urma soră-sii... S-au pomenit cu ea la uşă pe primăvară, cu un borcan de mucenici şi o farfurie de colivă. Să-i facă pomană lu' tac-su, cică, păi, mie-mi spui ce zace-n asta? Mirelei îi e limpede. Păi, bineînțeles c-a venit să dea cu nasu', ca să-i mănânce de cur pe-amândoi cu Roşioara şi cu spurcatele alelalte, Rafaele, ce-or mai râde ele când s-or strânge la soră-ta. Ce-or mai freca-o ele că iar a pus-o curva aia de Mirela cu-n copil, şi uite că de data asta şi-a găsit idiotu' care să stea la curu' ei, cine s-ar fi gândit? Şi uite-i cum fac foamea, claie peste grămadă, acolo-n garsoniera ei... Ce ne pasă nouă, dragostea mea, ce rahat mănâncă lumea? Ba uite că pe Mirela o roade şi ai văzut-o că de atunci n-a mai dat pe aici jigodia aia de Geta? Şi Rafael că ce interes ar

avea la noi, ea ori altcineva? Suntem ca şi morţi, de lipiţi ce suntem. Suntem ca şi cum n-am fi. De neamurile tale, ce să mai zic? În ăştia doi ani, încă n-am văzut pe vreunul cum arată la faţă... Şi la ce i-ar fi folosit? În una dintre nopţile acelea de început de iulie, se pomeniră însă la uşă cu fratele Mirelei, Vlăduţ, cu doi veri după el. Câteşitrei băieţi de provincie emancipaţi, occidentalizaţi în ultimul hal, adepţi ai aceleiaşi secte de rockeri metalişti echipaţi în blugi, centuri cu ţinte, geci de piele, şi ce noroc şi bucurie pe capul Mirelei cu musafirii ăştia de la miezul nopţii, puşi pe fapte mari, chitiţi să-şi trateze gazdele cu câte şi mai câte delicatese... Au văzut doar că pe-aici cam suflă vântul, aşa că, fără să le spună nimeni, s-au dus la non-stopul din colţ după bere, chipsuri, alune, banane, salam şi caşcaval pentru sandviciuri şi două sticle de coniac Alexandrion. Ca pentru ultima noapte petrecută aici, ei fiind în trecere de fapt, în drum spre Austria... Veri, Vicenţiu şi Romeo au lucrat acolo în construcţii. Şi-au luat o lună de concediu să se întoarcă în ţară ca să-l ia şi pe Vlăduţ cu ei. Mâine după prânz vor fi deja peste graniţă, iar săptămâna viitoare vor începe lucrul. Ce o să se mai bucure Vlăduţ! Să vadă şi el cum se câştigă. Păi, nu ca aici, slugă pe două milioane la Fabrica de Mobilă din Câmpulung, şi uite că deja Vlăduţ îşi face planuri s-o ia şi pe soră-sa în Austria, şi pe cumnatu-său dacă ar vrea...

Cum dracu' să nu vrea? Toată lumea vrea, deh, Rafael rânjeşte atotştiutor. A epuizat de mult experienţa asta. De oase rupte nu se plânge nici dracu', oriunde-n lumea largă, mai cu seamă când ai douăzeci de ani, ca băieţii ăştia. Mai interesant însă şi decât aventura lor pe şantierele din Austria e că, după mai bine de doi ani de când îşi face de lucru în bătătura Mirelei, uite-i în sfârşit neamurile. Fratele ăsta, care nici pomeneală să se simtă cât de cât stânjenit că n-a mai dat pe la soră-sa de nişte ani ca s-o vadă. Uite-l minunându-se cu inocenţa senină a celui întors de peste

mări şi țări, surioară, de când nu ne-am mai văzut... De aproape patru ani, îi aminteşte Mirela. De când a născut... ba cu câteva luni până să nască... Nu, nu p-ăsta mic, frățioare, ăsta-i Viorel şi-i al lui Rafael... Vlăduț dă din cap şi din mână: ştie, ştie toată tărăşenia cu Petrică, ai uitat că mi-ai scris după aceea? Întâi am fost io la tine şi mi-ai spus ce să-i transmit bătrânului şi-am venit cu răspunsul de la el, şi după aceea mi-ai scris ce-ai făcut...

Mirela n-a uitat. Îi scrisese lui frate-său după ce îl dăduse de suflet pe Petrică francezilor ălora. Şi-ar fi luat gâtul de disperare, în sfârşit, nu poate să uite, degeaba s-ar da de ceasul morții ca să uite... Atunci ar fi vrut să moară şi n-a mai putut, şi n-a mai vrut să vadă pe nimeni. A rupt-o cu toți, şi cu prietenele, şi cu mă-sa, şi cu tac-su, şi asta numai din cauza lui, a bătrânului, că n-a vrut cu niciun chip să se înmoaie, frățioare, n-aş avea cum să uit... Da' mi-a trecut. Ce-am uitat a fost poate că după scrisoarea aia să vă fi scris alta, de împăcare, ca să vă chem aici să vedeți că s-a aranjat treaba şi merge spre bine.

Ar fi vrut poate să spună că a mai făcut un copil, care pasămite ar umple golul lăsat de celălalt. Păi, cu alt bărbat, deh, cu care bărbat uite că-i şi acum, de bine, de rău, şi s-ar zice că se descurcă de vreme ce ține copilul lângă ea, ce mai, viața merge înainte, frățioare, chiar dacă nu ne-am văzut şi n-am ştiut nimic unii de alții în toți anii ăştia. Bine că ne-am văzut acum sănătoşi, şi cât mă bucur pentru tine că ai reuşit să-ți aranjezi să pleci, şi abia aştept să mă chemi şi pe mine acolo...

Frate-său e zvelt, brunețel, tinerel ca şi ea, vesel, şi uite că şi Mirela s-a înveselit aflând c-o să plece şi o s-o cheme şi pe ea în Austria, aşa încât Rafael n-are decât să-şi amintească de discuția lor din urmă cu doi ani şi ceva, când o sfătuise că mai bine să nu plece afară la muncă şi mai bine să rămână aici, c-ar avea lucruri mai importante de

făcut, cum ar fi să se mărite, să facă copilaşi, deh, extraordinar, asta a fost cu vreo lună până să cadă unul în brațele altuia într-o mare dragoste mare şi au luat foc unul de la altul până într-atât că, nici până-n ziua de azi, nu s-au lecuit, ca să-şi vadă fiecare de drumul lui. Oricât de rău le-o merge, tot bine le e împreună, dragostea mea, degeaba sărise ea de cur în sus că nu-i trebuie măritiş aici, unde sunt plânsul şi scrâşnirea, unde nu te aşteaptă nimic, decât numai umilință peste umilință şi osteneală adunată peste osteneală, ba taci că-i bine, dragostea mea, păi, cum dracu', proastă ea că s-a luat după Rafael, a mers pe mâna lui şi-au făcut-o pă treabă, a pus-o cu încă un copil ca să se-asigure, încât nu-i de mirare că-s din nou gând la gând: tot pe-acolo-i umblă şi ei gândul, că decât să mă fi luat după tine mai bine-mi băgam un băț, şi el că mă uit în gura ta şi nu-mi vine să cred. Chiar nu suntem sănătoşi la cap. Cum cine? Păi, tu că spui ce spui şi io mai bolnav la cap decât tine dacă stau să mă uit în gura ta. Nu-ți face probleme, în niciun caz nu mă gândeam la băieții ăştia.

N-aveau adică niciun amestec fratele şi verii în boala lor mintală, iar Rafael a rămas desigur la părerea lui de atunci, că ar fi o dovada crasă de inconştiență din partea ei să plece. Copiii, da, ce-ar fi făcut cu copiii? Asta în primul rând, iar Mirela, rățoindu-se ca un copil rău, căruia i s-a urcat răsfățul la cap, care copii, că atunci doar p-ăsta mare-l mai aveam şi n-ar fi fost o problemă. N-am ştiut, nu ştiam, dragostea mea, că numai p-ăsta, la câte minciuni mi-ai spus atunci, şi tu ai fi vrut poate să te cred că eşti şi virgină până la urmă, în veci nevinovată, şi încă ai mai ține-o şi acum că tac-tu abia ar aştepta să-i duci pe cap nişte copii să-i crească, când de fapt tac-tu habar n-are de tine, şi nu mai spun că-n ăştia patru ani nici nu te-ai sinchisit să-l cauți, să te dai bine pe lângă el ca să caşti gura să te-ajute, la care Mirela că nu şi nu, tu nu ştii, şi Rafael cum dracu' să nu

ştiu ce mi-ai povestit tu cu gura ta, doar dacă nu m-oi fi minţit iar, şi tu te ai bine cu tac-tu şi io habar n-am ce puneţi voi la cale, iar ea, cu glasul tremurând de furie şi durere că uite, sunt aici băieţii ăştia, care mâine pleacă prin străinii şi cine ştie când ne-om mai vedea, aşa încât faţă de ei poate să-i spună lui Rafael, singurul care a ajutat-o când a zis că moare sau înnebuneşte, că destul s-a dat bine pe lângă taică-său, botezând şi copilul cu numele lui şi tot cu inima frântă în nădejdea c-o să găsească înţelegere la el s-o ajute, da' el habar n-a avut, şi tocmai când îi era mai greu, şi până la urmă, de atâta disperare, poate c-a luat-o şi razna şi n-a mai avut încotro şi s-a lipsit de copil şi l-a dat, de şi acuma-i vine să-şi rupă carnea de pe ea când şi-aduce aminte, la care el îi dă peste mână şi-i varsă paharul cu bere, şi că bine zici, Mirelo, după ce că nu suntem sănătoşi la cap, mai turnăm şi băutură în noi, gaz pe foc carevasăzică...

Chiar nu-i arde şi n-are chef Rafael de declaraţii şi explicaţii din astea tardive şi nefolosind decât să te facă să sari de pe fix, fiindcă am înţeles că, de fapt, noi ştim deja ce avem de făcut. Păi, să vindem şi să plecăm de aici, şi-n rest nu mă interesează relaţiile tale cu taică-tău sau cu bărbaţii cu care-ai făcut copiii, dacă ar fi cineva dispus să cotizeze, să te-ajute... Chiar nu-i nevoie, tu eşti o femeie care se poate ajuta şi singură, da'-mi pare rău că insişti...

Chiar insistă. Zor-nevoie că tare bine ar fi fost să plece atunci, şi el că degeaba trăieşte cu impresia asta, că din cauza lui, că s-a luat după el şi a ieşit cum e mai rău, şi ea din nou c-ar fi fost mai bine atunci să se fi luat după capul ei, da' lasă, acuma faptu-i consumat, cine-ar mai sta să dezgroape? Cine, dacă nu Rafael, răstindu-se cum că asta-i o tâmpenie şi o prosteală pe faţă, toate regretele astea băşite pentru ce ar fi putut să fie, în timp ce Mirela dă din mână spre băieţi că să-l lase să-şi facă numărul, săracu' de el s-a

îmbătat, după care-i rândul lui Rafael să-i ia de martori pe metalişti la supărarea lui: poate nu ştiu băieții că femeia asta avea doi copii sau unul, mă rog, şi nicio sursă de venit când i-a spus lui că vrea să plece-n Italia să lucreze, şi n-avea nici pe nimeni acolo, după cum nici aici n-avea pe nimeni, era în aer, iar acum nu-i cu mult diferită situația cu copiii ăştia pe care nu-i poate lăsa de izbelişte. Adică, până una-alta, ea e o femeie cu greutăți, care n-ar trebui să-şi facă iluzii cu plecatul în lume...

Vicențiu şi Romeo îl ascultau cu un soi de sfială respectuoasă, luând aminte, de bună seamă, la un bărbat în vârstă, trecut prin viață, de la care ar fi avut de învățat. Asta în vreme ce Vlăduț parcă ar fi strâmbat din nas, socotind poate că nu face soră-sa de ăsta, amărăşteanu' ăsta răpănos, care doar a rău şi a pagubă trage de cât de posac şi cenuşiu arată, ros de toate supărările din lume şi care se mai dă şi mare înțelept, ce să mă fac, gata să-i învețe pe alții cum să-şi tragă chiloții pe ei. Care greutăți? Copiii ăştia doi care dorm ghemuiți pe canapea, unul de treişpe şi celălalt de un an jumate... Astea nu-s greutăți pentru o femeie, mai cu seamă dacă are lângă ea un bărbat care ce păzeşte?

Ai bărbat, surioară, face Vlăduț, şi că nu-i mai e aşa greu ca atunci când era singură, iar Rafael se răsteşte la Vlăduț că şi ce dacă are bărbat? Asta n-ar avea cum să rezolve mare lucru, că şi-a găsit un fraier care s-o învețe să trăiască, şi degeaba o învață, că ea tot ce ştie face, după ce alții şi-au pus palma-n cur şi s-au dus şi-au lăsat-o să se spele pe cap cu greutățile ei, cu copiii de gât, aşa că, ce să ne facem acum, dragostea mea, decât să ne punem şi noi palma-n cur şi să plecăm în Austria sau în Italia, ca şi cum noi am fi ca băieții ăştia, la care Mirela că tocmai d-aia vrea să se ducă să muncească în străinătate, ca să iasă din greutăți, şi Rafael că, de ce dracului nu înțelege că nu se poate duce tocmai pentru că o țin greutățile în loc, copiii

ăştia care au nevoie de o mamă lângă ei, iar Mirela că ea n-a mai avut nevoie de mamă şi de tată după ce s-a măritat la cinşpe ani şi ce să mai zică de Rafael, că a crescut fără mamă şi tată, da' aşa-i place lui să inventeze tot felul de motive ca s-o împiedice să plece, s-o ţină-n loc lângă el, de cât de mult o iubeşte, şi mai ales acum, după ce a turnat bere şi coniac cu nemiluita în el, după ce i-a dat ei peste mână să nu mai bea... Noi nu prea suntem obişnuiţi cu băutura, se scuză Mirela musafirilor aşezaţi turceşte pe lângă măsuţă.

Mirela se învârte în jurul mesei, adunând sticlele goale şi golind scrumierele, şi spune c-o să mai facă o cafea, că acum se luminează de ziuă. E trei dimineaţa abia, şi uite copiii ăştia cum dorm dezveliţi în fotoliul-pat, şi Rafael că lasă-i aşa, nu-i vezi c-au transpirat? Zăpuşeala dracului, şi, după ce cade puţin pe gânduri, că ai tu dreptate până la urmă, poţi să te duci la muncă-n Austria, şi la o adică ne ducem amândoi, ca să-i dăm şi pe ăştia doi la casa de copii, să crească aşa cum am crescut io... Sau mai bine să-i dăm, ca pe celălalt, la francezi, ca să ne alegem şi cu nişte bani, şi ea că s-o mai lase cu mizeriile astea, că o să-i dea lui taică-său să-i ţină o vreme, un an, doi, cât o fi nevoie, ce mare chestie, toţi bunicii îşi cresc nepoţii, şi Rafael iarăşi că nu suntem sănătoşi la cap dacă acum ai început să mă prosteşti cu bunicii şi nepoţii, după ce adineauri am spus că de patru ani tac-tu nu mai vrea să te vadă...

Vicenţiu şi Romeo nu se-ndură să creadă una ca asta. Cine? Nea Petrică? Ie om ca lumea nea Petrică. Se ştiu, se cunosc de-a fir a păr. Vecini şi prieteni acolo la Câmpulung, laolaltă cu neamuri, părinţi şi fraţi, cumnaţi şi veri, nu ca aicea, în Bucureştiu' ăsta în care te pierzi şi te rătăceşti printre străini... Vlăduţ îl ştie mai bine pe taică-său şi spune oftând că şi el, de felul lui, e cam rău şi căpăţânos când îşi pune ceva în gând, iar Rafael, ciulind urechile, şi el, şi mai

cine adică? Cum cine? face Vlăduț, şi că nu spuneai, cumnate, că nu suntem sănătoşi la cap? Păi, şi el ca şi noi toți, ăştia nesănătoşii, cumnate, şi pe urmă că nu-i el chiar atât de rău, ăla bătrân, surioară, ba aş zice că abia aşteaptă să vă împăcați şi o să vezi c-ai să faci ce vrei cu el, dar Rafael tot îndoit şi îndărătnic şi posac, şi nu-nțeleg, dacă abia aşteaptă, ce a păzit patru ani de s-a ținut departe şi cu nasu' pe sus? Râsu' dracului, deh, singura lui fată. Lui Vlăduț chiar îi arde de râs: cică ce să păzească? A păzit caprele... De când a ieşit la pensie, el n-a mai dat nici pe la Câmpulung. Stă acolo la țară cu mama şi cu şapte capre şi cinci oi, de nici eu nu l-am mai văzut de vreo jumătate de an, surioară, şi că înțelege-l şi pe el c-a îmbătrânit şi că tu ar fi trebuit să-l cauți să vă împăcați, şi Mirela, păi, de ce? După toate câte mi-a făcut, nu-mi mai vine, iar frate-său că, dacă ai interes la el cu copiii, merită să-ți calci pe inimă...

Se luminează de ziuă şi ei nu-şi mai termină ciorovăiala îmbâcsită de fum de țigară peste masa plină de sticle şi pahare, şi până la urmă io n-am nicio treabă cu tac-tu şi cu frate-tău, Mirelo, că noi oricum o să vindem, şi ea, bineînțeles c-o să vindem şi-o să plecăm şi noi cum pleacă băieții ăştia, şi atunci o să fie bine pentru toți, iar Rafael că mie-mi spui cât de bine?

28

Bătrânelul ăla de un metru jumate, cu fața mică şi cenuşie, de maimuțică decrepită, Virgil Irimiciuc pe numele lui, dar căruia i se spunea maestrul Vergilius, poet la viața lui, autorul a cincisprezece plachete de versuri, era singurul cu nişte zeci de ani vechime în presă, aşa încât, de la el s-ar fi cuvenit să învețe toți, chiar şi patronul, dom' Emanuel, care-l ținea drept mâna lui dreaptă, dându-i mână liberă,

totodată, să imprime stilul şi orientarea revistei. Maestrul Vergilius apărea în redacția *Blocadei* doar o dată pe săptămână, marțea, pentru cel mult două ore umplute cu un soi de prelegere ce s-ar fi vrut curs de ziaristică, până ce teoriile lui despre maniera de concepere a ştirilor şi a reportajelor şi a articolelor de opinie alunecau instantaneu în analize ale evenimentelor în curs de desfăşurare, debitate într-un stil înveninat-fulminant, care era de fapt stilul revistei şi pe care ei şi-l însuşeau din mers, laolaltă cu argumentele ce-l făceau să izbucnească în invective anticomuniste şi antifeseniste punctate cu lovituri de baston în birouri.

Avea artrită şi suferea de amețeli rebele; de bastonul ăla se ajuta la mers, dar, la o adică, îi folosea şi ca armă. Pe cât de pipernicit îl vezi, pe-atât de țânțăros, îl lăuda Milică, şi că are moşu' ceva sânge-n instalație, Rafaele, îți dai seama, dacă s-a luat el cu minerii... Fugiseră toți atunci, urmând exemplul limbricului ăstuia de patron cu nume de rege, Emanuel Victor Calomfirescu, a fost un rege pe care-l chema aşa, şi d-aia îi mai spune maestrul Vergilius, uneori, şi Regele, iar el nu mai poate de cât se umflă-n pene, fiind şi el poet şi autor de romane polițiste, pe care o să le publice cât de curând, când o să-şi pună pe picioare propria editură, şi dacă vrea să-şi trăiască gloria de scriitor în deplinătatea forțelor fizice şi psihice, era normal să se fi pus la adăpost; noi la ce-am mai fi rămas, să-i apărăm birourile de pefeleu melaminat şi maşinile de scris? I-am lăsat avutul în grija maestrului, care cine ştie ce o fi fost în capul lui, cum o fi stat el în uşa redacției să țină piept cu bastonul, amenințându-i şi întărâtându-i în draci cu jos Iliescu şi jos comunismul, şi minerii călcându-l în picioare, făcând totul zob de jur-împrejur, păi, ce şi-o fi zis nebunul, că n-or să-şi pună mintea cu el? Dacă nu cumva tocmai asta urmărea în

avântul lui masochist... Drept pentru care i-au făcut pe plac, măturând pe jos cu el, sărmanul maestru.

După o lună s-a întors în redacție cu torsul în vestă de ghips şi cu bandaj peste frunte, ca un adevărat erou, maestre, să ne trăieşti. Să vezi şi să nu crezi, parcă tot nu l-au buşit îndeajuns, după cum îi dă mâna să le plângă de milă. Un erou de toată bafta, Milică-tată, un sfânt şi-un patriot – virulența discursului săptămânal lua dintr-odată o turnură patetică, de-ai fi zis că se roagă pentru sufletele câinilor care lătrau şi-ai arătau colții la bastonul lui izbind în birouri, pe când se plimba în sus şi-n jos prin redacție, maestre, să-i ierte cine i-o ierta, numai Dumnezeu poate să-i ierte, păi, să le fie țărâna, deh, neam de neamul lor vor trage blestemul, minerii şi feseneul, Iliescu şi Roman, şi Brucan, toți nomenclaturiştii şi securiştii care habar n-au pe ce pământ calcă şi vor avea o soartă mai rea decât a lui Ceauşescu; oricum, îi calcă pe urme, uitând pasămite cum a murit, ca un câine pus la zid de câinii pe care el cu mâna lui i-a hrănit, deh, slugile lui de încredere, ăştia l-au trădat, dacă nenorocitul de el n-a luat aminte la mânia poporului, deh, ofta, cădea pe gânduri, mânia poporului părea să trezească în el un puseu lung de meditație mistică dezabuzată.

Ostenise maestrul, deh, resemnarea, disperarea, osteneala, care atrag după sine îndoiala... Amâna pentru marțea viitoare, când revenea pe poziție hărțuindu-i pe nemernici, iarăşi vrednici de milă pentru atâtea şi atâtea crime care se vor întoarce înzecit asupra lor, maestre, pe limba lor vor pieri, limba lor păcătoasă, mincinoasă şi smintitoare a întors pe dos mațele românilor şi le-a-ntunecat mintea şi sufletul, drept pentru care, de astă dată, nu-şi mai punea vreo nădejde în mânia ori în înțelepciunea poporului, neamul ăsta de slugi nemernice, care l-a dus în spinare pe Ceauşescu atâta amar de vreme şi i-a ales prin

vot liber pe Iliescu şi pe criptocomuniştii lui, ce mai, degeaba ne frământăm, degeaba ne spargem plămânii şi ne răcim gura, ceea ce nu-l împiedica să revină la gânduri mai bune marțea următoare, pentru că-n definitiv cine, dacă nu noi, presa, cine să-l lumineze pe român şi să-l împingă înainte?

Îşi punea mari speranțe maestrul în alegerile următoare, care, de bună seamă, ar fi scăpat poporul de Iliescu-fesene. Toți puneau, de altfel, umărul pentru alegerile alea, combătând din rărunchi restaurația, regimul criminal, aşa încât miercurea se adunau iarăşi în păr, pentru a doua şedință a săptămânii, să mai audă câte ceva şi de la dom' Emanuel, un rege în devenire, într-adevăr, foarte pornit să le povestească visele lui de mărire pe cale de a se înfăptui: edificarea unui regat financiar susținut de un trust de presă, înlesnindu-şi astfel intrarea în politică pe uşa din față, şi înființarea propriului partid, prin care-şi va susține candidatura la Cameră sau la Senat sau, de ce nu?, direct la preşedinție. Avem resursele necesare, oamenii, sistemul de relații, ne putem permite; mai ales la plural vorbea, ca şi cum i-ar fi avut şi pe ei în vedere la împărțirea gloriei şi a privilegiilor aferente, de unde Rafael deducea că nimerise printre oameni grei, ca şi altă dată, rânjea şi râdea ca prostul, Milică-tată, m-ai adus unde era de mine, şi că, ce băiat de treabă stârpitura asta de rege. Avea un profil delicat-elegant, încoronat de o coamă leonină de un castaniu-strălucitor şi privire de un albastru limpede-aprig – figură de rege, dar deopotrivă de june-prim, pe care doar statura pitică l-ar fi împiedicat să se desăvârşească; statura aia de un metru jumate îl apropiase, probabil, cândva de maestru, dimpreună, desigur, cu pasiunea pentru poezie, care mai încoace i-a permis să-l folosească ca să-i pună pe picioare revista.

În doar un an şi jumătate, uite-l unde ajunsese. N-aveau decât să se uite cu jind în gura stârpiturii, mă rog, creştem şi iar creştem, ne modernizăm, am adus computere, ne extindem, deja avem trei sedii în Bucureşti şi zece sucursale în provincie, din revistă au crescut alte şapte publicații independente, o editură, cât de curând, un canal de televiziune, primul canal TV privat din România, şi o casă de filme; partidul nostru a acumulat potențialul necesar pentru a deveni cel mai puternic partid de opoziție, care va scăpa țara de neamurile proaste criptocomuniste, auzi, Milică-tată, şef al unei formațiuni politice de excepție, Partidul Ultraprogresist Liberal. PUL-ul o să scape țara, tare-i mai place limbricului să se bată cu pumnul în piept cum a crescut, ca voinicul din poveste, într-un an cât alții în şapte, Rafaele, păi, nu-mi spune tu mie că fără un sprijin ocult, din partea cui, dacă nu tot din partea neamurilor proaste, pe care le bălăcăreşte în revistă de ochii lumii, şi nu te gândi că ar mişca în front în fața neamurilor proaste care l-au făcut ditamai magnatul de presă şi om politic, dintr-un pârlit de profesor de matematică de liceu, da, poet pârât şi-nchipuit, crescut pasămite de maestrul Vergilius, dar uite-l că din cu totul alt aluat decât acesta, optimist, jovial în draci dacă-i merge ca-n brânză şi de bună seamă că deschis compromisurilor de toată mâna, pragmatic, flexibil şi maleabil, ca un limbric şi o stârpitură ce este, păi, cum dracu', creştem şi dospim până dăm pe-afară...

Avea atâtea să le spună despre planurile lui înfăptuindu-se de pe o zi pe alta cu o iuțeală neverosimilă, încât nu mai pomenea nimic despre revistă. *Blocada* părea să țină deja de o epocă de pionierat, le-o lăsa lor ca pe o haină veche, demodată, dar încă bună de purtat, aşa încât indicațiile şi obiecțiile lui le intuia redactorul-şef Codruț şi le combina cu cele ale maestrului, ca să le impună în cea de-a

treia şedinţă a săptămânii, cea de joi, când în sfârşit puneau în pagini articolele pentru numărul în curs de apariţie.

29

Fusese într-o dimineaţă de vineri, din care n-ar fi vrut să-şi mai amintească nimic în afară de banii rămaşi pe masă în urma vizitatorilor – preţul, plata, un teanc subţirel de bancnote de o sută de dolari... Numără, da, douăzeci şi cinci de bancnote. Era bine, atâta trebuia să fie, două mii cinci sute de dolari. Nu mai văzuse vreodată atâţia bani. O grămadă de bani. Toată lumea-i cu ochii pe bani, cu gândul la bani... Tremuri de grija banilor, să nu-i pierzi, să nu ţi-i fure... Totul se rezumă la bani, Mirelo, ştia ea, doamna Petronela, ce ştia.

Puse teancul în şifonier, între nişte prosoape. Păi, să aibă grijă, să tragă de dolarii ăştia cât de mult... Luă o bancnotă din teanc şi o băgă în buzunarul blugilor; s-o schimbe, să aibă de cheltuială, cu economie, economie la sânge... Ba tocmai că avea să se pună pe cheltuială cu nădejde. Şi-a cumpărat frigider nou, aragaz, televizor color NEI, unul dintre cele mai scumpe din câte văzuse prin magazine... A aruncat în stânga şi-n dreapta cu furie, fără să se mai gândească. În nici trei luni, avea să scape de grija banilor. Plata şi preţul unei înstrăinări pe care începuse de-acum s-o deprindă, Mirelo, suntem nişte străini în lumea asta, patria noastră-i în altă parte, bine c-ai ajuns s-o afli pe propria-ţi piele, plutind... Prea puţini ajung să înţeleagă şi să ţină cont, Mirelo, aşa-i omul, veşnic dispus să se amăgească, lipindu-se de ce i se pare că i s-ar potrivi şi i-ar îndulci amăreala – o familie, nişte copii, o slujbă, o agoniseală, banii, banii...

De cum închise uşa şifonierului, tresări auzind soneria. Să ţină de bani, deh, şi ţârâitul prelung răsucindu-se-n creier, nu se mai termină, nu se mai termină, te striveşte şi te ia cu leşin. E Mugurel, vine de la şcoală... Degeaba i-a pus cheia de gât legată cu şnur, degeaba îi spune în fiecare zi să descuie. Sună în duşmănie, înadins, ca să-i toace nervii. Rău copil, încăpăţânat, numai cu idiotu' ăla de Ticuţă seamănă. Şi taică-său tot aşa făcea, numai ce vroia, şi nu ţinea cont... Nu l-ai fi scos din rahatu' lui, Doamne fereşte. De ce să descuie dacă poate s-o înnebunească pe mă-sa, Mirelo, ba parcă mai mult cu tine ar semăna. Uite-l cum intră pe uşă şi amuşină, adulmecă şi dă târcoale ca un câine printr-o casă străină în care ar vrea să se pripăşească o vreme, ca şi cum nici el n-ar fi de pe-aici, din lumea asta; parcă ar vrea să ghicească, să miroasă, înainte să i se spună... În vremea din urmă, Mugurel o învinovăţea smiorcăindu-se-n draci că o spune lui tataie nu doar pentru că-l ţinea fără lumină şi mai mult nemâncat, ci şi pentru Petrişor; cine a pus-o să-i facă un frate? Nu-i trebuie, şi aşa le e greu, şi uite că din pricina frăţiorului ăstuia, nu mai dă nici tataie pe la ei... Ea îi spusese în câteva rânduri ce gânduri are cu Petrişor, că o să-l dea, iar Mugurel parcă ar fi meditat la chestia asta; încă nu se decisese dacă maică-sa ar face bine sau rău. Când ar fi luat o hotărâre, maică-sa ar fi trebuit pasămite să facă aşa cum ar fi sfătuit-o.

În sfârşit, Mugurel se îndură să întrebe de frăţiorul lui. Unde-i? Şi maică-sa că l-a dat, l-au luat, acum zece minute au plecat cu el... Dacă ar fi venit puţin mai devreme de la şcoală, i-ar fi văzut pe oamenii ăia. Familia lui, da, nişte străini bogaţi şi cumsecade, care-l iubesc, şi o să fie fericit cu ei. O să aibă de toate Petrişor, tot ce-i pofteşte sufletul... Fiu-său o asculta cu gura întredeschisă, cu privirea dilatată de uimire şi încântare, şi că ce bine ar fi fost să mă fi dat şi pe mine la străinii ăia bogaţi...

Lui Mugurel nu-i pasă. O să uite repede de frate-său şi poate că şi tu, Mirelo, pe lângă înstrăinare, ne e dată şi uitarea. Vii în lume ca să-ți aminteşti, pentru ca apoi să ai ce uita... Peste trei zile însă, duminică, n-ar fi avut cum să-l uite pe Petrişor. Duminică, pică, pe nepusă masă, bătrânul, tizul lui Petrişor, deh, şi Mugurel că ce dor i-a fost de tataie şi că abia aşteaptă vacanța să se ducă la Câmpulung... De mai bine de un an, nu mai dăduse pe aici. Mirela îşi amintea că ultima dată când îl văzuseră fusese cu patru-cinci luni înainte până să-l caute pe Velicu la fabrică să-i spună... După aceea, maică-sa i-a trimis vorbă prin Vlăduț că nu mai vrea s-o vadă, gata, a scos-o de la inimă, dacă pe ea atâta a dus-o capu', să-i dea de ruşine, să-i facă de râsu' lumii pe mă-sa şi pe tac-su cu înc-un copil, taică, adică doi, făcuți cu doi bărbați, şi ea, tot fără om lângă ea... Asta a fost după ce-i trimisese vorbă, tot prin frate-său, că i-a făcut un nepot pe care l-a botezat ca pe el, Petre-Petrică-Petrişor, şi unde mai pui că-i zice şi Dogaru. Numele lui întreg, deh, ce s-ar mai fi bucurat tataie.... Care bucurie de cap să ne fie, Mirelo, s-a speriat bătrânul de copilul ăsta la fel ca Velicu...

Şi tatăl ei, ca şi tatăl lui Petrişor, s-a dat la fund. Uite însă că, după un an şi ceva, bătrânul şi-a luat seama şi ce s-o fi gândit el, deh, a avut destul timp să se gândească şi să se pocăiască şi acum să o ierte, Mirelo, doar o singură fată are. Păi, s-o ajute şi el cum o putea, taică, îi adusese o sacoşă cu o găină tăiată, înfăşurată într-un ziar, câteva bucăți de brânză, nişte ouă... până de curând, Mirela l-ar fi aşteptat friptă cu aşa ceva. Câtă foame făcuse ea tot cu gândul la brânza şi ouăle, şi găinile lui taică-său, şi Crăciunul ăsta, ai ei au sărit-o cu cârnații şi porcul de la țară, şi tot din pricina copilului, pasămite, o gură-n plus şi-o pagubă. Acum chiar că s-ar putea lipsi de ajutorul bătrânului, are destui bani ca, măcar pentru o vreme, să nu se mai plângă de foame. Şi dacă i-ar da cu sacoşa-n cap lui

tataie şi l-ar da dracului, că nu mai are ce căuta la uşa ei? Păi, dacă pe el atât l-a dus capul, să se poarte cu singura lui fată ca şi cu o străină... Ba bine că nu. Prețul şi plata înstrăinării vin de la sine, Mirelo, lasă-l pe bătrân în apele lui...

S-o ajute, deh, tot aşa cum a ajutat-o şi altă dată, păi, când cu nemernicu' ăla de Ticuță, care nici ăla n-a fost om la locu' lui. Destul rău i-a făcut şi ăla, că i-a luat mințile şi n-a lăsat-o să-şi termine şcoala, taică, şi cât am mai umblat cu tine şi cât m-a mai costat să te bag la fabrica de pâine, şi tot nu m-ai ascultat. Ai plecat cu el, taică, ai făcut ce-ai vrut, da' să ştii că io mereu te-am ajutat şi am făcut tot ce-am putut ca să-ți fie bine...

Stătea pe pat între fiu-său şi taică-său, întorcându-şi obrazul împietrit de la unul la altul. Se cuvenea să nu uite, vezi, că şi altă dată o ajutase. Se sacrificase, îşi vărsase sângele, Mirelo, nu mai ştii cine pe cine ajută când ne agățăm ca disperații unii de alții ca să scăpăm de înstrăinare. Mugurel îi povestea lui tataie cum că pe Petrişor l-a dat mama la nişte străini bogați. Am scăpat de el, tataie, şi lui îi e mai bine acolo, la oamenii ăia. Bătrânul clătina din fața lui osoasă de culoarea vinului, inspirând o vitalitate neostoită, ca şi cum nu i-ar fi venit să creadă, cum adică l-a dat? Mirela îi confirmă cu o mârâială iritată, exact aşa cum ți-a spus Mugurel, l-am dat. L-am dat de suflet. Ai ajuns prea târziu, tataie, dacă ai fi venit alaltăieri, ți-ai fi văzut nepotul şi tizul, şi atunci Mirela parcă-l văzu întristându-se.

Dacă nu cumva i s-o fi părut. Chiar i-o părea rău? Chiar s-o căi? E o părere, el n-are nicio vină în definitiv, şi, de fapt, n-are nimeni nicio vină, Mirelo. Inima, împietrindu-se încă, parcă i-ar fi spus că-i mai bine aşa. N-o să-l mai vedem niciodată, tataie, de vreme ce nimeni nu l-a vrut, toți au fugit de copilul ăsta... E ca şi cum ar fi murit... Vorbea cu taică-său şi se vedea la fereastră cu Petrişor în brațe, cu

trei zile în urmă, aşteptând-o pe doamna Petronela, care-i spusese că-i va aduce pe viitorii părinţi – familia aceea; să vadă copilul şi să-şi facă o idee, şi dacă s-ar hotărî l-ar lua, după ce ar mai semna nişte acte... Coborâră dintr-o maşină argintie în faţa blocului, cu doamna Petronela după ei. Părinţii lui Petrişor, care-l vor duce departe, cu maşina asta ca o porumbiţă, şi-l vor ferici... Era un tip la vreo patruzeci de ani, arătând ca un majordom, scurt şi gros, fălcos, cu privire greoaie şi ţinută impecabilă, în sacou cărămiziu şi pantaloni negri la dungă, şi nevastă-sa, o blondă subţirică şi fragilă ca o libelulă, într-un taior platinat, de culoarea maşinii. Oameni ca lumea, Mirelo, mare noroc a avut Petrişor cu aşa părinţi. De unde ştii că mai târziu n-o să-i mulţumească, bineînţeles, dacă o să ştie, dacă ei îi vor spune....

Nu veniseră doar ca să-şi facă o idee, ci gata chitiţi să-l ia. Ce e-n mână nu-i minciună, după care ar fi perfectat actele. Restul actelor, Mirelo, pentru care n-ar mai fi fost nevoie de ea. Ea ieşea din joc, nu mai era de niciun folos... De bună seamă că doamna Petronela ştiuse, măcar că făcea pe nevinovata, că ce să facem, dragă, dacă au pus ochii pe el, păi, dragoste la prima vedere, şi uite şi pe Petrişor cum mai gângureşte...

Petrişor părea într-adevăr să se bucure, iar bucuria lui parcă i-ar fi îndemnat pe majordom şi pe nevastă-sa să se grăbească. Se foiau nerăbdători, ai fi zis că vor să scape cât mai repede din aglomeraţia asta de ghetouri afumate, să-şi ia copilul şi să plece... Spuneau ceva, iar doamna Petronela traducea: nişte bani, da, îi vor lăsa nişte bani Mirelei... Păi, bineînţeles că plăcerea şi dorinţa lor; în acte, nu se pomenea nimic de bani, dar uite că ei, Mirelo, ce să mai zici... Banii ăia erau mai mult o pomană decât un preţ şi o plată... Ea nu ştiuse şi nici prin cap nu-i trecuse, dar doamna Petronela anticipase, dacă nu cumva făcuse o învoială cu ei,

prin care să-şi tragă un câştig mai mare, că doar nu degeaba... Ce ţi-ar mai păsa, Mirelo, doar c-ar fi vrut să-şi abată gândul. Cu ce s-ar mai ocupa oamenii ăştia care vor să-i ia şi să-i fure?... Ba bine că nu. Singură şi de bună voie s-a lipsit, l-a dat, pentru că n-are şi nu se simte-n stare...

Majordomul puse pe masă teancul de bancnote. Trei mii de dolari, îi spuse doamna Petronela, şi că din banii ăştia să se achite de datorie. Cei cinci sute cu care o sponsorizase până acum, iar Mirela dădu din cap absentă: să-şi ia banii doamna Petronela, din teancul de pe masă.

Odată rezolvate problemele financiare, doamna avocată îi justifică pe clienţi râzând: se grăbesc, desigur, să nu le-o ia alţii înainte, că prea-i frumos copilul ăsta. Nu-i aşa? Repetă toate astea şi-n franţuzeşte, şi ei aprobară entuziaşti.

Era singură iarăşi şi tot uitându-se pe fereastră, aşteptând. Se uită după el cum trece şi se pierde în lume, în scutecul în care-l înfăşase de dimineaţă, dus în braţe de doamna Petronela, păşind băţoasă în costumul ei din piele de drac pe lângă majordom şi libelula lui, şi maşina porni, estompând imaginea străzii şi a cerului senin de septembrie, împânzit de fumul termocentralei care se suprapunea peste obrazul ei împietrit.

30

La şapte dimineaţa, şi-au luat rămas-bun. Transfigurat de gravitatea momentului despărţirii, Vlăduţ s-a sucit şi s-a învârtit, scotocindu-se prin buzunare, iar Vicenţiu şi Romeo i-au urmat exemplul şi-au pus mână de la mână toţi leii care le mai rămăseseră, patru sute şi ceva de mii, cu care şi-aşa n-ar mai fi avut ce face vreo jumătate de an de-acum încolo, surioară, şi i-a văzut cam strâmtoraţi, şi el singurul ei frate, şi ea singura lui soră, şi toţi, cu Rafael şi copiii

dimpreună, sunt familia lui până una-alta, până şi-o face şi el un rost şi o familie, şi doar pe ei îi are şi o să se gândească la ei acolo, prin străini, de n-o să mai poată de dor şi tot aşa, de n-ar mai fi avut mult până să se dea cu capul de pereți.

Îl prindea numărul ăsta lacrimogen, dar parcă nici lui nu i-ar fi priit băutura, îşi dădu cu părerea Rafael, măcar că de musafiri din ăştia care să-şi plătească tratația să locația să tot fi avut parte, şi tot ar mai fi tânjit. În baza lor, ar mai fi stat liniştiți o vreme, iar Rafael şi-ar mai fi rărit plimbările cu Mărgărit cât să-şi mai tragă sufletul ca să i se domolească graba să vândă, să plece din cuibuşorul lor, dragostea mea, încă-i bine, din nou e bine, după frate-tău, presimt că ne paşte ceva asemănător…

La nici e săptămână, s-au pomenit cu moş Petrică, tăticul Mirelei. Odată şi-odată tot trebuia, dragostea mea, păi, neamurile. Nimeni nu-i chiar singur pe lume şi nici de tot străin… Ba tocmai că bătrânul pare cumva înstrăinat, reținut, căindu-se poate că a fost cândva prea aspru cu fiică-sa, şi totodată parcă l-ar intimida prezența lui Rafael, îmbiindu-l şi poftindu-l, taicule, bine-ai venit, fă-te comod, şi el lungeşte gâtul după nepotul ăsta nou, de care ia cunoştință cu întârziere. Pare să-l ceară Mirelei şi ea ezită o vreme, făcându-şi de lucru şi foindu-se de la bucătărie în cameră cu copilul în brațe, legănându-l să adoarmă, după care i-l pune bătrânului în brațe, dând ochii peste cap spre Rafael, într-o strâmbătură mută. Vezi bine că iarăşi lasă să treacă de la ea: ăsta-i taică-său, deh, ştie ea cu cine are de-a face. Mă rog, Rafael l-a văzut bine intenționat după cum a venit cocoşat de sacoşe cu brânză, ouă, găini tăiate, o pulpă de țap, şi peste trei săptămâni cel mult, o să le aducă şi rachiu, păi, ie-ncărcați prunii, la care Rafael, stai liniştit, taicule, că nu ne dăm noi în vânt, şi bine c-ai venit să te vedem la culoare, că de când te-aşteptam… Mirela îi face

iarăşi semn, şi ce mare chestie: pasămite, să nu-l dea peste cap pe moşu', bătându-i apropo că n-a mai vrut s-o vadă atât amar de vreme după ce l-a făcut de râsu' lumii, apucând-o pieptiş pe căile ruşinoase ale vieții, aşa încât cineva, el sau ea, s-ar cuveni să-şi ceară iertare.

E treaba lor, mă rog, Rafael n-are niciun amestec... Ba bine că nu. A învățat pe pielea lui că-i de-ajuns doar să dai cu nasu' şi s-adulmeci ca să te ia valul. E deja amestecat, ce mai, dacă n-o fi avut altceva mai bun de făcut. Cât de nebun oi fi fost după tine, dragostea mea, dacă m-am înduplecat să rămân aici să curăț mizeria lăsată de alții, şi cât am tras şi m-am umilit, şi tot nu mi-a ajuns. Sunt lucruri aflate mai presus de înțelegerea noastră, dragostea mea, şi uite că nici tu nu-l cunoşti pe taică-tău atât cât pretinzi...

Nici pomeneală să-l atingă pe bătrân presupusele aluzii ale lui Rafael. N-arată că s-ar preta la numere lacrimogene. Rafael îl citeşte din mers: neclintit şi tare ca stânca, pe cât o părea el de spăşit şi de înstrăinat, cu fața asta ca arama încinsă, ciocănită mărunt. Bineînțeles că-i prieşte în cătunul ăla de munte unde s-a dus să-şi mănânce pensia ca să-i elibereze lui fiu-său apartamentul de la Câmpulung, dar uite că degeaba şi-a pus nădejdea în el înzestrându-l; după Mirela, s-ar zice că şi Vlăduț l-a trădat, plecând în lume. Nu-i puțin lucru, totuşi, că Vlăduț a catadicsit să-i amintească moşului de Mirela. Îi scrisese, da, a primit alaltăieri scrisoare din Austria de la Vlăduț, că a dat pe aici şi ar fi bine să, iar asta l-a făcut s-o ia încoace încărcat ca un catâr. Nu-i mare lucru ca fiu-său să-l fi mustrat în scrisoare şi uite că a fost trimis...

— M-a trimis mă-ta, Mirelo, să-mi dai copiii. Să-i ținem la noi o vreme. Pe amândoi, da, am înțeles că aveți nevoie de ajutor... Ne-a scris Vlăduț.

— Le-a scris, face Mirela. Ai văzut, Rafaele, ce mult mă iubeşte frățiorul meu?

Ea pare să-l ignore pe taică-său, neîndurându-se să-i arate în vreun fel că se bucură, aşa încât Rafael se simte dator să-i mulţumească, taicule, foarte frumos din partea matale că vrei să ne ajuţi... În momentul următor, îşi aminteşte că s-a cam văitat în seara aia în faţa fratelui şi a verilor. L-a luat valul văicărelilor încrâncenate, deh, cum e vorba aia că la baliga moale puţină apă-i trebuie, adică după ce că nesănătoşi la cap şi stricaţi la maţe de foame, el, unul, s-ar mai fi şi oblojit cu băutură pe socoteala lui Mărgărit sau a neamurilor Mirelei ca să se dea în stambă, da' uite că tot răul spre bine: văicărelile lui au ajuns la urechile şi la inima bătrânului. L-au sensibilizat, păi, cum dracu', e şi el amestecat în rahatu' ăsta, aşa că să pună umărul... Chiar pare dispus, după cum a venit la fiică-sa cu coada între picioare. Păi, tac-tu care te-a făcut, dragostea mea, sângele apă nu se face....

— Ţi-l dăm p-ăla mare, taicule, să-l ţii cât mai e vacanţă. Am înţeles că l-ai mai ţinut. Eşti în temă, ştii despre ce e vorba...

Ăla mare e afară, la joacă, aşa cum îl ştie Rafael de obicei. Păi, nu-i al lui decât în măsura în care-i dă să mănânce, adică-i ceva mai mult decât copiii de la şcoala-orfelinat, de unde a luat cândva o leafă. În rest, ar fi al lui tăică-său care l-a făcut şi al lui tataie, şi parcă ar vrea să le ţină locul ăstora doi în viaţa Mirelei, ca să-l dea la o parte pe Rafael, aşa încât mai bine să-i dea liber. Altminteri, ăsta mare s-a bucurat el cât s-a bucurat văzându-l pe tataie după atâta vreme, dar nu până într-atât încât să-i ţină de urât mai mult de cinci minute. A ieşit afară, da, asta în vreme ce ăla mic s-a zbătut puţin în braţele bătrânului până l-a lăsat jos, şi acum umblă de-a buşilea printre picioarele lor, agăţându-se de ce apucă, ridicându-se şi căzând şi iar ridicându-se, râzând şi strigând în limba lui dorinţe pe care doar Rafael pare să le înţeleagă. Nu vrea să plece de aici

deocamdată, asta e limpede, încă nu-i e să se ducă după tataie...

— P-ăsta nu ți-l dăm. E prea mic. Abia l-am înțărcat şi, oricum, maică-sa n-are altă treabă decât să aibă grijă de el.

Bătrânul se suceşte spre el şi-l întreabă, pe tonul unei discuții ca între bărbați, dacă Mirela lucrează undeva. Rafael îi răspunde pieziş:

— Nu ți-am spus că stă acasă cu copilul? E un serviciu şi ăsta, în definitiv. Ba mai serviciu decât acesta, nici că se poate.

Se foieşte pe scaun nea Petrică. Nu ştie de glumă şi nici nu-i arde, dar nu îndrăzneşte să obiecteze. Contrariat, mâhnit, se gândeşte probabil la lucruri pe care îi e imposibil să le spună, cum ar fi că şi el, ca şi oricine, a avut copii mici, dar nu şi-a permis s-o țină pe nevastă-sa acasă...

— Ar trebui totuşi... Trebuie neapărat să-şi caute de lucru.

— Glumeam, taicule, cum naiba să nu-şi caute? Îşi caută, se străduie, da' vezi şi matale că-i destul de greu.

— Cât îşi caută, n-ar fi o problemă pentru noi să ținem copiii. Putem şi pe amândoi. Le-ar prinde bine la țară, la aer curat. E sănătos...

Rafael surâde dezarmat. E destul de obositor nea Petrică ăsta. E mult până-i dai nas şi-l bagi în seamă. Descurcă-te cu el, dragostea mea, păi, tac-tu care te-a făcut şi vrea să te ajute, şi Mirela-i repetă răbdătoare că doar pe Mugur. Cu ăsta mic, sunt ei în stare să se descurce. N-are rost să insiste. Nu-i mare lucru să-ți dai seama de ce insistă. Atâta i-a trebuit, vezi, să audă că fiică-sa nu lucrează. E fript moşu' pe chestia asta. Păi, Mirela are familie, de bine, de rău, acum are şi un bărbat lângă ea, aşa încât, o slujbă i-ar mai lipsi ca să fie-n rândul lumii. Care lume? Nu mai e lumea aia pe care o ştie el din vremea când a băgat-o la Fabrica de Pâine din Câmpulung, iar Mirela n-

are decât să-şi amintească iarăşi că a fost ca o pedeapsă, fiindcă s-a înfierbântat cu Ticuță până într-atât că a lăsat baltă şcoală. N-ar fi conceput în ruptul capului taică-său s-o ştie neagățată nici la şcoală şi nici de o slujbă, şi nici acum nu concepe, măcar că vremurile s-au schimbat să nu le mai recunoşti, şi nici ea nu mai e cea de atunci. Doar bătrânul a rămas tot ăla, şi n-ai avea cum să-l scoți din ale lui. Cătrănit de nu se poate, deh, ce-ar mai fi să ştie că nici Rafael nu lucrează? Parcă ar pluti în aer nedumerirea asta a lui nea Petrică. E pericol, n-a apucat Mirela să-i povestească, da' ăsta-i genul de om care-ți tot bagă nasu-n fund ca să-şi dea cu părerea şi să-ți dea sfaturi, şi poate să te şi silească să le urmezi, vrând totodată să te facă să crezi că, Doamne fereşte, nu i-ar da lui mâna să se amestece în treburile tale. Şi ce mare lucru, dragostea mea, lasă-l să-şi facă numărul, că n-are ce rău să-ți facă, şi uite-l cum, într-o doară şi-n treacăt, îl întreabă pe Rafael ce învârte şi cum se descurcă, fiindcă doar vede şi el cât de greu e în ziua de azi.

— Mie îmi spui, taicule, cât de greu? Barem matale te hrăneşti cu roadele pământului, nu stai ca noi să râmi asfaltul. În pofida semnelor disperate ale Mirelei peste capul bătrânului, Rafael nu se îndură să mintă: adevărul e că ne descurcăm cum dă Dumnezeu, adevărul e că şi eu sunt pe liber... Şi-n definitiv, de ce să nu-i spună? Nu-i, desigur, ceva cu care să te lauzi, da' nici să te ruşinezi, măcar că destui se miră de chestia asta ca de o boală ruşinoasă, de care tocmai s-au vindecat sau tocmai sunt pe cale să se molipsească de ea. Trăim doar de nişte ani în România lui Iliescu, şi cine ştie ce-o să mai fie, ceea ce nu e însă o justificare pentru nea Petrică. Uite-l cum s-a blocat şi parcă a înțepenit de atâta indignare. Mirela îl întreabă pe un ton iritat:

— Ce-ai rămas aşa, de-ai zice că Doamne fereşte? Nu ți-a scris Vlăduț de noi?

— Nu, asta nu mi-a scris, că n-aveți niciunul servici...

Aşa e, au uitat că n-au apucat să vorbească despre slujbe cu băieții ăia, deşi după slujbe plecau ei în Austria.

— Şi care-i problema, tată? se burzuluieşte iarăşi Mirela.

Nicio problemă. Bătrânul tace chitic. Nu se lasă provocat, aşa încât Mirela simte nevoia să se justifice: or să plece şi ei, ca şi Vlăduț, Vicențiu şi Romeo, să-şi caute de lucru. Vlăduț le-a promis, de altfel, că o să-i cheme, aşa că-i bine-venit ajutorul lui să le țină copiii, dar ar mai fi de aşteptat...

Ea vorbeşte de ajutor ca şi cum i-ar mulțumi lui taică-său, dar totodată ca şi cum n-ar mai avea nevoie... Cât de mult a tras nădejde la taică-său când a dat copilul şi după aceea, şi uite că, dintr-odată, i s-a tăiat tot cheful, văzându-l neschimbat, acelaşi de când plecase de acasă să se mărite. Fugise de el de fapt, acum abia îşi dă seama, iar când a născut al doilea copil şi l-a botezat cu numele bătrânului, a fost ca şi cum a dat să se întoarcă acasă şi n-a mai fost primită. Bătrânul i-a întors spatele, vezi, măcar că acum vine cu căciula-n mână să se împace, nedezbărat de năravul lui urât de a iscodi, ca să te învețe cum să trăieşti.

Ba uite-l că nu iscodeşte şi nu învață pe nimeni nimic; continuă să tacă, în timp ce Mirela îl vede mărunțind imperceptibil din buzele subțiri reproşuri aspre, abia stăpânite, şi n-are niciun dubiu că doar prezența lui Rafael îl împiedică s-o împroaşte cu reproşurile alea.

I s-a făcut lehamite, cu tot cu dragostea mea şi taicule, degeaba, că sângele apă nu se face. Se face rahat. Să nu-l mai audă cu abureli din astea şi că nimeni nu-i singur şi nici de tot străin şi că de fapt toți suntem singuri şi străini şi aşa mai departe. Păi, Rafael pe de o parte, şi taică-său pe de alta. Fără să spună nimic, nea Petrică reuşeşte s-o întoarcă pe dos. Ar fi cazul să-şi dea seama, şi uite-l că-şi

dă. Refuză să înnopteze la ei, în pofida invitației lui Rafael. Păi, are un tren diseară şi chiar pleacă, luându-l pe Mugurel cu el, la fel de sfios şi de reținut cum a apărut cu patru ceasuri în urmă.

31

Alegerile din septembrie ‘92 parcă i-ar fi readus, în sfârşit, cu picioarele pe pământ, Milică-tată, Rafaele, Octave, Codruțe, Angelico, Doinițo, puteți să vă duceți la culcare, românul s-a deşteptat, a ales pentru a două oară pe cine-i vrea binele, cât ne-om fi dat noi de ceasul morții uitându-ne în gura maestrului Vergilius, care nu e vorbă că ştia el ce ştia cu misiunea şi chemarea ca să luminăm poporul, mă rog, poporul îşi vede de-ale lui, aşa că să ne vedem şi noi de-ale noastre, cât o mai fi să mâncăm o pâine pe moşia lui dom’ Emanuel. Asta în vreme ce maestrul continua să-şi rumege iluzia, care de bună seamă că avea să-l piardă după cât suflet punea în povestea asta cu recuperarea revoluției furate, şi uite-l că primise o lovitură mortală, se vedea pe fața lui mumificată de o suferință atroce, cât o mai fi fost de văzut, căci apărea tot mai rar prin redacție, şi cât de curând, avea să dispară definitiv. Nici dom’ Emanuel nu prea mai era de văzut, dar, desigur, din cu totul alte motive. Afacerile şi politica îi mâncau tot timpul şi, oricum, *Blocada* nu-i mai aducea niciun câştig. Continua totuşi să bage bani în ea, ținându-i parcă de milă să-şi facă de lucru în sediul acela meschin dintr-un fost atelier de croitorie din împrejurimile Podului Izvor, în care-şi pornise afacerea imediat după Revoluție. Tot e bine că ne dă şi nouă de o fasolică, Milică-tată, pe lângă cei cinci sute de salariați ai trustului, care robotesc pe brânci la cincisprezece publicații, îți dai seama cât de productiv îmbină politica cu divertismentul şi pornografia, sportul cu moda şi afacerile imobiliare, cultura cu arta culinară, grădinăritul şi creşterea

animalelor, îţi dai seama ce uzină, la care Milică, să nu crezi că numaidecât de milă încă te ţine sau că doar din tipărituri a ajuns el milionar, păi, e la mintea cocoşului că spală nişte bani, iar Octav, că ce ne pasă nouă dacă merge treaba şi ne luăm salariul, ne facem că facem, Doiniţo şi Angelico, cu trei mii de exemplare săptămânale, punem şi noi umărul s-acoperim afacerile cu droguri, prostituţie şi trafic de carne vie şi şpăgi din privatizări, din care curge-n conturile lui dom' Emanuel, care dă să mănânce la atâta lume, să-i ciugulească toţi din palmă ca porumbeii, ăsta-i interesul, şi Codruţ că fiţi atenţi ce vorbiţi cu Angelica şi Doiniţa de faţă, că pot să vă spună bossului, ba vezi de treabă, că n-or fi ele atât de proaste ca să-şi taie singure craca de sub picioare-n felul ăsta şi să rămână cu deştu-n gură, ba bine că nu, nu le plângeţi voi că n-ar fi în stare, la o adică, să se lipească unde le-o fi mai bine în toată uzina asta de trust cu cinci hectare de sedii prin tot oraşul, uite-l cât s-a întins, păi, sprijin ocult, cum spuneam, 'ţi-ai dracului de securişti şi comunişti, păi, neamurile proaste criptocomuniste, ăştia l-au făcut mare, şi peste asta, dom' Emanuel era parlamentar şi pornit să candideze la preşedinţie la alegerile viitoare, Milică-tată, măcar de-ar ieşi, şi atuncea să te văd cum ai să mai latri la bandiţii de la Cotroceni...

Dacă nu cumva ţi se făcuse dor de orfani, Rafaele, luând aminte şi cumpănind la duhurile rele, care par să fie întotdeauna în altă parte decât acolo unde ţi se pare că le vezi. Ritualul alcătuirii frazelor şi al aranjării lor în paragrafe devenise o voluptate şi un viciu, culminând cu momentul de luni dimineaţa, când se înfiinţa cu noaptea-n cap la chioşcul de ziare ca să cumpere *Blocada*, ca să-şi recitească, pentru a şaptea oară, cele trei articole săptămânale. A consemnat pentru dumneavoastră, da, s-ar fi cuvenit de-acum să se întrebe pentru cine. Voluptatea şi viciul se derulau parcă în virtutea unei inerţii rele, invocând parcă osteneala şi

dezamăgirea cruntă a maestrului Vergilius, acel poet nevricos, neîmpăcat cu lumea, despre care toți credeau de-acum că ar fi murit de inimă rea. Duhurile rele, Rafaele, ar fi dat să-ți mănânce şi ție inima. Te optinteai din răsputeri să le alungi când tocmai plecaseşi de la Elenuța ca să te muți la Mirela, care cât de curând avea să nască, aşa încât să-i fi ținut de urât, dragostea mea, să-i țină curajul treaz, iar de-acum s-ar fi putut spune că are şi el familia lui, Milică-tată, un bun motiv ca să ne vedem de treabă.

Deşi dădea semne de oboseală, încă mergea treaba cu *Blocada*. După ce vreme de doi ani se ținuseră de tabietul celor trei şedințe săptămânale de marți, miercuri şi joi, pe măsură ce computerele înlocuiau maşinile de scris, iar revista devenea o anexă tot mai neînsemnată a trustului căruia îi deduse numele, odată rămaşi fără maestrul Vergilius şi dom' Emanuel, păstrară doar întâlnirea de joi, când se adunau în jurul prânzului în localul de peste drum de redacție. *La doi cocoşei* scria pe firmă, dar lumea îl ştia în zonă mai mult de *La doi colonei*, de bună seamă că din pricina văditei poziții strategice din apropierea clădirii Arhivelor SRI şi a sediului Poliției Capitalei, iar pe de altă parte, cei doi cocoşi din care se iviseră doi colonei ar fi fost un simbol al virilității vigilente, cerută de practicarea unei meserii cumva înrudite cu a lor. Altminteri, s-or mai fi intersectat ei prin zonă cu sereişti şi polițişti împintenați, dar asta n-ar fi avut cum să-i deranjeze. Joia aveau masa lor rezervată într-un separeu, lângă uşile rabatabile, căptuşite cu tablă de inox, ale bucătăriei, cu vedere deschisă larg spre Podul Izvor şi cheiul Dâmboviței.

Azi ningea, mâine ploua şi îngheța bocnă, Rafaele, vreme amestecată, de sfârşit de februarie. S-ar fi cuvenit să te bucuri, dar uite că-ți venea peste mână să te obişnuieşti cu gândul: Mirela născuse, iar lui îi pica greu să se ştie tată al unui singur copil care-i al lui, mai mult decât al atâtor

orfani care-s ai tuturor şi ai nimănui. Îşi rumega boala asta difuză, uitându-se, prin geamul vitrinei localului, de-a lungul trotuarului îngust de lângă Dâmboviţa, punctat de copaci brumaţi cu chiciură şi grămezi de gheaţă, iar peste apă, dincolo de parcul înzăpezit şi înceţoşat, se contura în zarea fumegoasă cazemata Casei Poporului, un al treilea reper al poziţiei strategice în care îşi făceau de lucru. Clădirea pătrăţoasă cu alură de penitenciar de maximă siguranţă, durată să răzbată prin veacuri, cocoţată în vârful dealului şi unduind ca o fantomă în ger şi în ceaţă. În local era cald, o atmosferă plăcută, familiară, străbătută de aburii de la bucătărie, care aproape că-i săturau înainte să vadă pe masă varza călită şi cârnaţii, fripturile şi castronelele cu ciorbă de burtă, un deliciu şi un lux pe care şi-l permiteau mai mult de nevoie, dată fiind meseria care-i ţinea toată ziua pe drumuri, constrângându-i să ia masa-n oraş. Meseria lor era un bun prilej, altminteri, ca să schimbe decorul şi gustul mâncării de acasă. Farfuriile, sticlele de bere şi vodcile se îngrămădeau pe lângă mapa din vinilin albastru jegoşit, în care Codruţ îşi ţinea materialul pentru numărul următor al revistei, umflată şi legată cu un şiret de gheată; după ce Codruţ o dezlega, manuscrisele articolelor treceau din mână-n mână peste bucate, în timp ce se comentau şi se licitau titluri, găselniţe, fraze, idei, istorioare apte să se dezvolte în subiecte de senzaţie ce se înlănţuiau şi se condiţionau reciproc pentru a compune acea inepuizabilă poveste a revoluţiei din care ei continuau să se hrănească, uite, bunăoară Angelica venise de la Tribunal, de la a cincea şedinţă a procesului lui Nicu Ceauşescu, şi trântise un articol de zile mari. *Fiul dictatorului nu crede-n lacrimi*... Codruţ citea pe sărite, mda, ăsta era un film, n-are a face, Nicu Ceauşescu a cucerit asistenţa... Farmecul şi elocvenţa i-au făcut totodată faimă şi renume avocatei Paula Iacob... Da-da-da, charisma fiului dictatorului, pe care românii deja

au început să-l regrete. Bla-bla-bla... Ceauşescu, să ne ierţi, în decembrie-am fost beţi! Eşti nebună, Angelico, asta ai scos-o de la tine... Ba bine că nu, mă rog, ni se oferă această mascaradă de proces, menit să pună într-o lumină favorabilă justiţia română coruptă până-n măduva oaselor, aservită puterii criptocomuniste, care justiţie, vezi Doamne, şi-ar face datoria, ca o compensaţie a felului cum a dispus de asasinarea lui Ceauşescu printr-o şi mai mare mascaradă de proces, acuzându-l de genocid naţional în numele poporului român, blabla-bla, bla-bla-bla... Codruţ e de părere că nu dă bine să luăm apărarea lui Ceauşescu sau lui fiu-său, mai cu seamă după ce cotidiene feseniste precum *Adevărul*, *Dimineaţa* şi *Azi* au scris despre *Blocada* că-i o publicaţie ceauşistă, ca să nu mai zic de *România Mare* care, număr de număr, somează Procuratura să ne aresteze, însă Doiniţa ia apărarea Angelicăi, fiind de părere că toate ofensele care vin din partea presei aservite puterii sunt bine-venite, ca să ne scoată în evidenţă, şi că nu-i niciodată de prisos să reamintim de asasinarea lui Ceauşescu de către liderii puterii securistnomenclaturiste, pentru a nu-i da posibilitatea, într-un eventual proces corect, să spună mai multe despre lovitura de stat care a fost de fapt Revoluţia, bla-bla-bla, şi toată povestea cu teroriştii, mă rog, iar o luăm de la capăt, tot ei au inventat-o, ca să-şi spele crimele, bla-bla-bla, se ştie, lasă-ne, Doiniţo, da' mai bine uite aici, pentru prima pagină – *Nicu Ceauşescu, bolnav de ciroză în ultima fază, spovedania unui muribund*, alături de, să zicem: *A fi sau a nu fi mort în România în vremuri de tranziţie* – anchetă socială de Rafael Ogrinjan şi Octav Cerchez. Asta ce dracu' mai e, că-i lungă de nu se poate?!... Octav îi explică, în timp ce Codruţ numără paginile gârbovit peste paharul de vodcă, cu buza de jos răsfrântă, păi, despre cheltuieli de înmormântare pentru toate buzunarele, cu tarife practicate de societăţile

privare de pompe funebre, precum şi preţurile locurilor de veci în cimitire centrale sau în comune suburbane, mă rog, zece pagini dactilo, Dumnezeule, cine o să citească atâta despre morţi, când *Evenimentul zilei* se vinde-n draci, cu ştiri de cinci rânduri despre găini violate? Ne facem de cap pe banii lui dom' Emanuel, nu e nevoie să citească nimeni, nici măcar Codruţ, fiindcă oricum nu-l va băga în numărul ăsta, fiindcă s-a ivit altă prioritate, Doiniţa ne-a trimis deja prin fax o relatare amplă despre primul Congres al Partidului Ultraprogresist Liberal, care e în curs de desfăşurare la Sala Polivalentă. Preşedintele proaspăt ales al PUL-ului, domnul Emanuel Victor Calomfirescu, eminent om de cultură, o certitudine pentru viitorul politic al României, bla-bla-bla... Codruţ îşi dă cu părerea că prea îl lingem pe faţă, măcar că pe banii lui, s-ar putea să se simtă jenat, la care Milică râde, s-ar putea să se simtă jenat pe merit, îl lingem şi pe faţă, şi pe verso, iar Rafael că ce lucrare genială asta cu PUL-ul şi ce lovitură, care o să-l facă ministru pe dom' Emanuel al nostru şi n-o să-i mai trebuiască *Blocada*, o să vedeţi, cât de curând ne va pune pe liber…

Ştiau, nu-ţi trebuia cine ştie ce intuiţie ca să-ţi dai seama, Milică-tată, Rafaele, Codruţe, Octave, Doiniţo şi Angelico, puteaţi să vă duceţi la culcare iarăşi, care pe unde v-or fi soarta şi norocul. Până atunci însă, Codruţ număra la pagini: sunt şase, plus discursul preşedintelui, încă opt pagini dactilo, şi încă trei de comentarii şi declaraţii ale celor prezenţi, să fie primit pentru dom' Emanuel, regele nostru.

32

Deocamdată cel puţin, nu-i cerşitul de ea. Ar mai fi de aşteptat, ar mai avea de trudit ca să-nveţe. A-nvăţat, în schimb, să se mişte prin aglomeraţia magazinelor, a talciocurilor, a târgurilor duminicale. Într-o seară, s-a întors

acasă cu o sticlă de Cola, altă dată a adus un ciorchine de banane, înşfăcat în trecere de pe o tarabă lăsată de izbelişte de către vânzător pentru douăzeci de secunde, dragostea mea, eşti eficientă, şi ea că-ţi închipui dac-aş fi avut o traistă la mine cum aş mai fi făcut-o pă treabă... Ba bine că nu; lăcomia nu-i bună, măcar că pare să ne pună-n mişcare. Lăcomia, frica, curiozitatea, dragostea mea, după cum ţi-am mai spus – astea trei, da, ele ne activează, dar tot ele ne sug, ne năruie, ne risipesc în cele patru zări... Să nu uiţi: tot ce nu putem duce în mână, în sân, sub cămaşă, cu spinarea, fără să ne cocoşeze prea tare, ne împinge pe nesimţite, fără să ne dăm seama, acolo... Acolo-s plânsul şi scrâşnirea din dinţi, foamea şi setea în veci neastâmpărate, moartea veşnică pe care-o vezi doar cum ne împresoară din toate părţile şi cum lumea se opinteşte s-o care în cărucioare prin halele supermarketurilor şi s-o înghesuie în portbagajele maşinilor. Sunt pline să dea pe-afară vitrinele, panourile publicitare, ecranele televizoarelor şi ale computerelor... Zi de zi, trebuie să învăţăm noi tertipuri ca să ne ferim din calea ei, zi de zi, trebuie să trudim să ne perfecţionăm, ca să-i facem faţă.

Ba taci că-i bine. Bine că şi-a dat drumul la furat – o îndeletnicire cât de cât sportivă, pentru care are unele calităţi: în primul rând, agilitatea sălbăticiunii deprinse cu foamea şi hăituiala, flexibilitatea şi rezistenţa muşchilor, exersate în înfruntările amoroase îndrăcite, ce spulberă toate limitele saţietăţii, dragostea mea, asta ţine şi de foame, şi de sete, şi de dor de codru verde, iar la o adică-i o boală, care de bună seamă c-o avea un nume în tratatele de specialitate şi de care ne-am molipsit unul de la altul, la fel ca şi de sărăcie, însingurare, înstrăinare.

Cu aceeaşi trudă şi umilinţă, învăţăm pe pielea noastră cât de străini suntem în lumea asta, mereu pe fugă şi pe picior de plecare, împărtăşindu-ne din mers din dulceaţa

cărnii; plăcerea se plăteşte, dragostea mea, dar pe undeva, pe alături, poți rămâne cu ceva în contul plății: un rest, un mizilic acolo, care contează însă enorm. O banană şi-o bomboană, deh, aproape seară de seară, ea se întoarce acasă încărcată ca o albină, cu sânul şi buzunarele pline de biscuiți şi de napolitane, bomboane, sticle de suc, gume de mestecat... Uneori aduce şi bani, dragostea mea, ai grijă să nu te prindă, cum te freci de bărbați în înghesuială şi-i pipăi, s-ar zice totuşi că nu te rişti prea tare... Pe de altă parte, el umblă după Mărgărit să-i țină de urât ori să-l ajute să-şi descurce treburile, şi uite că nu în zadar. Îi mai iese şi lui cât să-şi tragă sufletul. E prea de ajuns, dragostea mea, sunt prea de ajuns grijile fiecărei zile ca să ne mai facem griji pentru ziua de mâine. E prea de ajuns să umbli prin zăduf şi să stai la mâna unuia care, la rândul lui, stă la mâna altora.

Erau şi seri când ieşeau împreună, dragostea mea, mână-n mână adulmecau o adiere răcoroasă, dând târcoale meselor de plastic scoase de patronii barăcilor-buticuri pe trotuare. Ocheau câte o ladă mai stingheră, din care se serveau cu două sticle de bere şi le beau la douăzeci de metri mai încolo, aşezați pe trotuar, în întuneric. Într-una din serile acelea au avut ceva mai mult noroc. Mirela a ochit un mobil pe o masă, lângă o sticlă de bere, presimțind şi pândind momentul când omul s-a dus până la bar sau la toaletă, şi zbughe-o cu el peste stradă şi-n întunericul dintre blocuri. La nicio jumătate de minut în urma ei, se întoarse tipul ăla la vreo treizeci de ani, şi se vedea pe el abuzul de vitamine şi de steroizi – un obsedat al trasului de fiare, desigur, cu ceafă de taur, umeri ca nişte platoşe, brațe de sugrumător cu bicepşi cât căpățâna de varză. Rafael îl ştia din vedere, îl mai văzuse prin zonă în tricouri d-astea mulate pe tors şi fără mâneci, legănându-şi superbul hoit de poster publicitar pentru aparate de făcut muşchi şi pentru

suplimente nutritive, dar parcă ar fi dat să-l deconspire uitătura melancolică, pierdută, care te făcea să te gândeşti la vreo neputinţă ascunsă după muşchii ăia şi deopotrivă compensată de ei. Îi ducea după el ca pe un câine feroce, fidel, dar, la o adică, muşchii sunt o investiţie mai sigură decât un câine, şi încă şi mai sigură decât un mobil. Uite-l că de un sfert de oră de când s-a întors la masă habar n-are, încă n-a observat... Aşteaptă pe cineva, da, nişte tovarăşi pentru care a luat sticla şi paharele de la bar şi a rezervat celelalte trei scaune de la masă. Lungeşte gâtul după ei şi uite-l că tot nu se hotărăşte să-i sune pe mobil... Rafael îl observă îndeaproape, păi, cum dracu'? Păi, ce fel de bărbat şi soţ de nădejde, mire şi amant al nemuririi, şi tovarăş de furăciuni s-ar mai numi, dragostea mea? Doar să-i acopere retragerea, deşi nu s-a gândit nicio secundă că n-ar fi în stare să se descurce de una singură. Altminteri, nu s-ar mai fi încurcat... Curiozitatea îl îndeamnă să zăbovească, deh, curiozitatea o să-l piardă. Vrei să vezi cu ochii tăi cum percutează ăsta observând lipsa telefonului mobil şi te freci pe lângă masa lui, animat de o nerăbdare ce ar putea să bată la ochi... Rafael pune mâna pe un scaun şi întreabă dacă-i ocupat, iar privirea rea care i se aruncă îl edifică numaidecât: tipul nu-i nicidecum vreun ageamiu fofilându-se în dosul unei caruri de gladiator confecţionată la comandă, artificială. Are mai mult tupeu şi cruzime decât muşchi şi se vede că-i uns cu multe alifii, dotat complet pentru a răzbate cu fruntea sus prin această Vale a Plângerii, lăsând praf şi pulbere în urmă. Îi face semn să circule, mârâind agasat, îndepărtându-l cu privirea ca pe un gunoi, şi dac-ai sta bine să te gândeşti, chiar asta eşti, un gunoi, ceva ca o pală de duhoare plutind în briza prăfoasă a nopţii, legănându-se şi risipindu-se printre ghetourile astea, dar uite-l, în sfârşit, pipăindu-se la brâu şi-n buzunare şi umblând în patru labe pe sub masă, înjurând şi întrebând

în stânga şi-n dreapta dacă n-au văzut, păi, ce dracu' să mai vadă? Degeaba ar mai adulmeca după miasma care e Rafael şi care s-ar putea învârti toată noaptea pe acolo fără să-l întrebe nimeni ceva de viața lui, cine e şi cu ce se ocupă, cu ce-şi plăteşte băutura aia de pe masă, aşa că n-ar fi riscat nimic învârtindu-se pe acolo, dar nici n-ar mai fi avut la ce să rămână. Să plece, da, să se întoarcă la dragostea lui. Să plece, că de dispărut, a dispărut de mult.

Dispăruse. Nu mai putea fi nici atins şi nici văzut. Carnea şi sângele lui, oasele, tendoanele se amestecaseră-n dogoarea strânsă şi tasată peste zi în plăcile de beton ale cuibuşorului lor, care noaptea emana damfuri încinse de pucioasă. Iadul pe care-l cutreierăm mână-n mână, dragostea mea, suntem nişte umbre. Suntem tot mai străini în oraşul ăsta în care ne-am pomenit însetați şi potolindu-ne setea cu apă de canalizare, iar stomacurile noastre au devenit apte să recicleze gunoaie, în timp ce sângele a căpătat fluiditatea şi consistența nedezmințită a fecalelor. Respirăm gerul şi arşița morții, tot mai vii şi mai străini aici, în locul ăsta unde am cerşit şi am furat şi am dat peste bot celor care au vrut să facă din noi altceva decât ce suntem de fapt, da, cretinii chiar au crezut c-o să le meargă...

Cretinul dracului! Ce o mai vrea de la viața noastră? Mobilul piuia în draci, în ritmul înțepat-melancolic al unei manele. Aş da zile de la mine, să mai fiu o zi cu tine... Oh, dragostea mea, de unde atâta patimă şi dorință? De unde-atâta iubire, oh, degeaba suni, că nu sunt acasă... S-ar putea să fie chiar el, Vandam, pasionat de manele, mă rog, la început l-ai văzut într-un fel, pe urmă în alt fel, acum altfel... Ultima impresie contează, rahat, poți să te dai cu capul de pereți, că nu te cunosc. Nu răspund. Sunt un nemuritor în definitiv. Casa mea şi patria mea nu-s în ghetourile astea jegoase. Pe aici sunt în trecere, îmi trag nițel sufletul şi mă duc, fără să intru-n vorbă cu toți cretinii.

Oricum, n-ar fi o mişcare bună să răspund, să-i dau cretinului satisfacție.

Era în bucătărie telefonul, într-un sertar cu furculițe. Se jucase probabil ăla mic cu el şi-i deschisese sonorul. Până una-alta, până ar găsi un client să-l vândă, era bun să sperie turmele de carcalaci care se plimbau pe aragazul acoperit cu cruste imemoriale de iahnii de fasole şi de tocănițe de cartofi. Vom lăsa nişte urme, dragostea mea, cine va veni în cuibuşorul nostru după ce-om vinde n-are decât să curețe şi să dezinfecteze până o da în turbare. Nevoia ne învață multe, dragostea mea, să furăm, să cerşim, să ne umilim, dar trebuie să recunosc: eşti complet lipsită de orice fel de aptitudini de gospodină. Harul de mamă şi curvă ți-o fi retezat din scurt pornirea nativă de a deretica şi curăța, mă rog, sunt nişte luni de când nu ne mai permitem detergenți. N-ar fi cel mai mare neajuns, dar gândeşte-te, totuşi, că toate necazurile astea sunt de fapt un preț de nimic pentru visul vieții veşnice care sapă în noi neobosit, şi deja nu mai suntem cei care am crezut cândva că am fi şi nici ce au vrut alții să facă din noi... Adevărul e că suntem duşi, adică mergem încotro suntem duşi, însă prea puțini înțeleg asta, că sunt duşi şi trebuie să se lase duşi fără să slăbească totuşi vigilența şi strădania... E trecut de miezul nopții, şi el iarăşi n-are somn. Să veghezi, da, încercând să înțelegi rostul direcției spre care eşti dus, când totul pare fără rost, părăsirea şi sărăcia lucie, şi totuşi există un rost şi un înțeles la care trebuie să iei aminte în permanență, veghind, da, atent la toate semnele şi semnalele, ca să răspunzi, fiindcă mereu ți se oferă, ți se propune...

— Alo, da, io sunt! Ce-ți trebuie, dom'le? Ce suni aşa ca disperatu'?

— Care eşti, băăăă?! urlă o voce spartă, trăsnind a vodcă şi a bere. Unde eşti?

— Măi, omule, nu te enerva degeaba. Nu zbiera la mine, că nu rezolvi nimic. Nu faci decât să-ți înrăutățeşti situația.

— Băăă, îți iau beregata! Zi repede unde eşti!

— Sunt pă mă-ta! Sunt călare pă mă-ta, dacă insişti atâta... I-am băgat mobilul ăsta-n fund lu' mă-ta şi chițăie de plăcere...

— Ai să ți-o iei urât de tot pentru chestia asta. Nici nu-ți închipui...

— Ascultă, chiar nu poți să te calmezi ca să discutăm omeneşte? Dacă nu eşti în stare să apreciezi că-ți răspund la telefon şi că am răbdare să-ți înghit inepțiile, la revedere.

— Te tai, bă, vin cu sabia la tine şi te fac pastramă!

— După ce că nu eşti sănătos la cap, mai eşti şi beat. Vii cu sabia, ai, cine dracu' te crezi? În loc să vii cu trei milioane să-ți recuperezi mobilul... Mă gândeam că-ți mai e de folos.

— Unde să vin? Spune-mi unde, şi-acuma vin cu banii-n dinți. Te-am făcut cu trei milioane fără să mişti un deget.

— Notează-ți. Am o adresă complicată... Ba nu. Ai zis că vii cu sabia şi n-aş vrea să dai de necaz. Cum eşti acum asupra nervilor, n-aş vrea... Sună-mă mâine, măi, omule. Acum, te rog să nu mă mai deranjezi. Trebuie să mă culc. Dimineață, la cinci, trebuie să fiu în picioare. Închipuieşte-ți că mai sunt şi oameni care muncesc...

— Băăă, îți iau glanda! Ascultă aicea la mine! De mine nu scapi, orice ai face! Crezi că nu dau de tine?

— Chiar eşti dus, zău, îmi pare rău. Mă faci să-mi schimb impresia. Te-am văzut băiat deştept, cu muşchi pă tine, curățel, cu mobil la brâu, de care văd că nu eşti în stare... Uite ce e, sună-mă mâine-seară să aranjăm. N-ai să mori încă o zi fără telefon.

— Cine eşti, băăă? Cum te cheamă?

— Mă cheamă Nemuritorul, dacă asta te-ar ajuta cu ceva...

— Nemuritorul... Ăla cu sabia, din serial? Eşti nebun. Vino aici, la masa asta de unde mi-ai furat telefonul, dacă zici că eşti ăla.

— Să vin cu sabia? Ți-am spus că eşti dus. Acuma lasă-mă, vorbim mâine...

Vocea se îndepărtă puțin râzând, comentând, auzi cine zice ăsta că este, hă-hă-hă, auzi peste cine-am dat, şi chicoteli, glasuri amestecate şi vai de pula noastră, Nemuritorule, vino repede, te aşteptăm cu fripturile pe masă, şi alt glas pițigăiat, de fetişcană:

— Vino, Nemuritorule, să te punem la treabă, că lui Zizi i-a murit.

— I-a murit la intrare, chicotiră alte glasuri. Alo-alo, ne auzi? Nemuritoruleeee...

— Băi, mortăciune! reveni vocea lui Zizi, rățoindu-se aproape îngrijorată. Răspunde! Ce-ai pățit de nu răspunzi? Zi o vorbă. Hai, dă un semn, trăiască mă-ta de băiat deştept. Te-am făcut cu mobil, şi-acum faci pe supăratul. Mai vrei să-ți iau un telefon? Zi, dă comandă la ce-ți mai trebuie. Am bani, bă, pot să te cumpăr cu tot neamul tău de mortăciuni...

Rafael adormise cu capul pe masă, căzut peste brațele încrucişate pe firimituri de pâine uscată şi cu gândaci umblându-i pe umeri şi pe ceafă.

— Zi o vorbă, mortăciune, răspunde odată!